

Richtsnoer voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen

Versie 4.0
December 2020

JURIDISCHE MEDEDELING

Dit document is bedoeld om gebruikers te helpen bij het nakomen van hun verplichtingen in het kader van de REACH-verordening. Er zij evenwel op gewezen dat de tekst van de REACH-verordening de enige authentieke juridische referentie is en dat de informatie in dit document geen juridisch advies vormt. Het gebruik van de informatie valt uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van de gebruiker. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen aanvaardt geen aansprakelijkheid in verband met het eventuele gebruik van de in dit document opgenomen informatie.

Referentie: ECHA-20-H-25-EN

ISBN: 978-92-9481-787-7

Publicatiedatum: december 2020

Taal: NL

© Europees Agentschap voor chemische stoffen, 2020

Als u naar aanleiding van dit document vragen of opmerkingen hebt, kunt u deze indienen met behulp van het formulier voor informatieverzoeken (onder vermelding van de referentie en datum van uitgave). Dit formulier voor informatieverzoeken is te vinden op de contactpagina van ECHA:: <http://echa.europa.eu/contact>

Europees Agentschap voor chemische stoffen

Postadres: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland

Bezoekadres: Telakkakatu 6, Helsinki, Finland

Versie	Wijzigingen	Datum
Versie 1.0	Eerste uitgave.	september 2011
Versie 1.1	Rectificatie die het volgende omvat: (1) Voetnoot 25 op pagina 24 is gewijzigd en bevat nu een volledige lijst van gevarenklassen of categorieën onder (b), (c) of (d), naast die onder (a) die al waren vermeld. (2) Bij de bespreking van M-factoren voor bestanddelen van mengsels onder 3.2 is een aanduiding van een (voor stoffen geldende) voorkeur voor vermelding onder 2.1 gecorrigeerd om duidelijk te maken dat voor mengsels M-factoren voor bestanddelen samen met de informatie over hun indeling moeten worden vermeld onder 3.2.	december 2011
Versie 1.2	Corrigendum op de Spaanse taalversie.	april 2013
Versie 2.0	Bijwerking van het richtsnoer, met name in de vorm van een uitbreiding van aanhangsel 2 door overbrenging en actualisering van informatie die eerst was opgenomen in een ander richtsnoer (deel G van het <i>Richtsnoer voor IR&CSA</i>). Het bijgewerkte aanhangsel bevat aanwijzingen voor het opnemen van blootstellingsscenario-informatie in een veiligheidsinformatieblad en voor het uitbreiden van een veiligheidsinformatieblad door aanhechting van het blootstellingsscenario. Er worden geactualiseerde richtsnoeren gegeven met betrekking tot de correlatie tussen rubrieken van het blootstellingsscenario en het veiligheidsinformatieblad. De bijwerking omvat tevens het volgende: (1) Toevoeging van een opmerking in hoofdstuk 3.14 over de bepaling in Verordening nr. 649/2012 (PIC-verordening) dat een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt in de taal van het land of gebied van bestemming. (2) Bijwerking van hoofdstuk 3.22 door schrapping van informatie die reeds is vermeld in het bijgewerkte <i>Richtsnoer voor downstreamgebruikers</i> (versie 2.0). (3) Bijwerking van hoofdstuk 3.23 om te zorgen voor consistentie met het bijgewerkte <i>Richtsnoer voor downstreamgebruikers</i> (versie 2.0). Er is in het bijzonder een extra mogelijkheid toegevoegd voor downstreamgebruikers die informatie over mengsels moeten doorgeven. (4) Bijwerking van tabel 2 in aanhangsel 1 door schrapping van informatie over reeds verstreken overgangperioden en verduidelijking van de behouden informatie door de toevoeging van details en een verbeterde indeling. (5) Kleine correcties in de vorm van aanpassingen van snelkoppelingen en verbeteringen van tikfouten. (6) Gewijzigde lay-out in de nieuwe huisstijl van ECHA.	december 2013
Versie 2.1	Corrigendum op uitsluitend de Engelse taalversie. Schrapping van het laatste deel van de zin tussen haakjes in de tweede alinea van hoofdstuk 3.22. De zin is nu als volgt: “(d.w.z. stoffen die voldoen aan de PBT-/zPzB-criteria of de criteria voor	februari 2014

	<i>indeling in een of meer van de gevarenklassen die worden vermeld in artikel 14, lid 4, van REACH zoals gewijzigd bij artikel 58 van CLP)</i> ".	
Versie 2.2	Corrigendum op de volgende taalversies: BG, DA, DE, GR, ES, ET, FI, FR, HR,HU, LT, MT, NL, RO, SL, SV. In de hoofdstukken 4.2, 4.3 en 4.16 vervanging van de vertaalde codes voor gevarenklassen en -categorieën door de correcte versies (i.e. Engelse codes) zoals gebruikt in bijlagen VI en VII bij de CLP-verordening.	december 2014
Versie 3.0	Bijwerking van het richtsnoer om rekening te houden met het einde van de overgangsperiode voor het etiketteren van mengsels volgens de richtlijn gevaarlijke preparaten ('Dangerous Preparation Directive', DPD) en het verplicht vermelden van de indeling van hun bestanddelen volgens de richtlijn gevaarlijke stoffen ('Dangerous Substances Directive', DSD), en om het in lijn te brengen met de volledige uitvoering van de CLP-verordening. De bijwerking is beperkt tot het volgende: (1) schrapping van verwijzingen naar de verouderde versie van bijlage II (vervangen door bijlage II bij Verordening (EU) nr. 453/2010 van de Commissie en de bijlage bij Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie); (2) toevoeging van verwijzingen naar Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie, die vanaf 1 juni 2015 van toepassing is; (3) actualisering van verwijzingen naar wetstekst als gewijzigd bij Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie; (4) in hoofdstuk 1.1 toevoeging van een verwijzing naar de tabellen 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 en 3.9.4 van bijlage I bij CLP, waarin gedefinieerd wordt onder welke voorwaarden ook voor sommige mengsels die niet aan de CLP-criteria voor indeling als gevaarlijk voldoen een veiligheidsinformatieblad moet worden opgesteld of op verzoek ter beschikking moet worden gesteld; (5) in hoofdstuk 1.2 toevoeging van een verduidelijking van de reikwijdte van het bijgewerkte richtsnoer; (6) toevoeging van een nieuwe paragraaf, 1.3, waarin de overgangsbepalingen van Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie nader worden toegelicht; (7) schrapping van het oorspronkelijke hoofdstuk 2 (en hernummering van hoofdstuk 3 en de paragrafen daarvan), dat achterhaalde informatie bevat die niet langer relevant is voor dit document dat uitsluitend richtsnoeren geeft voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen volgens de voorschriften die vanaf 1 juni 2015 gelden; (8) in hoofdstuk 2.14 toevoeging van de verduidelijking dat de codes voor gevarenklassen en -categorieën (als vermeld in de bijlagen VI en VII bij de CLP-verordening) bij opname in het veiligheidsinformatieblad niet vertaald dienen te worden; (9) in hoofdstuk 2.15 toevoeging van een verduidelijking van de verplichting om een veiligheidsinformatieblad te verstrekken voor niet-gevaarlijke mengsels die voldoen aan de criteria in tabel 3.4.6 van bijlage I bij CLP;	augustus 2015

	(10) in hoofdstuk 2.16 toevoeging van een toelichting op de verplichting om op verzoek een veiligheidsinformatieblad te verstrekken voor niet-ingedeelde mengsels die stoffen bevatten, in welke concentratie ook, waarvoor op EU-niveau grenzen voor de blootstelling op het werk zijn vastgesteld; (11) in hoofdstuk 3.2 toevoeging van de volledige verwijzing naar punt 0.5 van bijlage II bij REACH overeenkomstig Verordening (EU) 2015/830; (12) schrapping van aanhangsel 1 betreffende de overgangperiode voor de toepassing van CLP-etikettering en de corresponderende voorschriften voor het veiligheidsinformatieblad; (13) schrapping van achterhaalde informatie en kleine taalkundige correcties in de Engelse taalversie.	
Versie 3.1	Corrigendum op: • Correcte wettekst van (EU) 2015/830 en correcte markering van nieuwe wettekst (BG, CS, DE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, SV); • Corrigeer de blauw gemarkeerde tekst (ET); • Corrigeer enige interpunctie en opmaak (IT); • Schrap het nummer van het Marpol-verdrag uit het voorbeeld in hoofdstuk 3.14 (EN, BG, CS, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, SK, SL, SV).	november 2015
Versie 4.0	Actualisering van het richtsnoer om rekening te houden met de herziene bijlage II die vanaf 1 januari 2021 van toepassing is. De actualisering omvat advies over de bepalingen met betrekking tot: • nanovormen (diverse rubrieken) • de unieke formule-identificatie (UFI) (rubriek 1.1 van het veiligheidsinformatieblad) • contactgegevens van de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad (rubriek 1.3 van het veiligheidsinformatieblad) • hormoonontregelende eigenschappen (diverse rubrieken) • de specifieke concentratiegrens, de M-factor en de schatting van de acute toxiciteit (rubrieken 3.1 en 3.2 van het veiligheidsinformatieblad) • een uitbreiding van rubriek 9 van het veiligheidsinformatieblad: fysische en chemische eigenschappen, in overeenstemming met het GHS • een bijwerking van rubriek 14 van het veiligheidsinformatieblad: Informatie met betrekking tot het vervoer • toepassing van de overgangperiode (artikel 2 van Verordening (EU) 2020/878) De bijwerking heeft ook kleine correcties mogelijk gemaakt (bv. het aanpassen van hyperlinks) en het aanpassen/verwijderen van verouderde adviezen (bv. advies over de CLP-overgangperiode).	

Inhoudsopgave

1	Algemene inleiding	8
1.1	Het veiligheidsinformatieblad.....	8
1.2	Doel van dit richtsnoer.....	10
1.3	Overgangsbepaling om de laatste versie van bijlage II bij REACH uit te voeren.....	11
1.4	Voor wie is dit richtsnoer bedoeld?	11
1.5	Relatie met CLP en GHS.....	12
2	Zaken waarop u moet letten bij het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad	13
2.1	Definitie van een veiligheidsinformatieblad	13
2.2	Verantwoordelijkheid voor de inhoud van een veiligheidsinformatieblad	14
2.3	Kan voor een veiligheidsinformatieblad vertrouwelijkheid worden geclaimd?.....	14
2.4	Kan het verstrekken van een veiligheidsinformatieblad in rekening worden gebracht?	14
2.5	Door wie het veiligheidsinformatieblad moet worden opgesteld.....	14
2.5.1	Definitie van een bevoegde persoon.....	14
2.5.2	Opleiding en voortgezette scholing van bevoegde personen	15
2.6	De volgorde, benaming en nummering van rubrieken en punten die in een veiligheidsinformatieblad moeten worden gebruikt	17
2.7	Vereiste mate van volledigheid van de informatie in een veiligheidsinformatieblad	18
2.8	Noodzaak tot bijwerking van een veiligheidsinformatieblad.....	18
2.9	Noodzaak om wijzigingen in het veiligheidsinformatieblad door te geven.....	19
2.10	Eventuele noodzaak tot bewaring van veiligheidsinformatiebladen en hun gewijzigde versies	20
2.11	Voorbeeld van een volgorde voor het verzamelen en ordenen van informatie ten behoeve van het samenstellen van het veiligheidsinformatieblad.....	20
2.12	Hoe ervoor gezorgd kan worden dat het veiligheidsinformatieblad consistent en volledig is	21
2.13	Hoe en wanneer het veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt	21
2.14	De taal/talen waarin het veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt.....	22
2.15	Stoffen en mengsels waarvoor een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt zonder voorafgaand verzoek	23
2.16	Bepaalde mengsels waarvoor een veiligheidsinformatieblad op verzoek moet worden verstrekt ...	24
2.17	Voorgeschreven etikettering voor een mengsel dat niet als gevaarlijk is ingedeeld, niet is bestemd voor het grote publiek en waarvoor een veiligheidsinformatieblad beschikbaar moet zijn en op verzoek moet worden verstrekt	25
2.18	Veiligheidsinformatiebladen voor gevaarlijke stoffen en mengsels die worden aangeboden aan het grote publiek.....	25
2.19	Toegang van werknemers tot informatie in het veiligheidsinformatieblad	26
2.20	Producten waarvoor geen veiligheidsinformatieblad vereist is	27
2.21	Zelfs wanneer het niet wettelijk verplicht is, kan een veiligheidsinformatieblad voor stoffen en mengsels worden samengesteld.....	27
2.22	Wanneer is aanhechting van blootstellingsscenario's aan het veiligheidsinformatieblad vereist? ...	28
2.23	Alternatieve manieren voor het opnemen van blootstellingsscenario-informatie in het veiligheidsinformatieblad voor een stof of een mengsel.....	29
2.24	Beschikbare vormen van ondersteuning bij het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen	31

2.25	Geselecteerde bronnen van stofgegevens voor gebruik bij het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen	32
2.26	Het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad voor een teruggewonnen stof of voor mengsels die een dergelijke stof bevatten	34
2.27	Het uitvoeren van tests om informatie te verkrijgen voor een veiligheidsinformatieblad	34
3	Gedetailleerde informatie, per rubriek.....	36
3.1	RUBRIEK 1 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming	36
3.2	RUBRIEK 2 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Identificatie van de gevaren	44
3.3	RUBRIEK 3 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Samenstelling en informatie over de bestanddelen.....	50
3.4	RUBRIEK 4 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Eerstehulpmaatregelen	61
3.5	RUBRIEK 5 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Brandbestrijdingsmaatregelen	63
3.6	RUBRIEK 6 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel	65
3.7	RUBRIEK 7 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Hantering en opslag	68
3.8	RUBRIEK 8 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming	73
3.9	RUBRIEK 9 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Fysische en chemische eigenschappen	83
3.10	RUBRIEK 10 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Stabiliteit en reactiviteit	99
3.11	RUBRIEK 11 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Toxicologische informatie	103
3.12	RUBRIEK 12 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Ecologische informatie	110
3.13	RUBRIEK 13 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Instructies voor verwijdering	115
3.14	RUBRIEK 14 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Informatie met betrekking tot het vervoer	118
3.15	RUBRIEK 15 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Regelgeving	123
3.16	RUBRIEK 16 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Overige informatie	126
	Appendix 1. Relevante blootstellingsscenario-informatie opnemen in veiligheidsinformatiebladen	129
	Appendix 2. Veiligheidsinformatieblad voor speciale mengsels	137
	Appendix 3. Specifieke zaken die van belang zijn voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en mengsels.	139
	Appendix 4. Glossarium /Lijst van acroniemen	143

Figuren

Figuur 1: Voorbeeld van een volgorde voor het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad	21

Tabellen

Tabel 1: vereiste aanvullende informatie voor (geregistreerde) nanovormen van een stof:	54
Tabel 2 Samenhang tussen rubrieken van het blootstellingsscenario en het veiligheidsinformatieblad	132

1 Algemene inleiding

1.1 Het veiligheidsinformatieblad

Het veiligheidsinformatieblad ('safety data sheet', SDS) is een algemeen aanvaarde en doeltreffende methode voor het verstrekken van informatie aan afnemers van stoffen en mengsels in de EU. Veiligheidsinformatiebladen vormen een integrerend deel van het systeem van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (REACH)¹. De oorspronkelijke REACH-voorschriften voor veiligheidsinformatiebladen zijn verder aangepast om rekening te houden met de regels voor veiligheidsinformatiebladen van het wereldwijd geharmoniseerde systeem ('Globally Harmonized System', GHS)² en de implementatie van andere elementen van het GHS in de EU-wetgeving die hierin werden opgenomen door middel van Verordening (EG) nr. 1272/2008 (de CLP-verordening)³ via wijzigingen in bijlage II bij REACH⁴.

Het veiligheidsinformatieblad is een instrument voor het doorgeven van passende veiligheidsinformatie over stoffen en mengsels in het geval:

- een stof of een mengsel voldoet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk volgens CLP; of
- een stof persistent, bioaccumulerend en toxisch (PBT) of zeer persistent en zeer bioaccumulerend (zPzB) is volgens de criteria van bijlage XIII bij REACH; of
- een stof om andere redenen is opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, van REACH opgestelde kandidatenlijst van stoffen die voor autorisatie in aanmerking komen.

(Zie artikel 31, lid 1, van REACH).

Onder bepaalde voorwaarden moet ook voor sommige mengsels die niet aan de CLP-criteria voor indeling als gevaarlijk voldoen, een veiligheidsinformatieblad worden opgesteld of op verzoek ter beschikking worden gesteld (zie artikel 31, lid 3, van REACH en noten bij de tabellen 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 en 3.9.4 van bijlage I bij CLP, die hieronder zijn opgenomen):

Huidallergeen: tabel 3.4.6: Concentratiegrenzen voor elicitatie van bestanddelen van een mengsel

Noot 1: deze concentratiegrens voor elicitatie wordt gebruikt voor de toepassing van de

---

1 Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, gerectificeerd in PB L 136 van 29.5.2007, blz. 3).

2 Alle uitgaven van het GHS zijn beschikbaar op: https://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html

3 Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1).

4 Verordening (EU) nr. 453/2010 van de Commissie van 20 mei 2010 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (PB L 133 van 31.5.2010, blz. 1-43) en Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH).

speciale etiketteringsvoorschriften van rubriek 2.8 van bijlage II, ter bescherming van al gesensibiliseerde personen. Voor mengsels die een bestanddeel bevatten in een hoeveelheid gelijk aan of boven deze concentratie, is een veiligheidsinformatieblad vereist. Voor sensibiliserende stoffen met een specifieke concentratiegrens van minder dan 0,1 % moet de concentratiegrens voor elicitatie op een tiende van de specifieke concentratiegrens worden vastgesteld.

Kankerverwekkendheid: tabel 3.6.2: Algemene concentratiegrenzen voor als kankerverwekkende stof ingedeelde bestanddelen van een mengsel, waarbij een mengsel wordt ingedeeld

Noot 1: als een kankerverwekkende stof van categorie 2 in een concentratie $\geq 0,1$ % in het mengsel aanwezig is, wordt op verzoek een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar gesteld

Giftigheid voor de voortplanting: tabel 3.7.2: Algemene concentratiegrenzen voor als reprotoxische stof of als stof met effecten op of via lactatie ingedeelde bestanddelen van een mengsel waarbij het mengsel wordt ingedeeld

Noot 1: als een reprotoxische stof van categorie 1 of categorie 2 of een stof die is ingedeeld in de aanvullende categorie voor effecten op of via lactatie in een concentratie van ten minste 0,1 % in het mengsel aanwezig is, wordt op verzoek een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar gesteld.

Specifieke doelorgaantoxiciteit bij eenmalige blootstelling: tabel 3.8.3: Algemene concentratiegrenzen van als specifieke doelorgaantoxische stof ingedeelde bestanddelen van een mengsel, waarbij het mengsel wordt ingedeeld als categorie 1 of 2

Noot 1: als een stof ingedeeld als toxisch voor specifieke doelorganen categorie 2 in een concentratie $\geq 1,0$ % in het mengsel aanwezig is, wordt op verzoek een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar gesteld.

Specifieke doelorgaantoxiciteit bij herhaalde blootstelling: tabel 3.9.4: Algemene concentratiegrenzen van als specifieke doelorgaantoxische stof ingedeelde bestanddelen van een mengsel, waarbij het **mengsel** wordt ingedeeld

Noot 1: als een stof ingedeeld als toxisch voor specifieke doelorganen categorie 2 in een concentratie $\geq 1,0$ % in het mengsel aanwezig is, wordt op verzoek een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar gesteld.

1

2 Voor voorwerpen hoeft geen veiligheidsinformatieblad te worden verstrekt. Hoewel het formaat
3 van het veiligheidsinformatieblad voor enkele specifieke voorwerpen bruikbaar kan zijn om
4 veiligheidsinformatie door te geven aan actoren verderop in de toeleveringsketen, is het
5 hiertoe voor de meeste voorwerpen niet geëigend.⁵

⁵ Hoewel volgens artikel 4, lid 8, van CLP en punt 2.1 van bijlage I bij CLP bepaalde objecten waarvan de beschrijving in CLP het woord "voorwerp" bevat (meer bepaald in de combinaties "ontploffbare voorwerpen", "pyrotechnische voorwerpen", of "stoffen, mengsels en voorwerpen ... die vervaardigd zijn om een praktisch, explosief of pyrotechnisch effect teweeg te brengen" als gedefinieerd in punt 2.1.1.1 (b) of (c) en 2.1.1.2 van bijlage I bij CLP) zouden moeten worden ingedeeld en geëtiketteerd conform CLP, verschilt het gebruik van het woord "voorwerp" in deze combinaties zowel onder REACH (artikel 3, lid 3) als onder CLP (artikel 2, lid 9) van de op zichzelf staande definitie van een "voorwerp". In de zin van REACH worden deze objecten eerder als een combinatie van een voorwerp

Het formaat van het veiligheidsinformatieblad is internationaal overeengekomen en bestaat uit 16 rubrieken. Het veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt in een officiële taal van de lidstaat (lidstaten) waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht, tenzij door de betrokken lidstaat (lidstaten) anders wordt bepaald (artikel 31, lid 5, van REACH).⁶

Wanneer voor een stof een chemischeveiligheidsrapport ('Chemical Safety Report', CSR) vereist is, moet de informatie in het veiligheidsinformatieblad overeenstemmen met zowel de informatie in het chemischeveiligheidsrapport als de informatie in het registratiedossier (als het chemischeveiligheidsrapport is opgesteld in overeenstemming met artikel 14). Daarnaast bepaalt artikel 31, lid 7, van REACH dat registranten en downstreamgebruikers die een chemischeveiligheidsrapport moeten opstellen, de relevante blootstellingsscenario's moeten opnemen in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad. Ook moet de aanvrager overeenkomstig artikel 62, lid 4, onder d), als onderdeel van de autorisatieaanvraag een chemischeveiligheidsrapport opstellen, met inbegrip van een blootstellingsscenario voor het gebruik waarvoor een aanvraag wordt ingediend (bijlage I, afdeling 5.1.2). Volgens punt 0.7 van bijlage I moet(en), indien de stof in de handel wordt gebracht, het (de) relevante blootstellingsscenario('s), met inbegrip van de risicobeheersmaatregelen en operationele voorwaarden, worden opgenomen in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad. Downstreamgebruikers dienen bij het samenstellen van hun veiligheidsinformatiebladen rekening te houden met relevante blootstellingsinformatie die ze van hun leveranciers ontvangen. Voor mengsels zijn er verschillende mogelijkheden om relevante blootstellingsscenario's op te nemen in een bijlage of om relevante blootstellingsinformatie te vermelden in de hoofdrubrieken 1-16 van het veiligheidsinformatieblad. Wanneer een downstreamgebruiker echter op grond van artikel 37 van REACH zijn eigen chemischeveiligheidsrapport moet opstellen en naar aanleiding daarvan een blootstellingsscenario ontwikkelt, moet dit blootstellingsscenario worden opgenomen in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad⁷.

1.2 Doel van dit richtsnoer

Dit richtsnoer heeft tot doel de industrie te helpen bepalen welke taken zij moet uitvoeren en welke voorschriften zij moet naleven om te voldoen aan haar verplichtingen op grond van artikel 31 van REACH (Voorschriften voor veiligheidsinformatiebladen) en bijlage II bij REACH, als vervangen door:

- Verordening (EU) 2020/878 van de Commissie tot wijziging van bijlage II door invoering van specifieke eisen voor nanovormen van stoffen, aanpassing aan de zesde en zevende herziening van het GHS en door toevoeging van eisen inzake de unieke formule-identificatie (zoals vastgesteld in bijlage VIII bij Verordening (EG) nr. 1272/2008), hormoonontregelende eigenschappen, specifieke concentratiegrenzen, M-factoren en de schatting van de acute toxiciteit.

(de recipiënt/verpakking) en een stof/mengsel beschouwd (zie het *Richtsnoer voor de vereisten voor stoffen in voorwerpen van ECHA*). In dergelijke gevallen wordt, waar passend, het veiligheidsinformatieblad voor de overeenkomstige stof/ het overeenkomstige mengsel verstrekt. Richtlijn 2013/29/EU vereist een veiligheidsinformatieblad voor het pyrotechnische artikel voor voertuigen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0029>

6 ECHA heeft de tabel "Languages required for labels and safety data sheets" (Voorgeschreven talen voor etiketten en veiligheidsinformatiebladen) gepubliceerd. Deze is te vinden op de pagina Veiligheidsinformatiebladen van de ECHA-website: <https://echa.europa.eu/nl/safety-data-sheets>

7 Gedetailleerde informatie over hoe downstreamgebruikers kunnen voldoen aan hun verplichtingen in het kader van REACH, is te vinden in het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers* dat beschikbaar is op echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach.

De informatie in dit richtsnoer is toegespitst op:

- zaken waar u op moet letten bij het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad;
- gedetailleerde voorschriften voor de informatie die in elke rubriek van een veiligheidsinformatieblad moet worden opgenomen;
- wie het veiligheidsinformatieblad moet samenstellen en over welke competenties deze persoon dient te beschikken.

Verwijzingen naar de wettekst zijn geactualiseerd en geven nu de laatste versie van bijlage II (d.w.z. de bijlage van Verordening (EU) 2020/878) weer.

Bovendien moeten stoffen en mengsels vanaf 1 juni 2017 uitsluitend volgens CLP worden ingedeeld en geëtiketteerd en dit moet in de desbetreffende rubrieken van het veiligheidsinformatieblad worden vermeld. Daarom zijn verwijzingen en adviezen met betrekking tot het verouderde indelingssysteem van DPD en DSD uit dit richtsnoer verwijderd.

1.3 Overgangsbepaling om de laatste versie van bijlage II bij REACH uit te voeren

Overeenkomstig artikel 2 van Verordening (EU) 2020/878 mogen veiligheidsinformatiebladen die zijn samengesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1907/2006, zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2015/830 van de Commissie, gebruikt worden tot en met 31 december 2022. Dit doet geen afbreuk aan de verplichting om de veiligheidsinformatiebladen te actualiseren overeenkomstig artikel 31, lid 9, van Verordening (EG) nr. 1907/2006, noch aan de gevallen waarin de unieke formule-identificatie (UFI) wordt toegevoegd aan veiligheidsinformatiebladen zoals bepaald in punt 5 van deel A van bijlage VIII bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 (CLP).

Met andere woorden, tot en met 31 december 2022 kunnen alle veiligheidsinformatiebladen die na 1 januari 2021 worden verstrekt, met inbegrip van nieuwe en bijgewerkte veiligheidsinformatiebladen, worden verstrekt in het huidige formaat overeenkomstig Verordening (EU) 2015/830 of in het nieuwe formaat overeenkomstig Verordening (EU) 2020/878, met inbegrip van de volgende scenario's:

- geen wijziging van het veiligheidsinformatieblad
- kleine wijziging van de veiligheidsinformatiebladen die buiten het toepassingsgebied van artikel 31, lid 9, vallen
- bijwerking van de veiligheidsinformatiebladen die binnen het toepassingsgebied van artikel 31, lid 9, vallen of die de UFI invoeren
- nieuwe veiligheidsinformatiebladen die voor het eerst na 1 januari 2021 worden opgesteld

Alle veiligheidsinformatiebladen die na 31 december 2022 worden verstrekt, moeten in het formaat overeenkomstig Verordening (EU) 2020/878 zijn. Aanbevolen wordt het nieuwe formaat, zoals vastgesteld in Verordening (EU) 2020/878, zo spoedig mogelijk aan te nemen, om ervoor te zorgen dat alle veiligheidsinformatiebladen tegen de uiterste datum van 31 december 2022 aan de eisen voldoen.

1.4 Voor wie is dit richtsnoer bedoeld?

Dit richtsnoer is in de eerste plaats bedoeld voor degenen die veiligheidsinformatiebladen samenstellen voor gebruik door leveranciers van stoffen en mengsels waarvoor een veiligheidsinformatieblad vereist is op grond van artikel 31 van REACH. Terwijl de REACH-voorschriften met betrekking tot veiligheidsinformatiebladen specifiek gelden voor leveranciers

van stoffen en mengsels, bevat dit document ook nuttige informatie voor ontvangers van een veiligheidsinformatieblad. In dit verband kan worden vermeld dat werkgevers de informatie die in veiligheidsinformatiebladen wordt verstrekt, kunnen gebruiken om te voldoen aan hun verplichtingen krachtens Richtlijn 98/24/EG⁸ betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk.

Het is de bedoeling dat gebruikers aan de hand van het veiligheidsinformatieblad de nodige maatregelen kunnen nemen voor de bescherming van de gezondheid en de veiligheid op het werk en de bescherming van het milieu.

1.5 Relatie met CLP en GHS

Verordening (EG) nr. 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (de CLP-verordening) harmoniseert de bepalingen en criteria voor de indeling en etikettering van stoffen en mengsels in de Unie⁹, rekening houdend met de indelingscriteria en etiketteringsregels van het wereldwijd geharmoniseerde classificatie- en etiketteringssysteem voor chemische stoffen (GHS) van de Verenigde Naties (VN). De CLP-verordening draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstelling van het UN GHS om over de hele wereld dezelfde gevaren op dezelfde manier te beschrijven en door te geven. De CLP-verordening is op 20 januari 2009 in werking getreden.

Verordening (EU) 2017/542¹⁰ van de Commissie is op 12 april 2017 in werking getreden, waarmee een nieuwe bijlage VIII aan de CLP-verordening werd toegevoegd. Zij harmoniseert de informatie met betrekking tot de respons in noodgevallen die bedrijven die bepaalde gevaarlijke mengsels in de EU in de handel brengen, moeten voorleggen aan de daartoe aangewezen nationale instanties. De ingediende informatie moet in overeenstemming zijn met de informatie in het veiligheidsinformatieblad. Bovendien moet de unieke formule-identificatie (UFI) die door dezelfde bijlage wordt vereist, mogelijk worden vermeld in het veiligheidsinformatieblad van bepaalde gevaarlijke mengsels¹¹.

In de Europese Economische Ruimte (EER) worden de vereiste indeling en inhoud van het veiligheidsinformatieblad omschreven in artikel 31 en bijlage II van REACH. Deze REACH-onderdelen zijn aangepast om ze te coördineren met de GHS-voorschriften, in het bijzonder met de "guidance on the preparation of safety data sheets (SDS)" in bijlage 4 bij het GHS¹², en ze volledig op één lijn te brengen met de CLP-verordening. Deze versie van het Richtsnoer voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen bevat tekst van de herziening van bijlage II bij REACH, zoals die met ingang van 1 januari 2021 wordt vervangen door de bijlage bij de Verordening (EU) 2020/878 (tot wijziging van REACH).

---

⁸ Richtlijn 98/24/EG van de Raad van 7 april 1998 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers tegen risico's van chemische agentia op het werk (veertiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG), PB L 131 van 5.5.1998, blz. 11).

⁹ Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in 2009 is de term "Gemeenschap" vervangen door "Unie". Deze wijziging is niet doorgevoerd in de CLP-verordening en zodoende komt de term "Gemeenschap" nog altijd voor in sommige citaten uit de wetstekst die in dit document zijn opgenomen.

¹⁰ Verordening (EU) 2017/542 van de Commissie van 22 maart 2017 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels door toevoeging van een bijlage over geharmoniseerde informatie in verband met de gezondheid, met het oog op respons in noodgevallen.

¹¹ Zie het Richtsnoer over geharmoniseerde informatie in verband met de gezondheid met het oog op respons in noodgevallen – Bijlage VIII bij de CLP-verordening:

https://echa.europa.eu/documents/10162/13643/guidance_on_annex_viii_to_clp_nl.pdf/

¹² De huidige versie van het GHS en alle voorgaande versies zijn beschikbaar op:

https://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html

2 Zaken waarop u moet letten bij het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad

2.1 Definitie van een veiligheidsinformatieblad

Een veiligheidsinformatieblad is een document waarvan het doel en de functie in het geharmoniseerd systeem als volgt kunnen worden omschreven (gebaseerd op de tekst van hoofdstuk 1.5 van de zevende herziene uitgave van het GHS van de VN¹³):

Het veiligheidsinformatieblad dient uitgebreide informatie over een stof of mengsel te bevatten met het oog op het gebruik in regelgevingskaders voor toezicht op chemische stoffen op het werk. Zowel werkgevers als werknemers¹⁴ gebruiken het als bron van informatie over gevaren en om advies in te winnen over veiligheidsmaatregelen. Het veiligheidsinformatieblad is productgerelateerd en bevat doorgaans [bij afwezigheid van een of meer relevante aangehechte blootstellingsscenario's] geen specifieke informatie die van belang is voor een bepaalde werkplek waar het product uiteindelijk zal worden gebruikt, hoewel in gevallen waar producten gespecialiseerde vormen van eindgebruik hebben, informatie in het veiligheidsinformatieblad specifiek op de werknemer kan zijn gericht. De werkgever kan aan de hand van de informatie (a) een actief programma van maatregelen ter bescherming van de werknemer opstellen, waaronder opleiding, dat is afgestemd op de individuele werkplek, en (b) maatregelen bestuderen die noodzakelijk kunnen zijn voor de bescherming van het milieu.

Daarnaast vormt het veiligheidsinformatieblad een belangrijke informatiebron voor andere doelgroepen. Zo kunnen bepaalde gegevens worden gebruikt door personen die betrokken zijn bij het vervoer van gevaarlijke goederen, hulpdiensten, met inbegrip van vergiftigingencentra, personen die beroepsmatig pesticiden gebruiken, en consumenten. Deze groepen krijgen echter aanvullende informatie uit diverse andere bronnen zoals de *UN Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Model Regulations* (modelvoorschriften van de VN-aanbevelingen voor het vervoer van gevaarlijke goederen) en de bijsluiters voor consumenten, en dat zal zo blijven. De invoering van een geharmoniseerd etiketteringssysteem is dan ook niet bedoeld om afbreuk te doen aan het hoofdgebruik van het veiligheidsinformatieblad, namelijk gebruik op het werk.

Bovendien is de inhoud van het veiligheidsinformatieblad een belangrijke informatiebron voor het opstellen van de in bijlage VIII bij Verordening (EG) 1272/2008 (CLP) voorgeschreven indiening.

De vereiste indeling en inhoud van een veiligheidsinformatieblad in de EU-lidstaten waar de REACH-verordening rechtstreeks van toepassing is (en in andere landen die de REACH-verordening hebben overgenomen) zijn omschreven in bijlage II bij de REACH-verordening.

De informatie in het veiligheidsinformatieblad moet duidelijk en beknopt zijn.

---

¹³ http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_rev07/07files_e.html; Wereldwijd geharmoniseerd systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen (GHS). Zevende herziene uitgave, 2017, Verenigde Naties.

¹⁴ Bedenk dat het veiligheidsinformatieblad in het regelgevingskader van de Europese Unie duidelijk bedoeld is voor de werkgever om er informatie en instructies uit af te leiden die hij vervolgens doorgeeft aan de werknemer overeenkomstig het vierde streepje van artikel 8, lid 1, van Richtlijn 98/24/EG. Het document is echter NIET in de eerste plaats voor de werknemer bedoeld en de aanlevering ervan aan de werknemer stelt de werkgever niet vrij van zijn verplichtingen uit hoofde van Richtlijn 98/24/EG.

2.2 Verantwoordelijkheid voor de inhoud van een veiligheidsinformatieblad

Als er sprake is van een keten van toelevering, zijn de eisen van REACH inzake de verstrekking van veiligheidsinformatiebladen van toepassing op elke schakel van de toeleveringsketen. De eerste verantwoordelijke voor het opstellen van het veiligheidsinformatieblad is de eerste leverancier van de stof op de EU-markt. In de praktijk kan dit de fabrikant, importeur of – in sommige gevallen – de enige vertegenwoordiger zijn die, voor zover dit redelijkerwijs uitvoerbaar is, dient te anticiperen op de mogelijke gebruiksbestemmingen van de stof of het mengsel. Ook actoren verderop in de toeleveringsketen moeten een veiligheidsinformatieblad verstrekken. Zij baseren zich hierbij op de informatie die ze van hun leveranciers ontvangen, controleren deze op juistheid en voegen informatie toe om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van hun afnemers. In alle gevallen dragen leveranciers van een stof of een mengsel waarvoor een veiligheidsinformatieblad vereist is de verantwoordelijkheid voor de inhoud ervan, ook als zij het veiligheidsblad niet zelf hebben opgesteld. In dergelijke gevallen vormt de door hun leveranciers verstrekte informatie ongetwijfeld een nuttige en relevante informatiebron die zij kunnen gebruiken bij het samenstellen van hun eigen veiligheidsinformatiebladen. Zij blijven echter verantwoordelijk voor de juistheid van de informatie op de veiligheidsbladen die zij verstrekken (dit geldt ook voor veiligheidsinformatiebladen die worden verspreid in andere talen dan de oorspronkelijke taal van opstelling). De leverancier voegt altijd zijn contactgegevens toe in rubriek 1.3 van het veiligheidsinformatieblad, zelfs wanneer hij het veiligheidsinformatieblad van zijn leverancier gebruikt zonder de inhoud te wijzigen (zie rubriek 3.1 van dit richtsnoer voor meer informatie).

2.3 Kan voor een veiligheidsinformatieblad vertrouwelijkheid worden geclaimd?

Voor de informatie die in een veiligheidsinformatieblad moet worden vermeld kan geen vertrouwelijkheid worden geclaimd.

2.4 Kan het verstrekken van een veiligheidsinformatieblad in rekening worden gebracht?

In artikel 31, leden 8 en 9, van REACH is bepaald dat het veiligheidsinformatieblad en alle noodzakelijke bijwerkingen daarvan gratis moeten worden verstrekt.

2.5 Door wie het veiligheidsinformatieblad moet worden opgesteld

De tekst van bijlage II stelt in punt 0.2.3:

“[...] Het veiligheidsinformatieblad moet worden opgesteld door een bevoegde persoon, die rekening houdt met de specifieke behoeften en kennis van het gebruikerspubliek, voor zover die bekend zijn. Leveranciers van stoffen en mengsels moeten ervoor zorgen dat die bevoegde personen de juiste opleiding, en ook bijscholing, krijgen.”

2.5.1 Definitie van een bevoegde persoon

In de verordening wordt geen specifieke definitie van de “bevoegde persoon” gegeven. De term kan in deze context echter zinvol gedefinieerd worden als een persoon (of een aantal personen) – of een coördinator van een groep personen – die op grond van zijn (hun) opleiding, ervaring en voortgezette scholing over voldoende kennis beschikt (beschikken) om de respectieve rubrieken van het veiligheidsinformatieblad of het gehele

1 veiligheidsinformatieblad op te stellen.

2 De verstrekker van het veiligheidsinformatieblad kan deze taak delegeren aan zijn eigen
3 personeel of aan derden. Het is niet nodig dat alle expertise door één bevoegde persoon wordt
4 geleverd.

5 Het komt immers zelden voor dat één enkele persoon uitgebreide kennis bezit op alle terreinen
6 die door een veiligheidsinformatieblad worden bestreken. De bevoegde persoon zal dus
7 moeten steunen op aanvullende competenties, interne of externe. Hij moet echter zelf instaan
8 voor de consistentie van het veiligheidsinformatieblad, met name wanneer hij als coördinator
9 van een groep mensen optreedt.

10 **2.5.2 Opleiding en voortgezette scholing van bevoegde personen**

11 Het moge duidelijk zijn (uit de hierboven geciteerde tekst) dat de leverancier van de stoffen en
12 mengsels de specifieke plicht heeft ervoor te zorgen dat de bevoegde personen een passende
13 opleiding en bijscholing krijgen. De REACH-verordening bevat geen duidelijke aanwijzingen
14 omtrent de opleiding die de bevoegde persoon moet krijgen of dat hij een speciale cursus moet
15 volgen of een officieel examen moet afleggen. Deelname aan dergelijke cursussen en het
16 behalen van examens en certificaten kan echter nuttig zijn om de nodige competenties aan te
17 tonen.

18 De opleiding en voortgezette scholing van deze personen kan intern of extern worden
19 verzorgd. Het verdient aanbeveling de organisatie van de werkstroom voor het samenstellen
20 en actualiseren van een veiligheidsinformatieblad binnen een bedrijf te documenteren,
21 bijvoorbeeld door middel van interne richtlijnen of werkprocedures.

22 Als er veiligheidsinformatiebladen moeten worden opgesteld voor explosieven, biociden,
23 gewasbeschermingsmiddelen¹⁵, of oppervlakte-actieve stoffen, is kennis nodig over specifieke
24 productwetgeving die op deze stoffen van toepassing is.

25 Hieronder staat een (niet-uitputtende) lijst van verschillende kennisgebieden die relevant zijn
26 voor het opstellen van veiligheidsinformatiebladen. Iemand die zijn competentie wenst aan te
27 tonen zou naar kennis op deze gebieden kunnen verwijzen:

28 **1. Chemische nomenclatuur**

29 **2. Europese verordeningen en richtlijnen** die betrekking hebben op chemische
30 stoffen en hun omzettingen in de nationale wetgeving van lidstaten, en
31 toepasselijke nationale wetgeving (in de geldende huidige versies), voor zover deze
32 relevant zijn voor het opstellen van veiligheidsinformatiebladen, zoals (niet-
33 uitputtende lijst, verkorte titels):

- 34 o **REACH:** Verordening (EG) nr. 1907/2006 (met name als gewijzigd bij
35 Verordening (EU) 2020/878 van de Commissie met betrekking tot
36 veiligheidsinformatiebladen)
- 37 o **CLP:** Verordening (EG) nr. 1272/2008
- 38 o **Richtlijn chemische agentia:** Richtlijn 98/24/EG
- 39 o **Indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling:** Richtlijnen
40 2000/39/EG, 2006/15/EG, 2009/161/EU, 2017/164/EU en [2019/1831/EU](#)
- 41 o **Bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan**
42 **carcinogene of mutagene agentia op het werk:** Richtlijn 2004/37/EG

---

15 Zie artikel 15 van REACH voor een lijst van relevante wetgeving inzake gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

- o **Verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werknemers tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie:** Richtlijn 92/85/EEG
- o **Persoonlijke beschermingsmiddelen:** Verordening (EU) 2016/425
- o **Vervoer van gevaarlijke goederen over land:** Richtlijn 2008/68/EG
- o **Verordening betreffende detergentia:** Verordening (EG) nr. 648/2004
- o **Bescherming van jongeren op het werk:** Richtlijn 94/33/EG
- o **Afval:** Richtlijn 2008/98/EG

3. Relevante nationale of internationale richtlijnen van de respectieve sectorvereniging

4. Eerstehulpmaatregelen

- o (Zie hoofdstuk 3.4 van dit document)

5. Ongevallenpreventie

- o Brand- en explosiepreventie, brandbestrijding, blusmiddelen
- o Maatregelen bij accidenteel vrijkomen
- o (Zie hoofdstuk 3.6 van dit document)

6. Maatregelen voor veilige hantering en opslag

- o (Zie met name hoofdstuk 3.7 van dit document)

7. Fysische en chemische eigenschappen:

- o Met name eigenschappen die worden genoemd en besproken in onderstaande wetstekst onder punt 9.1 van bijlage II (zie hoofdstuk 3.9 van dit document).

8. Toxicologie / ecotoxicologie:

- o Met name eigenschappen die worden genoemd en besproken in onderstaande wetstekst onder punten 11 en 12 van bijlage II (zie hoofdstukken 3.11 en 3.12 van dit document).

9. Bepalingen inzake vervoer

- o Met name zoals genoemd en besproken in onderstaande wetstekst onder punt 14 van bijlage II (zie hoofdstuk 3.14 van dit document).

10. Nationale bepalingen

- o Relevante nationale bepalingen, zoals (dit is geen uitputtende lijst)
  - in Duitsland:
    - Gevarenklassen voor water (Wassergefährdungsklassen)
    - Technische richtsnoeren lucht (TA-Luft)
    - Technische voorschriften voor gevaarlijke stoffen (Technische Regeln für Gefahrstoffe)
  - in Frankrijk:
    - Tableaux de maladies professionnelles
    - Nomenclature des installations classées pour la protection de l'environnement
  - in Nederland:
    - De Algemene Beoordelingsmethodiek Water (ABM)

- o Nationale productregisters (bijvoorbeeld in Denemarken, Finland, Italië, Zweden enz.)

2.6 De volgorde, benaming en nummering van rubrieken en punten die in een veiligheidsinformatieblad moeten worden gebruikt

De titels van de rubrieken en punten, alsook op zichzelf staande titels en ondertitels in het veiligheidsinformatieblad worden gespecificeerd in bijlage II. Deel B van bijlage II schrijft voor:

“Het veiligheidsinformatieblad moet overeenkomstig artikel 31, lid 6, de volgende 16 rubrieken bevatten, alsook de vermelde punten, met uitzondering van rubriek 3, waar alleen punt 3.1 of 3.2 in voorkomend geval moet worden ingevuld:”

(Zie de wettekst voor de volledige lijst van rubrieken en punten).

Wij wijzen erop dat het woord “RUBRIEK” deel uitmaakt van de rubriektitel zoals deze behoort te worden weergegeven. Zo luidt bijvoorbeeld de volledige titel van rubriek 1 van het veiligheidsinformatieblad:

“RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming”

Nummering op een niveau lager dan dat van het punt is wettelijk niet verplicht, maar kan door de leverancier wel worden toegepast omwille van de duidelijkheid (bv. in rubriek 14 om onderscheid te maken tussen verschillende vervoerswijzen).

Met name de nummering van de alinea's en punten in deel A van de wetstekst van bijlage II moet niet worden verward met de op grond van deel B vereiste nummering van rubrieken en punten.

Voor rubriek 11, toxicologische informatie, moeten bijvoorbeeld op grond van deel B de volgende titel en ondertitel worden gebruikt:

“RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

11.1. Informatie over gevarenklassen als omschreven in Verordening (EG) nr. 1272/2008”

Het feit dat in deel A de punten onder de titel van rubriek 11 verder zijn onderverdeeld in “subpunten”, genummerd als 11.1.1, 11.1.2, ... 11.1.12.2, ... enz., om de onderscheiding van de afzonderlijke onderdelen te vergemakkelijken, betekent niet dat de informatie die in deze “subpunten” wordt vereist ook in het veiligheidsinformatieblad onder dezelfde beschrijving of titel als in deel A moet worden opgenomen op een lager niveau dan dat van het punt. De structuur van het veiligheidsinformatieblad als gedefinieerd door de titels van de rubrieken en punten wordt niet gedetailleerder gedefinieerd dan zoals beschreven in deel B.

Dit geldt ook voor alle voorbeelden die in dit document worden gegeven voor de ordening van gegevens binnen rubrieken en punten van een veiligheidsinformatieblad. Elke onderverdeling of introductie van titels van nieuwe punten buiten de nummering van de rubrieken en eerste punten, is niet meer dan een voorbeeld van een mogelijke structuur.

De informatie die het veiligheidsinformatieblad in de verschillende rubrieken en punten dient te bevatten wordt in meer detail besproken in hoofdstuk 3 van dit document. Met uitzondering van de punten 3.1 en 3.2 (waar hetzij het ene of het andere punt informatie moet bevatten) dient in elk punt enige informatie te worden ingevuld, al is het maar een uitleg van waarom er geen gegevens beschikbaar zijn of een bevestiging van niet-toepasselijkheid, enz. Het is de bedoeling dat de informatie wordt ingevoerd in de punten en niet direct onder de titel van de

1 hoofdrubriek.

2 Als voor een stof of mengsel waarvoor op grond van artikel 31 van REACH geen
3 veiligheidsinformatieblad vereist is, een document met het formaat van een
4 veiligheidsinformatieblad wordt opgesteld (bv. als een handige manier om informatie door te
5 geven overeenkomstig artikel 32 of naar aanleiding van een commerciële beslissing om
6 “veiligheidsinformatieblad-achtige” documenten te verstrekken voor alle stoffen en mengsels
7 die door een actor worden geleverd), dan zijn de voorschriften voor de inhoud van de
8 verschillende rubrieken niet van toepassing. In dergelijke gevallen is het raadzaam uit te
9 leggen dat het document buiten het toepassingsgebied van artikel 31 van REACH valt en voor
10 het gemak van afnemers en controlerende instanties dient.

12 **2.7 Vereiste mate van volledigheid van de informatie in een** 13 **veiligheidsinformatieblad**

14 De informatievereisten zijn in detail uiteengezet in hoofdstuk 3. Let erop dat als bepaalde
15 gegevens niet van toepassing zijn of niet beschikbaar zijn, dit duidelijk dient te worden
16 vermeld. Waar in de wettekst staat “indien beschikbaar”, betekent dit niet alleen dat de
17 informatie bestaat, maar ook dat deze toegankelijk is voor de aanbieder van het
18 veiligheidsinformatieblad.

20 **2.8 Noodzaak tot bijwerking van een veiligheidsinformatieblad**

21 De voorwaarden waaronder een veiligheidsinformatieblad **moet** worden bijgewerkt en opnieuw
22 verstrekt, zijn in artikel 31, lid 9, van REACH als volgt beschreven:

23 *“9. De leveranciers passen het onverwijld aan in de volgende gevallen:*

24 *a) zodra er nieuwe informatie die van invloed kan zijn op de risicobeheersmaatregelen of nieuwe*
25 *informatie over de gevaren beschikbaar komt;*

26 *b) zodra een autorisatie is verleend of geweigerd;*

27 *c) zodra een beperking is opgelegd.*

28 *De nieuwe gedagtekende versie van de informatie, voorzien van de vermelding “Herziening van ...*
29 *(datum)”, wordt gratis op papier of elektronisch verstrekt aan alle eerdere afnemers aan wie zij de*
30 *stof of het mengsel in de voorafgaande twaalf maanden hebben geleverd. Elke aanpassing na de*
31 *registratie bevat het registratienummer.”*
32

33 Hoewel er industriedocumenten bestaan met aanbevelingen over wanneer een wijziging in een
34 veiligheidsinformatieblad als een “grote” of een “kleine” wijziging wordt beschouwd, wordt
35 deze terminologie niet gebruikt in de REACH-verordening. Uitsluitend de wijzigingen als
36 bedoeld in artikel 31, lid 9, van REACH brengen de wettelijke verplichting met zich mee om
37 bijgewerkte versies te verstrekken aan alle afnemers aan wie de stof of het mengsel in de
38 voorafgaande twaalf maanden werd geleverd. Punt 42 van het uitspraak van het Gerecht T-
39 268/10 RENV¹⁶ uit 2015 (bevestigd door de rechtszaak C-650/15-P in 2017), bepaalt dat de
40 toevoeging van een stof aan de kandidatenlijst (artikel 59 van REACH) voldoet aan artikel 31,
41 lid 9, onder a) en een update van het veiligheidsinformatieblad vereist, met specifiek
42 aanvullend advies voor de ontvanger van het veiligheidsinformatieblad (voor de stof als
43 zodanig of in een mengsel) met betrekking tot de nieuwe kandidatenlijststatus van de stof.
44 Sector- en brancheorganisaties kunnen hun eigen richtsnoeren opstellen over wanneer het
45 wenselijk is extra bijgewerkte versies van veiligheidsinformatiebladen af te geven die niet
46 specifiek worden vereist door artikel 31, lid 9, van REACH. Dergelijke extra bijwerkingen zijn

---

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62010TJ0268&from=NL>

evenwel niet wettelijk verplicht.

Op grond van artikel 31, lid 9, onder b), moet een veiligheidsinformatieblad onverwijld worden bijgewerkt zodra een autorisatie is verleend. Autorisaties, verleend overeenkomstig artikel 60 van REACH, stellen voorwaarden aan het gebruik van de geautoriseerde stof. Deze voorwaarden omvatten niet alleen de risicobeheersmaatregelen en operationele voorwaarden, beschreven in de blootstellingsscenario's van het chemisch veiligheidsrapport, waarnaar in het autorisatiebesluit wordt verwezen, maar ook eventuele monitoringregelingen of aanvullende voorwaarden die van invloed zijn op de risicobeheersmaatregelen die in het autorisatiebesluit worden aangegeven. In overeenstemming met artikel 31, lid 9, onder a), moet de nieuwe informatie die van invloed is op de risicobeheersmaatregelen van downstreamgebruikers onverwijld worden verstrekt bij de bijwerking van het veiligheidsinformatieblad (zie ook de verduidelijking in rubriek 3.15 van dit richtsnoer over autorisatiebesluiten die verplichtingen voor downstreamgebruikers bevatten).

Niettemin is het raadzaam de totale inhoud van een veiligheidsinformatieblad met regelmatige tussenpozen opnieuw te bekijken. Er mag verwacht worden dat de frequentie van deze herbeoordelingen in verhouding staat tot de gevaren van de stof of het mengsel en dat ze door een bevoegd persoon worden uitgevoerd.

Naast de in artikel 31, lid 9, genoemde vereisten voor bijwerking moet een veiligheidsinformatieblad worden bijgewerkt als gevolg van een wetswijziging in de nieuwe bijlage II bij REACH, volgens de termijnen die in de wijzigingsverordening zijn vastgelegd.

2.9 Noodzaak om wijzigingen in het veiligheidsinformatieblad door te geven

De tekst van punt 0.2.5 van bijlage II bij REACH stelt:

"0.2.5. Op de eerste bladzijde moet de datum worden vermeld waarop het veiligheidsinformatieblad werd samengesteld. Wanneer een veiligheidsinformatieblad werd herzien en een nieuwe herziene versie aan de ontvangers wordt verstrekt, moeten in rubriek 16 van het veiligheidsinformatieblad de wijzigingen onder de aandacht van de ontvanger worden gebracht, tenzij de wijzigingen ergens anders zijn aangegeven. Voor de herziene veiligheidsinformatiebladen wordt op de eerste bladzijde de datum van de samenstelling ("Herziening: (datum)") vermeld, alsook een indicatie van welke versie vervangen is, zoals een versienummer, herzieningsnummer of datum van vervanging."

Herzieningen moeten dus als zodanig gemarkeerd worden op de eerste bladzijde, en informatie over de wijzigingen wordt in rubriek 16 of ergens anders in het veiligheidsinformatieblad vermeld.

Zoals hierboven in 2.8 is aangegeven moet voor elke herziening van een veiligheidsinformatieblad overeenkomstig artikel 31, lid 9, van REACH of als gevolg van een wetswijziging in bijlage II bij REACH, het herziene veiligheidsinformatieblad worden verstrekt aan alle eerdere afnemers die de stof of het mengsel in de afgelopen 12 maanden ontvingen. Een leverancier kan ervoor kiezen om ook na andere herzieningen, wanneer hij dat nodig acht, het veiligheidsinformatieblad opnieuw te verstrekken. Om nieuwe versies van een veiligheidsinformatieblad herkenbaar te maken, wordt bij voorkeur een systeem met oplopende nummering gebruikt. Wijzigingen die met zich meebrengen dat een bijgewerkte versie moet worden verstrekt overeenkomstig artikel 31, lid 9, kunnen dan bijvoorbeeld worden aangegeven door een verhoging met een geheel getal, en andere wijzigingen door een verhoging met een decimaal, bijvoorbeeld:

Versie 1.0: eerste uitgifte

Versie 1.1: eerste wijziging(en) waarvoor geen bijwerking en herverstreking aan eerdere ontvangers vereist is

Versie 1.2: tweede wijziging(en) waarvoor geen bijwerking en herverstrekking aan eerdere ontvangers vereist is

Versie 2.0: eerste wijziging die overeenkomstig artikel 31, lid 9, inhoudt dat een bijgewerkte versie moet worden verstrekt aan eerdere ontvangers.

Enz.

Dit is slechts een voorbeeld van hoe de traceerbaarheid van versies kan worden bevorderd. Er zijn vele andere systemen.

2.10 Eventuele noodzaak tot bewaring van veiligheidsinformatiebladen en hun gewijzigde versies

De eerste zin van artikel 36, lid 1, van REACH schrijft voor:

“1. Elke fabrikant, importeur, downstreamgebruiker of distributeur verzamelt alle informatie die hij nodig heeft om zijn verplichtingen krachtens deze verordening te vervullen en houdt die informatie beschikbaar gedurende ten minste tien jaar nadat hij de stof of het mengsel voor het laatst heeft vervaardigd, ingevoerd, geleverd of gebruikt”.

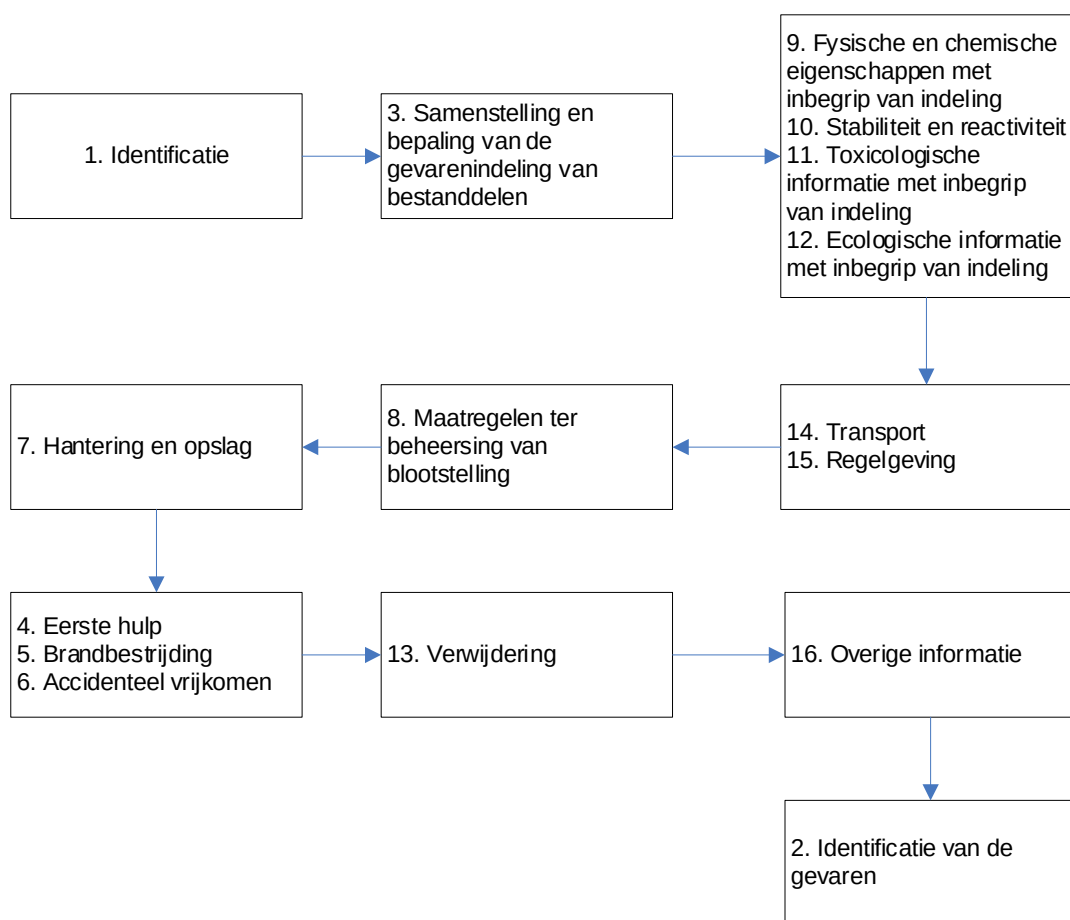
Aangezien het samenstellen en verstrekken van veiligheidsinformatiebladen, evenals het rekening houden met de informatie uit het veiligheidsinformatieblad bij het gebruik van stoffen en mengsels, verplichtingen zijn onder REACH, zijn veiligheidsinformatiebladen zowel voor de verstrekkers van veiligheidsinformatiebladen als voor hun ontvangers *“informatie die hij nodig heeft om zijn verplichtingen krachtens deze verordening te vervullen”*, die ten minste tien jaar dient te worden bewaard. De informatie die bij het samenstellen van het veiligheidsinformatieblad wordt gebruikt, is bovendien zeer waarschijnlijk informatie die nodig is voor het vervullen van REACH-verplichtingen en die, los van de relatie met het veiligheidsinformatieblad, toch al moet worden bewaard. Houders van zowel veiligheidsinformatiebladen als andere informatie kunnen altijd besluiten dat de informatie moet worden bewaard met het oog op productaansprakelijkheid en andere juridische vereisten, en kunnen het eventueel wenselijk achten (bijvoorbeeld voor stoffen en mengsels met chronische effecten) de informatie langer dan tien jaar te bewaren, afhankelijk van de toepasselijke nationale wet- en regelgeving.

2.11 Voorbeeld van een volgorde voor het verzamelen en ordenen van informatie ten behoeve van het samenstellen van het veiligheidsinformatieblad

Een voorbeeld van een stapsgewijze methode voor het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad die interne consistentie verzekert, is weergegeven in onderstaande figuur 1 (de nummers verwijzen naar de rubrieken van het veiligheidsinformatieblad):

Het samenstellingsproces is weergegeven als een lineair proces om te benadrukken dat, bijvoorbeeld, de afsluitende gevarenidentificatie in rubriek 2 van het veiligheidsinformatieblad waarschijnlijk pas kan worden uitgevoerd nadat de gegevens in de andere rubrieken in beschouwing zijn genomen. In werkelijkheid zal het eerder een iteratief proces zijn waarbij sommige aspecten in een andere volgorde dan weergegeven of zelfs gelijktijdig zullen worden behandeld.

1

2

3 **Figuur 1: Voorbeeld van een volgorde voor het samenstellen van een**
4 **veiligheidsinformatieblad**

5

6 **2.12 Hoe ervoor gezorgd kan worden dat het** 7 **veiligheidsinformatieblad consistent en volledig is**

8 Het veiligheidsinformatieblad bevat informatie over een groot aantal verschillende aspecten
9 van gezondheid en veiligheid op het werk, veiligheid van vervoer en bescherming van het
10 milieu. Aangezien veiligheidsinformatiebladen vaak niet door één persoon maar door meerdere
11 leden van het personeel worden samengesteld, kunnen onbedoelde lacunes of overlappings
12 niet worden uitgesloten. Daarom is het nuttig het afgeronde veiligheidsinformatieblad en de
13 eventuele bijlage te controleren op consistentie en duidelijkheid alvorens het aan afnemers te
14 verstrekken. De eindcontrole wordt bij voorkeur door één bevoegd persoon uitgevoerd in
15 plaats van door verschillende personen, zodat het document als geheel kan worden bekeken.
16 Als onderdeel van een volledigheidscntrole wordt aanbevolen om ook te controleren of de
17 informatie in het veiligheidsinformatieblad in overeenstemming is met de informatie op het
18 etiket en met het REACH-registratiedossier in het geval van samenstelling door een fabrikant
19 of importeur van geregistreerde stoffen.

20

21 **2.13 Hoe en wanneer het veiligheidsinformatieblad moet worden** 22 **verstrekt**

23 Artikel 31, lid 8, van REACH beschrijft: “Een veiligheidsinformatieblad wordt gratis op papier of

elektronisch verstrekt uiterlijk op de datum waarop de stof of het mengsel voor het eerst is geleverd.”

Het veiligheidsinformatieblad kan dus op papier, bijvoorbeeld per brief, per fax of elektronisch, bijvoorbeeld per e-mail, worden verstrekt.

Er moet hier echter worden opgemerkt dat de formulering “wordt ... verstrekt” in deze context moet worden opgevat als een proactieve verplichting voor de leverancier om het veiligheidsinformatieblad (en elke vereiste bijwerking) daadwerkelijk te leveren en het niet passief beschikbaar te stellen, bijvoorbeeld op het internet, of pas af te geven als daarom gevraagd wordt. Bijgevolg is het ECHA-forum van vertegenwoordigers van nationale handhavingsinstanties overeengekomen dat als er simpelweg een kopie van (een bijwerking van) een veiligheidsinformatieblad op een website wordt gezet, niet is voldaan aan de verplichting van “verstrekken”. In het geval van elektronische “verstrekking” wordt het derhalve aanvaardbaar geacht dat het veiligheidsinformatieblad, met eventueel een of meer bijbehorende aangehechte blootstellingsscenario’s, wordt aangeleverd als bijlage bij een e-mail, in een gangbaar formaat dat door alle ontvangers kan worden gelezen. Het versturen van een e-mail met een link naar een algemene website waar het veiligheidsinformatieblad (of de laatste bijgewerkte versie) moet worden opgezocht en waarvandaan het moet worden gedownload, is daarentegen niet acceptabel. De meeste nationale handhavingsinstanties zijn het erover eens dat het verstrekken van een veiligheidsinformatieblad door middel van een link aan de volgende voorwaarden moet voldoen (indicatieve lijst van eisen):

- 1) De link is direct en leidt naar het specifieke veiligheidsinformatieblad voor de geleverde chemische stof.
- 2) De link is betrouwbaar en functioneert, en moet continu en bij voorkeur permanent actief blijven.
- 3) Als het niet mogelijk is om te garanderen dat de link permanent actief blijft, dient de leverancier de klant te waarschuwen over tijdelijke toegankelijkheid en de duur ervan om de klant in staat te stellen het veiligheidsinformatieblad te downloaden.
- 4) Aanpassingen aan de link (bv. als gevolg van wijzigingen van de website) moeten actief naar de klant worden gestuurd.
- 5) Bijwerkingen van het veiligheidsinformatieblad zelf moeten ook actief aan de klant worden gecommuniceerd.
- 6) De toegang tot het veiligheidsinformatieblad mag niet worden belemmerd wanneer de link wordt gebruikt – er mag bijvoorbeeld geen login of registratie vereist zijn.

Als aan een bepaalde afnemer eenmaal een veiligheidsinformatieblad is verstrekt voor een eerste levering van een stof of mengsel, hoeft er bij volgende leveringen aan dezelfde afnemer niet nogmaals een kopie te worden afgegeven tenzij het veiligheidsinformatieblad is herzien. Voor nadere informatie over het doorgeven van wijzigingen naar aanleiding van herzieningen verwijzen wij u naar 2.9 hierboven.

2.14   De taal/talen waarin het veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt

Artikel 31, lid 5, van REACH stelt dat “Het veiligheidsinformatieblad wordt verstrekt in een officiële taal van de lidstaat (lidstaten) waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht, tenzij door de betrokken lidstaat (lidstaten) anders wordt bepaald”. Let wel: het is aan de lidstaat van de afnemer om anders te bepalen – een vrijstelling in de lidstaat van vervaardiging leidt bijvoorbeeld niet tot een vrijstelling in een andere lidstaat waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht. Zelfs wanneer de lidstaat anders bepaalt, kan het wenselijk zijn het veiligheidsinformatieblad (tevens) in de taal van het land te verstrekken.

Bepaalde lidstaten (met meer dan één officiële taal) verlangen dat het veiligheidsinformatieblad ook in andere officiële talen van de lidstaat wordt geleverd¹⁷.

Ook moet worden opgemerkt dat voor het bijgevoegde blootstellingsscenario dezelfde vertaaleisen gelden als voor het veiligheidsinformatieblad zelf, aangezien het als een integrerend deel van het veiligheidsinformatieblad wordt beschouwd – d.w.z. dat het verstrekt moet worden in een officiële taal van de lidstaat (lidstaten) waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht, tenzij door de betrokken lidstaat (lidstaten) anders wordt bepaald.

Wij attenderen u erop dat in rubriek 2 van het veiligheidsinformatieblad ofwel de volledige benaming van de gevarenindeling en van de gevarenaanduidingen ofwel de “code(s) voor gevarenklassen en -categorie” (in een lijst vermeld in tabel 1.1 van bijlage VI bij CLP en genoemd in tabel 3 van bijlage VI bij CLP) en de codes voor de gevarenaanduidingen¹⁸ mogen worden gebruikt. Wanneer de volledige benaming wordt gebruikt, moet deze in de taal van het veiligheidsinformatieblad zijn. Bij gebruik van de code(s) voor gevarenklasse en -categorie mogen de afkortingen die voor de gevarenklassen worden vermeld, niet worden vertaald (het gaat hier om taalafhankelijke **codes** gebaseerd op [afgekorte] Engelse woorden, niet om “Engelstalige tekst”). De codes moeten dus blijven zoals ze zijn weergegeven in bijlage VI bij CLP. Als er codes, andere afkortingen of acroniemen worden gebruikt, moeten hun volledige tekst en betekenis worden vermeld in rubriek 16 van het veiligheidsinformatieblad, in de taal van het veiligheidsinformatieblad.

Wanneer bijvoorbeeld voor een ontvlambare stof de code voor gevarenklasse en -categorie “Flam.Liq.1, H224” (overeenkomend met Ontvlambare vloeistof, categorie 1) wordt gebruikt, mag deze code niet worden vertaald. De volledige tekst die overeenkomt met die code moet echter wel in de taal van het veiligheidsinformatieblad worden vermeld, in rubriek 16. Als de indeling, met inbegrip van de gevarenaanduidingen, echter volledig wordt uitgeschreven, dan is verdere toelichting in rubriek 16 niet nodig.

Voorts is van belang dat volgens de bepalingen van artikel 17, lid 4, van de verordening inzake voorafgaande geïnformeerde toestemming (PIC-verordening)¹⁹, voor stoffen waarvoor op grond van artikel 17, lid 3, van dezelfde verordening een veiligheidsinformatieblad vereist is (in het formaat volgens bijlage II bij REACH), het volgende geldt: “*De gegevens op het etiket en het veiligheidsinformatieblad worden voor zover praktisch uitvoerbaar vermeld in de officiële talen of één of meer van de hoofdtalen van het land van bestemming of van het gebied waar de chemische stof naar verwachting zal worden gebruikt*”. Dit betekent dat in dergelijke gevallen de taal (of talen) waarin het veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt ook (indien praktisch uitvoerbaar) een taal (of talen) kan (kunnen) omvatten die geen officiële taal van een EU-lidstaat is (zijn).

2.15 Stoffen en mengsels waarvoor een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt zonder voorafgaand verzoek

Volgens artikel 31, lid 1, van REACH (als gewijzigd bij artikel 59, lid 2, onder a), van CLP) zijn de criteria die bepalen wanneer een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt (zelfs zonder verzoek) als volgt:

---

¹⁷ ECHA heeft de tabel “Languages required for labels and safety data sheets” (Voorgeschreven talen voor etiketten en veiligheidsinformatiebladen) gepubliceerd en deze is beschikbaar op: <http://echa.europa.eu/safety-data-sheets>

¹⁸ Let wel: in het kader van CLP worden verschillende soorten codes gebruikt. “Codes voor gevarenklasse en categorie” (bv. “Acute Tox.4”) mogen niet worden verward met “codes voor gevarenaanduidingen” (bv. H312).

¹⁹ Verordening (EU) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende

de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen (herschikking); PB L 201 van 27.7.2012, blz. 60. Beschikbaar op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX%3A32012R0649>

1 “a) indien een stof of mengsel voldoet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig
2 Verordening (EG) nr. 1272/2008; of

3 b) indien de stof persistent, bioaccumulerend en toxisch, dan wel zeer persistent en sterk
4 bioaccumulerend is volgens de criteria van bijlage XIII, of

5 c) indien de stof om andere dan de onder a) en b) genoemde redenen is opgenomen in de
6 overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst.” (waarbij laatstgenoemde lijst de zogenoemde
7 “kandidatenlijst”²⁰ voor autorisatie is; deze is gepubliceerd op de ECHA-website, zie de link in de
8 voetnoot).
9

10 **2.16 Bepaalde mengsels waarvoor een veiligheidsinformatieblad** 11 **op verzoek moet worden verstrekt**

12 Artikel 31, lid 3, van REACH (als gewijzigd bij artikel 59, lid 2, onder b), van CLP) specificeert
13 de criteria die bepalen wanneer een veiligheidsinformatieblad op verzoek moet worden
14 verstrekt (voor bepaalde mengsels). De tekst die deze voorwaarden beschrijft luidt als volgt:

15 “3. De leverancier verstrekt de afnemer op diens verzoek een overeenkomstig bijlage II opgesteld
16 veiligheidsinformatieblad wanneer een mengsel overeenkomstig de titels I en II van Verordening (EG)
17 nr. 1272, 2008 niet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk voldoet, maar:

18 a) in een afzonderlijke concentratie van ≥ 1 gewichtsprocent voor niet-gasvormige mengsels en
19 $\geq 0,2$ volumeprocent voor gasvormige mengsels ten minste één stof bevat met gevaarlijke effecten
20 voor de gezondheid of het milieu; of

21 b) in een afzonderlijke concentratie van $\geq 0,1$ gewichtsprocent voor niet-gasvormige mengsels ten
22 minste één stof bevat die kankerverwekkend van categorie 2, giftig voor de voortplanting van
23 categorie 1A, 1B en 2, gevoelig voor de huid categorie 1, inhalatieallergeen categorie 1 is, effecten op
24 of via lactatie heeft, dan wel persistent, bioaccumulerend en toxisch (PBT) is volgens de criteria van
25 bijlage XIII, of zeer persistent en sterk bioaccumulerend (zPzB) is volgens de criteria van bijlage XIII,
26 of om andere dan de onder a) genoemde redenen is opgenomen in de overeenkomstig artikel 59,
27 lid 1, opgestelde lijst; of

28 c) een stof bevat waarvoor in de Gemeenschap grenzen voor de blootstelling op het werk zijn.”

29 Hierbij moet worden opgemerkt dat de verplichting die voortkomt uit punt c) niet afhankelijk is
30 van de concentratie van de stof in het mengsel. De verplichting om op verzoek een
31 veiligheidsinformatieblad te verstrekken geldt voor een mengsel dat een stof bevat, in welke
32 concentratie ook, waarvoor op EU-niveau een grens voor de blootstelling op het werk²¹ is
33 vastgesteld. Het wordt aanbevolen om in het veiligheidsinformatieblad voor het mengsel altijd
34 aan te geven welke stof aanleiding geeft tot de verplichting (zelfs wanneer de stof alleen met
35 zijn exacte concentratie hoeft te worden vermeld als deze aanwezig is in een concentratie die
36 gelijk is aan of hoger is dan de in punt 3.2.2 van bijlage II vermelde grenswaarde, zie
37 hoofdstuk 3.2).

38 De verplichting die voortkomt uit punt b) houdt in dat leveranciers, op verzoek, een
39 veiligheidsinformatieblad moeten verstrekken voor een niet-ingedeeld mengsel dat bepaalde
40 gevaarlijke stoffen bevat in concentraties hoger dan of gelijk aan de gespecificeerde waarde.
41 Als er geen grenswaarden zijn gespecificeerd in punt 3.2.2 van bijlage II bij REACH of als de
42 gespecificeerde grenswaarden niet worden bereikt, hoeven leveranciers echter niet aan te
43 geven welke stoffen aanwezig zijn en in welke concentraties.

44 De verplichting om op verzoek een veiligheidsinformatieblad te verstrekken is ook vastgelegd in de
45 CLP-verordening. Volgens noot 1 bij tabellen 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 en 3.9.4 van bijlage I bij de
46 CLP-verordening geldt deze eis ook voor mengsels die niet zijn ingedeeld maar op zijn minst één stof
47 bevatten die is ingedeeld als huidallergeen categorie 1, subcategorie 1A of 1B, inhalatieallergeen

---

20 <https://echa.europa.eu/nl/candidate-list-table>

21 <https://osha.europa.eu/nl/legislation/directive/directive20191831-indicative-occupational-exposure-limit-values>

categorie 1, subcategorie 1A of 1B, kankerverwekkend categorie 2, reprotoxische stof categorie 1 of 2 of voor effecten op of via lactatie, of als toxisch voor specifieke doelorganen categorie 2 (eenmalige en herhaalde blootstelling) in een hoeveelheid boven de concentratiegrens die is gepreciseerd in de noten bij deze tabellen.

2.17 Voorgeschreven etikettering voor een mengsel dat niet als gevaarlijk is ingedeeld, niet is bestemd voor het grote publiek en waarvoor een veiligheidsinformatieblad beschikbaar moet zijn en op verzoek moet worden verstrekt

Voor mengsels die niet als gevaarlijk zijn ingedeeld onder CLP en niet zijn bestemd voor het grote publiek maar die bepaalde ingedeelde bestanddelen bevatten in een concentratie op en boven vastgestelde grenzen, waarvoor op aanvraag een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt, dient het etiket op de verpakking te vermelden dat dit veiligheidsinformatieblad verkrijgbaar is.

De voorgeschreven tekst om de beschikbaarheid van een veiligheidsinformatieblad aan te geven is de verklaring EUH210: "Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar".

De concentratiegrenzen in punt 2.10 van bijlage II bij CLP, zijn de volgende:

voor mengsels die niet als gevaarlijk zijn ingedeeld maar die de volgende stoffen bevatten:

≥ 0,1 % van een stof die is ingedeeld als huidallergeen categorie 1, 1B, inhalatieallergeen categorie 1, 1B of kankerverwekkend categorie 2, of

≥ 0,01 % van een stof die is ingedeeld als huidallergeen categorie 1A, inhalatieallergeen categorie 1A, of

≥ een tiende van de specifieke concentratiegrens voor een stof die is ingedeeld als huidallergeen of inhalatieallergeen met een specifieke concentratiegrens van minder dan 0,1 %, of

≥ 0,1 % van een stof die is ingedeeld als giftig voor de voortplanting categorie 1A, 1B of 2, of die effecten op of via lactatie heeft; of

ten minste een stof in een afzonderlijke concentratie van ≥ 1 gewichtsprocent voor niet-gasvormige mengsels en ≥ 0,2 volumeprocent voor gasvormige preparaten ofwel:

ingedeeld bij andere gevaarlijke effecten voor de gezondheid of het milieu; of

waarvoor in de Gemeenschap grenzen voor de blootstelling op het werk zijn vastgesteld

2.18 Veiligheidsinformatiebladen voor gevaarlijke stoffen en mengsels die worden aangeboden aan het grote publiek

Artikel 31, lid 4, van REACH beschrijft voor stoffen en mengsels die worden verkocht aan het grote publiek:

"Het veiligheidsinformatieblad dient niet te worden verstrekt voor aan het grote publiek aangeboden of verkochte gevaarlijke stoffen of mengsels die vergezeld gaan van voldoende informatie om gebruikers in staat te stellen de nodige maatregelen op het gebied van de bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het milieu te nemen, tenzij een downstreamgebruiker of distributeur

1 *daarom vraagt."*
2

3 Het verstrekken van een veiligheidsinformatieblad is dus niet verplicht voor een aan het grote
4 publiek aangeboden gevaarlijke stof of gevaarlijk mengsel²² indien aan bovengenoemde
5 voorwaarden wordt voldaan. Als het product echter ook aan een downstreamgebruiker of aan
6 een distributeur wordt geleverd, en deze een veiligheidsinformatieblad aanvraagt, moet dat
7 aan hem worden verstrekt. Het is wenselijk dat de distributeur (bv. detailhandelaar) die deze
8 stoffen of mengsels aanbiedt of verkoopt, in het bezit is van een veiligheidsinformatieblad voor
9 elke gevaarlijke stof of elk gevaarlijk mengsel die of dat hij verkoopt. Deze
10 veiligheidsinformatiebladen bevatten ook voor hemzelf belangrijke informatie aangezien hij de
11 stof of het mengsel moet opslaan. Daarnaast kunnen ze belangrijke informatie geven over
12 bijvoorbeeld te nemen maatregelen bij een ongeluk (of brand, enz.). Als de
13 downstreamgebruiker of distributeur van mening is dat hij een veiligheidsinformatieblad nodig
14 heeft voor deze of andere doeleinden, kan hij er een aanvragen.

15 Let op: de actor aan wie het bij deze bepaling specifiek wordt toegestaan het
16 veiligheidsinformatieblad aan te vragen is de downstreamgebruiker of de distributeur – **niet** de
17 particulier ("consument"). Om vast te stellen of een bepaalde klant gerechtigd is een
18 veiligheidsinformatieblad voor een dergelijke stof of een dergelijk mengsel aan te vragen en te
19 ontvangen, moet dan ook worden nagegaan of hij kan worden aangemerkt als hetzij een
20 "downstreamgebruiker", hetzij een "distributeur" volgens respectievelijk de definities van
21 artikel 3, lid 13, en artikel 3, lid 14, van de REACH-verordening. Een "consument" is
22 uitdrukkelijk uitgesloten van de definitie van een downstreamgebruiker. Of een afnemer
23 beschouwd kan worden als een downstreamgebruiker die de stof of het mengsel gebruikt "*bij*
24 *zijn industriële activiteiten of zijn beroepsactiviteiten*", kan bijvoorbeeld worden vastgesteld op
25 basis van zijn professionele achtergrond. Een betrouwbaar bewijs van het recht om een
26 veiligheidsinformatieblad aan te vragen is bijvoorbeeld een uittreksel uit het
27 handelsregister/vennootschapsregister of een andere professionele accreditatie of eventueel
28 een btw-nummer (of het aanhouden van een rekening bij de leverancier). Bij voorkeur wordt
29 dit recht niet uitsluitend op hoeveelheden gebaseerd, maar deze kunnen wel als een eerste
30 indicator dienen.
31

32 **2.19 Toegang van werknemers tot informatie in het** 33 **veiligheidsinformatieblad**

34 Artikel 35 van REACH beschrijft:

35 *"Werknemers en hun vertegenwoordigers krijgen van hun werkgever toegang tot de overeenkomstig*
36 *de artikelen 31 en 32 verstrekte informatie over de stoffen of mengsels die zij bij hun werk gebruiken*
37 *of waaraan zij bij hun werk kunnen worden blootgesteld."*
38

39 Het veiligheidsinformatieblad (in de EU) is bedoeld voor de werkgever en zelfstandigen. De
40 werkgever heeft de verantwoordelijkheid de informatie te vertalen naar geschikte
41 instrumenten om risico's op de betreffende werkplek te beheersen. Niettemin moet volgens
42 artikel 35 van REACH (alsook artikel 8 van Richtlijn 98/24/EG) aan werknemers en hun
43 vertegenwoordigers toegang worden verleend tot relevante informatie met betrekking tot het
44 veiligheidsinformatieblad.
45

---

22 REACH bevat geen bepalingen die voorschrijven dat een veiligheidsinformatieblad op enig moment aan een particulier (een "consument") moet worden verstrekt; evenmin is echter bepaald dat het actoren in de toeleveringsketen niet langer is toegestaan dit op vrijwillige basis toch te doen.

2.20 Producten waarvoor geen veiligheidsinformatieblad vereist is

In artikel 31 van de REACH-verordening zijn de criteria vastgelegd die bepalen wanneer een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt.

Bepaalde algemene ontheffingen van de verplichting tot het verstrekken van informatie als bepaald in titel IV (waaronder dus veiligheidsinformatiebladen overeenkomstig artikel 31) worden beschreven in artikel 2, lid 6:

“Het bepaalde in titel IV is niet van toepassing op de volgende voor de eindgebruiker bestemde mengsels in afgewerkte vorm:

a) geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik die binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 726/2004 en Richtlijn 2001/82/EG vallen en die gedefinieerd zijn in Richtlijn 2001/83/EG;

b) cosmetische producten, als gedefinieerd in Richtlijn 76/768/EEG;

c) medische hulpmiddelen die binnendringend zijn of in direct contact komen met het lichaam, voor zover er communautaire voorschriften voor de indeling en kenmerking van gevaarlijke stoffen en mengsels voorhanden zijn die eenzelfde niveau van informatie en bescherming verzekeren als Richtlijn 1999/45/EG;

d) in levensmiddelen of veevoeder overeenkomstig Verordening (EG) nr. 178/2002, mede bij gebruik:
(i) als levensmiddelenadditief in voor menselijke voeding bestemde waren die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 89/107/EEG vallen;

(ii) als aroma in levensmiddelen die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 88/388/EEG en Beschikking 1999/217/EG vallen;

(iii) als toevoegingsmiddel voor diervoeding die binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 1831/2003 valt;

(iv) in diervoeding die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 82/471/EEG valt.”

Nog meer algemene ontheffingen van de REACH-verplichtingen gelden krachtens artikel 2, lid 1, voor andere klassen van producten (radioactieve stoffen, stoffen die onder douanetoezicht vallen, niet-geïsoleerde tussenproducten, producten tijdens vervoer per spoor, over de weg, over de binnenwateren, over zee of door de lucht).

Ook afvalstoffen als omschreven in Richtlijn 2008/98/EG²³ zijn algemeen vrijgesteld omdat ze volgens artikel 2, lid 2, geen stof, mengsel of voorwerp zijn in de zin van artikel 3 van de REACH-verordening.

Een veiligheidsinformatieblad is uiteraard **evenmin** vereist voor producten die niet voldoen aan hetzij de criteria genoemd in artikel 31, lid 1, onder a), b), en c), of de criteria in artikel 31, lid 3, die bepalen wanneer een veiligheidsinformatieblad **wel** vereist is (zie voor meer details van deze criteria paragraaf 1.1 van de algemene inleiding hierboven en de tekst van REACH).

2.21 Zelfs wanneer het niet wettelijk verplicht is, kan een veiligheidsinformatieblad voor stoffen en mengsels worden samengesteld

Uit het oogpunt van marketing en/of logistiek kan het voor leveranciers in bepaalde gevallen nuttig zijn om een veiligheidsinformatieblad beschikbaar te hebben voor alle stoffen en

---

²³ Richtlijn 2006/12/EG - ingetrokken bij Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (kaderrichtlijn afvalstoffen).

1 mengsels, inclusief die waarvoor wettelijk geen veiligheidsinformatieblad hoeft te worden
2 verstrekt. In dergelijke gevallen is het raadzaam in het document aan te geven dat voor de
3 stof of het mengsel wettelijk geen veiligheidsinformatieblad verplicht is, zodat onnodige
4 nalevings- en conformiteitsproblemen worden voorkomen. Het is over het algemeen **niet**
5 wenselijk om veiligheidsinformatiebladen voor **voorwerpen** op te stellen.

6 Een veiligheidsinformatieblad kan ook gebruikt worden om te voldoen aan de verplichting op
7 grond van artikel 32 van REACH om aan de verdere toeleveringsketen informatie door te
8 geven over stoffen als zodanig of in mengsels waarvoor geen veiligheidsinformatieblad in het
9 formaat van het veiligheidsinformatieblad vereist is. De REACH-verordening verlangt dit echter
10 **niet**, en ook in deze gevallen is het raadzaam in het document aan te geven dat voor de stof
11 of het mengsel wettelijk geen veiligheidsinformatieblad verplicht is, om onnodige nalevings- en
12 conformiteitsproblemen te voorkomen. Ook kan specifiek worden vermeld dat het document
13 wordt gebruikt voor het doorgeven van informatie overeenkomstig artikel 32.
14

15   **2.22   Wanneer is aanhechting van blootstellingsscenario's aan het** 16   **veiligheidsinformatieblad vereist?**

17 De eerste alinea van artikel 31, lid 7, van REACH beschrijft:

18   *"Alle actoren in de toeleveringsketen die overeenkomstig artikel 14 of 37 een chemisch*
19   *veiligheidsrapport moeten opstellen, nemen de relevante blootstellingsscenario's (met inbegrip van de*
20   *gebruiks- en de blootstellingscategorieën, naargelang het geval) op in een bijlage bij het*
21   *veiligheidsinformatieblad met de geïdentificeerde vormen van gebruik, waarin de specifieke*
22   *omstandigheden zijn opgenomen die uit de toepassing van bijlage XI, punt 3, voortvloeien."*
23

24 Wanneer bijvoorbeeld een registrant of een downstreamgebruiker die een
25 chemischeveiligheidsrapport opstelt overeenkomstig artikel 14 of artikel 37, lid 4, van REACH
26 blootstellingsscenario's in zijn chemischeveiligheidsrapport moet opnemen, is hij dus verplicht
27 de relevante blootstellingsscenario's in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad te voegen.
28 Bedenk echter dat niet alle registranten die een chemischeveiligheidsbeoordeling moeten
29 uitvoeren en een chemischeveiligheidsrapport²⁴ moeten opstellen, automatisch ook een
30 blootstellingsscenario moeten opstellen. Om een voorbeeld te noemen: hoewel voor alle
31 registratieplichtige stoffen in hoeveelheden van 10 ton of meer doorgaans een
32 chemischeveiligheidsbeoordeling en een chemischeveiligheidsrapport verplicht zijn, is een
33 blootstellingsscenario **alleen** vereist voor stoffen die tevens voldoen aan de overige criteria
34 van artikel 14, lid 4 (d.w.z. stoffen die voldoen aan de PBT-/zPzB-criteria of de criteria voor
35 indeling in een of meer van de gevarenklassen die zijn aangegeven in artikel 14, lid 4, van
36 REACH zoals gewijzigd bij artikel 58 van CLP). Deze criteria luiden als volgt²⁵:

---

24 Er zijn ook gevallen waarin geen chemischeveiligheidsbeoordeling/chemischeveiligheidsrapport vereist is (en er dus ook geen blootstellingsscenario's hoeven te worden overgelegd), bijvoorbeeld als het gaat om stoffen die krachtens bijlage IV of V zijn vrijgesteld van registratie, of teruggewonnen stoffen die krachtens artikel 2, lid 7, onder d), zijn vrijgesteld van het indienen van een registratiedossier.

25 De gevarenklassen of categorieën overeenkomstig de lijst (voor zover ze niet al voluit in bovenstaande tekst worden genoemd) zijn: (a) ontplofbare stoffen (2.1), ontvlambare gassen (2.2), ontvlambare aerosolen (2.3), oxiderende gassen (2.4), ontvlambare vloeistoffen (2.6), ontvlambare vaste stoffen (2.7), zelfontledende stoffen en mengsels van de typen A en B (2.8 A + B), pyrofore vloeistoffen (2.9), pyrofore vaste stoffen (2.10), stoffen en mengsels die in contact met water ontvlambare gassen ontwikkelen (2.12), oxiderende vloeistoffen van de categorieën 1 en 2 (2.13 1 + 2), oxiderende vaste stoffen van de categorieën 1 en 2 (2.14 1 + 2), organische peroxiden van de typen A tot en met F (2.15 A tot en met F); (b) acute toxiciteit (3.1), huidcorrosie/-irritatie (3.2), ernstig oogletsel/ernstige oogirritatie (3.3) sensibilisatie van de luchtwegen/de huid (3.4), mutageniteit in geslachtscellen (3.5), kankerverwekkendheid (3.6), [3.7, 3.8 als hierboven], specifieke doelorgaantoxiciteit bij herhaalde blootstelling (3.9), gevaar bij inademing (3.10); (c) gevaar voor het aquatisch milieu (4.1); (d) gevaar voor de ozonlaag (5.1).

“4. Indien de registrant als gevolg van de uitvoering van de stappen a) tot en met d) van lid 3 de conclusie trekt dat de stof voldoet aan de criteria voor indeling in een of meer van de volgende gevarenklassen of categorieën van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008:

a) de gevarenklassen 2.1 tot en met 2.4, 2.6 en 2.7, 2.8 typen A en B, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 categorieën 1 en 2, 2.14 categorieën 1 en 2, en 2.15 typen A tot en met F;

b) de gevarenklassen 3.1 tot en met 3.6, 3.7 schadelijke effecten op de seksuele functie en de vruchtbaarheid of de ontwikkeling, 3.8 andere effecten dan een narcotische werking, 3.9 en 3.10;

c) gevaarenklasse 4.1;

d) gevaarenklasse 5.1;

of na beoordeling als een PBT of zPzB wordt beschouwd, ...”

Dit betekent dat als een stof aan geen van de criteria van artikel 14, lid 4, (gevaarenklassen, - categorieën of -eigenschappen) voldoet, er geen blootstellingsbeoordeling nodig is en de registrant de gevaarenbeoordeling en PBT/zPzB-beoordeling rechtstreeks in het chemischeveiligheidsrapport kan documenteren en geen blootstellingsscenario hoeft te ontwikkelen. Verder is het zo dat de chemischeveiligheidsbeoordeling en het chemischeveiligheidsrapport gewoonlijk als onderdeel van de voorbereidingen van een registratie worden uitgevoerd. Blootstellingsscenario's voor bepaalde stoffen als zodanig of in mengsels zullen dan ook meestal pas aan veiligheidsinformatiebladen worden toegevoegd nadat de betreffende stof geregistreerd is.

In artikel 60, lid 7, artikel 62, lid 4, onder d), en de punten 0.7, 5.1.1 en 5.1.2 van bijlage I bij REACH worden de verplichtingen met betrekking tot het chemischeveiligheidsrapport en het blootstellingsscenario beschreven. Deze aspecten zijn een integraal onderdeel van het autorisatieproces. Bij verleende autorisaties op basis van artikel 60, lid 2, of artikel 60, lid 4, wordt rekening gehouden met de risicobeheersmaatregelen die in de blootstellingsscenario's van het autorisatieverslag over chemische veiligheid worden voorgesteld.

Nadat het blootstellingsscenario is ontwikkeld, moet het aan het veiligheidsinformatieblad worden aangehecht, en dit wordt dan als een herziening van het veiligheidsinformatieblad beschouwd. Als het blootstellingsscenario aanleiding geeft tot nieuwe risicobeheersmaatregelen, moet het veiligheidsinformatieblad onverwijld worden bijgewerkt en moet de herziene versie worden verstrekt aan voormalige afnemers die de stof of het mengsel in de afgelopen 12 maanden hebben ontvangen overeenkomstig de bepalingen van artikel 31, lid 9, onder a), van REACH (zie ook hoofdstuk 2.8 hierboven).

2.23 Alternatieve manieren voor het opnemen²⁶ van blootstellingsscenario-informatie in het veiligheidsinformatieblad voor een stof of een mengsel

Voor de gevallen die hierboven in 2.21 zijn beschreven specificeert artikel 31, lid 7, van REACH dat het blootstellingsscenario **moet** worden opgenomen in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad.

In de tweede en derde alinea van artikel 31, lid 7, staat echter ook:

“Elke downstreamgebruiker neemt de relevante blootstellingsscenario's op en gebruikt andere relevante informatie uit het hem verstrekte veiligheidsinformatieblad bij het opstellen van zijn eigen veiligheidsinformatieblad voor geïdentificeerde vormen van gebruik.

---

²⁶ Onder “opnemen” wordt hier verstaan het aanhechten van het blootstellingsscenario (of de blootstellingsscenario's) in zijn (hun) geheel aan het veiligheidsinformatieblad (als bijlage) en/of het opnemen van informatie uit het blootstellingsscenario in de hoofdtekst van het veiligheidsinformatieblad (rubrieken 1 tot en met 16) en/of het aanhechten van informatie over een veilig gebruik van het mengsel aan het veiligheidsinformatieblad.

Elke distributeur verstrekt relevante blootstellingsscenario's en gebruikt andere relevante informatie uit het hem verstrekte veiligheidsinformatieblad bij het opstellen van zijn eigen veiligheidsinformatieblad voor vormen van gebruik waarvoor hij overeenkomstig artikel 37, lid 2, informatie heeft verstrekt."

Voor **downstreamgebruikers** die **geen** eigen chemischeveiligheidsbeoordeling hoeven uit te voeren voor een bepaalde (samenstellende) stof²⁷ zijn er derhalve alternatieve opties om de blootstellingsscenario-informatie op te nemen²⁸.

Voor een mengsel dat stoffen bevat waarvoor een blootstellingsscenario verplicht was, moeten bij het opnemen van blootstellingsscenario-informatie in het veiligheidsinformatieblad voor het mengsel in elk geval die stoffen in aanmerking worden genomen die aanwezig zijn in een concentratie boven de in artikel 14 van REACH aangegeven grenswaarden.

Uitgewerkt komt dit neer op de volgende mogelijkheden voor het opnemen van blootstellingsscenario-informatie (door een fabrikant/importeur of door een downstreamgebruiker) in veiligheidsinformatiebladen:

1. aanhechting van het feitelijke blootstellingsscenario (of de feitelijke blootstellingsscenario's) dat voortkomt (die voortkomen) uit een chemischeveiligheidsbeoordeling voor een stof als zodanig, of het feitelijke blootstellingsscenario dat voortkomt uit de chemischeveiligheidsbeoordeling voor een stof in een mengsel in concentraties boven de grenswaarden van artikel 14. In dit geval moet er op zijn minst een samenvatting van de belangrijkste relevante informatie uit het aangehechte blootstellingsscenario worden opgenomen in de hoofdrubrieken van het veiligheidsinformatieblad, met een kruisverwijzing naar de details in het blootstellingsscenario;
2. opname van blootstellingsscenario-informatie voor een stof of die het resultaat is van de consolidatie van verschillende blootstellingsscenario's voor stoffen die in een mengsel worden gebruikt, in de hoofdrubrieken 1-16 van het veiligheidsinformatieblad;
3. aanhechting van het blootstellingsscenario dat voortkomt uit de chemischeveiligheidsbeoordeling voor een speciaal mengsel²⁹;
4. (eventueel) aanhechting van het blootstellingsscenario dat voortkomt uit een chemischeveiligheidsbeoordeling voor een mengsel overeenkomstig artikel 31, lid 2, van REACH³⁰;
5. aanhechting van informatie over een veilig gebruik van het mengsel die is afgeleid uit de blootstellingsscenario's van de samenstellende stoffen.

---

27 Deze alternatieve opties zijn **uitsluitend** beschikbaar voor dergelijke downstreamgebruikers.

28 De wijziging van de formulering "nemen op (*shall place*)" in de eerste alinea van artikel 31, lid 7, die betrekking heeft op actoren die een chemischeveiligheidsbeoordeling/chemischeveiligheidsrapport moeten uitvoeren **én** een blootstellingsscenario moeten ontwikkelen, in "neemt de relevante blootstellingsscenario's op (*shall include relevant exposure scenario's*)" in de tweede alinea die betrekking heeft op downstreamgebruikers, is essentieel. Met de laatstgenoemde formulering wordt bedoeld dat de opsteller van het veiligheidsinformatieblad (indien hij dat wenst) de relevante informatie uit ontvangen blootstellingsscenario's **op een andere manier** in het veiligheidsinformatieblad mag "opnemen (include)" dan als een aangehechte bijlage.

29 Zie aanhangsel 2 voor meer informatie over "speciale mengsels".

30 Er is op dit moment geen richtsnoer over hoe een dergelijke chemischeveiligheidsbeoordeling voor een mengsel moet worden uitgevoerd. Artikel 31, lid 2, van REACH voorziet in zo'n chemischeveiligheidsbeoordeling met het oog op het genereren van geconsolideerde informatie voor een veiligheidsinformatieblad. Noch uit artikel 14 noch uit artikel 37 van REACH vloeit de verplichting voort dat zo'n chemischeveiligheidsbeoordeling moet worden uitgevoerd als onderdeel van een registratie.

Let wel: voor een bestanddeel van een mengsel waarvoor de downstreamgebruiker wel zelf een chemische veiligheidsbeoordeling moet uitvoeren, is bovenstaande optie 2 niet beschikbaar.

Verder wijzen we erop dat hoewel alle bovengenoemde mogelijkheden zijn toegestaan onder de gespecificeerde voorwaarden, ze in de praktijk niet altijd even geschikt zijn om de relevante informatie door te geven – het kan bijvoorbeeld zijn dat gebruikers verderop in de toeleveringsketen liever doorgestuurde blootstellingsscenario's voor samenstellende stoffen van mengsels ontvangen dan geconsolideerde informatie. Op die manier kunnen zij, als ze de mengsels vervolgens tot andere mengsels formuleren, de samenstellende stoffen opnieuw onder de loep nemen samen met de nieuwe bestanddelen. Optie 2 zou de voorkeur kunnen hebben bij levering aan professionele eindgebruikers. Ook wordt sterk aangeraden gebruik te maken van optie 2 wanneer aanhechting van blootstellingsscenario's voor samenstellende stoffen in mengsels veiligheidsinformatiebladen oplevert die dermate groot van omvang zijn dat hun ontvangers verderop in de toeleveringsketen de hoeveelheid informatie niet meer kunnen verwerken.

De actor die het veiligheidsinformatieblad opstelt, moet zich ervan bewust zijn dat aanbevelingen uit blootstellingsscenario's tot specifieke verplichtingen voor downstreamgebruikers kunnen leiden (artikel 37, lid 4). Om downstreamgebruikers in staat te stellen dergelijke verplichtingen (bijvoorbeeld RMM's die zij moeten toepassen) te herkennen, wordt geadviseerd om informatie afkomstig uit blootstellingsscenario's – hetzij opgenomen in het veiligheidsinformatieblad of aangehecht aan het veiligheidsinformatieblad – als zodanig aan te duiden.

Aanhangsel 1 bevat verdere richtsnoeren voor downstreamgebruikers die de blootstellingsscenario-informatie voor een stof moeten "opnemen" in een veiligheidsinformatieblad.

In het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers* wordt nader ingegaan op de mogelijkheden die downstreamgebruikers hebben om informatie die ze van hun leverancier(s) ontvangen over de stof(fen) als zodanig of in (een) mengsel(s), door te geven aan anderen verderop in de toeleveringsketen³¹.

Bovendien is door ECHA en een aantal sectororganisaties een specifiek netwerk opgezet dat tot doel heeft methodologieën en hulpmiddelen te ontwikkelen en ter beschikking te stellen om de communicatie binnen de toeleveringsketen doeltreffender te maken. Meer informatie hierover staat op de ENES-pagina van de ECHA-website³².

Nadere informatie over de rollen en verplichtingen van distributeurs vindt u in aanhangsel 1 van dit richtsnoer en, in uitgebreidere vorm, in aanhangsel 1 van het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers*. Distributeurs spelen een belangrijke rol in de communicatiestromen, omhoog en omlaag, binnen de toeleveringsketen.

2.24 Beschikbare vormen van ondersteuning bij het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen

Leveranciers kunnen voor het opstellen van veiligheidsinformatiebladen een externe dienstverlener inschakelen om toegang te krijgen tot de diensten van bevoegde personen, maar de leverancier blijft uiteraard zelf verantwoordelijk voor het nakomen van zijn

---

³¹ Beschikbaar op: <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-reach>

³² Exchange Network on Exposure Scenarios (uitwisselingsnetwerk voor blootstellingsscenario's) <https://echa.europa.eu/nl/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios>

1 verplichting om veiligheidsinformatiebladen af te geven die voldoen aan de wettelijke eisen.

2 Partijen die veiligheidsinformatiebladen samenstellen en verstrekken kunnen daarbij
3 ondersteund worden door geschikte softwareapplicaties. Doorgaans vervullen deze applicaties
4 een databasefunctie. Deze databases bevatten stoffenlijsten en verzamelingen
5 standaardzinnen. Veel softwareproducten beschikken over functies om
6 veiligheidsinformatiebladen in verschillende talen op te stellen. Dergelijke softwareproducten
7 kunnen ook functies bevatten voor het uitwisselen van informatie tussen het registratiedossier
8 (inclusief het chemischeveiligheidsrapport) en het veiligheidsinformatieblad en het controleren
9 van de onderlinge consistentie van deze informatie.

10 Een voorbeeld van een bron van standaardzinnen is de European Phrase Catalogue, die
11 (gratis) kan worden geraadpleegd in het Duits en Engels via
12 <https://www.esdscom.eu/english/euphrac-phrases/>. Ook andere dienstverleners bieden
13 verzamelingen standaardzinnen aan. Het juiste gebruik van standaardzinnen kan helpen om de
14 kwaliteit en begrijpelijkheid te verbeteren, maar voorzichtigheid is geboden bij het gebruik van
15 deze zinnen, omdat de inhoud niet altijd voldoende duidelijk is. Bij softwareproducten wordt de
16 leverancier niet ontheven van zijn verplichting om het veiligheidsinformatieblad te laten
17 opstellen door een bevoegd persoon.
18

19 Sommige industrie- of handelsverenigingen geven ondersteuning (bv. via hun internet
20 homepages) in de vorm van informatie die van belang is voor hun specifieke sector.
21

22 **2.25 Geselecteerde bronnen van stofgegevens voor gebruik bij het** 23 **samenstellen van veiligheidsinformatiebladen**

24 De informatie die nodig is voor het samenstellen van het veiligheidsinformatieblad zal
25 grotendeels reeds in het bezit zijn van de verstrekker omdat hij deze al heeft moeten
26 verzamelen in verband met andere wetgeving voor chemische stoffen, met name bijvoorbeeld
27 om te bepalen wat zijn verplichtingen zijn op het gebied van indeling, etikettering en
28 verpakking overeenkomstig CLP en overeenkomstig internationale vervoerswetgeving, en om
29 de wetgeving op het gebied van de gezondheid en veiligheid op het werk na te leven.

30 Indien de stof geregistreerd moet worden onder REACH en de leverancier lid is van een
31 gezamenlijke indiening of een consortium³³, als er voor die stof een bestaat, kan hij gedeelde
32 toegang krijgen tot aanvullende informatie over de stof.

33 Voor downstreamgebruikers van stoffen (en alle formuleerders van mengsels) is de hoofdbron
34 van informatie het door de leverancier verstrekte veiligheidsinformatieblad voor de betreffende
35 (samenstellende) stof(fen) of het (de) betreffende mengsel(s).

36 Als bij het samenstellen van het veiligheidsinformatieblad blijkt dat sommige gegevens niet
37 direct voorhanden zijn voor de samensteller, kan deze ook openbaar toegankelijke databases
38 met relevante informatie raadplegen. Deze kunnen worden geraadpleegd om gegevens te
39 zoeken die niet op een andere manier verkrijgbaar zijn of om gegevens te controleren die hij
40 van een leverancier upstream heeft ontvangen en die inconsistent of onaannemelijk lijken,
41 bijvoorbeeld:

42 De **ECHA**-database met informatie over geregistreerde stoffen:
43 (<https://echa.europa.eu/nl/information-on-chemicals/registered-substances>)

---

33 Let wel: deelname aan een consortium is niet verplicht.

Hierin zijn uiteenlopende gegevens te vinden over stoffen die bedrijven vervaardigen of invoeren: bijvoorbeeld hun gevaarlijke eigenschappen, hun indeling en etikettering, en informatie over hoe ze veilig gebruikt kunnen worden. De informatie in de database is afkomstig uit de registratiedossiers van bedrijven.

De **ECHA**-inventaris van indelingen en etiketteringen:

(<https://echa.europa.eu/nl/information-on-chemicals/cl-inventory-database>)

De inventaris van indelingen en etikettering (C&L) is een database met algemene informatie over de indeling en etikettering van aangemelde en geregistreerde stoffen die van fabrikanten en importeurs is ontvangen. Deze inventaris bevat ook de lijst van geharmoniseerde indelingen (tabel 3 van bijlage VI bij CLP). De inventaris is opgezet en wordt bijgehouden door ECHA.

CheLIST

(<http://chelist.jrc.ec.europa.eu/>)

De CheLIST (Chemical Lists Information System) database, ontwikkeld door het Institute for Health and Consumer Protection (IHCP) en bevat informatie over chemische identificaties (bv. naam, CAS-nummer) en chemische structuur.

GESTIS

(<http://gestis-en.itrust.de>)

Deze database van de Duitse Berufsgenossenschaften bevat meer dan 7 000 gevaarlijke stoffen die alfabetisch zijn gerangschikt op naam, met vermelding van hun indeling, etikettering, grenswaarden, meetmethoden, informatie over persoonlijke beschermingsmiddelen, grenzen voor de blootstelling op het werk en arbeidsgeneeskunde.

eChemPortal

(<http://www.echemportal.org/echemportal/>)

Het eChemPortal is een initiatief van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in samenwerking met de Europese Commissie (EC), het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), de Verenigde Staten, Canada, Japan, de Internationale raad van chemische verenigingen (ICCA), het Raadgevend Comité voor handel en industrie van de OESO (BIAC), het Internationaal programma voor de veiligheid van chemische stoffen (IPCS) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) en niet-gouvernementele milieuorganisaties. eChemPortal biedt het publiek vrije toegang tot informatie over eigenschappen van chemische stoffen (waaronder fysische en chemische eigenschappen, hun lot en gedrag in het milieu en hun ecotoxiciteit en toxiciteit) door middel van simultaan zoeken in rapporten en gegevensverzamelingen.

IPCS INCHEM

(<http://www.inchem.org/>)

De website van het Internationaal programma voor de veiligheid van chemische stoffen (IPCS) INCHEM biedt snelle toegang tot internationaal, intercollegiaal getoetste informatie over chemische stoffen die over de hele wereld algemeen worden gebruikt en die ook als verontreinigingen kunnen voorkomen in het milieu en in voedsel. Deze database consolideert informatie van een aantal intergouvernementele organisaties die zich inspinnen voor een verantwoord beheer van chemische stoffen.

TOXNET

(<http://toxnet.nlm.nih.gov/index.html>)

Toxnet is het informatienet inzake toxicologie van de U.S. National Library of Medicine. Het biedt toegang tot databases op het gebied van de toxicologie, gevaarlijke chemische stoffen, milieu en

gezondheid, en giftige emissies.

Realiseer u wel dat informatie uit dergelijke bronnen misschien niet altijd even betrouwbaar is.

Let op: in alle gevallen (ook wanneer de informatie over samenstellende stoffen is verkregen uit veiligheidsinformatiebladen van leveranciers van deze stoffen – zie hierboven in hoofdstuk 2, paragraaf 2.2) is de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad degene die verantwoordelijk is voor de juistheid van de inhoud ervan.

2.26 Het samenstellen van een veiligheidsinformatieblad voor een teruggewonnen stof of voor mengsels die een dergelijke stof bevatten

In aanhangsel 3 van dit document worden specifieke zaken besproken die van belang zijn voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en mengsels. In het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* van ECHA kunt u meer informatie vinden over kwesties die specifiek verband houden met veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen³⁴.

2.27 Het uitvoeren van tests om informatie te verkrijgen voor een veiligheidsinformatieblad

Het is de bedoeling dat het veiligheidsinformatieblad uitgebreide informatie over een stof of mengsel geeft die gebruikt kan worden in regelgevingskaders voor toezicht op chemische stoffen op het werk (zie paragraaf 2.1 hierboven). Het veiligheidsinformatieblad consolideert deze informatie tot één document. De informatie die verplicht moet worden ingevuld in een veiligheidsinformatieblad kan de verstrekker al beschikbaar hebben, bijvoorbeeld omdat de informatie deel uitmaakt van de gegevensverzameling die moet worden ingediend voor een registratie onder REACH of voor indelingsdoeleinden. Is de informatie niet beschikbaar, dan moet daarvoor een motivatie worden gegeven in het desbetreffende punt van het veiligheidsinformatieblad.

Het is natuurlijk mogelijk dat tijdens het opstellen van het veiligheidsinformatieblad duidelijk wordt dat bepaalde verplichte gegevens (bijvoorbeeld voor een correcte indeling onder CLP) niet beschikbaar zijn.

In dergelijke gevallen moet, voordat er tests in gang worden gezet, de toepasselijke “sturende” wetgeving worden geraadpleegd om na te gaan welke gegevens er precies ontbreken en om voorstellen voor aanvullende tests te toetsen. Er mag **niet** met testen worden gestart op grond van de noodzaak om “lege velden in te vullen” in een veiligheidsinformatieblad.

In het bijzonder dienen titel III van de REACH-verordening inzake *gezamenlijk gebruik van gegevens en voorkoming van onnodige proeven* en artikelen 7 en 8 van de CLP-verordening respectievelijk inzake *proeven op dieren en mensen* en inzake *het genereren van nieuwe informatie over stoffen en mengsels* te worden geraadpleegd.

Met name mogen **geen dierproeven** worden gestart enkel om gegevens voor een

---

³⁴ Het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* van ECHA is beschikbaar op: echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach.

- 1 veiligheidsinformatieblad te genereren. De bepalingen van Richtlijn 86/609/EEG³⁵ van de Raad
- 2 en Richtlijn 2010/63/EU³⁶ van het EP en de Raad moeten worden nageleefd. Ook vloeit uit
- 3 bijlage II bij REACH niet rechtstreeks een verplichting voort om zonder dierproeven gegevens
- 4 (inclusief die over fysische gevaren) te genereren enkel om velden van een
- 5 veiligheidsinformatieblad in te vullen.

---

35 Richtlijn 86/609/EEG van de Raad van 24 november 1986 inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt (PB L 358 van 18.12.1986, blz. 1).

36 Richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt (PB L 276 van 20.10.2010, blz. 33).

3 Gedetailleerde informatie, per rubriek

In dit hoofdstuk van dit richtsnoer wordt steeds voorafgaand aan de bespreking van een punt van het veiligheidsinformatieblad de tekst uit deel A van bijlage II geciteerd die betrekking heeft op dat punt.

Let op: hoewel er in bijlage II tekst voorkomt waarin eerst de inhoud van een rubriek als geheel wordt besproken en daarna pas wordt ingegaan op de afzonderlijke punten, hoeft u in het feitelijke veiligheidsinformatieblad geen tekst in te voeren op andere plaatsen dan in de punten. Wel moet de titel van de rubrieken exact luiden als vermeld in de verordening – d.w.z. compleet met het rubrieknummer zoals hierboven toegelicht. De correcte titel voor bijvoorbeeld rubriek 10 van een veiligheidsinformatieblad is dus “*RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit*”, d.w.z. de titel bevat de woorden “RUBRIEK 10”.

Verder moet worden opgemerkt dat hoewel de volledige tekst van bijlage II die betrekking heeft op specifieke rubrieken en punten integraal is aangehaald, andere delen van bijlage II (bv. de inleidende alinea's van deel A, heel deel B) hieronder niet in extenso geciteerd zijn. Evenmin is de volledige tekst van de rest van Verordeningen (EU) 2015/830 en 2020/878 van de Commissie opgenomen.

Op bepaalde plaatsen in het veiligheidsinformatieblad hoeft geen informatie te worden ingevuld, bijvoorbeeld omdat gegevens ontbreken of omdat getwijfeld wordt aan de toepasselijkheid, enz. Het veiligheidsinformatieblad moet echter wel een toelichting of motivering bevatten waarom de rubriek niet is ingevuld.

3.1 RUBRIEK 1 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad wordt voorgeschreven hoe de stof of het mengsel moet worden geïdentificeerd en hoe de geïdentificeerde vormen van gebruik, de naam van de leverancier van de stof of het mengsel en de contactgegevens van de leverancier van de stof of het mengsel, inclusief contactgegevens voor noodgevallen, in het veiligheidsinformatieblad moeten worden verstrekt.

1.1 Productidentificatie

Tekst bijlage II

Verstrek de productidentificatie overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1272/2008 wanneer het een stof betreft, en overeenkomstig artikel 18, lid 3, onder a), van Verordening (EG) nr. 1272/2008 wanneer het een mengsel betreft, en zoals vermeld op het etiket in de officiële taal/talen van de lidstaat/lidstaten wanneer de stof of het mengsel in de handel is gebracht, tenzij de betrokken lidstaat/lidstaten anders bepaalt/bepalen.

Voor registratieplichtige stoffen moet de productidentificatie overeenkomen met de in de registratie opgegeven productidentificatie en moet het krachtens artikel 20, lid 3, van deze verordening toegekende registratienummer eveneens worden vermeld. [Er mogen aanvullende productidentificaties worden verstrekt, ook als ze niet zijn gebruikt in de registratie.](#)

Zonder afbreuk te doen aan de in artikel 39 van deze verordening vastgestelde verplichtingen voor

downstreamgebruikers kan het deel van het registratienummer dat naar de individuele registrant van een gezamenlijke indiening verwijst worden weggelaten door een leverancier die een distributeur of een downstreamgebruiker is, op voorwaarde:

a) dat de leverancier de verantwoordelijkheid op zich neemt om op verzoek het volledige registratienummer voor handhavingsdoeleinden te verstrekken of, wanneer hij niet over het volledige registratienummer beschikt, om het verzoek overeenkomstig punt b) door te sturen naar zijn leverancier, en

b) dat de leverancier het volledige registratienummer aan de handhavingsautoriteit van de lidstaat ("de handhavingsautoriteit") verstrekt binnen zeven dagen na ontvangst van een verzoek, dat ofwel direct uitgaat van de handhavingsautoriteit, ofwel is doorgestuurd door zijn afnemer, of dat de leverancier, wanneer hij niet over het volledige registratienummer beschikt, het verzoek binnen zeven dagen na het verzoek doorstuurt naar zijn leverancier en de handhavingsautoriteit daarvan tegelijkertijd op de hoogte stelt.

Er mag één veiligheidsinformatieblad worden verstrekt voor meer dan één stof of mengsel wanneer de informatie in dat veiligheidsinformatieblad voldoet aan de voorschriften van deze bijlage voor elk van die stoffen of mengsels.

Wanneer verschillende vormen van een stof worden behandeld in één veiligheidsinformatieblad, wordt de desbetreffende informatie voor elke vorm opgenomen, waarbij duidelijk wordt aangegeven welke informatie verband houdt met welke vorm. Als alternatief kan per vorm of per groep van vormen een afzonderlijk veiligheidsinformatieblad worden opgesteld.

Als het veiligheidsinformatieblad betrekking heeft op een of meer nanovormen, of stoffen die nanovormen omvatten, wordt dit aangegeven met het woord "nanovorm".

Andere identificatiemiddelen

Eventueel mogen ook andere namen of synoniemen waarmee de stof of het mengsel is geëtiketteerd of waaronder het algemeen bekend is, zoals andere namen, nummers, productcodes van ondernemingen, of andere identificatienummers, worden verstrekt.

Wanneer het mengsel een unieke formule-identificatie (UFI) heeft overeenkomstig punt 5 van deel A van bijlage VIII bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 en die UFI in het veiligheidsinformatieblad wordt vermeld, wordt de UFI in dit punt vermeld.

Voor stoffen luiden de voorschriften inzake de productidentificatie overeenkomstig artikel 18, lid 2, van de CLP-verordening als volgt:

"De productidentificatie van een stof bestaat ten minste uit het volgende:

a) indien de stof in bijlage VI, deel 3, is opgenomen, een naam en een identificatienummer zoals aldaar vermeld;

b) indien de stof niet in bijlage VI, deel 3, is opgenomen, maar wel in de inventaris van indelingen en etiketteringen, een naam en een identificatienummer zoals aldaar vermeld;

c) indien de stof noch in bijlage VI, deel 3, noch in de inventaris van indelingen en etiketteringen is opgenomen, het door de CAS toegekende nummer, hierna "CAS-nummer" genoemd, en de naam volgens de nomenclatuur van de IUPAC, hierna "IUPAC-nomenclatuur" genoemd, of het CAS-nummer en een andere internationale chemische naam of namen; of

d) indien er geen CAS-nummer beschikbaar is, de naam volgens de IUPAC-nomenclatuur of een andere internationale chemische naam of namen.

Indien de naam volgens de IUPAC-nomenclatuur meer dan 100 tekens lang is, mag een van de andere namen worden gebruikt (gangbare naam, handelsnaam, afkorting) als bedoeld in punt 2.1.2 van bijlage VI bij REACH, mits in de kennisgeving overeenkomstig artikel 40 de naam volgens de IUPAC-nomenclatuur en de gebruikte andere naam worden vermeld."

De identificatienummers moeten volgens de hierboven genoemde hiërarchie worden vermeld (d.w.z. a) gaat voor b), b) gaat voor c)). Er wordt echter **geen** nadere indicatie gegeven welk van de toegestane identificatienummers gebruikt moet worden wanneer er binnen de 3 opties a) en b) wordt gekozen. Wanneer optie b) bijvoorbeeld van toepassing is mag **elk** van de nummers die zijn vermeld in de inventaris van indelingen en etikettering worden gebruikt,

1 zolang het opgegeven nummer maar overeenkomt met het identificatienummer op het etiket
2 en in overeenstemming is met de in de registratie vermelde productidentificatie, indien van
3 toepassing.

4 Zo moet bijvoorbeeld voor berylliumverbindingen die in deel 3 van bijlage VI bij CLP onder
5 catalogusnummer 004-002-00-2 vallen, het catalogusnummer zelf als identificatie worden
6 gebruikt overeenkomstig a) (aangezien voor deze invoer geen EG-nummer of CAS-nummer
7 “*aldaar vermeld*” wordt), maar kan in het specifieke geval van berylliumoxide
8 (catalogusnummer 004-003-00-8) ofwel dit catalogusnummer **ofwel** het EG-nummer (215-
9 133-1) **ofwel** het CAS-nummer (1304-56-9) worden gebruikt, **zolang** hetzelfde
10 identificatienummer maar op het etiket staat.

11 Ook wanneer scenario b) van toepassing is verwijst “**een** identificatienummer” zoals aldaar
12 vermeld naar **elk** van de toegestane identificaties die zijn opgenomen in de kennisgeving aan
13 de inventaris. Bedenk dat het in de praktijk meestal niet zinvol is om het referentienummer te
14 kiezen dat tijdens (of naar aanleiding van) een CLP-kennisgevingsprocedure wordt toegekend,
15 omdat dit nummer niet beschikbaar is voordat het officieel is toegewezen. Om de noodzaak tot
16 herziening van het veiligheidsinformatieblad tot een minimum te beperken wordt aangeraden
17 een andere identificatie te kiezen, bijvoorbeeld (waar van toepassing) het EG-nummer of het
18 CAS-nummer dat ook in de CLP-kennisgeving als identificatie wordt gebruikt.

19 Wanneer u een naam uit bijlage VI gebruikt, is het van belang te weten dat hiervoor dezelfde
20 vertaaleisen gelden als voor de rest van een veiligheidsinformatieblad³⁷.

21 Als u geen registratienummer vermeldt kunt u een toelichting bijvoegen om vragen over de
22 reden van het ontbreken te voorkomen, bijvoorbeeld:

*“Voor deze stof is geen registratienummer vermeld omdat de stof is vrijgesteld van de
registratieverplichtingen overeenkomstig titel II van REACH en tevens is vrijgesteld van de titels V
en VI aangezien de stof een teruggewonnen stof is en voldoet aan de criteria van artikel 2, lid 7,
onder d), van REACH.”*

*“Deze stof is vrijgesteld van registratie overeenkomstig de bepalingen van artikel 2, lid 7,
onder a), en bijlage IV bij REACH.”*

23
24 Een dergelijke toelichting is echter niet verplicht.

25 In het geval van heringevoerde stoffen wordt aanbevolen het volledige registratienummer van
26 de Europese registrant van de stof, van wie de heringevoerde stof afkomstig is, hier te
27 vermelden, samen met een verklaring.

28 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek voor een
29 stof.

RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

1.1 Productidentificatie:

Naam van de stof:

³⁷ De vertalingen van de namen van de geharmoniseerde stoffen zijn opgenomen in de C&L-inventaris op de ECHA-
website op: <https://echa.europa.eu/nl/regulations/clp/cl-inventory>.

EG-nummer:

CAS-nummer:

Catalogusnummer:

REACH-registratienummer: XX-XXXXXXXXXX-XX-XXXX

1

2 Met betrekking tot nanovormen worden in de herziene bijlage VI van REACH de begrippen
3 “nanovorm” en “verzamelingen van nanovormen” geïntroduceerd. Er kan een “verzameling van
4 vergelijkbare nanovormen” worden gecreëerd, wanneer kan worden geconcludeerd dat de
5 gevarenbeoordeling, de blootstellingsbeoordeling en de risicobeoordeling van deze
6 nanovormen (met duidelijk afgebakende grenzen in de parameters van bijlage VI) voor alle
7 eindpunten gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd. In de bijlage voor nanovormen waarvoor
8 het Richtsnoer voor registratie en stofidentificatie van toepassing is wordt uitgelegd hoe
9 verzamelingen van verschillende nanovormen kunnen worden gemaakt.

10 Volgens bijlage VI “Wanneer in de andere bijlagen naar de term “nanovorm” wordt verwezen,
11 wordt daarmee een nanovorm of, indien gedefinieerd, een verzameling van vergelijkbare
12 nanovormen bedoeld, zoals in deze bijlage gedefinieerd”. Daarom kan de term nanovorm in
13 deze richtsnoeren verwijzen naar een individuele nanovorm of naar een verzameling van
14 nanovormen (bv. zoals ze zijn geregistreerd volgens bijlage VI).

15 **Voor mengsels** luiden de voorschriften inzake de productidentificatie overeenkomstig
16 artikel 18, lid 3, van de CLP-verordening als volgt:

17 “3. De productidentificatie van een mengsel bestaat uit:

18 a) de handelsnaam of de benaming van het mengsel; ... ..”

19 (Voor verdere eisen inzake te verstrekken informatie over de bestanddelen van een mengsel, inclusief
20 eisen voor registratienummers, verwijzen wij u naar de onderstaande bespreking van rubriek 3.)

21 Bijlage VIII bij CLP heeft een extra element ingevoerd dat de identificatie van het product en
22 het mengsel dat het bevat vergemakkelijkt: de Unieke formule-identificatie (UFI). Dit maakt
23 deel uit van de informatie die volgens artikel 45 en bijlage VIII van de CLP moet worden
24 verstrekt in het kader van respons in noodgevallen. Het genereren van de UFI en het indienen
25 van informatie is verplicht voor mengsels die zijn ingedeeld voor fysieke en/of
26 gezondheidsrisico's en die in de EU in de handel worden gebracht. De UFI-code maakt een
27 unieke link mogelijk naar de informatie over het mengsel die door het bedrijf wordt ingediend
28 en die uiteindelijk beschikbaar is voor hulpverleners. Een UFI komt doorgaans slechts overeen
29 met één mengselsamenstelling, maar een enkele UFI kan ook mengsels omvatten waarvan de
30 samenstelling binnen bepaalde grenzen varieert. Dit kan het geval zijn wanneer bestanddelen
31 worden aangemeld als onderdeel van de Interchangeable Composition Group (ICG) of wanneer
32 het mengsel overeenstemt met specifieke standaardformules die in bijlage VIII bij CLP zijn
33 opgenomen.

34 De UFI wordt doorgaans op het etiket vermeld³⁸. Het opnemen van de UFI in het
35 veiligheidsinformatieblad is over het algemeen niet verplicht, maar mag op vrijwillige basis
36 gebeuren. Alleen in het geval van mengsels die niet verpakt zijn, wordt de UFI vermeld in het
37 veiligheidsinformatieblad of opgenomen in de kopie van de etiketteringselementen als bedoeld
38 in artikel 29, lid 3, naar gelang van het geval. Voor verpakte mengsels voor gebruik op

³⁸ Er kunnen bijzondere bepalingen en alternatieven voor de etikettering van toepassing zijn; zie de bijlage VIII Richtsnoer (zie volgende voetnoot) en het Richtsnoer voor etikettering (beschikbaar op: <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-clp>)

1 industriële locaties heeft de leverancier de mogelijkheid om de UFI op het
2 veiligheidsinformatieblad te vermelden in plaats van op het etiket (of beide). De UFI moet
3 (indien relevant) worden aangegeven in rubriek 1.1.

4 Het gebruik van de UFI is redelijk flexibel. Wanneer bijvoorbeeld meer dan één UFI wordt
5 gebruikt voor hetzelfde mengsel, is het mogelijk en aan te bevelen om slechts één UFI in het
6 veiligheidsinformatieblad op te nemen. Wanneer hetzelfde veiligheidsinformatieblad in
7 verschillende lidstaten wordt gebruikt, verdient het aanbeveling in elk van die lidstaten
8 dezelfde UFI te gebruiken (en daarvan kennis te geven). UFI('s) waarvan in een lidstaat geen
9 kennisgeving is gedaan, mogen niet worden gebruikt in het veiligheidsinformatieblad dat in die
10 lidstaat wordt verstrekt.

11 De bepalingen van bijlage VIII bij CLP zijn van toepassing vanaf specifieke toepassingsdata op
12 basis van het eindgebruik van het mengsel. Bovendien geldt in bepaalde gevallen een
13 overgangsperiode. Meer informatie over het UFI zijn te vinden in het *Richt snoer over*
14 *geharmoniseerde informatie in verband met de gezondheid met het oog op respons in*
15 *noodgevallen*.³⁹

1.2 Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Tekst bijlage II

Vermeld ten minste een korte beschrijving van het voor de afnemer(s) van de stof of het mengsel relevant geïdentificeerd gebruik (bijvoorbeeld vloerreiniging, industrieel gebruik bij de productie van polymeren of beroepsmatig gebruik in schoonmaakmiddelen).

Vermeld in voorkomend geval het door de leverancier ontraden gebruik, en de redenen daarvoor. Dit behoeft geen volledige lijst te zijn.

Indien een chemischeveiligheidsrapport vereist is, moet de informatie in dit punt van het veiligheidsinformatieblad overeenstemmen met het geïdentificeerde gebruik in het chemischeveiligheidsrapport en de blootstellingsscenario's van het chemischeveiligheidsrapport als beschreven in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad.

18 Het veiligheidsinformatieblad moet ten minste een korte beschrijving bevatten van de voor de
19 afnemer(s) van de stof of het mengsel relevante geïdentificeerde vormen van gebruik⁴⁰, voor
20 zover deze bekend zijn. Voor geregistreerde stoffen waarvoor een chemischeveiligheidsrapport
21 vereist is, moet deze lijst van gebruiksvormen overeenstemmen met het geïdentificeerde
22 gebruik in het chemischeveiligheidsrapport en de blootstellingsscenario's voor registratie. Voor
23 autorisatieplichtige stoffen moet(en) het gebruik of de gebruiken (als zodanig of in een
24 mengsel) overeenstemmen met het (de) in het autorisatie-chemischeveiligheidsrapport en
25 blootstellingsscenario's genoemde gebruik(en) (tenzij het gebruik of de gebruiken van de
26 autorisatieplicht is/zijn vrijgesteld).

28 De beschrijving van geïdentificeerde vormen van gebruik dient kort zijn. Neem in deze rubriek
29 daarom geen allesomvattende lijst van formele "gebruiksdescriptoren"⁴¹ op. De kans bestaat
30 dan dat een onnodig lang tekstblok de aandacht afleidt van essentiële informatie op de
31 voorpagina van het veiligheidsinformatieblad. Een alternatief is om een algemenere lijst van

³⁹ https://echa.europa.eu/documents/10162/13643/guidance_on_annex_viii_to_clp_nl.pdf/

⁴⁰ Geïdentificeerd gebruik is gedefinieerd in REACH, artikel 3, lid 26.

⁴¹ Meer informatie over gebruiksdescriptoren is te vinden in hoofdstuk R.12 van ECHA's *Richt snoer voor informatie-eisen en chemische veiligheidsbeoordeling* dat beschikbaar is op: <https://echa.europa.eu/nl/support/guidance>.

1 toepassingen op te nemen en een verwijzing in te lassen naar eventuele aangehechte
2 blootstellingsscenario's. Voor details van de blootstellingsscenario's zou in deze rubriek een
3 index of inhoudsopgave van rubriek 16 kunnen worden opgenomen plus een verwijzing,
4 bijvoorbeeld een algemene lijst van toepassingen en een opmerking als "zie rubriek 16 voor
5 een volledige lijst van gebruiksvormen waarvoor een ES is aangehecht".

6 Voor registratieplichtige stoffen geldt dat de informatie in het punt betreffende ontraden
7 gebruik moet overeenkomen met de informatie in onderdeel 3.6 van IUCLID ("Uses advised
8 against"). Indien een gebruik ontraden wordt, moet waar van toepassing ook de reden
9 daarvoor worden vermeld. Ontraden gebruik kan ook worden beschreven met behulp van
10 elementen van het gebruiksdescriptorsysteem en/of door middel van een algemene
11 omschrijving van de vorm(en) van gebruik. Hieronder is een voorbeeld gegeven van een
12 mogelijke structuur van deze rubriek, voor een voorbeeldstof:

1.2. Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Relevant geïdentificeerd gebruik: Consumentengebruik [SU 21]⁴² van inkt en toners [PC18].

Ontraden gebruik: Consumentengebruik [SU 21] van coatings en verven, verdunners,
verfabbijtmiddelen [PC9a].

Reden voor ontraden gebruik: Gebruik op een groot oppervlak kan leiden tot overmatige
blootstelling aan damp.

13
14 Het kan ook nuttig zijn te vermelden of het gebruik wordt ontraden op grond van het feit dat
15 (i) het een ontraden gebruik overeenkomstig punt 7 2.3 van bijlage I bij REACH betreft
16 (stoffen waarvoor een chemischeveiligheidsbeoordeling is uitgevoerd), (ii) het een niet
17 wettelijk verplichte aanbeveling van een leverancier overeenkomstig punt 3.7 van bijlage VI bij
18 REACH is of (iii) het, voor niet-geregistreerde stoffen of mengsels die deze stoffen bevatten,
19 slechts een niet wettelijk verplichte aanbeveling van de leverancier is, die ook technische
20 redenen kan hebben.

21 1.3 Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

Tekst bijlage II

De verstrekker *van het veiligheidsinformatieblad*, of het nu de fabrikant, de importeur, de enige
vertegenwoordiger, de downstreamgebruiker of de distributeur is, moet worden geïdentificeerd.
Vermeld het volledige adres en het telefoonnummer van de verstrekker, evenals een e-mailadres
van een bevoegde persoon die voor het veiligheidsinformatieblad verantwoordelijk is.

Wanneer de verstrekker niet gevestigd is in de lidstaat waar de stof of het mengsel in de handel
wordt gebracht en hij voor die lidstaat een verantwoordelijke persoon heeft aangewezen, moet ook
het volledige adres en het telefoonnummer van die verantwoordelijke persoon worden vermeld.

Wanneer een enige vertegenwoordiger werd aangewezen, mogen eveneens de contactgegevens
van de fabrikant of formuleerder van buiten de Unie worden verstrekt.

Voor de registranten moet de informatie *over de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad en,
indien verstrekt, de informatie over de leverancier van de stof of het mengsel*, overeenkomen met

42 De volledige titel [en de code] van de gebruiksdescriptoren zoals beschreven in het *Richtsnoer voor informatie-eisen en chemischeveiligheidsbeoordeling - Hoofdstuk R.12: De gebruiksbeschrijving* wordt hier ter raadpleging vermeld maar opname ervan in het veiligheidsinformatieblad is geen wettelijke eis.

de informatie over de identiteit van de fabrikant, de importeur of de enige vertegenwoordiger die in de registratie is vermeld.

De contactgegevens van de leverancier moeten in deze rubriek worden vermeld. In bepaalde situaties kan het nodig zijn om meer dan één leverancier in dezelfde toeleveringsketen aan te geven. Er zij bijvoorbeeld op gewezen dat een distributeur ook een leverancier is en dat hij dus ook altijd zijn contactgegevens moet toevoegen in rubriek 1.3 van het veiligheidsinformatieblad, zelfs als hij het veiligheidsinformatieblad van zijn leverancier gebruikt zonder enige inhoud te veranderen. Als er verder niets veranderd wordt, kan het volstaan de contactgegevens van de vorige leverancier te behouden en de contactgegevens van de eigenlijke leverancier met een “stempel” toe te voegen.

Hoewel de gegevens van de fabrikant of formuleerder van buiten de Unie facultatief zijn, wordt aanbevolen om waar mogelijk de gegevens van de fabrikant/formuleerder van buiten de Unie te vermelden om het traceren van ingevoerde producten door de handhavingsinstanties te vergemakkelijken.

Verder moet u weten dat een “verantwoordelijke persoon” wordt aangewezen door een “verstrekker” die volgens de definitie van een “verstrekker” onder REACH in één lidstaat is gevestigd. Een “verantwoordelijke persoon” kan om praktische redenen dan ook omschreven worden als “een persoon die door de verstrekker uit één lidstaat is aangewezen in een andere lidstaat om antwoord te geven op vragen over veiligheidsinformatiebladen die zich in die andere lidstaat voordoen”.

De informatie in dit punt kan als volgt worden ingedeeld:

1.3. Contactgegevens van de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

- Fabrikant/leverancier
- Adres/P.O. Box
- Land/Postcode/Plaats
- Telefoonnummer (indien mogelijk ook faxnummer)
- E-mailadres van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor het veiligheidsinformatieblad
- Nationaal contact:

Geadviseerd wordt om als e-mailadres van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor het veiligheidsinformatieblad, een speciaal voor dit doel bestemd algemeen (niet-persoonlijk) e-mailadres te gebruiken waartoe meerdere personen toegang hebben - bijvoorbeeld SDS@companyX.com. Er wordt niet specifiek verlangd dat deze bevoegde persoon op het grondgebied van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte is gevestigd.

Naast de hierboven gespecificeerde wettelijke eisen is er de facultatieve optie om een extra afdeling/contactpersoon (bv. een interne of externe gezondheids- en veiligheidsadviseur) die verantwoordelijk is voor de inhoud van het veiligheidsinformatieblad op te geven onder “RUBRIEK 16: Overige informatie” (waarbij in elk geval een telefoonnummer wordt vermeld).

Er hoeft in een veiligheidsinformatieblad geen naam van een natuurlijke persoon te worden vermeld, de “verstrekker” waarover hierboven wordt gesproken kan een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zijn.

1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen

Tekst bijlage II

Verwijs naar diensten voor informatie in noodgevallen. Wanneer er een officieel adviesorgaan bestaat in de lidstaat waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht (dat kan het orgaan zijn dat verantwoordelijk is voor het ontvangen van informatie in verband met de gezondheid van artikel 45 van Verordening (EG) nr. 1272/2008, moet het telefoonnummer daarvan worden vermeld, en kan dat volstaan. Wanneer de beschikbaarheid van dergelijke diensten om een of andere reden beperkt is, zoals door openingstijden, of wanneer er beperkingen zijn wat het soort informatie betreft dat wordt verstrekt, moet dat duidelijk worden vermeld.

Hoewel het officiële adviesorgaan op bevredigende wijze kan functioneren, komt het ook voor dat lidstaten een adviesorgaan hebben dat uitsluitend bestemd is voor raadpleging door medisch personeel. Als in dergelijke gevallen een telefoonnummer wordt opgegeven in het veiligheidsinformatieblad, moet er expliciet bij staan dat het uitsluitend is bedoeld voor medische professionals. In alle gevallen moet bij het betrokken adviesorgaan geverifieerd worden of het akkoord gaat met vermelding van zijn telefoonnummer en of daar voorwaarden aan verbonden zijn (misschien het vooraf verstrekken van een kopie van alle veiligheidsinformatiebladen of andere informatie).

Denk er ook aan dat bepaalde lidstaten op uitnodiging van ECHA en op vrijwillige basis in hun entries op de ECHA-webpagina van nationale helpdesks, op <https://echa.europa.eu/nl/support/helpdesks>, links naar een of meer telefoonnummers van relevante nationale diensten voor informatie in noodgevallen hebben vermeld, voor opname in punt 1.4 van het veiligheidsinformatieblad.

De verstrekker is verplicht een verwijzing op te nemen naar diensten voor informatie in noodgevallen. Indien er een officieel adviesorgaan als genoemd in bovenstaande wetstekst bestaat, moet daarnaar verwezen worden. Anders (of daarnaast) moet verwezen worden naar een nooddienst van de verstrekker zelf of een bevoegde derde die een dergelijke dienst aanbiedt. Wanneer de verstrekker voorziet in zijn eigen dienst voor informatie in noodgevallen, als enige dienst of in combinatie met een officieel adviesorgaan of een andere dienstverlener, dient daar de nodige deskundigheid aanwezig te zijn.

Eventuele beperkingen die gelden voor het officiële adviesorgaan, de eigen informatiedienst van de verstrekker of diensten van derden (openingstijden of voor welk soort informatie men terecht kan) moeten vermeld worden, bijvoorbeeld als volgt:

(1) Alleen beschikbaar tijdens kantooruren.

(2) Alleen beschikbaar tijdens de volgende kantooruren: xx - xx

Het is voor de lezer van het veiligheidsinformatieblad belangrijk om bij de opgegeven kantooruren tijdzones te vermelden, met name wanneer de diensten zijn gevestigd in een lidstaat met een andere tijdzone dan die van de lidstaat waar het product in de handel wordt gebracht, en zeker wanneer ze zich buiten de EU bevinden.

Deze diensten moeten vragen/telefoontjes kunnen beantwoorden in de officiële taal of talen van de lidstaat of lidstaten waarvoor het veiligheidsinformatieblad is bedoeld.

- 1   Telefoonnummers van diensten buiten het land dat de betreffende stof of het betreffende
2   mengsel levert, dienen uiteraard de juiste internationale oproepcodes te bevatten.
- 3   Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van de punten 1.3 en 1.4:

1.3 Contactgegevens van de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad:

Verstrekker (fabrikant/importeur/enige vertegenwoordiger/downstreamgebruiker/distributeur):

Adres/P.O. Box

Land/Postcode/Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres van bevoegde persoon voor veiligheidsinformatieblad

Nationaal contact:

1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen

Openingstijden:

Overige opmerkingen (bv. taal of talen van de telefoondienst)

4

5   **3.2 RUBRIEK 2 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Identificatie**
6   **van de gevaren**

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad worden de gevaren van de stof of het mengsel en de passende waarschuwingen voor die gevaren beschreven.

7

8   De informatie over indeling en etikettering die in rubriek 2 van het veiligheidsinformatieblad
9   wordt ingevuld, moet uiteraard overeenkomen met de informatie op het etiket voor de stof of
10   het mengsel in kwestie.

11

12   **2.1 Indeling van de stof of het mengsel**

Tekst bijlage II

De indeling van de stof of van het mengsel die voortvloeit uit de toepassing van de indelingscriteria van Verordening (EG) nr. 1272/2008, moet worden vermeld. Wanneer de leverancier voor opname in de inventaris van indelingen en etiketteringen informatie over de stof heeft verstrekt overeenkomstig artikel 40 van Verordening (EG) nr. 1272/2008, of wanneer hij deze informatie als onderdeel van een registratie overeenkomstig deze verordening heeft verstrekt, moet in het veiligheidsinformatieblad dezelfde indeling als in de aanmelding of registratie worden vermeld.

Indien het mengsel niet voldoet aan de indelingscriteria overeenkomstig Verordening (EG)

nr. 1272/2008, moet dat duidelijk worden vermeld.

Informatie over de stoffen in het mengsel moet in punt 3.2 worden vermeld.

Indien de indeling, met inbegrip van de gevarenaanduidingen, niet volledig is uitgeschreven, moet worden verwezen naar rubriek 16, waar de volledige tekst van elke indeling, met inbegrip van elke gevarenaanduiding, moet worden vermeld.

De belangrijkste nadelige fysische, gezondheids- en milieueffecten moeten zodanig worden geformuleerd dat een leek de gevaren van de stof of het mengsel kan identificeren, en moeten overeenstemmen met de rubrieken 9 tot en met 12 van het veiligheidsinformatieblad.

1

2

Voor een stof

3 De indeling in het veiligheidsinformatieblad moet dezelfde zijn als die in het registratiedossier
4 of, indien de leverancier geen registrant is, dezelfde als die welke de leverancier aan de
5 inventaris van indelingen en etiketteringen heeft gemeld.

6 Voor de indeling moeten de regels van de CLP-verordening worden toegepast: d.w.z. opgave
7 van gevarenklassen en -categorieën en gevarenaanduidingen.

8 Hoewel het geen wettelijke eis is verdient het de voorkeur om hier voor zover beschikbaar
9 informatie te geven over hoe de indeling voor elk eindpunt werd bepaald (bv. op basis van
10 testgegevens, ervaringen bij mensen, minimumindeling, de sommatiemethode of
11 gespecificeerde extrapolatieprincipes, enz.).

12 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek voor een
13 **stof**⁴³:

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

2.1 Indeling van de stof of het mengsel

2.1.1 Indeling overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 (CLP)

Flam. Liq. 2, H225

Acute Tox. 3, H301

Acute Tox. 3, H311

Acute Tox. 3, H331

STOT SE 1, H370

Aquatic Acute 1, H400

2.1.2 Overige informatie:

Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van H- en EUH-zinnen (gevarenaanduidingen).

14

---

⁴³ Verdere nummering en onderverdeling onder het niveau van het punt zijn geen wettelijke verplichting.

Voor een mengsel

De indeling wordt vermeld overeenkomstig de CLP-verordening: opgave van gevarenklassen en -categorieën en gevarenaanduidingen.

Wanneer het veiligheidsinformatieblad voor een niet-ingedeeld mengsel op verzoek wordt verstrekt (overeenkomstig de voorwaarden van artikel 31, lid 3, van REACH of in bijlage I bij CLP), dient dit te worden aangegeven. Bij voorkeur wordt ook verklaard waarom het mengsel binnen het toepassingsgebied van artikel 31, lid 3, van REACH of bijlage I bij CLP valt. Voor een geval waarin artikel 31, lid 3, onder c), van toepassing is, zou zo'n verklaring als volgt kunnen luiden:

"Dit product voldoet niet aan de criteria voor indeling in een van de gevarenklassen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 inzake de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels. Er wordt voor het product echter op verzoek een veiligheidsinformatieblad verstrekt omdat het een stof bevat waarvoor binnen de Unie een grens voor de blootstelling op het werk is vastgesteld".

Bedenk dat er na de REACH-registratie of een registratie-update steeds meer informatie over de bestanddelen van mengsels beschikbaar komt (bv. naar aanleiding van nieuwe tests of andere informatie-uitwisselingen) als gevolg van activiteiten in de gezamenlijke indiening of het consortium of door de individuele registrant. De beschikbaarheid van informatie blijft toenemen via de geïntegreerde regelgevingsstrategie van ECHA en de lopende regelgevingsactiviteiten van de bevoegde instanties van de lidstaten.

2.2 Etiketteringselementen

Tekst bijlage II

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 moeten, volgens de indeling, minstens de volgende elementen op het etiket voorkomen: gevarenpictogram(en), signaalwoord(en), gevarenaanduiding(en) en veiligheidsaanbeveling(en). Een grafische reproductie van het hele gevarenpictogram in zwart-wit of een grafische reproductie van alleen het symbool mag worden gebruikt in de plaats van het kleuren-pictogram van Verordening (EG) nr. 1272/2008.

De passende etiketteringselementen moeten overeenkomstig artikel 25, leden 1 tot en met 6, en artikel 32, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1272/2008 worden verstrekt.

Voor zowel stoffen als mengsels moeten de etiketteringselementen worden vermeld overeenkomstig de CLP-verordening. Dit moeten **alle** etiketteringselementen zijn die op het etiket voorkomen (d.w.z. inclusief eventuele etiketteringselementen op de binnenverpakking⁴⁴).

De vermelde etiketteringselementen moeten in overeenstemming zijn met het etiket dat op het product wordt aangebracht.

Etiketteringselementen overeenkomstig de CLP-verordening omvatten:

- gevarenpictogram(en)⁴⁵;

⁴⁴ bijvoorbeeld gevarenpictogrammen die volgens artikel 33, lid 1, van CLP niet op de buitenverpakking hoeven te worden aangebracht omdat ze betrekking hebben op dezelfde gevaren als die van het vervoer van gevaarlijke goederen.

⁴⁵ In artikel 2, lid 3, van CLP wordt "geharenpictogram" gedefinieerd als een "grafische voorstelling bestaande uit een

- signaalwoord;
- gevarenaanduiding(en), H- en EUH-zinnen, voluit (of anders voluit in rubriek 16);
- veiligheidsaanbeveling(en), P, voluit;
- eventueel aanvullende passende etiketteringselementen overeenkomstig artikel 25 van CLP betreffende "Aanvullende informatie op het etiket".

Zoals vermeld in de hierboven geciteerde wetstekst, mag het gevarenpictogram worden vervangen door een grafische reproductie van het hele gevarenpictogram in zwart en wit of een grafische reproductie van alleen het symbool.

De veiligheidsaanbevelingen kunnen geselecteerd worden aan de hand van de criteria van deel 1 van bijlage IV bij CLP, rekening houdend met de gevarenaanduidingen en de beoogde of geïdentificeerde vormen van gebruik van de stof of het mengsel. Eenmaal geselecteerd moeten de veiligheidsaanbevelingen doorgaans geformuleerd worden als vermeld in deel 2 van bijlage IV bij CLP. De formulering van de geselecteerde veiligheidsaanbevelingen of combinaties daarvan kunnen echter kleine tekstuele variaties bevatten wanneer deze variaties helpen bij het communiceren van veiligheidsinformatie en het veiligheidsadvies niet wordt afgezwakt of gecompromitteerd, zoals beschreven in punt 1) van bijlage IV bij de CLP-verordening (zoals gewijzigd door de Verordening (EU) 2019/521 van de Commissie).

Bij het selecteren van de veiligheidsaanbevelingen overeenkomstig de artikelen 22 en 28 van CLP mogen leveranciers veiligheidsaanbevelingen combineren, met inachtneming van de duidelijkheid en begrijpelijkheid van het veiligheidsadvies. Hierbij moet worden opgemerkt dat artikel 28, lid 3, van CLP bepaalt dat op het etiket in principe niet meer dan zes veiligheidsaanbevelingen worden vermeld, tenzij er meer noodzakelijk zijn. Voor nadere informatie over de selectie van veiligheidsaanbevelingen verwijzen wij u naar het *Richtsnoer voor etikettering en verpakking in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1272/2008* van ECHA⁴⁶.

Voor industriële en professionele gebruikers (niet voor consumenten aangezien zij geen veiligheidsinformatiebladen ontvangen) kan het zinvol zijn speciale veiligheidsaanbevelingen op te nemen in daartoe geschikte rubrieken van de hoofdtekst van het veiligheidsinformatieblad, om zo het aantal veiligheidsaanbevelingen op het etiket te beperken^{47 48}. Voorbeelden van veiligheidsaanbevelingen die bijvoorbeeld in punt 7.1 "Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel" zouden kunnen worden opgenomen zijn:

- Pas gebruiken nadat u alle veiligheidsvoorschriften gelezen en begrepen heeft (P202)
- Na het werken met dit product handen grondig wassen (P264)
- Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik van dit product (P270)
- Verontreinigende werkkleding mag de werkruimte niet verlaten (P272)

Artikel 65 van REACH bepaalt dat houders van een autorisatie, alsook downstreamgebruikers

---

symbool en andere grafische elementen zoals een kader, een achtergrondpatroon of -kleur, bedoeld om specifieke informatie over het betrokken gevaar te verstrekken";

46 Beschikbaar op <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-clp>

47 Het p-nummer (bv. "P202") maakt zelf geen deel uit van de veiligheidsaanbeveling, maar voor de duidelijkheid kan het tussen haakjes achter de aanbeveling worden vermeld.

48 Veiligheidsaanbevelingen mogen alleen dan in het veiligheidsinformatieblad (en niet op het etiket) worden vermeld wanneer ze op het etiket zelf niet nodig zijn om de aard en ernst van de gevaren weer te geven (zie de voorwaarden in artikel 28, lid 3, van CLP).

1 als bedoeld in artikel 56, lid 2, die een autorisatieplichtige stof in een mengsel opnemen, het
2 nummer van de autorisatie op het etiket van de betreffende stof of het betreffende mengsel
3 moeten vermelden voordat de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht. In die gevallen
4 wordt het nummer van de autorisatie een verplicht etiketteringselement onder CLP (via
5 artikel 32, lid 6, van CLP betreffende “etiketteringselementen die voortvloeien uit de
6 voorschriften van andere communautaire besluiten”) en moet het worden opgenomen in deze
7 rubriek van het veiligheidsinformatieblad. Etiketteringselementen die vereist zijn op grond van
8 bijlage XVII bij REACH (zoals “Uitsluitend bestemd voor professionele gebruikers”) zijn
9 eveneens voorbeelden van etiketteringselementen die in het veiligheidsinformatieblad moeten
10 worden opgenomen, en wel in punt 2.2 voor stoffen en mengsels die zijn geëtiketteerd volgens
11 CLP. Etiketteringselementen die mogelijk anderszins voortvloeien uit nationale wetgeving kunnen
12 hier ook worden vermeld.

13 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt voor een stof⁴⁹:

2.2: Etiketteringselementen⁵⁰

Etikettering overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 [CLP]

Gevarenpictogrammen

Signaalwoord:

Gevaar

Gevarenaanduidingen:

H271⁵¹Kan brand of ontploffingen veroorzaken; sterk oxiderend.

H314 Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel

Veiligheidsaanbevelingen⁵²:

P210 Verwijderd houden van warmte/vonken/open vuur/hete oppervlakken. – Niet roken.

P221 Vermenging met brandbare stoffen absoluut vermijden.

49 Natriumperoxide is als concreet voorbeeld gebruikt om verder te verduidelijken dat het aantal veiligheidsaanbevelingen kan worden beperkt. Het betreft hier dus **geen** autorisatieplichtige stof.

50 Merk op dat de productidentificatie, hoewel het een etiketteringselement is, niet wordt opgegeven in punt 2.2 aangezien het niet gespecificeerd is als een van de elementen die hier moeten worden vermeld. De productidentificatie hoort thuis in rubriek 1.1.

51 Let op: de referentienummers van pictogrammen en H- en P-zinnen (bv. “H271”) hoeven niet op het etiket te staan en evenmin in punt 2.2. van het veiligheidsinformatieblad; alleen hun volledige tekst is vereist. Om etiketteringsinformatie te kunnen controleren en/of vergelijken wordt echter aangeraden deze nummers toch te vermelden in punt 2.2 van het veiligheidsinformatieblad.

52 Zie de volgende pagina voor nadere uitleg over hoe het aantal veiligheidsaanbevelingen beperkt is.

P280 Beschermende handschoenen/beschermende kleding/oogbescherming/gelaatsbescherming dragen.

P301+P330+P331 NA INSLIKKEN: de mond spoelen. GEEN braken opwekken.

P303+P361+P353+310 BIJ CONTACT MET DE HUID (of het haar): Verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken. Huid met water afspoelen/afdouchen. Onmiddellijk een VERGIFTIGINGENCENTRUM⁵³ of een arts raadplegen.

P305+P351+P338 BIJ CONTACT MET DE OGEN: Voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten. Contactlenzen verwijderen, indien mogelijk. Blijven spoelen.

P371+P380+P375 In geval van grote brand en grote hoeveelheden: Evacueren. Op afstand blussen in verband met ontploffingsgevaar.

Aanvullende gevareninformatie (EU)⁵⁴: Niet van toepassing.

1 Beperking van het aantal veiligheidsaanbevelingen

2 Artikel 28, lid 3, van CLP bepaalt: *“Op het etiket worden niet meer dan zes*
3 *veiligheidsaanbevelingen vermeld, tenzij dat nodig is om de aard en de ernst van de gevaren*
4 *aan te geven”.*

5 Bij het vaststellen welke veiligheidsaanbevelingen op het etiket moeten staan dient de CLP-
6 verordening in acht te worden genomen. Met betrekking tot hun opname in het
7 veiligheidsinformatieblad eist bijlage II van REACH alleen dat de veiligheidsaanbevelingen die
8 op het etiket voorkomen worden vermeld in dit punt 2.2 van het veiligheidsinformatieblad.

9 Nadere informatie over hoe het richtaantal van maximaal zes veiligheidsaanbevelingen op het
10 etiket zo dicht als redelijkerwijs mogelijk kan worden benaderd vindt u in het *Richtsnoer voor*
11 *etikettering en verpakking in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1272/2008 van*
12 *ECHA*⁵⁵.
13

14 2.3 Overige gevaren

Tekst bijlage II

53 (Merk op dat in de Engelse tekst de spelling van “center” Amerikaans is, overgenomen uit GHS).

54 Indien van toepassing.

55 Beschikbaar op: <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-clp>

Verstrek informatie over het feit of de stof voldoet aan de criteria voor persistent, bioaccumulerend en toxisch of zeer persistent en zeer bioaccumulerend overeenkomstig bijlage XIII, of de stof is opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst voor hormoonontregelende eigenschappen, en of het een stof betreft waarvan is vastgesteld dat zij hormoonontregelende eigenschappen heeft overeenkomstig de criteria van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2100⁵⁶ van de Commissie of Verordening (EU) 2018/605 van de Commissie⁵⁷. Verstrek voor een mengsel informatie over elke dergelijke stof die in het mengsel aanwezig is in een concentratie van 0,1 gewichtsprocent of meer.

Verstrek informatie over andere gevaren die geen indeling tot gevolg hebben, maar die het algemene gevaar van de stof of het mengsel kunnen vergroten, zoals de vorming van luchtvervuilende stoffen tijdens het harden of verwerken, stofvorming, explosieve eigenschappen die niet voldoen aan de indelingscriteria van punt 2.1 van deel 2 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008, gevaar van stofexplosie, kruisgevoeligheid, verstikking, bevriezing, eventuele hoge geur- of smaakkracht, of milieueffecten zoals gevaren voor in de bodem levende organismen of het fotochemische vermogen tot ozonvorming. Bij gevaar voor een stofexplosie is de vermelding „Kan een explosief mengsel van stof en lucht vormen” gepast.

1
2 De informatie over andere gevaren die geen indeling tot gevolg hebben, die hier wel moet
3 worden vermeld, kan bijvoorbeeld onder meer bestaan uit informatie over de aanwezigheid
4 van allergenen overeenkomstig artikel 25, lid 6, van CLP⁵⁸.

5 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt, inclusief enkele
6 zinnen die eventueel gebruikt kunnen worden:

2.3 Overige gevaren

Gevaar voor blindheid na inslikken van het product.

Deze stof voldoet aan de zPzB- en PBT-criteria van bijlage XIII bij Verordening (EG) nr. 1907/2006

Stof waarvan is vastgesteld dat deze hormoonontregelende eigenschappen heeft overeenkomstig Verordening (EU) 2017/2100

Deze stof is fototoxisch.

7
8

9 **3.3 RUBRIEK 3 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD:** 10 **Samenstelling en informatie over de bestanddelen**

Tekst bijlage II

⁵⁶ Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2100 van de Commissie van 4 september 2017 tot vaststelling van wetenschappelijke criteria voor het identificeren van hormoonontregelende eigenschappen krachtens Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 301 van 17.11.2017, blz. 1).

⁵⁷ Verordening (EU) 2018/605 van de Commissie van 19 april 2018 tot wijziging van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 1107/2009 met betrekking tot de vaststelling van wetenschappelijke criteria voor de vaststelling van hormoonontregelende eigenschappen (PB L 101 van 20.4.2018, blz. 33).

⁵⁸ Informatie over explosieve eigenschappen, als ander bijvoorbeeld, omvat bijvoorbeeld informatie over de transportverpakking, EU-testmethode A.14, het potentiële risico van explosieve atmosferen, en andere omstandigheden die geen verband houden met de CLP-indeling.

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad wordt de chemische identiteit van het (de) ingrediënt(en) van de stof of het mengsel beschreven, alsook de onzuiverheden en stabiliserende additieven zoals hieronder uiteengezet. Vermeld passende en beschikbare veiligheidsinformatie over oppervlaktechemie.

Hieronder moet hetzij punt 3.1, hetzij punt 3.2 in het veiligheidsinformatieblad worden opgenomen, afhankelijk van of het een stof of een mengsel betreft⁵⁹.

In bovenstaande tekst wordt met de term “oppervlaktechemie” bedoeld op eigenschappen die het gevolg zijn van de specifieke oppervlakte-eigenschappen van een (vaste) stof of een mengsel (bv. het gevolg van bepaalde nano-afmetingen).⁶⁰

3.1 Stoffen

Tekst bijlage II

Verstrek de chemische identiteit van het hoofdbestanddeel van de stof door ten minste de productidentificatie of een van de andere identificatiemiddelen uit punt 1.1 te vermelden.

De chemische identiteit van eventuele onzuiverheden, stabiliserende additieven, of individuele bestanddelen die niet het hoofdbestanddeel zijn, en die zelf zijn ingedeeld en tot de indeling van de stof bijdragen, moet als volgt worden verstrekt:

a) de productidentificatie overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1272/2008;

b) wanneer de productidentificatie niet beschikbaar is, een van de andere namen (triviale naam, handelsnaam, afkorting) of identificatienummers.

Vermeld de specifieke concentratiegrenswaarde, de M-factor en de schatting van de acute toxiciteit voor stoffen die zijn opgenomen in deel 3 van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 of die zijn vastgesteld overeenkomstig bijlage I bij die verordening, indien beschikbaar.

Vermeld, indien de stof geregistreerd is en het een nanovorm betreft, de deeltjeskenmerken die de in bijlage VI beschreven nanovorm specificeren.

Indien de stof niet geregistreerd is, maar het veiligheidsinformatieblad betrekking heeft op nanovormen, waarvan de deeltjeskenmerken van invloed zijn op de veiligheid van de stof, moeten die kenmerken worden vermeld.

Leveranciers van stoffen kunnen ervoor kiezen daarnaast ook alle bestanddelen, waaronder ook niet-ingedeelde bestanddelen, te vermelden.

In dit punt kan ook informatie over stoffen met meerdere bestanddelen worden verstrekt.

In deze rubriek dient u de chemische identificaties van het hoofdbestanddeel toe te voegen

⁵⁹ Het punt dat niet van toepassing is, is het enige punt in het veiligheidsinformatieblad dat in zijn geheel mag kan worden weggelaten. **Wanneer** het niet van toepassing zijnde punt wordt opgenomen, moet in het tekstveld worden vermeld dat het niet van toepassing is (d.w.z. “niet van toepassing”). Let op: het volstaat **niet** om alleen de hoofdrubriek “Rubriek 3: samenstelling/informatie over de ingrediënten” op te nemen.

⁶⁰ Er wordt uitdrukkelijk **niet** bedoeld dat hier informatie moet worden verstrekt over oppervlakte-eigenschappen van (vloeibare of opgeloste) stoffen of mengsels.

(informatie uit rubriek 1.1).

Met de actualisering van Verordening 2020/878 wordt aan deze rubriek het voorschrift toegevoegd om de specifieke concentratiegrens (SCL), de vermenigvuldigingsfactor (M-factor) en de schatting van de acute toxiciteit (ATE) te vermelden, indien van toepassing en beschikbaar. In bijlage II is bepaald dat deze informatie moet worden verstrekt in rubriek 3.1, in plaats van in rubriek 2.1.

Het in voorkomend geval afleiden van een specifieke concentratiegrens of een schatting van de acute toxiciteit of het toekennen van M-factoren wanneer een stof als Aquatic acute 1 of Aquatic chronic 1 wordt ingedeeld, is een essentieel onderdeel van de indelingsprocedure, om ervoor te zorgen dat stoffen en mengsels die de stof bevatten correct worden ingedeeld. Deze waarden vormen weliswaar een integraal onderdeel van een indeling, maar zij kunnen beschouwd worden als hulpmiddelen bij het bepalen van de juiste indeling van een mengsel dat de stof in kwestie bevat, en daarom moeten zij, met het oog op de consistentie, alle in rubriek 3 vermeld worden.

Let op: het is **niet** vereist om voor onzuiverheden in een **stof** de indeling enzovoort, apart op te geven (in tegenstelling tot wat voor mengsels geldt volgens punt 3.2.3 van onderstaande wetstekst) omdat deze, als het goed is, al in aanmerking zijn genomen bij de indeling van de stof ten behoeve van registratie onder REACH/kennisgeving onder CLP.

Hieronder is een gedetailleerd illustratief voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek voor een styreenmonomeer⁶¹:

RUBRIEK 3: SAMENSTELLING / INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN 3.1 STOFFEN					
Type productidentificatie overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1272/2008	Identificatienummer	Naam van de stof	Concentratie (bereik) in ☐ gewichtsprocenten	EG-nummer ⁶²	SCL / M-factor / ATE
Catalogusnummer in bijlage VI bij CLP	601-026-00-0	styreen	99,70 – 99,95	202-851-5	ATE (inademing, damp): 11,8 mg/l/4u
CAS-nummer in bijlage VI bij CLP	98-83-9	α-methylstyreen	maximaal 0,04	202-705-0	STOT SE 3; H335: C ≥ 25 %

⁶¹ De namen van de velden hoeven in de praktijk niet zo formeel te zijn als de namen die hier ter illustratie zijn gebruikt, en ook een "klassiekere" indeling met meerdere identificaties is aanvaardbaar, zolang de inhoud van de velden maar voldoet aan de voorschriften – zie het verkorte voorbeeld.

⁶² Deze kolom is niet vereist als de eerste drie kolommen van dit voorbeeldschema zijn ingevuld – de kolom dient uitsluitend ter informatie.

CAS-nummer in bijlage VI bij CLP ⁶³	100-41-4	ethylbenzeen	maximaal 0,05	202-849-4	ATE (inademing, damp): 17,6 mg/l/4u ATE (oraal): 3 500 mg/kg ATE (via de huid): 15 400 mg/kg
CAS-nummer	98-29-3	4-tert-butylbenzeen-1,2-diol ⁶⁴	maximaal 0,0015 (15 ppm)	202-653-9	M = 1 (Aquatic acute) ATE (oraal): 815 mg/kg ATE (via de huid): 1331 mg/kg
(niet-ingedeeld bestanddeel)	Niet van toepassing	Polymeren	max 0,0020	Niet van toepassing	-

In dit specifieke geval is de concentratie van alle bestanddelen behalve styreen lager dan de grenswaarde waarbij bestanddelen in beschouwing moeten worden genomen bij de indeling van de stof. In de praktijk zou daarom onderstaande verkorte opgave kunnen volstaan, aangenomen dat de leverancier het veiligheidsinformatieblad niet wenst te gebruiken om ook specificatie-informatie te verstrekken:

RUBRIEK 3: SAMENSTELLING / INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN: 3.1 STOFFEN			
Naam van de stof	Catalogusnummer in bijlage VI bij CLP	Concentratie (bereik) in gewichtsperscentage	SCL, M-factor, ATE
styreen	601-026-00-0	> 99,5 %	ATE (inademing, damp): 11,8 mg/l/4u

⁶³ Ethylbenzeen en α -methylstyreen hebben uiteraard ook een catalogusnummer in bijlage VI van CLP – het CAS-nummer is hier gekozen om te illustreren dat elk van de identificaties die in de bijlage zijn beschreven kan worden gebruikt – in de praktijk kan een consistent gebruik van beschikbare nummers wenselijk zijn.

⁶⁴ Dit is de officiële IUPAC-naam voor de stof die ook bekend is als 4-tert-butylcatechol / 4-tert-butylpyrocatechol / TBC.

Het voorbeeld voor een stof met onzuiverheden kan worden vergeleken met het voorbeeld voor een mengsel dat hieronder wordt gegeven. Dit kan helpen om de verschillen te verduidelijken tussen de eisen voor stofinformatie in punt 3.1 en de eisen voor mengselinformatie in punt 3.2.

Verstrek voor nanovormen de deeltjeskenmerken die de nanovorm specificeren, zoals beschreven in bijlage VI. De *bijlage voor nanovormen waarvoor het Richtsnoer voor registratie en stofidentificatie van toepassing is*⁶⁵ bevat advies over de karakteriserings- en rapportage-eisen voor nanovormen overeenkomstig bijlage VI van REACH.

Vermeld voor de niet-geregistreerde nanovormen de deeltjeskenmerken die van invloed zijn op de veiligheid van de stof. Zowel de bijlage hierboven als bijlage R.6-1: voor nanomaterialen waarvoor het Richtsnoer over QSAR's en het groeperen van chemische stoffen van toepassing is, bevatten een beschrijving van de deeltjeskenmerken die van invloed kunnen zijn op de veiligheid van nanovormen.

De aanvullende informatie voor de nanovormen zou het in tabel 1 weergegeven model kunnen volgen.

Tabel 1: vereiste aanvullende informatie voor (geregistreerde) nanovormen van een stof:

Naam van (verzameling van) nanovorm(en)		[Naam]	
		Waarde	Eenheid
Op nummer gebaseerde verdeling van de deeltjesgrootte	d10	[bereik]	
	d50	[bereik]	
	d90	[bereik]	
Vorm en breedtehoogte-verhouding van de deeltjes		[vorm] [breedte-hoogteverhouding]	
Kristalliniteit		[verhouding van kristalstructuren]	
Functionaliseren / behandelen van oppervlakken	Agens (agentia)	[lijst van behandelingsmiddelen]	
	Proces	[korte procesbeschrijving]	
Specifiek oppervlak		[bereik]	
Aanvullende informatie		[alle aanvullende informatie]	

3.2 Mengsels

Tekst bijlage II

Voor ten minste alle stoffen waarnaar in de punten 3.2.1 of 3.2.2 wordt verwezen, moet de productidentificatie worden vermeld, alsook de concentratie of het concentratiebereik en de indeling.

⁶⁵ https://echa.europa.eu/documents/10162/13655/how_to_register_nano_nl.pdf/

Leveranciers van mengsels kunnen ervoor kiezen daarnaast alle stoffen in het mengsel te vermelden, waaronder ook stoffen die niet aan de indelingscriteria voldoen. Aan de hand van deze informatie moet de afnemer gemakkelijk de gevaren van de stoffen in het mengsel kunnen identificeren. De gevaren van het mengsel zelf moeten in rubriek 2 worden vermeld.

De concentraties van de stoffen in een mengsel moeten op een van de volgende wijzen worden beschreven:

- a) exacte percentages in afnemende volgorde per massa of volume, wanneer dat technisch mogelijk is;
- b) percentagebereik in afnemende volgorde per massa of volume, wanneer dat technisch mogelijk is.

Wanneer een percentagebereik wordt gebruikt *als de effecten van het mengsel als geheel niet beschikbaar zijn*, moeten in de gevaren voor de gezondheid en het milieu de gevolgen van de hoogste concentratie van elk ingrediënt worden beschreven.

Wanneer de gevolgen van het mengsel als geheel beschikbaar zijn, moet de uit die informatie voortvloeiende indeling in rubriek 2 worden opgenomen.

Wanneer overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 het gebruik van een andere chemische naam is toegestaan, mag die naam worden gebruikt.

3.2.1. Voor een mengsel dat volgens Verordening (EG) nr. 1272/2008 voldoet aan de criteria voor indeling, moeten de volgende stoffen *(zie ook tabel 1.1)* met hun concentratie of concentratiebereik in het mengsel worden vermeld:

a) voor de gezondheid of voor het milieu gevaarlijke stoffen in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008 wanneer die stoffen aanwezig zijn in concentraties die gelijk zijn aan of groter zijn dan de laagste van onderstaande concentraties:

- (i) de algemene ondergrenzen van tabel 1.1 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- (ii) de algemene concentratiegrenzen vermeld in de punten 3 tot en met 5 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008, rekening houdend met de concentraties bedoeld in de noten bij bepaalde tabellen in deel 3 aangaande de verplichting om op aanvraag een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar te stellen, en voor aspiratiegevaar (rubriek 3.10 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008) ≥ 1 %;
- (iii) de specifieke concentratiegrenzen in deel 3 van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- (iv) wanneer een M-factor is opgenomen in deel 3 van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008, de algemene ondergrens in tabel 1.1 van bijlage I bij die verordening, aangepast volgens de berekeningsmethode van punt 4.1 van bijlage I bij die verordening;
- (v) de specifieke concentratiegrenzen die zijn verstrekt voor opname in de krachtens Verordening (EG) nr. 1272/2008 vastgestelde inventaris van indelingen en etiketteringen;
- (vi) *een tiende van de specifieke concentratiegrens voor een stof die is ingedeeld als huidallergeen of inhalatieallergeen met een specifieke concentratiegrens;*
- (vii) de concentratiegrenzen in bijlage II bij Verordening (EG) nr. 1272/2008;
- (viii) wanneer een M-factor is verstrekt voor opname in de krachtens Verordening (EG) nr. 1272/2008 vastgestelde inventaris van indelingen en etiketteringen, de algemene ondergrens in tabel 1.1 van bijlage I bij die verordening, aangepast volgens de berekeningsmethode van punt 4.1 van bijlage I bij die verordening.

b) stoffen waarvoor in de Unie grenzen voor de blootstelling op het werk zijn vastgesteld en die nog niet in punt a) zijn opgenomen;

c) *mits de concentratie van een afzonderlijke stof gelijk is aan of groter is dan 0,1 %, stoffen die aan een van de volgende criteria voldoen:*

- stoffen die persistent, bioaccumulerend en toxisch zijn of zeer persistent en zeer bioaccumulerend overeenkomstig de criteria van bijlage XIII;

- stoffen die wegens andere dan de onder punt a) van dit lid genoemde gevaren, zoals hormoonontregelende eigenschappen, zijn opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst;
- stoffen waarvan is vastgesteld dat ze hormoonontregelende eigenschappen hebben volgens de criteria van de gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2100 of Verordening (EU) 2018/605.

Lijst van gevarenklassen, gevarencategorieën en concentratiegrenzen die tot gevolg hebben dat een stof in punt 3.2 als stof in een mengsel moet worden opgenomen.

1.1 Gevarenklasse en categorie	Concentratiegrens %
Acute toxiciteit, categorie 1, 2 en 3	≥ 0,1
Acute toxiciteit, categorie 4	≥ 1
Huidcorrosie/-irritatie, categorie 1, categorieën 1A, 1B, 1C en categorie 2	≥ 1
Ernstig oogletsel/oogirritatie, categorieën 1 en 2	≥ 1
Inhalatieallergeen categorie 1 of categorie 1B	≥ 0,1
Inhalatieallergeen categorie 1A	≥ 0,01
Huidallergeen categorie 1 of categorie 1B	≥ 0,1
Huidallergeen categorie 1A	≥ 0,01
Mutageniteit in geslachtscellen, categorie 1A en 1B	≥ 0,1
Mutageniteit in geslachtscellen, categorie 2	≥ 1
Kankerverwekkendheid, categorieën 1A, 1B en 2	≥ 0,1
Giftigheid voor de voortplanting, categorie 1A, 1B en 2 en effecten op en via lactatie	≥ 0,1
Specifieke doelorgaantoxiciteit (STOT) bij eenmalige blootstelling, categorie 1, 2 en 3	≥ 1
Specifieke doelorgaantoxiciteit (STOT) bij herhaalde blootstelling, categorie 1 en 2	≥ 1

Aspiratietoxiciteit	≥ 1
Acuut gevaar voor het aquatisch milieu, categorie 1	$\geq 0,1$
Chronisch gevaar voor het aquatisch milieu, categorie 1	$\geq 0,1$
Chronisch gevaar voor het aquatisch milieu, categorie 2, 3 en 4	≥ 1
Gevaarlijk voor de ozonlaag	$\geq 0,1$

3.2.2. Voor een mengsel dat volgens Verordening (EG) nr. 1272/2008 niet voldoet aan de criteria voor indeling, moeten de stoffen die aanwezig zijn in een concentratie die afzonderlijk gelijk is aan of hoger is dan de volgende concentraties met hun concentratie of concentratiebereik worden vermeld:

a) 1 gewichtsprocent voor niet-gasvormige mengsels en 0,2 volumeprocent voor gasvormige mengsels voor:

(i) voor de gezondheid of voor het milieu gevaarlijke stoffen in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008, of;

(ii) stoffen waarvoor in de Unie grenzen aan de blootstelling op het werk zijn vastgesteld;

b) 0,1 gewichtsprocent voor stoffen die aan een van de volgende criteria voldoen:

- stoffen die persistent, bioaccumulerend en toxisch zijn volgens de criteria van bijlage XIII;

- stoffen die zeer persistent en zeer bioaccumulerend zijn volgens de criteria van bijlage XIII;

- stoffen die wegens andere dan de onder punt a) van dit lid genoemde gevaren, zoals hormoonontregelende eigenschappen, zijn opgenomen in de overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst;

-stoffen waarvan is vastgesteld dat ze hormoonontregelende eigenschappen hebben volgens de criteria van de gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2100 of Verordening (EU) 2018/605;

c) 0,1 % van een stof die is ingedeeld als huidallergeen categorie 1 of 1B, inhalatieallergeen categorie 1 of 1B of kankerverwekkend categorie 2;

d) 0,01 % van een stof die is ingedeeld als huidallergeen categorie 1A, inhalatieallergeen categorie 1A;

e) een tiende van de specifieke concentratiegrens voor een stof die is ingedeeld als huidallergeen of inhalatieallergeen met een specifieke concentratiegrens;

f) 0,1 % van een stof die als giftig voor de voortplanting is ingedeeld in categorie 1A, 1B of 2, of die effecten op of via lactatie heeft.

3.2.3. Voor de in punt 3.2 vermelde stoffen moet:

- de indeling van de stof overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008, met inbegrip van de gevarenklasse(n)- en categoriecode(s) van tabel 1.1 van bijlage VI bij die verordening en van de

gevenaanduidingen en aanvullende gevarenaanduidingen, worden verstrekt. De gevarenaanduidingen en de aanvullende gevarenaanduidingen moeten in deze rubriek niet volledig zijn uitgeschreven; hun codes volstaan. Wanneer zij niet volledig zijn uitgeschreven, moet worden verwezen naar rubriek 16, waar de volledige tekst van elke relevante gevarenaanduiding moet zijn opgenomen. Indien de stof niet aan de indelingscriteria voldoet, dient de reden waarom de stof in punt 3.2 wordt opgenomen te worden vermeld, bijvoorbeeld: "niet-ingedeelde zPzB-stof" of "stof waarvoor binnen de Unie een blootstellingsgrens op de werkvloer geldt".

- De specifieke concentratiegrens, de M-factor en de schatting van de acute toxiciteit voor de stof in deel 3 van bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 of zoals bepaald in bijlage I bij die verordening, moet worden vermeld, indien beschikbaar.

- Als de in het mengsel gebruikte stof in een nanovorm is die niet is geregistreerd of vermeld in het chemischeveiligheidsrapport van de downstreamgebruiker, moeten de deeltjeskenmerken die de nanovorm specificeren, zoals beschreven in bijlage VI, worden vermeld. Als de in het mengsel gebruikte stof in een nanovorm is die niet is geregistreerd of vermeld in het chemischeveiligheidsrapport van de downstreamgebruiker, moeten de deeltjeskenmerken die gevolgen hebben voor de veiligheid van het mengsel worden vermeld.

3.2.4. Voor de stoffen die in punt 3.2 worden vermeld, moet de naam en, indien dat beschikbaar is, het registratienummer worden vermeld dat overeenkomstig artikel 20, lid 3, van deze verordening moet worden toegekend.

Zonder afbreuk te doen aan de in artikel 39 van deze verordening vastgestelde verplichtingen voor downstreamgebruikers kan het deel van het registratienummer dat naar de individuele registrant van een gezamenlijke indiening verwijst worden weggelaten door de leverancier van het mengsel, op voorwaarde:

a) dat de leverancier de verantwoordelijkheid op zich neemt om op verzoek het volledige registratienummer voor handhavingsdoeleinden te verstrekken of, wanneer hij niet over het volledige registratienummer beschikt, om het verzoek overeenkomstig punt b) door te sturen naar zijn leverancier; en

b) dat de leverancier het volledige registratienummer aan de handhavingsautoriteit van de lidstaat (hierna "de handhavingsautoriteit") verstrekt binnen zeven dagen na ontvangst van een verzoek, dat ofwel direct uitgaat van de handhavingsautoriteit, ofwel is doorgestuurd door zijn afnemer, of dat de leverancier, wanneer hij niet over het volledige registratienummer beschikt, het verzoek binnen zeven dagen na het verzoek doorstuurt naar zijn leverancier en de handhavingsautoriteit daarvan tegelijkertijd op de hoogte stelt.

Indien beschikbaar moet overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 het EG-nummer worden verstrekt. Indien beschikbaar mogen ook het CAS-nummer en de IUPAC-benaming worden vermeld.

Voor stoffen waarvoor in dit punt overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 een andere chemische naam is gebruikt, is het niet nodig het registratienummer, het EG-nummer of andere precieze chemische identificaties te vermelden.

- 1
- 2 Wanneer een specifieke concentratiegrens ("SCL"), een vermenigvuldigingsfactor ("M-factor")
- 3 of een schatting van de acute toxiciteit ("ATE") beschikbaar is, moeten deze samen met de
- 4 informatie over de indeling en eventuele relevante aanvullende gevarenaanduidingen voor het
- 5 betreffende bestanddeel in dit punt 3.2 worden vermeld.
- 6
- 7 Met de term "wanneer dat technisch mogelijk is" zoals gebruikt in verband met de eis dat de
- 8 concentraties van de stoffen in een mengsel als exact percentage of percentagebereik in
- 9 afnemende volgorde moeten worden weergegeven, wordt bedoeld dat het uitdrukken van de
- 10 concentraties als exacte percentages of percentagebereiken moet worden gedaan als
- 11 bijvoorbeeld de software van het veiligheidsinformatieblad deze rangschikking kan produceren
- 12 met de beschikbare informatie over de samenstelling. Er wordt niet mee bedoeld dat alle
- technische mogelijkheden (waaronder bv. analyse) moeten worden uitgeput om de juiste

1 informatie te verkrijgen die nodig is voor een dergelijke rangschikking, wanneer deze niet op
2 een andere manier verkrijgbaar is.

3 In het geval van mengsels kan het deel van het REACH-registratienummer voor
4 samenstellende stoffen dat betrekking heeft op de individuele registrant van een gezamenlijke
5 indiening (de laatste vier cijfers van het oorspronkelijke volledige registratienummer) worden
6 weggelaten door **elke** leverancier (in dit geval wordt niet als voorwaarde gesteld dat de
7 leverancier een downstreamgebruiker of distributeur moet zijn, wat wel het geval is voor
8 weglating van een deel van het registratienummer voor stoffen in punt 1.1)⁶⁶. Verder wordt
9 opgemerkt dat registratienummers in dit punt uitsluitend vereist zijn voor de stoffen waarnaar
10 in de punten 3.2.1 of 3.2.2 wordt verwezen. Wanneer leveranciers ervoor kiezen om in
11 punt 3.2 ook andere stoffen in het mengsel te vermelden, hoeven zij voor deze stoffen de in
12 punt 3.2.1 of 3.2.2 gespecificeerde informatie niet te verstrekken. Wel moeten zij dan de
13 toepasselijke informatie als gespecificeerd in de punten 3.2.3 en 3.2.4 vermelden, inclusief de
14 registratienummers indien beschikbaar. Het kan nuttig zijn om aan te geven op welke basis
15 een stof is opgenomen in rubriek 3.2, bv. als gevolg van de aanleiding voor CLP-classificatie
16 (bv. algemene concentratiegrenzen, additiviteit of extrapolatieprincipes) of als gevolg van de
17 vereisten van bijlage II van REACH.

18 De “stoffen die wegens andere dan de onder punt a) genoemde gevaren zijn opgenomen in de
19 overeenkomstig artikel 59, lid 1, opgestelde lijst, indien de concentratie van een individuele
20 stof gelijk aan of groter dan 0,1 % is” in de hierboven geciteerde wetstekst zijn zogenaamde
21 “kandidatenlijst”-stoffen (zie voor meer informatie hoofdstuk 2, paragraaf 2.15 van dit
22 document).

23 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt voor een
24 mengsel⁶⁷:

CAS-nummer	EG-nummer	Catalogusnummer	REACH-registratienummer	% □ [gew.]	Naam van de stof	Indeling overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 (CLP).	SCL, M-factor, ATE
7681-52-9	231-668-3	017-011-00-1	01-XXXXXXXXXX-XX-YYYY	60	Natriumhypochloriet	Skin Corr. 1B, H314 Eye Dam. 1, H318 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410	EUH031: C ≥ 5 % M (acute) = 1 M (chronic) = 10

66 Zie meer informatie de vraagbaak (Q&A-nr. 137, 144 en 145) op de ECHA-website op:
<https://www.echa.europa.eu/nl/web/guest/support/qas-support/qas>.

67 LET OP: Dit voorbeeld dient om de vorm van de vermeldingen in dit punt te illustreren, in het bijzonder om het verschil met een vermelding in punt 3.1 voor een stof met onzuiverheden duidelijk te maken. HET MOET NIET WORDEN OPGEVAT ALS EEN AANWIJZING DAT EEN DERGELIJK MENGSEL NIET ONDERHEVIG ZOU ZIJN AAN ENIGE REACTIES.

1310-73-2	215-185-5	011-002-00-6	01- NNNNNNNNNN -NN-ZZZZ	39	Natriumhydr oxide	Skin Corr. 1A, H314 Eye Dam. 1, H318	Eye Irrit. 2; H319: 0,5 % ≤ C < 2 % Skin Corr. 1A; H314: C ≥ 5 % Skin Corr. 1B; H314: 2 % ≤ C < 5 % Skin Irrit. 2; H315: 0,5 % ≤ C < 2 %
7758-98-7	231-847-6	029-004-00-0	01- NNNNNNNNNN -NN-WWWW	1	Kopersulfaat	Acute Tox. 3 Skin Irrit. 2 Eye Irrit. 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	ATE (oraal): 482 mg/kg M(acute)= 10 M(chronic)= 1

- 1
- 2 Voor bestanddelen van de nanovorm gelden dezelfde karakteriseringseisen als in rubriek 3.1
- 3 van het veiligheidsinformatieblad (zie tabel 1).
- 4
- 5 *Aanvullende informatie:*
- 6 *Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van H-zinnen.*
- 7 Merk op dat aangezien er maar één nummer, namelijk het CAS-, EG- of catalogusnummer,
- 8 hoeft te worden vermeld, deze tabel ook vereenvoudigd zou kunnen worden door in plaats van
- 9 drie kolommen (voor de drie typen nummers) twee kolommen te gebruiken: een voor
- 10 “nummertype” en een tweede voor “nummer”. Deze voorbeeldtabellen kunnen ook op andere
- 11 manieren gepresenteerd worden, bijvoorbeeld met twee kolommen voor “typenummer” en
- 12 “nummer”.
- 13 We wijzen erop dat de indeling die voor een samenstellende stof wordt opgegeven in de twee
- 14 laatste kolommen, de indeling van de (100 %) zuivere stof moet zijn.
- 15 In plaats van feitelijke gewichtpercentages mogen ook gewichtpercentagebereiken worden
- 16 vermeld. Wanneer een percentagebereik wordt gebruikt, moeten de in de gevaren voor de
- 17 gezondheid en het milieu de gevolgen van de hoogste concentratie van elk ingrediënt van de
- 18 stof worden beschreven. Opgemerkt wordt dat als de totale som van de hoogste concentraties
- 19 meer is dan 100 %, de indeling van het mengsel niet correct kan worden afgeleid.
- 20 Merk ook op dat de tabel in de hierboven geciteerde tekst van bijlage II, getiteld “Lijst van
- 21 gevarenklassen, gevarencategorieën en concentratiegrenzen (met inbegrip van de algemene
- 22 ondergrenzen van tabel 1.1 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 en de algemene

1 concentratiegrenzen vermeld in de delen 3 tot en met 5 van bijlage I bij die verordening) die
2 tot gevolg hebben dat een stof in punt 3.2 als stof in een mengsel moet worden opgenomen”,
3 de concentratiewaarden weergeeft waarboven de betreffende stoffen **moeten worden**
4 **vermeld in een veiligheidsinformatieblad**. Dit zijn **niet** noodzakelijkerwijs de algemene
5 grenzen voor indeling – de concentratiewaarden in deze specifieke tabel zijn in
6 overeenstemming gebracht met de noten in de CLP-verordening die in bepaalde gevallen,
7 **zelfs wanneer** de concentratie onder de ondergrens voor verplichte indeling ligt, verstrekking
8 van een veiligheidsinformatieblad verplicht stellen. Bijvoorbeeld in het geval van
9 voortplantingstoxiciteit, categorie 1A, 1B, 2 en effecten op of via lactatie, is de waarde in de
10 geciteerde tabel ≥ 0.1 , ook al geeft tabel 3.7.2 “Algemene concentratiegrenzen voor als
11 reprotoxische stof of als stof met effecten op of via lactatie ingedeelde bestanddelen van een
12 mengsel waarbij het mengsel wordt ingedeeld” in bijlage I bij de CLP-verordening een waarde
13 $\geq 0,3$ als concentratiegrens voor indeling. Dit komt doordat in de geciteerde tabel de relevante
14 noot 1 onder de tabel is verwerkt. Deze noot stelt: “Als een reprotoxische stof van categorie 1
15 of categorie 2 of een stof die is ingedeeld in de aanvullende categorie voor effecten op of via
16 lactatie in een concentratie van ten minste **0,1 %** in het mengsel aanwezig is, wordt op
17 verzoek een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel beschikbaar gesteld”. Het is deze
18 laatste waarde die in de geciteerde tabel is vermeld, omdat deze tabel tot doel heeft waarden
19 weer te geven die relevant zijn voor het veiligheidsinformatieblad, niet die welke bepalend zijn
20 voor indeling.

21 Wanneer voor een stof in een mengsel een andere chemische naam wordt gebruikt
22 overeenkomstig de bepalingen van artikel 24 van CLP, wordt geadviseerd deze te vermelden
23 (met een passende identificatie, zoals een aanmeldingsnummer) in dit punt (of in rubriek 15 of
24 16) om vragen van afnemers of handhavingsautoriteiten over het gebruik ervan te voorkomen.
25 Voor stoffen waarvoor in dit punt een andere chemische naam is gebruikt, is het niet nodig het
26 registratienummer, het EG-nummer of andere precieze chemische identificaties te vermelden.

27 Punt 3.2 van het veiligheidsinformatieblad mag ook gebruikt worden om bepaalde informatie
28 te verstrekken over de samenstelling van detergentia die bestemd zijn om in de industriële en
29 institutionele sector te worden gebruikt en die niet aan delen van het grote publiek
30 beschikbaar worden gesteld⁶⁸.

31 Met betrekking tot vermelding in punt 3.2 wijzen we erop dat vermelding wettelijk verplicht is
32 (voor stoffen die niet reeds om andere redenen zijn vermeld) als het gaat om “b) stoffen
33 waarvoor in de Unie grenzen voor de blootstelling op het werk zijn vastgesteld ...”. Het is dus
34 een grenswaarde van de **Unie** die bepaalt of een stof al dan niet moet worden vermeld. Het
35 staat samenstellers echter vrij om op vrijwillige basis in dit punt (of in rubriek 15 of 16)
36 melding te maken van stoffen waarvoor wel een nationale maar geen Unie-grenswaarde is
37 vastgesteld (in tegenstelling tot het hieronder voor punt 8.1 besproken geval waar informatie
38 over **nationale** grenswaarden **moet** worden opgegeven, ongeacht of er een overeenkomstige
39 Unie-grenswaarde bestaat).
40

41 3.4 RUBRIEK 4 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: 42 Eerstehulpmaatregelen

Tekst bijlage II

⁶⁸ Bestanddelen die overeenkomstig de verordening betreffende detergentia moeten worden vermeld, kunnen in punt 3.2 van het veiligheidsinformatieblad worden weergegeven, op voorwaarde dat ze duidelijk van elkaar worden onderscheiden door middel van passende ondertitels die aangeven onder welke wetgevende tekst ze vallen. Ga voor meer informatie, naar: https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/specific-chemicals_nl

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moet de eerste hulp zodanig worden beschreven dat een niet-opgeleide persoon deze kan begrijpen en kan verlenen zonder gebruik te maken van ingewikkelde apparatuur en zonder te beschikken over een uitgebreide selectie van geneesmiddelen. Wanneer medische verzorging vereist is, moet dat, en de mate van spoedeisendheid, in de instructies worden vermeld.

1

2   **4.1 Beschrijving van eerstehulpmaatregelen**

Tekst bijlage II

4.1.1. Eerstehulpinstructies moeten per relevante manier van blootstelling worden verstrekt. Er moeten onderverdelingen worden aangebracht om de procedure aan te geven voor elke manier van blootstelling zoals inhalatie, contact met huid of ogen en inslikken.

4.1.2. Geef aan:

- a) of onmiddellijke medische verzorging vereist is en of na een blootstelling uitgestelde effecten kunnen worden verwacht;*
- b) of het wenselijk is de blootgestelde persoon in de frisse lucht te brengen;*
- c) of het wenselijk is kleding en schoenen van de blootgestelde persoon te verwijderen en te behandelen; en*
- d) of persoonlijke beschermingsmiddelen wenselijk zijn voor de personen die de eerste hulp verlenen.*

3

4   De informatie in dit punt kan als volgt worden ingedeeld:

4.1 Beschrijving van eerstehulpmaatregelen

- algemene opmerkingen
- bij inademing
- bij huidcontact
- bij oogcontact
- bij inslikken
- zelfbescherming voor de eerstehulpverlener

5

6   **4.2 Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten**

Tekst bijlage II

Verstrek kort samengevatte informatie over de belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten van blootstelling.

Dit punt is bestemd voor symptomen en effecten - behandelingen worden beschreven in punt 4.3.

4.3 Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Tekst bijlage II

Verstrek zo nodig informatie over klinische proeven en medische monitoring voor uitgestelde effecten, alsook specifieke details over tegengiften (wanneer die bekend zijn) en contra-indicaties.

Voor sommige stoffen of mengsels kan het van belang zijn nadrukkelijk te vermelden dat speciale voorzieningen voor specifieke en onmiddellijke verzorging op de werkplek beschikbaar moeten zijn.

Merk op dat (zoals aangegeven in de wetstekst waarmee rubriek 4 begint) de eerste hulp zodanig moet worden beschreven dat een niet-opgeleide persoon deze kan begrijpen en verlenen, en dat wanneer medische verzorging vereist is, dit uitdrukkelijk moet worden vermeld.

Indien het nodig wordt geacht specifieke informatie voor de arts te vermelden (bv. specifieke behandeling met antigif, positieve luchtwegdruk, verbod op het gebruik van bepaalde geneesmiddelen, eet-, drink- of rookverbod, enz.), kan dat gedaan worden onder een titel als "Informatie voor de arts" (symptomen, gevaren, behandeling). Deze informatie mag speciale medische termen bevatten die voor niet-medisch personeel wellicht moeilijk te begrijpen zijn. De informatie moet nauwkeurig zijn en dus door deskundigen of met behulp van deskundige kennis worden verstrekt.

Hoewel het geen specifieke eis is, kunt u ook aangeven of de aanbevolen maatregelen of behandelingen al dan niet door eerstehulpverleners dan wel artsen kunnen worden uitgevoerd.

3.5 RUBRIEK 5 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Brandbestrijdingsmaatregelen

Tekst bijlage II

Beschrijf in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad de voorschriften voor de bestrijding van een brand veroorzaakt door of in de nabijheid van de stof of het mengsel.

5.1 Geschikte blusmiddelen

Tekst bijlage II

Geschikte blusmiddelen:

verstrek informatie over de geschikte blusmiddelen.

Ongeschikte blusmiddelen:

geef aan of bepaalde blusmiddelen ongeschikt zijn in een specifieke situatie waarbij de stof of het mengsel betrokken is (bv. vermijd middelen onder hoge druk, die zouden kunnen leiden tot het ontstaan van een potentieel explosief mengsel van stof en lucht).

Ongeschikte blusmiddelen zijn blusmiddelen die om veiligheidsredenen niet mogen worden gebruikt, zoals middelen die chemische of fysische reacties kunnen veroorzaken die een extra gevaar inhouden. Er kunnen bijvoorbeeld stoffen aanwezig zijn die in contact met water brandbare of giftige gassen produceren (bv. calciumcarbide dat met water reageert onder de vorming van ethyn (acetyleen), een extreem ontvlambaar gas, dat een explosie kan veroorzaken).

5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Tekst bijlage II

Verstrek informatie over gevaren die door de stof of het mengsel kunnen worden veroorzaakt, zoals gevaarlijke verbrandingsproducten die zich vormen wanneer de stof of het mengsel brandt, bijvoorbeeld: "kan bij brand giftige koolmonoxidedampen produceren" of "produceert bij verbranding zwavel- en stikstofoxide".

Dit punt bevat informatie over specifieke gevaren die door de chemische stof worden veroorzaakt (bv. de aard van gevaarlijke verbrandingsproducten of de risico's van dampwolkexplosie).

5.3 Advies voor brandweerlieden

Tekst bijlage II

Geef advies over beschermende maatregelen die bij de bluswerkzaamheden moeten worden genomen, zoals "recipiënten met een waterstraal koel houden", en over speciale beschermde uitrusting voor brandweerlieden, zoals laarzen, overalls, handschoenen, oog- en gezichtsmaskers en ademhalingsapparatuur.

Benadrukt kan worden dat geen enkele soort beschermende kleding bescherming biedt tegen alle chemische stoffen. Afhankelijk van de respectieve gevaren van stoffen kunnen aanbevolen beschermingsniveaus in drie categorieën worden ingedeeld.

- Onafhankelijke ademhalingsapparatuur met chemicaliënbestendige handschoenen.

- Onafhankelijke ademhalingsapparatuur met een tegen chemische stoffen beschermend pak als persoonlijk (direct) contact waarschijnlijk is.
- Onafhankelijke ademhalingsapparatuur met gasdicht pak als dichte nabijheid van de stof of de dampen daarvan waarschijnlijk is.

Van kleding die tegen chemische stoffen beschermt biedt het gasdichte pak het hoogste beschermingsniveau. Dergelijke pakken zijn vervaardigd van neopreen, vinylrubber of andere materialen en worden in combinatie met onafhankelijke ademhalingsapparatuur gebruikt. Ze bieden bescherming tegen veel maar niet alle chemische stoffen. Bij elke twijfel moet deskundig advies worden ingewonnen.

Met het oog op incidenten met sterk gekoelde gassen en tal van andere vloeibaar gemaakte gassen die bij aanraking bevrozing en ernstig oogletsel veroorzaken, dient thermisch geïsoleerde onderkleding waaronder dikke stoffen of leren handschoenen, en oogbescherming te worden gedragen. Evenzo wordt met het oog op incidenten met aanzienlijke thermische straling geadviseerd gebruik te maken van warmtereflecterende pakken.

Kleding voor brandweerlieden die voldoet aan de Europese norm EN469 biedt een basisoniveau van bescherming bij chemische incidenten en bestaat onder meer uit helmen, beschermende laarzen en handschoenen. Kleding die niet voldoet aan EN469 is mogelijk niet geschikt bij incidenten met chemische stoffen.

Er kunnen hier ook aanbevolen maatregelen worden opgenomen voor het afsluiten van de getroffen zone, het beperken van schade in geval van brand of het verwijderen van residuen van blusmiddelen.

Bij het invullen van deze rubriek dient te worden nagegaan of lozingen en bluswater verontreiniging van waterwegen zouden kunnen veroorzaken. Als dat het geval is behoort informatie te worden gegeven over hoe de gevolgen voor het milieu tot een minimum kunnen worden beperkt.

Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek:

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen

5.1 Geschikte blusmiddelen:

Geschikte blusmiddelen:

Ongeschikte blusmiddelen:

5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Gevaarlijke verbrandingsproducten:

5.3 Advies voor brandweerlieden

3.6 RUBRIEK 6 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moeten aanbevelingen worden opgenomen voor passende maatregelen wanneer de stof of het mengsel wordt geloosd, lekt of vrijkomt, om schadelijke gevolgen voor personen, eigendommen en het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken. Wanneer de geloosde hoeveelheid van aanzienlijk belang is voor het gevaar, moet voor de maatregelen ook een onderscheid worden gemaakt tussen grote en kleine lozingen. Wanneer volgens de procedures voor insluiting en terugwinning verschillende praktijken vereist zijn, moeten die in het veiligheidsinformatieblad worden vermeld.

[Aangenomen wordt dat bovenstaande tekst geen nadere toelichting behoeft].

6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermde uitrusting en noodprocedures

Tekst bijlage II

6.1.1. Voor andere personen dan de hulpdiensten

Verstrek advies in verband met het onopzettelijk lozen of vrijkomen van de stof of het mengsel, zoals:

- a) het dragen van passende beschermde uitrusting (met inbegrip van de persoonlijke beschermingsmiddelen in rubriek 8 van het veiligheidsinformatieblad) om besmetting van de huid, de ogen en de eigen kleding te voorkomen;*
- b) verwijdering van ontstekingsbronnen, maatregelen voor voldoende ventilatie, tegengaan van stofvorming; en*
- c) noodprocedures zoals de noodzaak om de gevarenszone te evacueren of een deskundige te raadplegen.*

6.1.2. Voor de hulpdiensten

Verstrek advies in verband met geschikte stof voor persoonlijke beschermende kleding (zoals “geschikt: butyleen”; “niet geschikt: pvc”).

[Aangenomen wordt dat bovenstaande tekst geen nadere toelichting behoeft].

6.2 Milieuvoorzorgsmaatregelen

Tekst bijlage II

Verstrek advies over milieuvoorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen in verband met het onopzettelijk lozen of vrijkomen van de stof of het mengsel, zoals vermijden dat het product in afvoerkanalen, oppervlaktewater of grondwater terechtkomt.

[Aangenomen wordt dat bovenstaande tekst geen nadere toelichting behoeft].

1 6.3 Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

Tekst bijlage II

6.3.1. Verstrek passend advies over hoe het geloosde product moet worden ingesloten. Passende insluitingsmethoden kunnen onder meer zijn:

- a) het afdammen of afdekken van afvoerkanalen;
- b) procedures om het geloosde product af te dekken.

6.3.2. Verstrek passend advies over hoe het geloosde product moet worden gereinigd. Passende reinigingsprocedures kunnen onder meer zijn:

- a) neutralisatietechnieken;
- b) decontaminatietechnieken;
- c) adsorberende materialen;
- d) reinigingstechnieken;
- e) aanzuigingstechnieken;
- f) benodigd insluitings- en reinigingsmateriaal (in voorkomend geval het gebruik van vonkvrij gereedschap en vonkvrije uitrusting).

6.3.3. Verstrek alle andere informatie met betrekking tot het lozen of vrijkomen van het product, inclusief advies over ongeschikte insluitings- of reinigingstechnieken (zoals vermeldingen: "gebruik nooit ...").

2
3 Deze lijst van technieken is niet uitputtend: absorberende materialen kunnen bijvoorbeeld net
4 zo goed worden gebruikt als adsorberende materialen.

5 NB: "afdammen"⁶⁹ en "afdekken"⁷⁰ hebben hier de betekenissen zoals gedefinieerd in bijlage 4
6 bij het GHS.⁷¹

7 Enkele voorbeelden van aanbevelingen die in dit punt zouden kunnen worden opgenomen zijn:

- 8 • Zuig vaste stoffen op of pas natte reiniging toe.
- 9 • Gebruik geen borstel of perslucht voor het reinigen van oppervlakken of kleding.
- 10 • Ruim geloosd product direct op.

11

---

69 "Een **afdamming** is een voorziening voor het opvangen van vloeistof met een capaciteit die ruim voldoende is om bij lekkage of lozing uit tanks of leidingen het volume van de daarin aanwezige vloeistof vast te houden, bv. een dam. Afgedamde zones moeten afvoeren op een opvangtank die over voorzieningen beschikt voor het scheiden van water/olie."

70 "d.w.z. het aanbrengen van een bedekking of bescherming (bv. om schade of lozing) te voorkomen)."

71 Wereldwijd geharmoniseerd systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen (GHS), vijfde herziene uitgave, 2013. Bijlage 4 – Richtlijnen voor het opstellen van veiligheidsinformatiebladen, blz. 415; Zie: http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_rev05/05files_e.html.

6.4 Verwijzing naar andere rubrieken

Tekst bijlage II

Verwijs zo nodig naar de rubrieken 8 en 13.

De rubrieken 8 en 13 zijn de enige rubrieken waarvoor hier (kruis)verwijzingen vereist zijn (en dan alleen indien nodig) – d.w.z. er moeten kruisverwijzingen worden opgenomen naar informatie over respectievelijk beheersing van blootstelling, persoonlijke bescherming en verwijderingsinstructies, die relevant is voor mogelijk onbedoeld vrijkomen. Er wordt hier niet om dubbele informatie gevraagd – het is juist de bedoeling deze te voorkomen. Opname van extra verwijzingen naar andere rubrieken is toegestaan, maar is geen eis van de verordening.

Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek⁷²:

RUBRIEK 6:   Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermde uitrusting en noodprocedures

6.1.1 Voor andere personen dan de hulpdiensten

Beschermingsmiddelen:

Noodprocedures:

6.1.2 Voor de hulpdiensten

6.2 Milieuvoorzorgsmaatregelen:

6.3 Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

6.3.1 Voor insluiting:

6.3.2 Voor reiniging:

6.3.3 Overige informatie:

6.4 Verwijzing naar andere rubrieken

3.7 RUBRIEK 7 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Hantering en opslag

Tekst bijlage II

---

⁷² Verdere nummering en onderverdeling onder het niveau van het punt zijn geen wettelijke verplichting.

Deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moet advies bevatten over veilige hanteringspraktijken. De nadruk moet worden gelegd op voorzorgsmaatregelen die passend zijn voor het geïdentificeerde gebruik waarnaar in punt 1.2 wordt verwezen en voor de unieke eigenschappen van de stof of het mengsel.

De informatie in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moet betrekking hebben op de bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het milieu. De werkgever moet aan de hand daarvan geschikte werkmethoden en organisatiemaatregelen overeenkomstig artikel 5 van Richtlijn 98/24/EG en artikel 5 van Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad kunnen opstellen.

Indien een chemischeveiligheidsrapport vereist is, moet de informatie in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad overeenstemmen met de informatie die in het chemischeveiligheidsrapport voor het geïdentificeerde gebruik is gegeven en met de blootstellingsscenario's met de beschrijving van de risicobeheersing van het chemischeveiligheidsrapport als beschreven in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad.

Niet alleen deze rubriek, maar ook rubriek 8 kan relevante informatie bevatten.

[Aangenomen wordt dat bovenstaande tekst geen nadere toelichting behoeft.]

7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

Tekst bijlage II

7.1.1. Doe specifieke aanbevelingen:

- a) voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel, zoals insluiting en maatregelen ter voorkoming van brand en van aerosol- en stofvorming;
- b) om het hanteren van incompatibele stoffen of mengsels te voorkomen;
- c) om de aandacht te vestigen op activiteiten en omstandigheden die nieuwe risico's opleveren door een wijziging van de eigenschappen van de stof of het mengsel, en op passende tegenmaatregelen; en
- d) om het vrijkomen van de stof of het mengsel in het milieu te beperken en bijvoorbeeld te voorkomen dat het product wordt geloosd of in afvoerkanalen terechtkomt.

7.1.2. Verstrek ook advies inzake algemene beroepsmatige hygiëne:

- a) niet eten, drinken of roken op plaatsen waar wordt gewerkt;
- b) na gebruik handen wassen; en
- c) verontreinigde kleding en beschermde uitrusting uittrekken alvorens ruimten te betreden waar wordt gegeten.

Dit punt hoort informatie te bevatten over beschermende maatregelen voor veilige hantering en aanbevolen technische maatregelen zoals insluiting, maatregelen ter voorkoming van aerosol- en stofvorming en brand, maatregelen die noodzakelijk zijn voor de bescherming van het milieu (bv. het gebruik van filters of wassers bij afvoerventilatie, gebruik in een ingedamd gebied, maatregelen voor het opruimen en verwijderen van lozingen, enz.), alsook eventuele specifieke eisen of voorschriften voor de betrokken stof of het betrokken mengsel (bv.

- 1 verboden of aanbevolen procedures of apparatuur). Geef zo mogelijk een korte beschrijving
2 van de maatregel.
- 3 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt:

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

Beschermende maatregelen:

Maatregelen ter voorkoming van brand:

Maatregelen ter voorkoming van aerosol- en stofvorming:

Maatregelen ter bescherming van het milieu:

Advies inzake algemene beroepsmatige hygiëne:

4
5

6 **7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten**

Tekst bijlage II

Het verstrekte advies moet in overeenstemming zijn met de in rubriek 9 van het veiligheidsinformatieblad beschreven fysische en chemische eigenschappen. Verstrek in voorkomend geval advies over specifieke eisen voor de opslag, zoals:

a) Maatregelen voor het risicobeheer in verband met:

(i) explosieve atmosferen;

(ii) corrosieve omstandigheden;

(iii) ontvlammingsgevaar;

(iv) incompatibele stoffen of mengsels;

(v) omstandigheden waarin verdamping optreedt; en

(vi) mogelijke ontstekingsbronnen (waaronder elektrische voorzieningen).

b) Maatregelen voor het beheersen van de gevolgen van:

(i) weersomstandigheden;

(ii) omgevingsdruk;

(iii) temperatuur;

(iv) zonlicht;

(v) vochtgehalte; en

(vi) trillingen.

c) Hoe de stof of het mengsel intact te houden door gebruik te maken van:

(i) stabilisatoren, en

(ii) antioxidanten.

d) Ander advies zoals:

(i) ventilatievereisten;

(ii) specifieke ontwerpen voor opslagruimten of -vaten (inclusief tussenschotten en ventilatie);

(iii) indien relevant, maximale hoeveelheid die in bepaalde omstandigheden mag worden opgeslagen; en

(iv) compatibele verpakkingen.

In dit punt moeten in voorkomend geval de voorwaarden voor een veilige opslag worden beschreven, zoals:

- specifieke ontwerpen voor opslagruimten of -vaten (inclusief tussenschotten en ventilatie)
- chemisch op elkaar inwerkende materialen
- opslagomstandigheden (vochtgehalte met minima en maxima, blootstelling aan licht, opslag onder inert gas, enz.)
- speciale elektrische voorzieningen en voorkoming van accumulatie van statische lading

Het punt dient - waar van toepassing - tevens advies te bevatten over de maximale hoeveelheid die in bepaalde omstandigheden mag worden opgeslagen (of bijvoorbeeld een indicatie van de drempelhoeveelheden waarboven de Seveso II-richtlijn⁷³ van toepassing is op de stof of de stofcategorie). Verder moeten in dit punt eventuele speciale eisen worden vermeld, zoals welk type materiaal voor de verpakking/recipiënten van de stof of het mengsel moet worden gebruikt.

Merk op dat de term “incompatibele producten” in verband met de inhoud van dit punt 7.2 ook betrekking heeft op incompatibele verpakkingsmaterialen waarmee de stof of het mengsel in contact kan komen.

Sommige leveranciers kiezen ervoor om hier informatie te geven over nationale opslagklassen. De opslagklasse wordt afgeleid uit de indeling van de zuivere stof of het mengsel - de verpakking wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Het wordt niet aanbevolen om in dit punt kwaliteitsgerelateerde opslaginformatie toe te voegen. Als deze informatie toch wordt toegevoegd, moet duidelijk worden aangegeven dat

---

⁷³ In 2012 werd Seveso-III (Richtlijn 2012/18/EU) aangenomen, waarbij onder meer rekening werd gehouden met de wijzigingen in de wetgeving van de Unie inzake de indeling van chemische stoffen en de toegenomen rechten van de burgers op toegang tot informatie en tot de rechter.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32012L0018>

- 1 het kwaliteitsgerelateerde en geen veiligheidsgerelateerde informatie is.
- 2 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt:

7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

Technische maatregelen en opslagomstandigheden:

Verpakkingsmaterialen:

Vereisten voor opslagruimten en -vaten:

Opslagklasse:

Meer informatie over opslagomstandigheden:

3
4

5 **7.3 Specifiek eindgebruik**

Tekst bijlage II

Voor stoffen en mengsels die voor specifiek eindgebruik zijn ontworpen, moeten gedetailleerde en praktische aanbevelingen worden geformuleerd voor het in punt 1.2 bedoelde geïdentificeerde gebruik. Indien een blootstellingsscenario is bijgevoegd, kan daarnaar worden verwezen; zo niet moet de informatie overeenkomstig de punten 7.1 en 7.2 worden verstrekt. Indien een actor in de toeleveringsketen voor het mengsel een chemische veiligheidsbeoordeling heeft uitgevoerd, volstaat het dat het veiligheidsinformatieblad en de blootstellingsscenario's overeenkomen met het chemische veiligheidsrapport voor het mengsel in plaats van met de chemische veiligheidsrapporten voor elke stof in het mengsel. Wanneer er specifieke richtsnoeren voor de industrie of de sector bestaan, kan daarnaar in detail worden verwezen (met vermelding van de bron en de datum van de richtsnoeren).

6

7 Voor biociden, als voorbeeld van stoffen en mengsels die voor specifiek eindgebruik zijn
8 ontworpen, mag naast de vormen van geïdentificeerd gebruik die in punt 1.2 moeten worden
9 vermeld, elk ander gebruik waarvoor het product is goedgekeurd worden aangegeven (bv.
10 verduurzaming van hout, desinfectie, slijmbestrijding, conserveringsmiddelen in conserven,
11 enz.). Er kunnen aanvullende verwijzingen worden opgenomen naar technische feitenbladen
12 die voor iedere mogelijke soort gebruik nadere informatie over gebruikshoeveelheden en
13 aanwijzingen voor hantering bevatten.

14 Als aan het veiligheidsinformatieblad bijbehorende blootstellingsscenario's zijn aangehecht, die
15 de nodige aanbevelingen voor het veilig hanteren en gebruiken bevatten, en hiernaar
16 verwezen wordt, dan hoeft dit punt niet te worden gebruikt voor gedetailleerde aanbevelingen
17 voor specifieke vormen van eindgebruik.

18 Voor stoffen waarvoor geen blootstellingsscenario's vereist zijn (bv. stoffen waarvoor geen
19 chemische veiligheidsbeoordeling hoeft te worden uitgevoerd omdat ze niet geregistreerd zijn
20 in hoeveelheden ≥ 10 t/j⁷⁴), mag in dit punt dezelfde of soortgelijke informatie worden

---

74 Opmerking: zelfs voor stoffen in hoeveelheden > 10 t/j waarvoor een chemische veiligheidsbeoordeling moet worden uitgevoerd, is een blootstellingsscenario pas vereist als ook aan de andere criteria van artikel 14, lid 4, wordt voldaan. De meeste stoffen waarvoor een veiligheidsinformatieblad vereist is, voldoen echter aan deze criteria.

1 opgenomen als anders in meer detail in een blootstellingsscenario zou worden vermeld. Deze
2 rubriek kan ook nuttig gebruikt worden in veiligheidsinformatiebladen voor mengsels waaraan
3 geen consoliderend document dat equivalent is aan een “blootstellingsscenario voor het
4 mengsel” is aangehecht.

5 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt:

7.3 Specifiek eindgebruik:

Aanbevelingen:

Industriesectorspecifieke oplossingen:

6

7 **3.8 RUBRIEK 8 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Maatregelen** 8 **ter beheersing van blootstelling / persoonlijke bescherming**

9 Degenen die veiligheidsinformatiebladen voor “speciale mengsels”⁷⁵ samenstellen, kunnen in
10 bijlage 2 aanvullende informatie vinden over hoe zij rubriek 8 moeten aanpassen.

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moeten de toepasselijke grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling en de nodige risicobeheersingsmaatregelen worden beschreven.

Indien een chemischeveiligheidsrapport vereist is, moet de informatie in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad overeenstemmen met de informatie die in het chemischeveiligheidsrapport voor het geïdentificeerde gebruik is gegeven en met de blootstellingsscenario's met de beschrijving van de risicobeheersing van het chemischeveiligheidsrapport als beschreven in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad.

11

12 **8.1 Controleparameters⁷⁶**

Tekst bijlage II

8.1.1. Indien beschikbaar moeten voor de stof of voor elk van de stoffen in het mengsel de volgende nationale grenswaarden, alsook de rechtsgrondslag van elk van die grenswaarden, worden vermeld die momenteel van toepassing zijn in de lidstaat waar het veiligheidsinformatieblad wordt verstrekt. Bij de vermelding van de grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling moet de in rubriek 3 gespecificeerde chemische identiteit worden gebruikt:

---

75 Speciale mengsels hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat de eigenschappen van de samenstellende stoffen worden beïnvloed door opname van de stoffen in de matrix van het mengsel. De beschikbaarheid van de samenstellende stoffen voor blootstelling en hun vermogen om ecotoxicologische/toxische eigenschappen tot uitdrukking te brengen, kunnen veranderen door hun opname in de matrix.

76 MERK OP DAT DAAR WAAR VOETNOTEN ZIJN VERMELD ALS ONDERDEEL VAN DE AANGEHAALDE OORSPRONKELIJKE WETSTEKST, DEZE IN HUN OORSPRONKELIJKE VORM (IN CURSIEVE LETTERS) ZIJN WEERGEGEVEN, ZELFS ALS ER AL UPDATES VAN DE GECITEERDE DOCUMENTEN BESCHIKBAAR ZIJN.

8.1.1.1. *de nationale grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling die overeenstemmen met de grenswaarden van de Unie voor beroepsmatige blootstelling overeenkomstig Richtlijn 98/24/EG, met inbegrip van aantekeningen als bedoeld in artikel 2, lid 3, van Besluit 2014/113/EU van de Commissie (⁷⁷);*

8.1.1.2. *de nationale grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling die overeenstemmen met de grenswaarden van de Unie overeenkomstig Richtlijn 2004/37/EG, met inbegrip van aantekeningen als bedoeld in artikel 2, lid 3, van Besluit 2014/113/EU;*

8.1.1.3. *alle andere nationale grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling;*

8.1.1.4. *de nationale biologische grenswaarden die overeenstemmen met de biologische grenswaarden van de Unie overeenkomstig Richtlijn 98/24/EG, met inbegrip van aantekeningen als bedoeld in artikel 2, lid 3 van Besluit 2014/113/EU;*

8.1.1.5. *alle andere nationale biologische grenswaarden.*

8.1.2. *Verstrek minstens voor de meest relevante stoffen informatie over de huidige aanbevolen monitoringprocedures.*

8.1.3. *Indien bij het beoogde gebruik van de stof of het mengsel luchtvervuilende stoffen worden gevormd, moeten daarvoor toepasselijke grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling en/of biologische grenswaarden worden vermeld.*

8.1.4. *Indien een chemische veiligheidsrapport vereist is, of indien een DNEL overeenkomstig punt 1.4 van bijlage I dan wel een PNEC overeenkomstig punt 3.3 van bijlage I beschikbaar is, moeten de relevante DNEL's en PNEC's voor de stof worden gegeven voor de blootstellingsscenario's van het chemische veiligheidsrapport die in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad zijn beschreven.*

8.1.5. *Indien de stoffen of mengsels voor beheersdoeleinden in groepen worden ingedeeld ("control banding") om beslissingen te nemen over risicobeheersmaatregelen in verband met specifiek gebruik, moeten voldoende details worden verstrekt om een doeltreffend risicobeheer mogelijk te maken. De context en de beperkingen van de specifieke aanbeveling om de stoffen of mengsels voor beheersingsdoeleinden in groepen in te delen, moeten worden toegelicht.*

1

2 **Grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling**

3 Dit punt dient de geldende specifieke controleparameters te bevatten, met inbegrip van
4 grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling ('occupational exposure limit', OEL) en/of
5 biologische grenswaarden. De waarden moeten worden opgegeven voor de lidstaat waar de
6 stof of het mengsel in de handel wordt gebracht. Hoewel een leverancier het wellicht praktisch
7 vindt om OEL's voor meerdere lidstaten te verstrekken, zijn er nationale voorschriften, zoals
8 die in de punten 1.1, 1.4 en 15.1, en de nationale taalvereiste, wat betekent dat het
9 veiligheidsinformatieblad specifiek voor een lidstaat moet zijn.

10 Let op: terwijl voor rubriek 3 van het veiligheidsinformatieblad duidelijk vereist wordt dat
11 stoffen worden vermeld met een grenswaarde van de Unie⁷⁸, is de eis voor rubriek 8 dat de
12 nationale grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling die overeenstemmen met de OEL's
13 van de Unie worden vermeld **en** dat zelfs bij ontbreken van een OEL van de Unie elke
14 relevante nationale grenswaarde moet worden vermeld (zie respectievelijk de punten 8.1.1.1

---

⁷⁷ Besluit 2014/113/EU van de Commissie van 3 maart 2014 tot oprichting van een Wetenschappelijk Comité inzake grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling aan chemische agentia en tot intrekking van Besluit 95/320/EG (PB L 62 van 4.3.2014, blz. 18).

⁷⁸ Zie punt 3.2.1, onder b), van de tekst van bijlage II hierboven.

+ 8.1.1.2 en 8.1.1.3 van de hierboven geciteerde wetstekst). In gevallen waar een indicatieve grenswaarde voor beroepsmatige blootstelling (IOELV) is vastgesteld door de Europese Commissie maar nog niet is omgezet in het nationaal recht van de individuele lidstaten, is het wenselijk de Unie-waarde te vermelden, hoewel dit niet specifiek vereist wordt.

De GESTIS International Limit Values databank kan bijzonder bruikbaar zijn als bron van dit soort informatie: <https://limitvalue.ifa.dguv.de/>

Er zijn ook commerciële databases waar dit soort informatie tegen betaling verkrijgbaar is, bijvoorbeeld na afsluiting van een abonnement.

Informatie over monitoringprocedures

Dit punt behoort ook de huidige aanbevolen monitorings- of observatieprocedures voor ten minste de meest relevante stoffen te bevatten. Deze monitoringsmethoden kunnen zijn: persoonlijke luchtmonitoring, kamerluchtmonitoring, biologische monitoring, enz. volgens vaststaande normen. Er moet een verwijzing naar de specifieke norm worden opgenomen, zoals:

“EN 14042:2003 Titel: Werkplaatsatmosfeer. Richtlijn voor de toepassing en het gebruik van procedures voor de beoordeling van blootstelling aan chemische en biologische stoffen.”

Let op: aangezien de toepasselijke grenswaarden en hun rechtsgrond specifiek zijn voor individuele lidstaten waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht, hebben de monitoringsmethoden van het land waaraan het veiligheidsinformatieblad wordt verstrekt voorrang boven die van het land van herkomst, wanneer er een verschil in methoden is.

In het geval van mengsels wordt onder de eis “*Verstrek minstens voor de meest relevante stoffen informatie over de huidige aanbevolen monitoringprocedures*” verstaan dat deze informatie, indien beschikbaar, verstrekt moet worden voor ten minste de samenstellende stoffen die in punt 3.2 van het veiligheidsinformatieblad moeten worden vermeld⁷⁹.

De waarden voor de afgeleide dosis zonder effect (‘derived no-effect level’, DNEL) en de voorspelde concentratie zonder effect (‘predicted no-effect concentration’, PNEC) die van toepassing zijn op de blootstellingsscenario’s in een of meer vereiste bijlagen bij het veiligheidsinformatieblad voor een specifieke stof of een specifiek mengsel, kunnen samen met - en op dezelfde manier als - de hierboven besproken OEL’s worden vermeld, of kunnen apart in een lijst of tabel worden opgenomen, naar gelang de voorkeur van de leverancier.

Let op: vermeld alleen de toepasselijke DNEL’s en PNEC’s - verwijder de andere uit de lijst.

Hieronder ziet u hoe de vereiste informatie over DNEL’s en PNEC’s in deze rubriek zou kunnen worden weergegeven:

---

⁷⁹ Voor bepaalde typen stoffen en mengsels (bv. complexe UVCB-stoffen) zijn dergelijke methoden mogelijk niet beschikbaar.

NAAM VAN DE STOF

EG-nummer:

CAS-nummer:

DNEL's

	Werknemers				Consumenten			
Blootstellingsroute	Acute effecten,	Acute effecten,	Chronische effecten,	Chronische effecten,	Acute effecten,	Acute effecten,	Chronische effecten,	Chronische effecten,
Oraal	Niet vereist							
Inademing								
Via de huid								

Elk veld dient een van de volgende mededelingen te bevatten: i) DNEL-waarde met eenheid of ii) gevaar geïdentificeerd maar geen DNEL beschikbaar of iii) geen blootstelling verwacht, iv) geen gevaar geïdentificeerd

PNEC's

Streefwaarde voor milieubescherming	PNEC
Zoetwater	
Zoetwatersedimenten	
Zeewater	
Zeewatersedimenten	
Voedselketen	
Micro-organismen in rioolwaterzuivering	
Bodem (landbouwarond)	
Lucht	

Elk veld dient een van de volgende mededelingen te bevatten: i) PNEC-waarde met eenheid of ii) gevaar geïdentificeerd maar geen PNEC beschikbaar of iii) geen blootstelling verwacht, of iv) geen gevaar geïdentificeerd

1   **“Control banding”**

2   Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) kan “control banding” als volgt worden
3   omschreven⁸⁰:

4   Het is een complementaire benadering ter bescherming van de gezondheid van werknemers
5   waarbij middelen worden geconcentreerd op de beheersing van blootstelling. Aangezien het
6   niet mogelijk is om aan elke chemische stof die wordt gebruikt een specifieke grenswaarde
7   voor beroepsmatige blootstelling toe te kennen, wordt een chemische stof voor
8   beheersdoeleinden ingedeeld in een groep (“band”), op basis van zijn gevarenindeling volgens
9   internationale criteria, gebruikshoeveelheid en vluchtigheid/neiging tot stofvorming. Deze
10   indeling leidt tot een van de volgende vier aanbevolen beheersstrategieën:

11   1. Pas goede werkwijzen toe op het gebied van industriële hygiëne

12   2. Pas plaatselijke afvoerventilatie toe

13   3. Sluit het proces in

14   4. Win advies in van een specialist

15

16   Let wel: toepassing van de “control banding”-benadering is niet verplicht. Als de benadering
17   echter als aanvulling op de wettelijk vereiste informatie wordt gebruikt zoals hierboven
18   uiteengezet, moeten voldoende details worden verstrekt om effectieve beheersing van het
19   risico mogelijk te maken en moeten de context en beperkingen van de specifieke “control
20   banding”-aanbeveling duidelijk worden gemaakt.

21

22   **8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling**

Tekst bijlage II

De informatie waarnaar in dit punt wordt gevraagd, moet worden verstrekt tenzij een blootstellingsscenario met die informatie bij het veiligheidsinformatieblad is gevoegd.

Wanneer de leverancier heeft afgezien van een test krachtens rubriek 3 van bijlage XI, moet hij de specifieke gebruiksomstandigheden vermelden die verantwoord zijn waarom van de test werd afgezien.

Wanneer een stof is geregistreerd als een (locatiegebonden of vervoerd) geïsoleerd tussenproduct, moet de leverancier verklaren dat dit veiligheidsinformatieblad in overeenstemming is met de specifieke voorwaarden die de registratie overeenkomstig artikel 17 of 18 rechtvaardigen.

8.2.1. Passende technische maatregelen

De beschrijving van passende maatregelen ter beheersing van blootstelling moet verband houden met het geïdentificeerde gebruik van de stof of het mengsel bedoeld in punt 1.2. Deze informatie moet volstaan om het de werkgever mogelijk te maken in voorkomend geval een beoordeling uit te voeren van het risico voor de veiligheid van de gezondheid van de werknemers ingevolge de aanwezigheid van de stof of het mengsel overeenkomstig de artikelen 4 tot en met 6 van Richtlijn 98/24/EG en de artikelen 3 tot en met 5 van Richtlijn 2004/37/EG.

Deze informatie moet een aanvulling vormen op de reeds in rubriek 7 verstrekte gegevens.

80 Zie: http://www.ilo.org/legacy/english/protection/safework/ctrl_banding/whatis.htm.

8.2.2. Individuele beschermingsmaatregelen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen

8.2.2.1. De informatie over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen moet in overeenstemming zijn met goede beroepsmatige hygiënepraktijken en samengaan met andere beheersmaatregelen, zoals technische maatregelen, ventilatie en isolatie. In voorkomend geval moet worden verwezen naar rubriek 5 voor specifiek advies inzake persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vuur/chemische stoffen.

8.2.2.2. Rekening houdend met [Verordening \(EU\) 2016/425 van het Europees Parlement en de Raad](#) ⁽⁸¹⁾ en verwijzend naar de desbetreffende CEN-normen, moeten gedetailleerde specificaties worden verstrekt over welk beschermingsmiddel doeltreffende en geschikte bescherming biedt, zoals:

a) Bescherming van de ogen/het gezicht

Het vereiste soort bescherming van de ogen/het gezicht moet worden vastgesteld op grond van het gevaar dat de stof of het mengsel inhoudt en van het risico van contact, zoals veiligheidsbrillen, veiligheidsstofbrillen, gezichtsschermen.

b) Bescherming van de huid

(i) Bescherming van de handen

Specificeer — afhankelijk van het gevaar dat met de stof of het mengsel verbonden is en het risico van contact, alsook met betrekking tot de hoeveelheid en de duur van blootstelling van de huid — duidelijk het soort handschoenen dat bij het werken met de stof of het mengsel moet worden gedragen, met inbegrip van:

- het soort materiaal en de dikte;
- de typische of minimumdoorbraaktijd van het handschoenmateriaal.

Vermeld zo nodig extra maatregelen voor de bescherming van de handen.

(ii) Andere maatregelen

Specificeer, indien andere lichaamsdelen dan de handen moeten worden beschermd, het soort en de kwaliteit van de vereiste beschermingsmiddelen — zoals kaphandschoenen, laarzen, overalls — afhankelijk van de gevaren die met de stof of het mengsel verbonden zijn en het risico van contact.

Vermeld zo nodig extra maatregelen voor de bescherming van de huid en specifieke hygiënische maatregelen.

c) Bescherming van de ademhalingswegen

Specificeer voor gassen, dampen, nevel of stof, afhankelijk van het gevaar en het risico van blootstelling, het soort te gebruiken beschermingsmiddel, zoals luchtzuiverende ademhalingsstoestellen met vermelding van het eigenlijke zuiverende element (patroon of filterbus), doeltreffende deeltjesfilters en doeltreffende maskers, of onafhankelijke ademhalingsapparatuur.

(d) Thermische gevaren

Wanneer wordt vermeld dat voor materialen die een thermisch gevaar inhouden beschermingsmiddelen moeten worden gedragen, moet bijzondere aandacht worden

⁸¹ Verordening (EU) 2016/425 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 inzake persoonlijke beschermingsmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad (PB L 81 van 31.3.2016, blz. 51).

besteed aan de constructie van het persoonlijke beschermingsmiddel.

8.2.3. Beheersing van milieublootstelling

Verstrek de informatie die de werkgever nodig heeft om zijn verplichtingen in verband met de Uniewetgeving inzake milieubescherming na te komen.

Indien een chemische veiligheidsrapport vereist is, moet voor de blootstellingsscenario's als beschreven in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad een samenvatting worden verstrekt van de risicobeheersmaatregelen die de blootstelling van het milieu aan de stof naar behoren beheersen.

Onder “beheersing van blootstelling” worden hier alle beschermende maatregelen en voorzorgsmaatregelen verstaan die tijdens het gebruik van de stof of het mengsel moeten worden genomen om de blootstelling van werknemers en het milieu tot een minimum te beperken. Het is dan ook van belang dat elke beschikbare informatie betreffende blootstelling op het werk in dit punt wordt vermeld, tenzij deze wordt opgenomen in een aangehecht blootstellingsscenario. In dat geval moet een verwijzing daarnaar worden opgenomen.

Als er met het oog op de beheersing van blootstelling regels voor het ontwerp van technische voorzieningen nodig zijn, naast de richtlijnen die worden gegeven in rubriek 7. “Hantering en opslag”, moeten deze worden aangehecht in de vorm van “Aanvullende richtsnoeren voor het ontwerp van technische voorzieningen”.

Dit punt kan eventueel kruisverwijzingen bevatten naar de informatie in Rubriek 7 van het veiligheidsinformatieblad “Hantering en opslag”.

Passende technische maatregelen (punt 8.2.1 in de bovenstaande wettekst)

Punt 8.2 van het veiligheidsinformatieblad moet informatie bevatten die een werkgever helpt om op basis van het geïdentificeerde gebruik (punt 1.2 van het veiligheidsinformatieblad) de vereiste risicobeheersende en -beperkende maatregelen te ontwikkelen overeenkomstig zijn verplichtingen krachtens Richtlijnen 98/24/EG en 2004/37/EC⁸² betreffende het ontwerpen van passende werkprocessen en technische beheersmaatregelen en het gebruiken van passende werkkuitrusting en passend materiaal. Deze maatregelen behelzen bijvoorbeeld het inzetten van middelen voor collectieve bescherming bij de bron van het gevaar, en maatregelen voor individuele bescherming zoals het verschaffen van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Er moet passende informatie over deze maatregelen worden verstrekt, zodat een correcte risicobeoordeling zoals bedoeld in artikel 4 van Richtlijn 98/24/EG kan worden uitgevoerd. Deze informatie moet overeenstemmen met de informatie in punt 7.1 van het veiligheidsinformatieblad. Als er aan een veiligheidsinformatieblad voor een stof een of meer blootstellingsscenario's zijn aangehecht, moet de verstrekte informatie ook overeenstemmen met de informatie daarin. In het geval van mengsels moet de verstrekte informatie een consolidatie zijn van de informatie voor bestanddelen.

⁸² Rectificatie van Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk (zesde bijzondere

richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG van de Raad) (gecodificeerde versie), PB L 229 van 29.6.2004, blz. 23.

1 **Persoonlijke bescherming** (punt 8.2.2 in de bovenstaande wettekst)

2 Het is een vereiste dat wanneer persoonlijke bescherming nodig is, gedetailleerde specificaties
3 worden gegeven over uitrusting die doeltreffende en geschikte bescherming biedt, waarbij
4 rekening wordt gehouden met Verordening (EU) 2016/425 van het Europees Parlement en de
5 Raad⁸³ en verwezen wordt naar relevante CEN-normen.

6 De uitrusting moet in voldoende detail beschreven worden (bv. opgave van soort, type en
7 klasse) om te garanderen dat tijdens het beoogde gebruik doeltreffende en geschikte
8 bescherming wordt geboden.

9 Leveranciers of fabrikanten van beschermingsmiddelen kunnen een nuttige bron van dit soort
10 informatie zijn en hebben vaak informatielijnen of websites.

11 Merk op dat de voorschriften die in de wetstekst in detail zijn beschreven hieronder niet
12 nogmaals volledig geciteerd worden, tenzij het een nadere verduidelijking betreft.
13

14 **Bescherming van de ogen / het gezicht**

15 Het vereiste soort oogbescherming, zoals veiligheidsbrillen, veiligheidsstofbrillen,
16 gezichtsschermen, moet worden vastgesteld op basis van het gevaar dat de stof of het
17 mengsel inhoudt en het risico van contact.
18

19 **Bescherming van de huid**

20 Informatie over huidbescherming mag worden onderverdeeld in (i) "bescherming van de
21 handen" en (ii) "overige huidbescherming" (als bedoeld in de wetstekst, die stelt dat zo nodig
22 beide moeten worden vermeld). In dit verband moet worden opgemerkt dat tenzij anders
23 vermeld "overige huidbescherming", als een "onderrubriek" van de informatie over
24 huidbescherming, onder "bescherming van het lichaam" valt.

25 De beschermingsmiddelen moeten weer gespecificeerd worden op basis van het gevaar en het
26 risico van contact, alsook de eventuele duur en mate van blootstelling.

27 Let op: bij het berekenen van de maximale tijd dat huidbeschermingsmiddelen (bv.
28 handschoenen) mogen worden gedragen moet de maximale tijd van blootstelling aan de
29 betreffende stof(fen) in aanmerking worden genomen en niet simpelweg de totale werktijd.

30 In sommige gevallen kan het nodig zijn een verwijzing op te nemen naar kaphandschoenen
31 (d.w.z. handschoenen met een verlengde manchet die over een deel van de onderarm valt).
32 Dat zou dan onder "overige huidbescherming" moeten worden gedaan, omdat het bescherming
33 van een ander deel van het lichaam dan de handen betreft.
34

35 **Bescherming van de ademhalingswegen**

36 Specificeer het te gebruiken type beschermende uitrusting, zoals onafhankelijke
37 ademhalingsapparatuur of een masker, inclusief het benodigde filtertype. Het verdient
38 aanbeveling om, indien beschikbaar, de toegekende beschermingsfactor ('assigned protection
39 factor', APF) te vermelden die in het betreffende scenario minimaal moet worden gebruikt. Let
40 op: als er sprake is van hoge of onbekende blootstelling zijn filtermaskers mogelijk slechts van

---

83 Verordening (EU) 2016/425 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad (PB L 81 van 31.3.2016, blz. 51).

1 beperkt nut; en onafhankelijke ademhalingsapparatuur mag alleen onder bepaalde
2 omstandigheden worden gebruikt.

3
4 **Beheersing van milieublootstelling** (punt 8.2.3 in de wettekst)

5 Dit punt bevat de informatie die de werkgever nodig heeft om zijn verplichtingen in verband
6 met de wetgeving inzake milieubescherming na te komen. Er kan eventueel een verwijzing
7 naar rubriek 6 van het veiligheidsinformatieblad worden opgenomen⁸⁴.

8 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van dit punt⁸⁵:

8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling

8.2.1 Passende technische maatregelen:

Maatregelen in verband met de stof of het mengsel ter voorkoming van blootstelling tijdens geïdentificeerd gebruik:

Structurele maatregelen ter voorkoming van blootstelling:

Organisatorische maatregelen ter voorkoming van blootstelling:

Technische maatregelen ter voorkoming van blootstelling:

8.2.2 Persoonlijke beschermingsmiddelen:

8.2.2.1 Bescherming van de ogen en het gezicht:

8.2.2.2 Bescherming van de huid:

Bescherming van de handen:

Overige huidbescherming:

8.2.2.3 Bescherming van de ademhalingswegen:

8.2.2.4 Thermische gevaren:

8.2.3 Beheersing van milieublootstelling:

Maatregelen in verband met de stof of het mengsel ter voorkoming van blootstelling:

Instructiemaatregelen ter voorkoming van blootstelling:

Organisatorische maatregelen ter voorkoming van blootstelling:

Technische maatregelen ter voorkoming van blootstelling:

9

---

84 Merk op dat in punt 8.2 de maatregelen worden beschreven die bij normaal gebruik moeten worden toegepast, terwijl het in rubriek 6 gaat om maatregelen bij onopzettelijk vrijkomen. Deze maatregelen kunnen dan ook zeer verschillend zijn.

85 Let wel: nummering onder het niveau van het punt 8.2 zoals in het voorbeeld, is **geen** wettelijk vereiste – deze nummering is hier toegepast omwille van de duidelijkheid. Zie ook de opmerking in hoofdstuk 2.6 van dit richtsnoer over de nummering van punten.

3.9 RUBRIEK 9 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Fysische en chemische eigenschappen

Tekst bijlage II

Vermeld indien relevant in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad de empirische gegevens met betrekking tot de stof of het mengsel. Artikel 8, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1272/2008 is van toepassing.

Verstrek, opdat de juiste beheersingsmaatregelen kunnen worden genomen, alle relevante informatie over de stof of het mengsel. De informatie in deze rubriek moet overeenkomen met de informatie die is verstrekt in de/het eventueel vereiste registratie of chemische veiligheidsrapport en met de indeling van de stof of het mengsel.

In het geval van een mengsel, waarbij de informatie niet geldt voor het mengsel als geheel, moet duidelijk worden vermeld op welke stof in het mengsel de informatie betrekking heeft.

De gemelde eigenschappen moeten duidelijk worden geïdentificeerd en in de juiste meeteenheden worden gerapporteerd. De bepalingmethode moet worden vermeld, met inbegrip van de meet- en referentieomstandigheden, indien die voor de interpretatie van de numerieke waarde van belang zijn. Tenzij anders bepaald, zijn de standaardomstandigheden van temperatuur en druk respectievelijk 20 °C en 101,3 kPa.

De in de punten 9.1 en 9.2 genoemde eigenschappen kunnen in de vorm van een lijst worden gepresenteerd. De volgorde van de vermelding van eigenschappen kan binnen de punten verschillen, als dat nodig wordt geacht.

Het is een primaire eis dat de informatie in deze rubriek overeenkomt met de informatie die is verstrekt in het eventueel vereiste registratiedossier en het eventueel vereiste chemische veiligheidsrapport, en ook met de indeling van de stof of het mengsel – ze moet dan ook een onderbouwing vormen voor zowel de in rubriek 14 gegeven transportclassificatie als de indelings- en etiketteringsinformatie in rubriek 2.

Met betrekking tot de beslissing of specifieke informatie in rubriek 9 of rubriek 10 van het veiligheidsinformatieblad moet worden opgenomen, vermelden we dat het een historische praktijk is om in rubriek 9 numerieke (gemeten) waarden voor fysische en chemische eigenschappen te vermelden, en in rubriek 10 een beschrijving te geven van de intrinsieke (kwalitatieve) eigenschappen (inclusief mogelijk gevaarlijke interacties met andere stoffen) die voortvloeien uit (of verband houden met) deze waarden.

De eis “vermeld indien relevant in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad de empirische gegevens met betrekking tot de stof of het mengsel” moet aldus worden uitgelegd dat waarden die waarschijnlijk binnen een bereik vallen dat relevant is voor de indeling en de gevaren van een stof of mengsel in deze rubriek moeten worden vermeld. Zo moet bijvoorbeeld het vlamptpunt van een vluchtige organische vloeistof die waarschijnlijk als ontvlambaar zal worden ingedeeld wel worden opgegeven, terwijl dat voor een vaste stof met een hoog smeltpunt niet nodig is. Wanneer verklaard wordt dat een bepaalde eigenschap niet van toepassing is, moet de grond daarvoor het ontbreken van relevantie zijn, en niet het ontbreken van informatie. Als niet zonder meer duidelijk is waarom de eigenschap niet relevant is moet dit worden toegelicht. Ook moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen gevallen waarin geen informatie beschikbaar is voor de samensteller (bv. “geen informatie beschikbaar omdat het niet praktisch is om te meten”), en gevallen waarin feitelijke negatieve

- 1   testresultaten beschikbaar zijn.
- 2   De gegevens moeten bij voorkeur zijn verkregen volgens de testmethoden bedoeld in de
3   REACH-verordening of de CLP-verordening, de vervoersvoorschriften, of internationale
4   beginselen voor de validatie van informatie, zodat de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de
5   resultaten en de samenhang met andere vereisten op internationaal niveau of het niveau van
6   de Unie gegarandeerd zijn. De informatie in deze rubriek moet overeenkomen met de
7   informatie die is verstrekt in het eventueel vereiste registratiedossier en in het
8   chemische veiligheidsrapport en met de indeling van de stof of het mengsel.
- 9   Zoals gespecificeerd in de desbetreffende testmethoden moet informatie over kritische
10   parameters, zoals de testtemperatuur en de gebruikte methoden, die van invloed zijn op de
11   waarde van de fysisch-chemische eigenschappen en veiligheidskenmerken, worden vermeld
12   voor alle testresultaten en indien beschikbaar ook voor gegevens die zijn overgenomen uit de
13   literatuur.
- 14   Voor mengsels moet daar waar informatie niet van toepassing is op het mengsel als geheel,
15   duidelijk worden aangegeven op welke stof in het mengsel de gegevens betrekking hebben.
16

17   **9.1 Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen**

Tekst bijlage II

Elk veiligheidsinformatieblad moet de hieronder genoemde eigenschappen vermelden. Wanneer wordt vermeld dat een bepaalde eigenschap niet van toepassing is of dat informatie over een bepaalde eigenschap niet beschikbaar is, moet dit duidelijk worden aangegeven, zo mogelijk met vermelding van de redenen.

(a) Fysische toestand

Vermeld de fysische toestand (gas, vloeistof of vaste stof), bij voorkeur onder standaardomstandigheden van temperatuur en druk.

De definities van de termen gas, vloeistof en vaste stof in punt 1.0 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 zijn van toepassing.

(b) Kleur

Vermeld de kleur van de stof of het mengsel zoals geleverd.

Wanneer één veiligheidsinformatieblad wordt gebruikt voor varianten van een mengsel die verschillende kleuren kunnen hebben, kan de term "verschillende" worden gebruikt om de kleur te beschrijven.

(c) Geur

Geef een kwalitatieve beschrijving van de geur indien de geur algemeen bekend is of in de literatuur wordt beschreven.

Vermeld de geurdrempelwaarde (kwalitatief of kwantitatief) indien deze beschikbaar is.

(d) Smeltpunt/vriespunt

Niet van toepassing op gassen.

Vermeld het smeltpunt en het vriespunt bij standaarddruk.

Als het smeltpunt boven het meetbereik van de methode ligt, moet worden vermeld tot welke temperatuur geen smeltpunt werd waargenomen.

Indien vóór of tijdens het smelten ontleding of sublimatie plaatsvindt, moet dit worden vermeld.

Voor wassen en pasta's mag in plaats van het smeltpunt en het vriespunt het verwekingspunt/verwekingstraject worden vermeld.

Indien het voor mengsels technisch niet mogelijk is het smeltpunt/vriespunt te bepalen, moet dit worden vermeld.

(e) Kookpunt of beginkookpunt en kooktraject

Vermeld deze eigenschappen bij standaarddruk. Er kan echter een kookpunt bij lagere druk worden vermeld indien het kookpunt zeer hoog is of als ontleding plaatsvindt voordat het kookpunt bij standaarddruk wordt bereikt.

Als het kookpunt boven het meetbereik van de methode ligt, moet worden vermeld tot welke temperatuur geen kookpunt is waargenomen.

Indien vóór of tijdens het koken ontleding plaatsvindt, moet dit worden vermeld.

Indien het voor mengsels technisch niet mogelijk is het kookpunt of kooktraject te bepalen, moet dit worden vermeld; in dat geval moet ook het kookpunt worden vermeld van het ingrediënt met het laagste kookpunt.

(f) Ontvlambaarheid

Van toepassing op gassen, vloeistoffen en vaste stoffen.

Vermeld of de stof of het mengsel ontvlambaar is, d.w.z. of de stof of het mengsel vuur kan vatten of in brand kan worden gestoken, ook als de stof of het mengsel niet zijn onderworpen aan de indelingsprocedures voor ontvlambaarheid.

Indien nadere informatie beschikbaar is, zoals het antwoord op de vraag of het effect van ontbranding anders is dan bij een normale verbranding (bv. een explosie) en de ontvlambaarheid onder niet-standaardomstandigheden, kan die in voorkomend geval worden vermeld.

Op basis van de desbetreffende gevarenindeling kan meer specifieke informatie over de ontvlambaarheid worden vermeld. Vermeld in dit punt niet de in punt 9.2.1 bedoelde informatie.

(g) Onderste en bovenste explosiegrens

Niet van toepassing op vaste stoffen.

Vermeld voor ontvlambare vloeistoffen ten minste de onderste explosiegrens. Als het vlampunt ongeveer -25 °C of hoger is, kan het onmogelijk zijn de bovenste explosiegrens bij standaardtemperatuur te bepalen; in dat geval wordt aanbevolen de bovenste explosiegrens bij een hogere temperatuur te vermelden. Als het vlampunt hoger is dan 20 °C, kan het onmogelijk zijn de onderste of bovenste explosiegrens bij standaardtemperatuur te bepalen; in dat geval wordt aanbevolen zowel de onderste als de bovenste explosiegrens bij een hogere temperatuur te vermelden.

(h) Vlampunt

Niet van toepassing op gassen, aerosolen en vaste stoffen.

Vermeld voor mengsels een waarde voor het mengsel indien deze beschikbaar is. Vermeld anders het/de vlampunt(en) van de stof(fen) met het laagste vlampunt.

(i) Zelfontbrandingstemperatuur

Alleen van toepassing op gassen en vloeistoffen.

Vermeld voor mengsels de zelfontbrandingstemperatuur voor het mengsel indien deze beschikbaar is. Als de waarde voor het mengsel niet beschikbaar is, moet de zelfontbrandingstemperatuur van de ingrediënten met de laagste zelfontstekingstemperatuur worden vermeld.

(j) Ontledingstemperatuur

Alleen van toepassing op zelfontledende stoffen en mengsels, organische peroxiden en andere stoffen en mengsels die kunnen ontleden.

Vermeld de temperatuur van zelfversnellende ontleding (SADT) en het volume waarop die van toepassing is, of de begintemperatuur van de ontleding.

Vermeld of de temperatuur de SADT of de begintemperatuur van de ontleding is.

Als er geen ontleding is waargenomen, moet worden aangegeven tot welke temperatuur geen ontleding is waargenomen, bijvoorbeeld "geen ontleding waargenomen tot x °C".

(k) pH

Niet van toepassing op gassen.

Vermeld de pH van de stof die of het mengsel zoals dat is geleverd, of indien het product een vaste stof is, de pH van een waterige vloeistof of oplossing bij een bepaalde concentratie.

Vermeld de concentratie van de teststof of het testmengsel in water.

(l) Kinematische viscositeit

Alleen van toepassing op vloeistoffen.

De meeteenheid is mm²/s.

Vermeld voor niet-newtonse vloeistoffen het thixotrope of reopexe gedrag.

(m) Oplosbaarheid

Vermeld de oplosbaarheid, bij voorkeur bij de standaardtemperatuur.

Vermeld de oplosbaarheid in water.

Ook de oplosbaarheid in andere polaire en niet-polaire oplosmiddelen kan worden vermeld.

Vermeld voor mengsels of het mengsel geheel of alleen gedeeltelijk oplosbaar is in of mengbaar is met water of een ander oplosmiddel.

Vermeld voor nanovormen naast de oplosbaarheid in water ook de oplossingssnelheid in water of in andere relevante biologische of milieumedia.

(n) Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water (logwaarde)

Niet van toepassing op anorganische en ionische vloeistoffen en in de regel niet van toepassing op mengsels.

Vermeld of de gerapporteerde waarde is gebaseerd op tests of op berekeningen.

Vermeld voor nanovormen van een stof waarvoor de verdelingscoëfficiënt n-octanol/water niet van toepassing is, de dispersiestabiliteit in verschillende media.

(o) Dampspanning

Vermeld de dampspanning bij voorkeur bij de standaardtemperatuur.

Vermeld voor vluchtige vloeistoffen ook de dampspanning bij 50 °C.

Wanneer één veiligheidsinformatieblad wordt gebruikt voor verschillende varianten van een vloeibaar mengsel of een mengsel van vloeibaar gemaakte gassen, moet voor de dampspanning een bereik worden vermeld.

Vermeld voor vloeibare mengsels of mengsels van vloeibaar gemaakte gassen voor de dampspanning een bereik of ten minste de dampspanning van het/de vluchtigste ingrediënt(en) wanneer de dampspanning van het mengsel vooral wordt bepaald door dat/die ingrediënt(en).

Ook de verzadigde dampconcentratie mag worden vermeld.

(p) Dichtheid en/of relatieve dichtheid

Alleen van toepassing op vloeistoffen en vaste stoffen.

Vermeld de dichtheid en de relatieve dichtheid, bij voorkeur onder standaardomstandigheden van temperatuur en druk.

Vermeld de absolute dichtheid en/of de relatieve dichtheid met water van 4 °C als referentie (ook soortelijk gewicht genoemd).

Wanneer variaties in dichtheid mogelijk zijn, bv. als gevolg van de productie van charges, of wanneer een veiligheidsinformatieblad wordt gebruikt voor verschillende varianten van een stof of mengsel, mag een bereik worden vermeld.

Het veiligheidsinformatieblad vermeldt of de absolute dichtheid (eenheden bv. g/cm³ of kg/m³) en/of de relatieve dichtheid (dimensieloos) wordt gehanteerd.

(q) Relatieve dampdichtheid

Alleen van toepassing op gassen en vloeistoffen.

Vermeld voor gassen de relatieve dichtheid van het gas met lucht van 20 °C als referentie.

Vermeld voor vloeistoffen de relatieve dampdichtheid met lucht van 20 °C als referentie.

Voor vloeistoffen mag ook de relatieve dichtheid D m van het damp/luchtmengsel bij 20 °C worden vermeld.

(r) Deeltjeskenmerken

Alleen van toepassing op vaste stoffen.

Vermeld de deeltjesgrootte (mediane equivalente diameter, methode om de diameter te

berekenen (op basis van aantal, oppervlakte of volume) en bandbreedte waarbinnen deze mediaanwaarde varieert). Ook andere eigenschappen kunnen worden vermeld, zoals de distributie van de grootte (bv. als een bereik), de vorm en de dimensieverhouding, de aggregatie- en agglomeratietoestand, de specifieke oppervlakte en de stofvorming. Indien de stof in nanovorm voorkomt of indien het verstrekte mengsel een nanovorm bevat, moeten die kenmerken in dit punt worden vermeld of moet ernaar worden verwezen indien dit reeds elders in het veiligheidsinformatieblad is gebeurd.

In de zevende herziening van het GHS, die door Verordening (EU) 2020/878 ten uitvoer wordt gelegd, worden de eisen vastgesteld voor de beschrijving van elk van de fysische en chemische eigenschappen.

Benadrukt wordt dat indien informatie over een bepaalde eigenschap niet beschikbaar is, dit duidelijk moet worden aangegeven, zo mogelijk met vermelding van de redenen. In de wettekst wordt enigszins gedetailleerd aangegeven welk soort informatie voor elk van de eigenschappen moet worden verstrekt, zodat alleen voor sommige van de eigenschappen, waar dat nuttig kan worden geacht, aanvullende richtsnoeren worden gegeven.

h) Vlampunt

Voor informatie over testmethoden enz., zie punt 2.6.4.4 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008.

j) Ontledingstemperatuur

Voor de bepaling van de SADT zie testserie H in afdeling 28 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN, en voor de ontledingstemperatuur zie ook afdeling 20.3.3.3 van het VN-handboek beproevingen en criteria.

(k) pH

pH is niet van toepassing op gassen. De pH is per definitie gekoppeld aan waterige media; metingen die in andere media worden uitgevoerd, leveren geen pH op.

Wanneer $\text{pH} \leq 2$ of $\geq 11,5$, zie punt 9.2.2, onder d) voor informatie over zuur/alkaliereserve.

Benadrukt wordt dat indien informatie over een bepaalde eigenschap niet beschikbaar is, dit duidelijk moet worden aangegeven, zo mogelijk met vermelding van de redenen.

De beschikbaarheid (en de reden voor het ontbreken) van informatie is van bijzonder belang met betrekking tot de pH van een mengsel, aangezien deze informatie beschikbaar moet zijn met het oog op het indienen van informatie in verband met de gezondheid met het oog op respons in noodgevallen krachtens artikel 45 en bijlage VIII van de CLP-verordening. Het formaat dat moet worden gebruikt om de in bijlage VIII vereiste informatie in te dienen, bevat een gesloten lijst van aanvaardbare redenen voor het niet verstrekken van een precieze pH-waarde⁸⁶. De samensteller van het veiligheidsinformatieblad zou moeten overwegen naar deze lijst te verwijzen om de voorbereiding van de indiening van informatie in verband met de gezondheid met het oog op respons in noodgevallen te vergemakkelijken:

---

⁸⁶ Over deze lijst is overleg gepleegd en overeenstemming bereikt met de deskundigenwerkgroep die de voorbereiding van het ECHA-indieningsportaal ondersteunt. Met redenen omklede suggesties voor wijzigingen in deze lijst kunnen via de ECHA-contactpersoon worden ingediend en bij de eerste formaatupdate in aanmerking worden genomen.

- Het mengsel is een gas
- Het mengsel is apolair/aprotisch
- Het mengsel is niet oplosbaar (in water)
- pH meer dan 15
- pH minder dan -3
- Het mengsel reageert heftig met water
- Het mengsel is niet stabiel

In sommige van deze gevallen moet, indien beschikbaar, toch een indicatie van de alkalische, neutrale of zure eigenschappen (of een breed pH-bereik) worden gegeven, omdat deze informatie van belang is voor het personeel dat respons in noodgevallen biedt.

l) Kinematische viscositeit

De meeteenheid moet mm²/s zijn, aangezien de indelingscriteria voor de gevarenklasse "gevaar bij inademing" op deze eenheid zijn gebaseerd.

De dynamische viscositeit hoeft niet in het veiligheidsinformatieblad te worden vermeld, maar kan als aanvulling worden aangegeven of door de gebruiker worden berekend. De kinematische viscositeit wordt aan de dynamische viscositeit gekoppeld door de dichtheid:

$$\text{Kinematische viscositeit (mm}^2/\text{s)} = \frac{\text{Dynamische viscositeit (mPa} \cdot \text{s)}}{\text{Dichtheid (g/cm}^3\text{)}}$$

o) Dampspanning

De verzadigde dampconcentratie (SVC) mag worden vermeld, en deze kan als volgt worden geschat:

$$\text{SVC in ml/m}^3: \text{SVC} = \text{VP/hPa} \cdot 987,2 \cdot \text{ml/m}^3 \text{ SVC} = \text{VP} \cdot c_1$$

$$\text{SVC in g/m}^3: \text{SVC} = \text{VP} \cdot \text{MW} \cdot c_2 \text{ SVC} = \text{VP/hPa} \cdot \text{MW/(g/mol)} \cdot 0,0412 \cdot \text{g/m}^3$$

Daarbij is VP de dampspanning in hPa (= mbar), MW het molecuulgewicht in g/mol en zijn c_1 en c_2 de omrekeningsfactoren ($c_1 = 987,2 \frac{\text{ml}}{\text{m}^3 \cdot \text{hPa}}$ en $c_2 = 0,0412 \frac{\text{mol}}{\text{m}^3 \cdot \text{hPa}}$).

q) Relatieve dampdichtheid

Voor vloeistoffen mag ook de relatieve dichtheid D_m van het damp/luchtmengsel bij 20 °C (lucht = 1) worden vermeld, en kan als volgt worden berekend:

$$D_m = 1 + (\text{VP}_{20} \cdot (\text{MW} - \text{MW}_{\text{lucht}}) \cdot c_3)$$

Daarbij is VP_{20} de dampspanning bij 20 °C in hPa (= mbar), MW het molecuulgewicht in g/mol, MW_{lucht} het molecuulgewicht van lucht (= 29 g/mol), en c_3 een omrekeningsfactor ($c_3 = 34 \cdot 10^{-6} \frac{\text{mol}}{\text{g} \cdot \text{hPa}}$).

Zie voor meer informatie over de bepaling van fysische en chemische eigenschappen in verband met indeling en etikettering het *Richtsnoer voor de toepassing van de CLP-criteria* dat beschikbaar is op: <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-clp>

Voor informatie over nanovormen zie rubriek 3.3 van dit richtsnoer en de *bijlage voor*

nanovormen waarvoor het Richtsnoer voor registratie en stofidentificatie van toepassing is⁸⁷, waarin advies wordt gegeven over hoe nanovormen en verzamelingen van nanovormen kunnen worden gekarakteriseerd in verband met de eisen van bijlage VI. Zie het richtsnoer voor informatie over de karakterisering van nanovormen wat betreft de deeltjesgrootteverdeling, -vorm en -morfologie (met inbegrip van kristalliniteit), oppervlaktebehandeling en -karakterisering en specifiek oppervlak.

Verdere richtsnoeren met betrekking tot beschikbare informatie over nanomaterialen die op de markt worden gebracht en hun redoxpotentieel, radicaalvormingspotentieel en fotokatalytische eigenschappen zijn te vinden in de OESO-WPMN, die beschikbaar is op:

<http://www.oecd.org/env/ehs/nanosafety/publications-series-safety-manufactured-nanomaterials.htm>

9.2 Overige informatie

Tekst bijlage II

Vermeld naast de in punt 9.1 genoemde eigenschappen ook andere fysische en chemische parameters, zoals de in de punten 9.2.1 en 9.2.2 genoemde eigenschappen, indien de vermelding ervan relevant is voor het veilige gebruik van de stof of het mengsel.

9.2.1. Informatie inzake fysische gevarenklassen

In dit punt worden de eigenschappen, de veiligheidskenmerken en de testresultaten vermeld waarvan de opname in het veiligheidsinformatieblad nuttig kan zijn wanneer een stof of mengsel in de desbetreffende fysische gevarenklasse is ingedeeld. Het kan ook passend zijn gegevens te vermelden die relevant worden geacht met betrekking tot een specifiek fysisch gevaar, maar die niet tot indeling leiden (bv. negatieve testresultaten dicht bij het criterium).

De naam van de gevarenklasse waarop de gegevens betrekking hebben, mag samen met de gegevens worden aangegeven.

(a) Ontploffbare stoffen

Dit punt is ook van toepassing op stoffen en mengsels als bedoeld in noot 2 van punt 2.1.3 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008, en op andere stoffen en mengsels die bij verwarming in afgesloten toestand een positief resultaat hebben.

De volgende informatie mag worden verstrekt:

- (i) gevoeligheid voor slagen en stoten;*
- (ii) reactie bij verwarming in afgesloten toestand;*
- (iii) reactie bij ontsteking in afgesloten toestand;*
- (iv) gevoeligheid voor schokken;*
- (v) gevoeligheid voor wrijving;*
- (vi) thermische stabiliteit;*

⁸⁷ https://echa.europa.eu/documents/10162/13655/how_to_register_nano_nl.pdf/

(vii) combinatie eigenschappen (type, grootte, nettomassa van de stof of het mengsel) op basis waarvan de stof of mengsel binnen de categorie ontplofbare stoffen is ingedeeld, of op basis waarvan de stof of het mengsel is vrijgesteld van de indeling als ontplofbare stof.

(b) Ontvlambare gassen

Voor zuivere ontvlambare gassen mag naast gegevens over de explosiegrenzen als bedoeld in punt 9.1, onder g), de volgende informatie worden verstrekt:

(i) de T_{Ci} (maximumgehalte aan ontvlambaar gas dat, wanneer gemengd met stikstof, niet ontvlambaar is in de lucht, in mol procent);

(ii) de fundamentele brandsnelheid indien het gas op basis van de fundamentele brandsnelheid is ingedeeld als categorie 1B.

Voor een ontvlambaar gasmengsel mag naast gegevens over de explosiegrenzen als bedoeld in punt 9.1, onder g), de volgende informatie worden verstrekt:

(i) explosiegrenzen, indien getest, of een indicatie of de indeling en toewijzing van de categorie is gebaseerd op berekeningen;

(ii) fundamentele brandsnelheid indien het gasmengsel op basis van de fundamentele brandsnelheid is ingedeeld als categorie 1B.

(c) Aerosolen

Het volgende totale (gewichts)percentage van ontvlambare bestanddelen mag worden verstrekt, tenzij de aerosol is ingedeeld als aerosolcategorie 1 omdat het meer dan 1 (gewichts)percent ontvlambare bestanddelen bevat of een verbrandingswarmte van ten minste 20 kJ/g heeft en niet onderworpen is aan de indelingsprocedures voor ontvlambaarheid (zie de noot in punt 2.3.2.2 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008);

d) Oxiderende gassen

Voor zuivere gassen mag de C_i (zuurstofequivalentiecoëfficiënt) volgens ISO 10156 "Gassen en gasmengsels — Bepaling van het brandpotentieel en het oxiderend vermogen voor de keuze van cilinderklepopeningen" of volgens een gelijkwaardige methode worden verstrekt;

Voor gasmengsels mogen de woorden "oxiderend gas van categorie 1 (getest volgens ISO 10156 (of een gelijkwaardige methode))" worden vermeld voor geteste mengsels, of het berekende oxiderend vermogen volgens ISO 10156 of een gelijkwaardige methode;

e) Gassen onder druk

Voor zuivere gassen mag de kritische temperatuur worden vermeld.

Voor gasmengsels mag de pseudo-kritische temperatuur worden vermeld;

(f) Ontvlambare vloeistoffen

Wanneer de stof of het mengsel is ingedeeld als ontvlambare vloeistof, hoeven de gegevens inzake het kookpunt en het vlampunt in dit punt niet te worden vermeld, aangezien die gegevens moeten worden vermeld overeenkomstig punt 9.1. Er mag

informatie worden verstrekt over het vermogen om verbranding te doorstaan.

g)   Ontvlambare vaste stoffen

De volgende informatie mag worden verstrekt:

- (i) verbrandingssnelheid, of verbrandingsduur van metaalpoeders;*
- (ii) een verklaring over de vraag of de bevochtigde zone is gepasseerd.*

h)   Zelfontledende stoffen en mengsels

Naast de vermelding van de SADT als bedoeld in punt 9.1, onder j), mag de volgende informatie worden verstrekt:

- (i) ontledingstemperatuur;*
- (ii) detonatiekenmerken;*
- (iii) deflagratiekenmerken;*
- (iv) reactie bij verwarming in afgesloten toestand;*
- (v) in voorkomend geval, explosief vermogen.*

i)   Pyrofore vloeistoffen

Vermeld kan worden of er spontane ontbranding of verkoling van filterpapier optreedt.

j)   Pyrofore vaste stoffen

De volgende informatie mag worden verstrekt:

- (i) voor vaste stoffen in poedervorm: of spontane ontbranding optreedt bij het gieten of binnen vijf minuten daarna;*
- (ii) een verklaring over de vraag of de pyrofore eigenschappen in de loop van de tijd kunnen veranderen.*

k)   Voor zelfverhitting vatbare stoffen en mengsels

De volgende informatie mag worden verstrekt:

- (i) een verklaring over de vraag of spontane ontbranding optreedt en wat de maximale temperatuurstijging is;*
- (ii) de resultaten van de in punt 2.11.4.2 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008 bedoelde screeningtests, als die relevant en beschikbaar zijn.*

l)   Stoffen en mengsels die in contact met water ontvlambare gassen ontwikkelen

De volgende informatie mag worden verstrekt:

- (i) identiteit van het ontwikkelde gas, indien dat bekend is;*
- (ii) een verklaring over de vraag of het ontwikkelde gas spontaan ontbrandt;*

(iii) gasontwikkeling.

m) Oxiderende vloeistoffen

Vermeld kan worden of er bij menging met cellulose spontane ontbranding optreedt.

n) Oxiderende vaste stoffen

Vermeld kan worden of er bij menging met cellulose spontane ontbranding optreedt.

o) Organische peroxiden

Naast de vermelding van de SADT als bedoeld in punt 9.1, onder j), mag de volgende informatie worden verstrekt:

(i) ontledingstemperatuur;

(ii) detonatiekenmerken;

(iii) deflagratiekenmerken;

(iv) reactie bij verwarming in afgesloten toestand;

(v) explosief vermogen.

(p) Bijtend voor metalen

De volgende informatie mag worden verstrekt:

(i) metalen die door de stof of het mengsel gecorrodeerd worden;

(ii.) corrosiesnelheid en vermelding of deze betrekking heeft op staal of aluminium;

(iii.) verwijzing naar andere delen van het veiligheidsinformatieblad met betrekking tot compatibele materialen of incompatibele materialen.

q) Ongevoelig gemaakte ontplofbare stoffen

De volgende informatie mag worden verstrekt:

(i) gebruikt ongevoeligheidsagens;

(ii) exotherme ontledingsenergie;

(iii) gecorrigeerde verbrandingssnelheid (A_c);

(iv) explosieve eigenschappen van de ongevoelig gemaakte ontplofbare stof in die toestand.

9.2.2. Andere veiligheidskenmerken

De hieronder vermelde eigenschappen, veiligheidskenmerken en testresultaten kunnen nuttig zijn om ten aanzien van een stof of mengsel het volgende aan te geven:

- a) *mechanische gevoeligheid;*
- b) *temperatuur van zelfversnellende polymerisatie;*
- c) *ontstaan van explosieve mengsels van stof en lucht;*
- d) *zuur/alkaliereserve;*
- e) *verdampingssnelheid;*
- f) *mengbaarheid;*
- g) *geleidingsvermogen;*
- h) *corroderende vermogen;*
- i) *gasgroep;*
- j) *redoxpotentiaal;*
- k) *mogelijkheid tot radicaalvorming;*
- l) *fotokatalytische eigenschappen.*

Vermeld andere fysische en chemische parameters indien dat relevant is voor het veilige gebruik van de stof of het mengsel.

1

2   **9.2.1. Informatie inzake fysische gevarenklassen**

3   Hieronder vindt u meer informatie over bepaalde gevarenklassen in rubriek 9.2.1, in het
4   bijzonder over de toepasselijke testmethoden ten behoeve van de gevarenindeling.

5   **a) Ontplobbare stoffen**

6   (i) de gevoeligheid voor slagen en stoten wordt in het algemeen bepaald door VN-gaptest:
7   test 1, onder a), en/of test 2, onder a) (afdeling 11.4 of 12.4 van het Handboek
8   beproevingen en criteria van de VN) (ten minste + of - aangeven);

9   (ii) de reactie bij verwarming in afgesloten toestand wordt in het algemeen bepaald door de
10   Koenen-test: test 1, onder b), en/of test 2, onder b) (afdeling 11.5 of 12.5 van het
11   Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bij voorkeur de begrenzend diameter
12   aangeven);

13   (iii) de reactie bij ontsteking in afgesloten toestand wordt in het algemeen bepaald door test 1,
14   onder c), en/of test 2, onder c) (afdeling 11.6 of 12.6 van het Handboek beproevingen en
15   criteria van de VN) (ten minste + of - aangeven);

16   (iv) de gevoeligheid voor schokken wordt in het algemeen bepaald door test 3, onder a)
17   (afdeling 13.4 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bij voorkeur de
18   begrenzend slagenergie aangeven);

19   (v) de gevoeligheid voor wrijving wordt in het algemeen bepaald door test 3, onder b)
20   (afdeling 13.5 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bij voorkeur de
21   begrenzend belasting aangeven);

(vi) de thermische stabiliteit wordt in het algemeen bepaald door test 3, onder c) (afdeling 13.6 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (ten minste + of - aangeven).

b) Ontvlambare gassen

Voor zuivere ontvlambare gassen:

- (i) de T_{Ci} wordt aangegeven volgens ISO 10156;
- (ii) de fundamentele brandsnelheid wordt over het algemeen bepaald door bijlage C bij ISO 817:2014.

Voor een ontvlambaar gasmengsel:

- (i) de explosiegrenzen: de verwijzing naar de berekening volgens ISO 10156;
- (ii) de fundamentele brandsnelheid wordt over het algemeen bepaald door bijlage C bij ISO 817:2014.

e) Gassen onder druk

Voor gasmengsels wordt de pseudokritische temperatuur geschat als het gewogen gemiddelde van de molaire fractie van de kritieke temperaturen van de bestanddelen, en wel als volgt:

$$\sum_{i=1}^n x_i \cdot T_{crit,i}$$

daarbij is x_i de molaire fractie van bestanddeel i en $T_{crit,i}$ de kritische temperatuur van bestanddeel i .

f) Ontvlambare vloeistoffen

De volgende aanvullende informatie mag worden verstrekt:

informatie over het vermogen om verbranding te doorstaan indien een vrijstelling wordt overwogen op basis van test L.2 (afdeling 32.5.2 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN), overeenkomstig punt 2.6.4.5 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 1272/2008.

g) Ontvlambare vaste stoffen

Voor punt i) wordt de brandsnelheid (of brandtijd voor metaalpoeders) in het algemeen bepaald door Test N.1 (afdeling 33.2.4 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN).

h) Zelfontledende stoffen en mengsels

De volgende informatie mag worden verstrekt (voor meer informatie over testmethoden, zie deel II van het Handboek beproevingen en criteria van de VN⁸⁸):

- (i) Ontledingsenergie: waarde en bepalingmethode, zie afdeling 20.3.3.3 in de handleiding waarnaar wordt verwezen;
- (ii) Detonatiekenmerken: aanduiding van (ja/gedeeltelijk/nee), ook op de verpakking,

⁸⁸ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/danger/publi/manual/Rev7/Manual_Rev7_E.pdf

indien van toepassing, zie testserie A in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

(iii) Deflagratiekenmerken: aanduiding van (ja/langzaam/nee), ook op de verpakking waar van toepassing, zie testserie C in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

(iv) Reactie bij verwarming in afgesloten toestand: aanduiding van (heftig/middelmatig/laag/geen), ook op de verpakking. waar van toepassing, zie testserie E in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

(v) in voorkomend geval, explosief vermogen: aanduiding van (niet laag/laag/geen), zie testserie F in de handleiding waarnaar wordt verwezen.

i) Pyrofore vloeistoffen

Spontane ontbranding of verkoling van het filterpapier wordt in het algemeen vastgesteld aan de hand van test N.3 (afdeling 33.4.5 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bijvoorbeeld “de vloeistof ontbrandt spontaan in lucht” of “een filterpapier met de vloeistof verkoolt in lucht”);

j) Pyrofore vaste stoffen

De verklaring bedoeld onder i) van de wettekst van deze afdeling wordt in het algemeen bepaald door test N.2 (afdeling 33.4.4 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN), bv. “de vaste stof ontbrandt spontaan in lucht”.

Een voorbeeld van het type informatie dat overeenkomt met punt ii) van de wettekst is: pyrofore eigenschappen kunnen in de loop van de tijd veranderen door de vorming van een beschermende oppervlaktelaag door langzame oxidatie.

k) Voor zelfverhitting vatbare stoffen en mengsels

De in punt i) van de wettekst in dit deel bedoelde verklaring over het al dan niet optreden van spontane ontbranding zou eventueel de screeninggegevens en/of de gebruikte methode kunnen bevatten (in het algemeen test N.4, afdeling 33.4.6 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN).

l) Stoffen en mengsels die in contact met water ontvlambare gassen ontwikkelen

De gasontwikkeling, zoals aangegeven onder punt iii), wordt in het algemeen bepaald door test N.5 (afdeling 33.5.4 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN), tenzij de test niet is voltooid, b.v. omdat het gas spontaan ontbrandt.

m) Oxiderende vloeistoffen

Het optreden van spontane ontbranding bij vermenging met cellulose kan worden nagegaan tijdens test O.2 (afdeling 34.4.2 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (b.v. “het mengsel met cellulose (bereid voor test O.2) ontbrandt spontaan”).

n) Oxiderende vaste stoffen

Het optreden van spontane ontbranding bij vermenging met cellulose kan worden nagegaan tijdens test O.1 of O.3 (afdeling 34.4.1 of 34.4.3 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (b.v. “het mengsel met cellulose (bereid voor test O.1 of O.3) ontbrandt spontaan”).

o) Organische peroxiden

1 De volgende informatie mag worden verstrekt (voor meer informatie over testmethoden, zie
2 deel II van het Handboek beproevingen en criteria van de VN⁸⁹):

3 (i) Ontledingsenergie: waarde en bepalingmethode, indien beschikbaar, zie rubriek 20.3.3.3
4 in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

5 (ii) Detonatiekenmerken: aanduiding van (ja/gedeeltelijk/nee), ook op de verpakking, indien
6 van toepassing, zie testserie A in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

7 (iii) Deflagratiekenmerken: aanduiding van (ja/langzaam/nee), ook op de verpakking waar
8 van toepassing, zie testserie C in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

9 (iv) Reactie bij verwarming in afgesloten toestand: aanduiding van
10 (heftig/middelmatig/laag/geen), ook op de verpakking. waar van toepassing, zie
11 testserie E in de handleiding waarnaar wordt verwezen;

12 (v) Explosief vermogen: in voorkomend geval, aanduiding van (niet laag/laag/geen), zie
13 testserie F in de handleiding waarnaar wordt verwezen.

14 **p) Bijtend voor metalen**

15 (i) Enkele voorbeelden van wat in dit punt i) kan worden verwacht, zijn: “corrosief voor
16 aluminium” of “corrosief voor staal” enz.);

17 (ii) De corrosiesnelheid en of deze betrekking heeft op staal of aluminium wordt in het
18 algemeen bepaald door test C.1 (afdeling 37.4 van het Handboek beproevingen en criteria van
19 de VN);

20 (iii) Enkele voorbeelden van verwijzingen naar andere rubrieken zijn: naar compatibele
21 verpakkingen in rubriek 7 of naar chemisch op elkaar inwerkende materialen in rubriek 10).

22 **q) Ongevoelig gemaakte ontplofbare stoffen**

23 Wat betreft punt iii) moet de gecorrigeerde verbrandingssnelheid (A_c) worden bepaald
24 overeenkomstig deel V, afdeling 51.4, van het Handboek beproevingen en criteria van de VN.

25 Wat betreft punt iv), worden de explosieve eigenschappen van de ongevoelig gemaakte
26 ontplofbare stof (in die toestand) in het algemeen bepaald door testserie 1 en/of 2
27 (afdelingen 11 en 12 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN).

28

29 **9.2.2. Andere veiligheidskenmerken**

30 Nadere informatie over de wijze waarop bepaalde eigenschappen of veiligheidskenmerken in
31 punt 9.2.2 worden bepaald, of naar verwachting zullen worden beschreven, volgt hieronder:

32 **a) Mechanische gevoeligheid**

33 Indien de stof of het mengsel een energetische stof of een energetisch mengsel is met een
34 exotherme ontledingsenergie ≥ 500 J/g overeenkomstig aanhangsel 6, afdeling 3.3, onder c),
35 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN, mag de volgende informatie worden
36 verstrekt:

---

⁸⁹ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/danger/publi/manual/Rev7/Manual_Rev7_E.pdf

(i) de gevoeligheid voor schokken, in het algemeen bepaald door test 3, onder a) (afdeling 13.4 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bij voorkeur de begrenzende slagenergie aangeven);

(ii) de gevoeligheid voor wrijving, in het algemeen bepaald door test 3, onder b) (afdeling 13.5 van het Handboek beproevingen en criteria van de VN) (bij voorkeur de begrenzende belasting aangeven).

b) Temperatuur van zelfversnellende polymerisatie (SAPT)

Wanneer de stof of het mengsel door zelf-polymerisatie gevaarlijke hoeveelheden warmte en gas of damp kan ontwikkelen, mag de volgende informatie worden verstrekt:

- de SAPT en het volume waarvoor de SAPT wordt gegeven, zie testserie H in deel II van het Handboek beproevingen en criteria van de VN.

c) Ontstaan van explosieve mengsels van stof en lucht

Het ontstaan van explosieve mengsels van stof en lucht geldt niet voor gassen en vloeistoffen, en evenmin voor vaste stoffen die alleen volledig geoxideerde stoffen bevatten (bv. siliciumdioxide).

Indien het ontstaan van explosieve mengsels van stof en lucht op grond basis van rubriek 2 van het veiligheidsinformatieblad eventueel mogelijk is, kunnen de volgende relevante veiligheidskenmerken worden verstrekt:

- (i) onderste explosiegrens/minimale explosieve concentratie;
- (ii) minimale ontstekingsenergie;
- (iii) deflagratie-index (Kst);
- (iv) maximale explosiedruk.
- (v) De deeltjeskenmerken waarop de gegevens van toepassing zijn indien deze afwijken van de deeltjeskenmerken zoals aangegeven in rubriek 9.1;

Noot 1: Het vermogen om explosieve mengsels van stof en lucht te doen ontstaan kan bijvoorbeeld worden bepaald door Verein Deutscher Ingenieure, VDI 2263-1 "Dust Fires and Dust Explosions; Hazards - Assessment - Protective Measures; Test Methods for the Determination of the Safety Characteristics of Dusts" of door ISO/IEC 80079-20-2 "Explosive atmospheres - Part 20-2": Material characteristics - Combustible dusts test methods".

Noot 2: De ontploffingseigenschappen zijn specifiek voor het geteste stof. Normaal gesproken kunnen zij niet op andere stofsoorten overgaan, ook al zijn die vergelijkbaar. Fijn stof van een bepaalde stof heeft de neiging sterker te reageren dan grover stof.

d) Zuur /alkaliereserve

Wanneer de stof of het mengsel een extreme pH-waarde ($\text{pH} < 2$ of $> 11,5$) heeft, mag de volgende informatie worden verstrekt:

- zuur/alkaliereserve bij gebruik voor de evaluatie van de gevaren voor de huid en ogen.

Controleer of de informatie in deze rubriek overeenstemt met die in met name de volgende rubrieken:

- RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren
- RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen
- RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel
- RUBRIEK 7: Hantering en opslag
- RUBRIEK 11: Toxicologische informatie: (d.w.z. extreme pH-waarde/bijtende eigenschappen)
- RUBRIEK 12: Ecologische informatie: (d.w.z. log Kow / bioaccumulatie)
- RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering
- RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

3.10 RUBRIEK 10 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Stabiliteit en reactiviteit

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moet de stabiliteit van de stof of het mengsel worden beschreven, alsook de mogelijkheid van gevaarlijke reacties die zich onder bepaalde gebruiksomstandigheden en ook bij het vrijkomen in het milieu kunnen voordoen; in voorkomend geval moet naar de gebruikte testmethoden worden verwezen. Wanneer wordt vermeld dat een specifieke eigenschap niet van toepassing is of er over een specifieke eigenschap geen informatie beschikbaar is, moeten de redenen daarvoor worden aangegeven.

De stabiliteit en reactiviteit worden bepaald door de fysische en chemische eigenschappen waarvan de gemeten waarden zijn vermeld in rubriek 9 van het veiligheidsinformatieblad. Hoewel het niet expliciet in de verordening staat is het een historische gewoonte om in rubriek 9 waarden van meetbare eigenschappen weer te geven die zijn verkregen uit testprocedures, en rubriek 10 te gebruiken voor (kwalitatieve) beschrijvingen van mogelijke gevolgen. Zoals ook al is uitgelegd in punt 3.9, is rubriek 9 dus de aangewezen plaats om informatie over “eigenschappen” of “parameters” te verstrekken, terwijl in rubriek 10 om een “beschrijving” wordt gevraagd.

Ook in rubriek 7 van het veiligheidsinformatieblad mag enige informatie worden gegeven (bv. over incompatibele producten in punt 7.2). Als dit wordt gedaan kan door middel van kruisverwijzingen herhaling worden voorkomen, waarbij de inhoud van rubriek 10 geconcentreerd moet zijn op het **beschrijven** van gevaren en hun gevolgen. Wanneer informatie al op correcte wijze in een andere rubriek van het veiligheidsinformatieblad is opgenomen, dan hoeft deze niet te worden herhaald en volstaat een kruisverwijzing. Zo wordt bijvoorbeeld bepaalde informatie over gevarenklassen opgenomen in rubriek 9 of rubriek 7, en wordt daarnaast informatie over beschermende maatregelen verstrekt in punt 8.2. “Maatregelen ter beheersing van blootstelling”. Het is dus mogelijk dat veel informatie die relevant is voor rubriek 10 al in andere rubriecken is vermeld.

Aangezien de informatie duidelijk en beknopt moet zijn, dienen herhalingen te worden vermeden.

10.1 Reactiviteit

Tekst bijlage II

10.1.1. Beschrijf de reactiviteitsgevaaren van de stof of het mengsel. Verstrek specifieke testgegevens voor de stof of het hele mengsel wanneer die beschikbaar zijn. De informatie kan echter ook op algemene gegevens voor de categorie of soort stof of mengsel zijn gebaseerd wanneer dergelijke gegevens het verwachte gevaar van de stof of het mengsel correct weergeven.

10.1.2. Wanneer voor mengsels geen gegevens beschikbaar zijn, moeten gegevens over stoffen in het mengsel worden verstrekt. Bij de vaststelling van incompatibele producten moet rekening worden gehouden met de stoffen, recipiënten en verontreinigingen waaraan de stof of het mengsel tijdens het vervoer, de opslag of het gebruik kan worden blootgesteld.

[Aangenomen wordt dat bovenstaande tekst geen nadere toelichting behoeft.]

10.2 Chemische stabiliteit

Tekst bijlage II

Vermeld of de stof of het mengsel bij normale atmosferische omstandigheden en verwachte temperatuur en druk bij opslag en hantering stabiel of onstabiel is. Beschrijf stabilisatoren die worden of misschien moeten worden gebruikt om de stof of het mengsel chemisch stabiel te houden. Vermeld de mogelijke implicatie voor de veiligheid van een verandering in fysisch voorkomen van de stof of het mengsel. *Verstrek voor ongevoelig gemaakte ontplofbare stoffen informatie over de houdbaarheid en instructies over de wijze waarop de vermindering van de gevoeligheid moet worden gecontroleerd, en vermeld dat het verwijderen van het ongevoelighedsagens het product tot een ontplofbare stof maakt.*

Voorbeelden van gangbare standaardzinnen die in dit punt gebruikt kunnen worden voor stabiele stoffen en mengsels zijn:

- “Het product is stabiel bij opslag onder normale omgevingstemperatuur (tussen -40 °C en +40 °C).”
- “Geen gevaarlijke reactie wanneer de voorschriften voor hantering en opslag in acht worden genomen.”
- “Geen gevaarlijke reacties bekend”

10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties

Tekst bijlage II

Vermeld in voorkomend geval of de stof of het mengsel zal reageren of polymeriseren, waarbij overdruk of overtollige hitte vrijkomt of andere gevaarlijke omstandigheden worden gecreëerd. Beschrijf de omstandigheden waarin zich gevaarlijke reacties kunnen voordoen.

Let op: omdat informatie over bijvoorbeeld het gevaar van stofexplosie al in rubrieken 2 en 9 is gegeven, is controle op consistentie/mogelijke overlap noodzakelijk.

Er is ook een kans op overlap tussen gegevens in punt 10.1 "Reactiviteit" die eveneens betrekking hebben op reactiviteitsgevaaren, en gegevens in dit punt 10.3 "Mogelijke gevaarlijke reacties". De informatie in punt 10.3 mag beperkt worden tot gevaarlijke gevolgen van een specifieke reactiviteit. Het zal bijvoorbeeld duidelijk zijn dat een stof die in punt 10.1 wordt beschreven als een sterk zuur, (onder meer) een intrinsiek risico op een gevaarlijke reactie met basen inhoudt. Punt 10.3 mag gereserveerd worden voor de specifieke gevolgen van de vermelde reactiviteit (bv. overdruk of overtollige hitte als gevolg van polymerisatie) en voor informatie over reactieomstandigheden. Het is niet nodig om gegevens dubbel, d.w.z. in beide punten, te vermelden.

10.4 Te vermijden omstandigheden

Tekst bijlage II

Vermeld omstandigheden zoals temperatuur, druk, licht, schokken, ontladingen van statische elektriciteit, trillingen of andere vormen van fysische belasting die tot een gevaarlijke situatie kunnen leiden ("te vermijden omstandigheden"), in voorkomend geval met een korte beschrijving van de maatregelen die moeten worden genomen om de met dergelijke gevaren verbonden risico's te beheeren. Verstrekk voor ongevoelig gemaakte ontplofbare stoffen informatie over de maatregelen die moeten worden genomen om te voorkomen dat het ongevoeligheidsagens onbedoeld wordt verwijderd, en vermeld de te vermijden omstandigheden indien de stof of het mengsel niet voldoende ongevoelig is gemaakt.

Omdat de inhoud van dit punt zou kunnen overlappen met die van punt 7.2 "Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten", is controle op consistentie/mogelijke overlap nodig,

Het verstrekte advies moet in overeenstemming zijn met de fysische en chemische eigenschappen die in rubriek 9 van het veiligheidsinformatieblad worden beschreven. Verstrekk in voorkomend geval advies over specifieke eisen voor de opslag, zoals:

a) Maatregelen voor het risicobeheer in verband met:

- (i) explosieve atmosferen;
- (ii) corrosieve omstandigheden;
- (iii) ontvlammingsgevaar;
- (iv) incompatibele stoffen of mengsels;
- (v) omstandigheden waarin verdamping optreedt; en
- (vi) mogelijke ontstekingsbronnen (waaronder elektrische voorzieningen).

b) Maatregelen voor het beheersen van de gevolgen van:

- (i) weersomstandigheden;
- (ii) omgevingsdruk;
- (iii) temperatuur;
- (iv) zonlicht;

(v) vochtgehalte; en

(vi) trillingen.

c) Hoe de stof of het mengsel intact te houden door gebruik te maken van:

i) stabilisatoren; en

(ii) anti-oxidanten.

d) Ander advies zoals:

(i) ventilatievereisten;

(ii) specifieke ontwerpen voor opslagruimten of -vaten (inclusief tussenschotten en ventilatie);

(iii) indien relevant, maximale hoeveelheid die in bepaalde omstandigheden mag worden opgeslagen; en

(iv) compatibele verpakkingen.

10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen

Tekst bijlage II

Vermeld groepen van stoffen of mengsels of specifieke stoffen, zoals water, lucht, zuren, basen of oxiderende stoffen, waarmee de stof of het mengsel kan reageren waardoor een gevaarlijke situatie ontstaat (zoals een ontplofing, het vrijkomen van giftige of ontvlambare materialen, of het vrijkomen van zeer grote hitte), in voorkomend geval met een korte beschrijving van de maatregelen die moeten worden genomen om de met dergelijke gevaren verbonden risico's te beheren.

Het is niet per definitie goed om een lange lijst van "chemisch op elkaar inwerkende materialen" te vermelden waarin veel stoffen voorkomen waarmee het product waarschijnlijk nooit in contact zal komen. Er moet een evenwicht worden gezocht tussen enerzijds vertroebeling van de boodschap over relevante incompatibiliteiten door opgave van een te lange lijst en anderzijds het lopen van risico's door weglating van een specifiek incompatibel materiaal. Het kan de voorkeur hebben om softypen of -klassen (bv. "aromatische oplosmiddelen") te vermelden, in plaats van individuele stoffen. Hiermee kunnen ook lange lijsten van stoffen worden voorkomen.

Omdat de inhoud van dit punt overlap zou kunnen vertonen met gegevens betreffende de hantering van incompatibele stoffen en mengsels in punt 7.1 "Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel", is controle op consistentie/mogelijke overlap nodig.

10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten

Tekst bijlage II

Vermeld bekende en redelijkerwijs te verwachten gevaarlijke ontledingsproducten die bij gebruik, opslag, lozing en verhitte worden geproduceerd. Gevaarlijke verbrandingsproducten moeten worden opgenomen in rubriek 5 van het veiligheidsinformatieblad.

In dit punt dient u in te gaan op de mogelijkheid van afbraak tot onstabiele producten.

Voorbeelden van gangbare standaardzinnen die voor zover van toepassing in dit punt gebruikt kunnen worden voor stabiele stoffen en mengsels zijn:

- “Ontleedt niet bij gebruik overeenkomstig de bestemming ervan.”
- “Geen gevaarlijke ontledingsproducten bekend.”

Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek:

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit

10.1 Reactiviteit

10.2 Chemische stabiliteit

10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties

10.4 Te vermijden omstandigheden

10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen

10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten

Controleer of de informatie in deze rubriek in overeenstemming is met die in met name de volgende rubrieken:

- RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren
- RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen
- RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel
- RUBRIEK 7: Hantering en opslag
- RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

3.11 RUBRIEK 11 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Toxicologische informatie

Tekst bijlage II

Deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad is hoofdzakelijk bedoeld voor gebruik door medici, professionals inzake veiligheid en gezondheid op het werk en toxicologen. Verstrek een beknopte maar volledige en begrijpelijke beschrijving van de verschillende toxicologische (gezondheids)effecten, alsook de beschikbare gegevens die voor de vaststelling van die effecten werden gebruikt, en in voorkomend geval eveneens informatie over toxicokinetiek, metabolisme en verspreiding. De informatie in deze rubriek moet overeenkomen met de informatie die is

verstrekt in de/het eventueel vereiste registratie en/of chemische veiligheidsrapport en met de indeling van de stof of het mengsel.

11.1. Informatie over gevarenklassen als omschreven in Verordening (EG) nr. 1272/2008

Verstrek informatie over de volgende relevante gevarenklassen:

- a) acute toxiciteit;
- b) huidcorrosie/-irritatie;
- c) ernstig oogletsel/oogirritatie;
- d) sensibilisatie van de luchtwegen/de huid;
- e) mutageniteit in geslachtscellen;
- f) carcinogeniteit;
- g) giftigheid voor de voortplanting;
- h) STOT bij eenmalige blootstelling;
- i) STOT bij herhaalde blootstelling;
- j) gevaar bij inademing.

Deze gevaren moeten op het veiligheidsinformatieblad altijd worden vermeld.

Voor registratieplichtige stoffen worden korte samenvattingen van de informatie die is afgeleid van de toepassing van de bijlagen VII tot en met XI opgenomen, en waar nodig eveneens een verwijzing naar de gebruikte testmethoden. Voor registratieplichtige stoffen omvat de informatie tevens het resultaat van de vergelijking van de beschikbare gegevens met de criteria in Verordening (EG) nr. 1272/2008 voor CMR, categorieën 1A en 1B, overeenkomstig punt 1.3.1 van bijlage I bij deze verordening.

11.1.1. Voor elke gevarenklasse of onderverdeling daarvan moet informatie worden verstrekt. Wanneer wordt vermeld dat de stof of het mengsel niet is ingedeeld voor een specifieke gevarenklasse of onderverdeling daarvan, moet op het veiligheidsinformatieblad duidelijk worden vermeld of dat toe te schrijven is aan een gebrek aan gegevens, de technische onmogelijkheid om de gegevens te verkrijgen, geen afdoende gegevens of afdoende gegevens die niet volstaan voor indeling; in het laatste geval moet op het veiligheidsinformatieblad worden gespecificeerd: "gebaseerd op beschikbare gegevens; aan de indelingscriteria is niet voldaan".

11.1.2. De gegevens die in dit punt worden vermeld moeten betrekking hebben op de stof of het mengsel zoals die in de handel worden gebracht. Voor een mengsel moeten de gegevens de toxicologische eigenschappen van het mengsel als geheel beschrijven, behalve wanneer artikel 6, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1272/2008 van toepassing is. Indien beschikbaar moeten eveneens de relevante toxicologische eigenschappen van de gevaarlijke stoffen in een mengsel worden verstrekt, zoals de LD50, acute toxiciteitsschattingen of LC50.

11.1.3. Wanneer er over de stof of het mengsel een groot aantal testgegevens bestaan, kan het nodig zijn de resultaten van de gebruikte kritische studies samen te vatten, bijvoorbeeld per blootstellingsroute.

11.1.4. Wanneer niet is voldaan aan de indelingscriteria voor een specifieke gevarenklasse, moet informatie voor onderbouwing van die conclusie worden verstrekt.

11.1.5. Informatie over waarschijnlijke blootstellingsrouten

Verstrek informatie over waarschijnlijke blootstellingsrouten en de effecten van de stof of het mengsel via elke mogelijke blootstellingsroute: inslikken, inademen of contact met de huid of de ogen. Indien de gezondheidseffecten niet bekend zijn, moet dat worden vermeld.

11.1.6. Symptomen die verband houden met de fysische, chemische en toxicologische eigenschappen

Beschrijf mogelijke schadelijke effecten voor de gezondheid en de symptomen die verband houden met blootstelling aan de stof of het mengsel en de ingrediënten of bekende bijproducten daarvan. Verstrek de beschikbare informatie over de symptomen die verband houden met de fysische, chemische en toxicologische eigenschappen van de stof of het mengsel na blootstelling. Beschrijf de eerste symptomen bij lage blootstelling tot de gevolgen van ernstige blootstelling, zoals "kan hoofdpijn en duizeligheid veroorzaken, gevolgd door flauwvallen of bewusteloosheid; grote dosissen kunnen tot coma en de dood leiden".

11.1.7. Uitgestelde en onmiddellijke effecten alsook chronische effecten van kortstondige en langdurige blootstelling

Verstrek informatie over de eventuele uitgestelde of onmiddellijke effecten die mogen worden verwacht na kortstondige of langdurige blootstelling. Verstrek eveneens informatie over acute en chronische gezondheidseffecten in verband met blootstelling van de mens aan de stof of het mengsel. Wanneer gegevens over gezondheidseffecten bij de mens niet beschikbaar zijn, *moet informatie over de experimentele gegevens* worden samengevat, *waarbij ofwel de gegevens over gezondheidseffecten bij dieren en de diersoorten dan wel de in-vitro tests en de celtypes duidelijk worden geïdentificeerd*. Vermeld of de toxicologische gegevens op gegevens over gezondheidseffecten bij mensen of dieren *of op in-vitro tests* zijn gebaseerd.

11.1.8. Interactieve effecten

Vermeld informatie over interacties wanneer die relevant en beschikbaar is.

11.1.9. Gebrek aan specifieke gegevens

Het is niet altijd mogelijk informatie over de gevaren van een stof of een mengsel te verkrijgen. Wanneer er geen gegevens over de specifieke stof of het specifieke mengsel beschikbaar zijn, mogen in voorkomend geval gegevens over soortgelijke stoffen of mengsels worden gebruikt, op voorwaarde dat de relevante soortgelijke stof of het relevante soortgelijke mengsel is vermeld. Wanneer specifieke gegevens niet worden gebruikt, of wanneer er geen gegevens beschikbaar zijn, moet dat duidelijk worden vermeld.

11.1.10. Mengsels

Wanneer een mengsel niet op zijn gezondheidseffecten als geheel is getest, moet voor een bepaald gezondheidseffect relevante informatie over in rubriek 3 opgenomen relevante stoffen worden verstrekt.

11.1.11. Informatie over het mengsel versus informatie over de stof

11.1.11.1. De stoffen in een mengsel kunnen in het lichaam op elkaar inwerken, wat resulteert in verschillende graden van absorptie, metabolisme en excretie. Bijgevolg kan de toxische werking veranderen en kan de totale toxiciteit van het mengsel verschillen van die van de stoffen die het bevat. Daarmee moet rekening worden gehouden bij de verstrekking van toxicologische informatie in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad.

11.1.11.2. Er moet worden overwogen of de concentratie van elke stof voldoende is om bij te dragen tot de algemene gezondheidseffecten van het mengsel. De informatie over toxische effecten moet voor elke stof worden verstrekt, behalve in de volgende gevallen:

- a) wanneer dezelfde informatie vaker voorkomt moet die voor het hele mengsel slechts één keer worden vermeld (bijvoorbeeld wanneer twee stoffen allebei braken en diarree

veroorzaken);

b) wanneer het onwaarschijnlijk is dat deze effecten zich zullen voordoen bij de aanwezige concentraties, zoals wanneer een licht irriterende stof tot onder een bepaalde concentratie in een niet-irriterende oplossing wordt verdund;

c) wanneer er geen informatie over interacties tussen stoffen in een mengsel beschikbaar is, mogen geen veronderstellingen mogen gemaakt, maar moeten de gezondheidseffecten van elke stof afzonderlijk worden vermeld.

11.2 Informatie over andere gevaren

11.2.1. Hormoonontregelende eigenschappen

Verstrek voor de stoffen waarvan in punt 2.3 is vastgesteld dat ze hormoonontregelende eigenschappen hebben, informatie over schadelijke effecten op de gezondheid die worden veroorzaakt door hormoonontregelende eigenschappen, indien beschikbaar. Deze informatie moet bestaan uit korte samenvattingen van de informatie die is afgeleid van de toepassing van de beoordelingscriteria die zijn vastgesteld in de overeenkomstige verordeningen ((EG) nr. 1907/2006, (EU) 2017/2100, (EU) 2018/605), die relevant zijn om de hormoonontregelende eigenschappen voor de menselijke gezondheid te beoordelen.

11.2.2. Overige informatie

Andere relevante informatie over schadelijke gezondheidseffecten moet worden vermeld, ook al is die krachtens de indelingscriteria niet vereist.

- 1
2 Deze rubriek is van groot belang tijdens het samenstellingsproces van het
3 veiligheidsinformatieblad. De rubriek moet namelijk een afspiegeling zijn van de informatie die
4 verzameld is en de conclusies die getrokken zijn tijdens de beoordeling van de stof of het
5 mengsel die werd uitgevoerd om de gevaren vast te stellen en de stof of het mengsel
6 vervolgens in te delen en te etiketteren.
- 7 Uit de inleidende tekst van deze rubriek 11 volgt dat voor mengsels die registratieplichtige
8 stoffen bevatten de informatie die in deze rubriek voor dergelijke stoffen wordt opgegeven ook
9 in overeenstemming moet zijn met de informatie die in de desbetreffende registraties voor de
10 individuele stoffen is vermeld.
- 11 Omdat in deze rubriek mogelijk een grote hoeveelheid informatie moet worden ingevuld, met
12 name in een veiligheidsinformatieblad voor een mengsel, raden wij aan de informatie op zo'n
13 manier in te delen dat er een duidelijke scheiding is tussen de gegevens die van toepassing
14 zijn op het mengsel als geheel (waar van toepassing) en de gegevens voor individuele
15 (samenstellende) stoffen. Informatie betreffende de verschillende gevarenklassen moet
16 duidelijk en per klasse worden weergegeven.
- 17 Tekstvakken en tabellen kunnen hulpmiddelen zijn om belangrijke informatie en essentiële
18 onderzoeken duidelijk en beknopt te presenteren.
- 19 Wanneer er voor bepaalde gevarenklassen of onderverdelingen daarvan geen gegevens
20 voorhanden zijn, moeten de redenen voor het ontbreken van gegevens worden vermeld⁹⁰.
- 21 Betreffende de voorschriften onder punt 11.1.8 wordt opgemerkt dat met de zinsnede
22 "wanneer die relevant en beschikbaar is" in de context van informatie over interactieve
23 effecten wordt bedoeld dat van de samensteller van het veiligheidsinformatieblad wordt

90 Zoals vereist door punt 11.1.1 van de hierboven geciteerde wetstekst.

1 verwacht dat hij een redelijke zoekinspanning levert om dergelijke informatie te verkrijgen, als
2 hij die niet al heeft.

3 Ingevolge punt 11.2 “Informatie over andere gevaren” moet informatie over schadelijke
4 effecten als gevolg van hormoonontregelende eigenschappen worden vermeld. Richtsnoeren
5 voor hormoonontregelende stoffen en de identificatie daarvan zijn te vinden op:

6 <https://echa.europa.eu/nl/hot-topics/endocrine-disruptors>
7

8 Het soort informatie dat een “korte samenvatting” zou kunnen zijn van informatie over
9 hormoonontregelende eigenschappen voor de menselijke gezondheid vindt u in het
10 gepubliceerde advies van het Comité voor biociden (BPC) over 2,2-dibroom-2-cyanoacetamide
11 (DBNPA)⁹¹, blz. 6:

12
13 *DBNPA wordt geacht hormoonontregelende eigenschappen met betrekking tot mensen te*
14 *hebben, aangezien het voldoet aan de criteria van deel A van Verordening (EU) nr. 2017/2100.*
15 *De conclusie is gebaseerd op de waargenomen nadelige effecten op de schildklier in de studies*
16 *bij ratten en honden, gecombineerd met gegevens die verkregen zijn uit een*
17 *literatuuronderzoek naar de effecten van bromide op de schildklier. Bromide kan jodide*
18 *vervangen in de natrium/jodide-symporter van de schildklier, waardoor een relatief jodide-*
19 *gebrek ontstaat voor de verdere synthese van schildklierhormonen. Hieruit blijkt dat er een*
20 *verband bestaat tussen de waargenomen schadelijke effecten in de schildklier en de*
21 *endocriene werking, wat van belang is voor de mens en voor niet-doelsoorten.*
22

23 TOXICOLOGISCHE (GEZONDHEIDS)EFFECTEN

24 In dit punt van het veiligheidsinformatieblad moeten de mogelijke schadelijke effecten voor de
25 gezondheid/symptomen na blootstelling aan de stof, het mengsel en bekende bijproducten
26 daarvan worden beschreven. De symptomen die worden veroorzaakt door de fysische,
27 chemische of toxicologische eigenschappen van de stof of het mengsel moeten in een lijst
28 worden vermeld. Symptomen die zich voordoen na blootstelling dienen te worden gerangschikt
29 naar blootstellingsniveau (hetzij van hoog naar laag, hetzij van laag naar hoog), waarbij wordt
30 aangegeven of het om onmiddellijke of uitgestelde effecten gaat.
31

32 VOOR STOFFEN

33 Informatie (zoals sleutelresultaten) moet vermeld worden voor de relevante gevarenklassen of
34 onderverdelingen daarvan, zoals in de hierboven geciteerde wetstekst is gespecificeerd. De
35 gegevens moeten per blootstellingsroute, species (rat, muis, mens, ...) en onderzoeksduur en -
36 methode worden weergegeven. Bij informatie over specifieke doelorgaan toxiciteit (STOT) moet
37 uiteraard ook het specifieke doelorgaan worden vermeld. Wanneer voor een specifieke stof
38 geen gegevens beschikbaar zijn en read-across of QSAR is toegepast, dient dit duidelijk te
39 worden vermeld. Voor registratieplichtige stoffen moeten korte samenvattingen worden
40 gegeven van de informatie die is afgeleid van de toepassing van de bijlagen VII tot en met XI
41 (bij REACH – d.w.z. van de resultaten van onderzoek (met inbegrip van onderzoek met
42 dierproeven), en waar nodig eveneens een verwijzing naar de gebruikte testmethoden.

43 Let op: andere relevante informatie over schadelijke gezondheidseffecten **moet** worden
44 vermeld, ook al is die krachtens de indelingscriteria niet vereist.
45

46 VOOR MENGSELS

47 Let op: voor mengsels zijn de informatie-eisen volgens bijlage I van Verordening (EU)

---

⁹¹ <https://echa.europa.eu/documents/10162/085a4896-b067-bdbc-e38c-8f794e60e4f3>

nr. 453/2010 van de Commissie en volgens de bijlage van Verordening (EU) nr. 2015/830 van de Commissie⁹² (d.w.z. de versies van bijlage II van REACH die van kracht waren vanaf 1 december 2010 en de versie die per 1 juni 2015 van kracht is) verschillend. Tot 1 juni 2015 moest informatie worden verstrekt over **relevante effecten** (op basis van de DPD), die hierboven in een lijst zijn vermeld. Sinds 1 juni 2015 geldt dat de **relevante gevarenklassen** (op basis van CLP) waarvoor informatie moet worden verstrekt hetzelfde zijn als voor stoffen (de corresponderende wetstekst maakt in feite niet langer onderscheid tussen de eisen voor stoffen en mengsels wat betreft deze gevarenklassen). Merk echter op dat indien er voor mengsels relevante informatie over de samenstellende stoffen beschikbaar is (bv. LD50, schatting van de acute toxiciteit (ATE), LC50), deze eveneens moet worden vermeld, **naast** de informatie die van toepassing is op het mengsel zoals het in de handel wordt gebracht.

Raadpleeg voor meer informatie over hoe mengsels moeten worden ingedeeld de CLP-verordening zelf (in het bijzonder artikel 6).

Wanneer een mengsel is ingedeeld overeenkomstig CLP aan de hand van een schatting van de acute toxiciteit (ATE), moet de waarde van het berekende ATE_{mengsel} in dit punt worden opgenomen, bijvoorbeeld als volgt:

ATE_{mengsel} (oraal)	=	xxx mg/kg
ATE_{mengsel} (dermaal)	=	yyy mg/kg
ATE_{mengsel} (inademing)	=	z mg/l/4u (dampen)

Als voor het mengsel zelf geen informatie beschikbaar is voor een bepaalde gevarenklasse of onderverdeling daarvan, maar wel bekend is dat een aantal stoffen in het mengsel hetzelfde gezondheidseffect hebben, mag dit effect vermeld worden voor het mengsel en niet voor de individuele stoffen.

Bij gebrek aan specifieke gegevens over interacties tussen samenstellende stoffen van het mengsel mogen **geen** veronderstellingen worden gemaakt maar moeten de gezondheidseffecten van elke stof afzonderlijk worden vermeld (zie bijlage II, punt 11.1.11.2.)

Er moet worden opgemerkt dat, net als voor stoffen, andere relevante informatie over schadelijke gezondheidseffecten **moet** wordt vermeld, ook al is die krachtens de indelingscriteria niet vereist.

Controleer of de informatie in deze rubriek **overeenstemt** met die in met name de volgende rubrieken:

- RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren
- RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen
- RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel
- RUBRIEK 7: Hantering en opslag
- RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming
- RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen
- RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

---

⁹² die bijlage II bij Verordening (EU) nr. 453/2010 vervangt.

- RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer
- RUBRIEK 15: Regelgeving

Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek voor een stof:

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

11.1 Informatie over gevarenklassen als omschreven in Verordening (EG) nr. 1272/2008

- Acute toxiciteit:
- Huidcorrosie/-irritatie:
- Ernstig oogletsel/oogirritatie:
- Sensibilisatie van de luchtwegen of van de huid:
- Mutageniteit in geslachtscellen:
- Carcinogeniteit:
- Giftigheid voor de voortplanting:
- Samenvatting van de evaluatie van CMR-eigenschappen:
- STOT bij eenmalige blootstelling:
- STOT bij herhaalde blootstelling:
- Gevaar bij inademing:

Binnen elk van bovengenoemde relevante gevarenklassen zou de structuur dan als volgt kunnen zijn (de gevarenklasse “acute toxiciteit” is hier als voorbeeld gebruikt):

11.1.1⁹³ Acute toxiciteit:

Methode:

Species:

Blootstellingsroute:

Effectieve dosis:

Blootstellingstijd:

Resultaten:

Voor mengsels kan de structuur hetzelfde zijn als hierboven voor een stof, maar wel moet duidelijk worden gemaakt of vermelde gegevens betrekking hebben op het mengsel of op bestanddelen daarvan.

⁹³ Verdere nummering en onderverdeling onder het niveau van het punt zijn geen wettelijke verplichting.

3.12 RUBRIEK 12 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Ecologische informatie

Tekst bijlage II

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad wordt informatie verstrekt om het milieueffect van de stof of het mengsel te kunnen evalueren wanneer deze vrijkomen in het milieu. In de punten 12.1 tot en met 12.7 van het veiligheidsinformatieblad wordt een korte samenvatting van de gegevens verstrekt, alsook, wanneer die beschikbaar zijn, relevante testgegevens waarbij soort, middel, eenheden en duur en omstandigheden van de test duidelijk worden vermeld. Deze informatie kan nuttig zijn bij het reageren op lozingen en bij het evalueren van afvalverwerkingspraktijken, de beheersing van het vrijkomen van de stof of het mengsel, maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel, en het vervoer. Wanneer wordt vermeld dat een specifieke eigenschap niet van toepassing is (omdat uit de beschikbare gegevens blijkt dat de stof of het mengsel niet aan de indelingscriteria voldoet) of er over een specifieke eigenschap geen informatie beschikbaar is, moeten de redenen daarvoor worden aangegeven. Indien een stof of een mengsel niet is ingedeeld om een andere reden (bijvoorbeeld vanwege de technische onmogelijkheid om de gegevens te verkrijgen of omdat de gegevens geen uitsluitel geven), moet dit ook duidelijk worden vermeld op het veiligheidsinformatieblad.

Sommige eigenschappen, zoals bioaccumulatie, persistentie en afbreekbaarheid, zijn specifiek voor een bepaalde stof, en voor zover beschikbaar en relevant moet die informatie worden verstrekt voor elke desbetreffende stof in het mengsel (d.w.z. die welke moeten worden vermeld in rubriek 3 van het veiligheidsinformatieblad en gevaarlijk zijn voor het milieu of PBT/zPzB-stoffen zijn). Er moet ook informatie worden verstrekt over gevaarlijke omzettingsproducten die ontstaan bij de afbraak van stoffen of mengsels.

De informatie in deze rubriek moet overeenkomen met de informatie die is verstrekt in de/het eventueel vereiste registratie en/of chemische veiligheidsrapport en met de indeling van de stof of het mengsel.

Wanneer betrouwbare en relevante experimentele gegevens beschikbaar zijn, moeten die worden verstrekt en hebben zij voorrang boven informatie die uit modellen is verkregen.

Verdere verduidelijking wordt niet nodig geacht (zie de algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12 aan het eind van deze paragraaf).

12.1 Toxiciteit

Tekst bijlage II

Verstrek indien beschikbaar informatie over toxiciteit die gebaseerd is op gegevens van tests op waterorganismen en/of terrestrische organismen. Hieronder vallen relevante beschikbare gegevens over aquatische toxiciteit, zowel acuut als chronisch, voor vis, schaaldieren, algen en andere waterplanten. Vermeld voorts toxiciteitsgegevens over micro- en macro-organismen in de bodem en andere voor het milieu relevante organismen, zoals vogels, bijen en planten, voor zover deze beschikbaar zijn. Indien de stof of het mengsel remmende effecten op de activiteit van micro-organismen heeft, moet het mogelijke effect op rioolwaterzuiveringsinstallaties worden vermeld.

Wanneer er geen experimentele gegevens beschikbaar zijn, moet de leverancier nagaan of er betrouwbare en relevante informatie uit modellen kan worden verstrekt.

Voor registratieplichtige stoffen worden samenvattingen van de informatie die is afgeleid van de toepassing van de bijlagen VII tot en met XI bij deze verordening opgenomen.

Verdere verduidelijking wordt niet nodig geacht (zie de algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12 aan het eind van deze paragraaf).

12.2 Persistentie en afbreekbaarheid

Tekst bijlage II

Afbreekbaarheid is het vermogen van de stof of de relevante stoffen in een mengsel om in het milieu te worden afgebroken, hetzij langs biologische weg, hetzij via andere processen, zoals oxidatie of hydrolyse. Persistentie is het ontbreken van aangetoonde afbraak in de situaties die zijn omschreven in de punten 1.1.1 en 1.2.1 van bijlage XIII. Indien er testresultaten beschikbaar zijn die relevant zijn voor het beoordelen van de persistentie en de afbreekbaarheid, moeten die worden vermeld. Wanneer halveringstijden worden vermeld, moet worden verduidelijkt of deze betrekking hebben op mineralisatie of op primaire afbraak. Het vermogen van de stof of bepaalde stoffen in een mengsel om in rioolwaterzuiveringsinstallaties te worden afgebroken, moet eveneens worden vermeld.

Wanneer er geen experimentele gegevens beschikbaar zijn, moet de leverancier nagaan of er betrouwbare en relevante informatie uit modellen kan worden verstrekt.

Voor zover beschikbaar en relevant moet de informatie worden verstrekt voor elke individuele stof in het mengsel die overeenkomstig de voorschriften in rubriek 3 van het veiligheidsinformatieblad moet worden vermeld.

Verdere verduidelijking wordt niet nodig geacht (zie de algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12 aan het eind van deze paragraaf).

12.3 Bioaccumulatie

Tekst bijlage II

Bioaccumulatie is het vermogen van de stof of van bepaalde stoffen in een mengsel om zich in biota te accumuleren en uiteindelijk in de voedselketen te worden opgenomen. Testresultaten die relevant zijn voor het beoordelen van de bioaccumulatie moeten worden verstrekt, met vermelding van de verdelingscoëfficiënt octanol/water (Kow) en de bioconcentratiefactor (BCF), of van andere relevante parameters in verband met bioaccumulatie, indien beschikbaar.

Wanneer er geen experimentele gegevens beschikbaar zijn, moet worden nagegaan of modelvoorspellingen kunnen worden verstrekt.

Voor zover beschikbaar en relevant moet de informatie worden verstrekt voor elke individuele stof in het mengsel die overeenkomstig de voorschriften in rubriek 3 van het veiligheidsinformatieblad moet worden vermeld.

Verdere verduidelijking wordt niet nodig geacht (zie de algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12 aan het eind van deze paragraaf).

12.4 Mobiliteit in de bodem

Tekst bijlage II

Mobiliteit in de bodem is het vermogen van de stof of de bestanddelen van een mengsel om, indien zij in het milieu terechtkomen, door natuurkrachten te worden getransporteerd naar het grondwater of tot op een afstand van de plaats waar zij zijn vrijgekomen. Vermeld indien beschikbaar de mogelijke mobiliteit in de bodem. Informatie over mobiliteit in de bodem kan worden verzameld uit relevante mobiliteitsgegevens zoals studies over adsorptie of uitspoeling, bekende of voorspelde verspreiding over milieucompartimenten, of oppervlaktespanning. Koc-waarden kunnen bijvoorbeeld op grond van de verdelingscoëfficiënt octanol/water (Kow) worden voorspeld. Uitspoeling en mobiliteit kunnen met modellen worden voorspeld.

Voor zover beschikbaar en relevant moet de informatie worden verstrekt voor elke individuele stof in het mengsel die overeenkomstig de voorschriften in rubriek 3 van het veiligheidsinformatieblad moet worden vermeld.

Wanneer experimentele gegevens beschikbaar zijn, gaan die over het algemeen voor op modellen en voorspellingen.

Verdere verduidelijking wordt niet nodig geacht (zie de algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12 aan het eind van deze paragraaf).

12.5 Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

Tekst bijlage II

Indien een chemischeveiligheidsrapport vereist is, moeten de resultaten van de PBT- en zPzB-beoordeling als vermeld in het chemischeveiligheidsrapport worden verstrekt.

U hoeft geen gedetailleerde informatie te verstrekken over de gegevens die zijn gebruikt om tot een conclusie over de PBT- of zPzB-eigenschappen te komen. Dit geldt in het bijzonder wanneer de conclusie is dat het product deze eigenschappen niet heeft. Een eenvoudige verklaring met die strekking volstaat, bijvoorbeeld:

“Uit de resultaten van de beoordeling van de stof blijkt dat deze stof geen PBT- of zPzB-stof is” of

“Dit mengsel bevat geen stoffen die na beoordeling als een PBT- of zPzB-stof worden beschouwd”

Wanneer echter wel aan de PBT-criteria wordt voldaan raden we aan deze conclusie hier kort

te motiveren, als onderdeel van de resultaten van de beoordeling die in elk geval moeten worden vermeld.

12.6 Hormoonontregelende eigenschappen

Tekst bijlage II

Verstrek voor de stoffen waarvan in punt 2.3 is vastgesteld dat zij hormoonontregelende eigenschappen hebben, informatie over schadelijke milieueffecten van die hormoonontregelende eigenschappen, indien beschikbaar. Deze informatie moet bestaan uit korte samenvattingen van de informatie die is afgeleid van de toepassing van de beoordelingscriteria die zijn vastgesteld in de overeenkomstige Verordeningen ((EG) nr. 1907/2006, (EU) 2017/2100 en (EU) 2018/605) en die relevant zijn om de hormoonontregelende eigenschappen voor het milieu te beoordelen.

Richtsnoeren voor hormoonontregelende stoffen en de identificatie daarvan zijn te vinden op: <https://echa.europa.eu/nl/hot-topics/endocrine-disruptors>

Het soort informatie dat een "korte samenvatting" zou kunnen zijn van informatie over hormoonontregelende eigenschappen voor het milieu is te vinden in het gepubliceerde advies van het Comité voor biociden ('Biocidal Products Committee', BPC) over 2,2-dibroom-2-cyanoacetamide (DBNPA)⁹⁴, blz. 8:

DBNPA heeft hormoonontregelende eigenschappen met betrekking tot niet-doelorganismen, aangezien het voldoet aan de criteria van deel B van Verordening (EU) nr. 2017/2100. Deze conclusie is gebaseerd op bewijsmateriaal uit studies naar DBNPA bij ratten en studies naar bromide bij ratten, guppy's en medaka's, in combinatie met aanvullende informatie waaruit blijkt dat het gepostuleerde werkingsmechanisme de metamorfose bij amfibieën beïnvloedt, hetgeen op populatieniveau als relevant wordt beschouwd.

Voor stoffen die geen hormoonontregelende eigenschappen voor het milieu hebben, volstaat een eenvoudige verklaring met die strekking, bijvoorbeeld:

"Deze stof heeft geen hormoonontregelende eigenschappen met betrekking tot niet-doelorganismen, aangezien het voldoet aan de criteria van deel B van Verordening (EU) nr. 2017/2100."

12.7 Andere schadelijke effecten

Tekst bijlage II

Vermeld indien beschikbaar informatie over andere schadelijke milieueffecten, bijvoorbeeld het milieutraject (blootstelling), vermogen tot vorming van fotochemische ozon, ozonafbrekend vermogen of broeikas effect.

Algemene opmerkingen over vermeldingen in rubriek 12

In veiligheidsinformatiebladen voor mengsels moet duidelijk worden aangegeven of de

⁹⁴ <https://echa.europa.eu/documents/10162/085a4896-b067-bdbc-e38c-8f794e60e4f3>

- 1 gegevens betrekking hebben op bestanddelen of op het mengsel in zijn totaliteit.
- 2 Bijzondere aandacht is nodig wanneer het mengsel als geheel is getest op aquatische toxiciteit.
3 In dat geval kan het acute gevaar, maar niet het gevaar op lange termijn, worden vastgesteld
4 aan de hand van adequate LC₅₀- of EC₅₀-gegevens voor acute toxiciteit overeenkomstig de
5 criteria die zijn vastgesteld voor stoffen. Het is niet mogelijk om acute toxiciteit in combinatie
6 met testgegevens over het milieutrajec (afbreekbaarheid en bioaccumulatie) toe te passen
7 voor indeling voor gevaar op lange termijn, omdat de gegevens van afbreekbaarheids- en
8 bioaccumulatietests van mengsels niet kunnen worden geïnterpreteerd; deze zijn alleen zinvol
9 voor enkelvoudige stoffen (zie CLP-verordening punten 4.1.3.3.1. en 4.1.3.3.2.).
- 10 CLP voorziet ook in de indeling van mengsels voor gevaar op lange termijn op basis van
11 adequate gegevens over de chronische toxiciteit (zie punt 4.1.3.3.4.). Zie voor meer
12 informatie over de indeling van mengsels voor milieugevaren (de ontwerp-herziening van) het
13 *Richtsnoer voor toepassing van de CLP-criteria*⁹⁵ van ECHA.
- 14 Specificeer bij het invullen van deze rubriek of de vermelde gegevens voortkomen uit
15 experimentele gegevens (testresultaten) of modellen (extrapolatieprincipes enz.).
- 16 Controleer of de informatie in deze rubriek overeenstemt met die in met name de volgende
17 rubrieken:
- 18 • RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren
  - 19 • RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen
  - 20 • RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel –
21 (d.w.z. voorzorgsmaatregelen ter bescherming van het milieu)
  - 22 • RUBRIEK 7: Hantering en opslag – (d.w.z. maatregelen ter voorkoming van emissies
23 (filters...))
  - 24 • RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen – (d.w.z. log Kow, mengbaarheid)
  - 25 • RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering
  - 26 • RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer
  - 27 • RUBRIEK 15: Regelgeving
- 28
29
- 30 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek:

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

12.1 Toxiciteit

Acute toxiciteit (korte termijn):

Vissen:

Schaaldieren:

Algen/waterplanten:

---

⁹⁵ Beschikbaar op: <https://echa.europa.eu/nl/support/guidance> (pagina 145: "4.1.4.3 Criteria voor de indeling van mengsels als gevaarlijk voor het aquatisch milieu op basis van testgegevens over het mengsel als geheel").

Andere organismen:

Chronische toxiciteit (lange termijn):

Vissen:

Schaaldieren:

Algen/waterplanten:

Andere organismen:

12.2 Persistentie en afbreekbaarheid

Abiotische afbraak:

Fysisch-chemische en fotochemische eliminatie:

Biologische afbraak:

12.3 Bioaccumulatie

Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water (log Kow):

Bioconcentratiefactor (BCF):

12.4 Mobiliteit in de bodem

Bekende of voorspelde verspreiding over milieucompartimenten:

Oppervlaktespanning:

Adsorptie/desorptie:

12.5 Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

12.6 Hormoonontregelende eigenschappen

12.7 Andere schadelijke effecten

12.8 Aanvullende informatie

1
2

3.13 RUBRIEK 13 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Instructies voor verwijdering

Tekst bijlage II

Deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad biedt informatie over een passend afvalbeheer voor de stof of het mengsel en/of de recipiënt om de lidstaat waar het veiligheidsinformatieblad wordt verstrekt te helpen om veilige en milieuvriendelijke afvalbeheersopties vast te stellen die in overeenstemming zijn met de vereisten van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁹⁶⁾. De informatie in rubriek 8 moet worden aangevuld met relevante informatie voor de veiligheid van personen die het afval verwijderen of verwerken.

Indien een chemischeveiligheidsrapport vereist is en een analyse van de afvalfase is uitgevoerd, moet de informatie over afvalbeheermaatregelen overeenstemmen met het geïdentificeerde gebruik in het chemischeveiligheidsrapport en de blootstellingsscenario's van het chemischeveiligheidsrapport als beschreven in de bijlage bij het veiligheidsinformatieblad.

Om te garanderen dat de risico's in de afvalfase op adequate wijze worden beheerst, dient de verwijdering in overeenstemming te zijn met de huidige toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en de materiaaleigenschappen op het moment van verwijdering. Vergeet niet dat zodra de stof een afvalstof wordt, REACH niet langer van toepassing is en de afvalwetgeving het juiste juridische kader vormt waarbinnen geopereerd moet worden.

Indien de verwerking van de stof of het mengsel in de afvalfase (restanten of bij het te verwachten gebruik ontstane afvalstoffen) gevaar oplevert, moeten een beschrijving van de ontstane gevaren en instructies voor een veilige hantering worden gegeven.

Vermeld passende methoden voor de behandeling van zowel afval van de stof of het mengsel zelf als (waar van toepassing) afval van verontreinigde verpakkingen (waaronder afgedankte theoretisch "lege" maar ongereinigde verpakkingen die nog altijd wat stof of mengsel bevatten), waarbij u rekening moet houden met de afvalhiërarchie als omschreven in de kaderrichtlijn afvalstoffen (d.w.z. voorbereiding voor hergebruik; recycling; andere nuttige toepassing, bv. terugwinning van energie; verwijdering)⁹⁷.

Als er andere aanbevelingen van toepassing zijn op de verwijdering van de stof of het mengsel na gebruik voor het bestemde doel, kunt u deze apart opgeven.

Wanneer de oorsprong van de afvalstof kan worden afgeleid uit het door de leverancier aanbevolen gebruik kan het wenselijk zijn de relevante LoW-code⁹⁸ (code van de "Lijst van afvalstoffen") (of voor Noorwegen de EAL-code van de Europese afvalstoffenlijst) te vermelden.

13.1 Afvalverwerkingsmethoden

Tekst bijlage II

⁹⁶ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

⁹⁷ Voor meer informatie: <https://ec.europa.eu/environment/waste/framework/>

⁹⁸ De Europese afvalcatalogus ('European Waste Catalogue', EXC) werd vervangen door een gecombineerde Europese lijst van afvalstoffen (LoW) via de beschikking van de Commissie van 3 mei 2000 tot vervanging van Beschikking 94/3/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder a), van Richtlijn 75/442/EEG van de Raad betreffende afvalstoffen en Beschikking 94/904/EG van de Raad tot vaststelling van een lijst van gevaarlijke afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Richtlijn 91/689/EEG van de Raad betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PB L 226 van 6.9.2000, blz. 3).

Dit punt van het veiligheidsinformatieblad:

a) specificeert afvalverwerkingsrecipiënten en -methoden, met inbegrip van de passende afvalverwerkingsmethoden voor zowel de stof en het mengsel als de verontreinigde verpakking (bijvoorbeeld verbranding, recycling, storten);

b) specificeert de fysische/chemische eigenschappen die van invloed kunnen zijn op de afvalverwerkingsopties;

(c) ontmoedigt de lozing van afvalwater in het milieu;

d) vermeldt in voorkomend geval speciale voorzorgsmaatregelen voor een aanbevolen afvalverwerkingsoptie.

Er wordt verwezen naar eventuele bepalingen van de Unie inzake afval; indien deze ontbreken, wordt verwezen naar relevante nationale of regionale bepalingen.

- 1
- 2 Met de zinsnede “ontmoedigt de lozing van afvalwater in het milieu” in bovenstaande
- 3 wetstekst (die is overgenomen uit de GHS-tekst) wordt uiteraard bedoeld dat verwijdering van
- 4 de stof of het mengsel in afvalwatersystemen moet worden ontmoedigd, niet de lozing van
- 5 afvalwater op zich zoals een letterlijke interpretatie zou kunnen suggereren. Aan deze eis tot
- 6 positieve ontmoediging kan bijvoorbeeld gestalte worden gegeven door een zin op te nemen
- 7 als “Afvalstoffen behoren⁹⁹ niet te worden verwijderd door lozing in rioleringen”.
- 8 Geschikte manieren voor het neutraliseren of inactiveren van productresiduen en afvalstoffen
- 9 kunnen hier gespecificeerd worden. Specifieke risico's voor de veiligheid, gezondheid of het
- 10 milieu die verbonden zijn aan de hantering van het afval, bv. het risico van zelfontbranding bij
- 11 interactie met bepaalde materialen, moeten vermeld worden.
- 12 Waar van toepassing moeten ook als ongeschikt geldende manieren voor het omgaan met
- 13 afval van gebruikt product of verontreinigde verpakkingen worden vermeld.
- 14 Er kan relevante informatie (bv. de betreffende H-codes als gedefinieerd in bijlage III
- 15 “Gevaarlijke eigenschappen van afvalstoffen” bij Richtlijn 2008/98/EG¹⁰⁰) worden verstrekt om
- 16 aan te geven of eventuele resterende hoeveelheden ongebruikte stof of mengsel al dan niet als
- 17 gevaarlijk afval moeten worden beschouwd. Wanneer dit wordt gedaan moet aan afnemers
- 18 duidelijk worden gemaakt wanneer als gevolg van het gebruik van de stof of het mengsel extra
- 19 verontreinigende stoffen aanwezig kunnen zijn, deze in aanmerking moeten worden genomen
- 20 en waar nodig extra H-codes moeten krijgen.
- 21 De lokale, nationale en Europese wetgeving inzake afvalbeheer voor de betrokken vorm van
- 22 insluiting moet worden nageleefd.
- 23 Let wel: uiteindelijke beslissingen over de aangewezen methoden voor het beheer van
- 24 afvalstoffen conform regionale, nationale en Europese wetgeving, en eventuele aanpassing aan
- 25 plaatselijke omstandigheden blijven de verantwoordelijkheid van het afvalbehandelingsbedrijf.
- 26 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek¹⁰¹:

99 Er is hier gekozen voor “behoren” en niet voor “moeten” omdat de wetstekst voorschrijft dat een dergelijke verwijdering wordt ontmoedigd, niet dat zij wordt verboden.

100 Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

101 Verdere nummering en onderverdeling onder het niveau van het punt zijn geen wettelijke verplichting.

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

13.1 Afvalverwerkingsmethoden

13.1.1 Verwijdering van product/verpakking:

Afvalcodes/afvalbenamingen volgens de LoW:

13.1.2 Informatie betreffende afvalverwerking:

13.1.3 Informatie betreffende afvalwaterlozing:

13.1.4 Andere aanbevelingen voor verwijdering:

1
2

3 **3.14 RUBRIEK 14 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD:**
4 **Informatie met betrekking tot het vervoer**

Tekst bijlage II

Vermeld in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad essentiële informatie over de classificatie voor het vervoer/de verzending over de weg, per spoor, over zee, via de binnenwateren of via de lucht van in rubriek 1 vermelde stoffen of mengsels. Wanneer dergelijke informatie niet beschikbaar is of niet relevant is, moet dat worden vermeld.

Verstrek in deze rubriek in voorkomend geval informatie over de transportclassificatie voor elk van de volgende internationale overeenkomsten waarmee uitvoering wordt gegeven aan de modelreglementen van de VN voor specifieke vervoerswijzen: de Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (ADR), het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID) en de Europees Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (ADN), die alle drie ten uitvoer zijn gelegd bij Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁰²⁾, alsook de International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code ⁽¹⁰³⁾ voor het vervoer van verpakte goederen en de desbetreffende IMO-codes voor het vervoer van bulkgoederen over zee ⁽¹⁰⁴⁾, en de Technische instructies voor de veiligheid van het luchtvervoer van gevaarlijke goederen (ICAO TI) ⁽¹⁰⁵⁾.

14.1. VN-nummer of ID-nummer

Verstrek het VN-nummer of het ID-nummer (d.w.z. het uit vier cijfers bestaande identificatienummer van de stof, het mengsel of het voorwerp, voorafgegaan door de letters "VN"

¹⁰² Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land (PB L 260 van 30.9.2008, blz. 13)

¹⁰³ Naleving van de IMDG-code is verplicht voor het vervoer van verpakte gevaarlijke goederen over zee, zoals bepaald in hoofdstuk VII/Reg. 3 van SOLAS en bijlage III van Marpol "Voorkoming van verontreiniging door schadelijke stoffen die op zee worden vervoerd in verpakte vorm".

¹⁰⁴ De IMO heeft verschillende rechtsinstrumenten ontwikkeld die betrekking hebben op gevaarlijke en verontreinigende goederen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de wijze waarop de goederen worden vervoerd (verpakt en in bulk) en de aard van de vracht (vast, vloeibaar en vloeibaar gemaakte gassen). De voorschriften voor het vervoer van gevaarlijke vracht en de schepen die deze ladingen vervoeren zijn opgenomen in het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee (Solas 1974), zoals gewijzigd, en het Internationaal Verdrag inzake verontreiniging van de zee (Marpol 73/78), zoals gewijzigd. Die verdragen worden aangevuld met de volgende codes: IMDG, IMSBC, IBC en IGC.

¹⁰⁵ IATA, editie 2007-2008.

of "ID") van de modelreglementen van de VN, IMDG, ADR, RID, ADN of ICAO TI.

14.2. Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN

Verstrek de juiste ladingnaam overeenkomstig kolom 2 ("Naam en beschrijving") van tabel A van hoofdstuk 3.2 (Lijst van gevaarlijke goederen) van de modelreglementen van de VN, in de ADR, in het RID en in de tabellen A en C van hoofdstuk 3.2 van het ADN in voorkomend geval aangevuld met de technische benaming tussen haakjes, tenzij die in punt 1.1 als productidentificatie is vermeld. Als het VN-nummer en de juiste ladingnaam in verschillende vervoerswijzen ongewijzigd blijven, hoeft deze informatie niet te worden herhaald. Wat het zeevervoer betreft, moet in voorkomend geval naast de juiste ladingnaam de technische benaming worden aangegeven van te vervoeren goederen die onder de IMDG-code vallen.

14.3. Transportgevaarenklasse(n)

Vermeld de transportgevaarenklasse (en secundaire risico's) waarin de stoffen of de mengsels overeenkomstig de modelreglementen van de VN zijn ingedeeld op grond van het belangrijkste gevaar dat zij inhouden. Vermeld bij vervoer over land de transportgevaarenklasse (en secundaire risico's) waarin de stoffen of de mengsels overeenkomstig de ADR, het RID en het ADN zijn ingedeeld op grond van het belangrijkste gevaar dat zij inhouden.

14.4. Verpakkingsgroep

Vermeld in voorkomend geval het verpakkingsgroepnummer overeenkomstig de modelreglementen van de VN, zoals vereist door de modelreglementen van de VN, de ADR, het RID en het ADN. Het verpakkingsgroepnummer wordt aan bepaalde stoffen toegekend afhankelijk van de ernst van het gevaar dat zij inhouden.

14.5. Milieugevaren

Vermeld of de stof of het mengsel gevaarlijk is voor het milieu volgens de criteria van de modelreglementen van de VN (zoals overgenomen in de ADR, het RID en het ADN) en of de stof of het mengsel volgens de IMDG-code en de procedures voor reactie in noodgevallen voor schepen die gevaarlijke goederen vervoeren mariene verontreiniging veroorzaakt. Wanneer vervoer van de stof of het mengsel in tankschepen over de binnenwateren is toegestaan of de bedoeling is, moet worden vermeld of de stof of het mengsel volgens het ADN slechts in tankschepen gevaarlijk is voor het milieu.

14.6. Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

Vermeld voor alle relevante vervoerswijzen eventuele speciale voorzorgsmaatregelen die een gebruiker moet of zou moeten nemen of waarvan hij op de hoogte moet of zou moeten zijn met betrekking tot het vervoer of de verplaatsing binnen of buiten zijn bedrijfsterrein.

14.7. Zeevervoer in bulk overeenkomstig IMO-instrumenten

Dit punt is alleen van toepassing wanneer een lading bedoeld is om in bulk te worden vervoerd overeenkomstig de volgende instrumenten van de IMO: hoofdstuk VI of hoofdstuk VII van Solas⁽¹⁰⁶⁾, bijlage II of bijlage V bij Marpol, de IBC-code⁽¹⁰⁷⁾, de IMSBC-code⁽¹⁰⁸⁾, en de IGC-code

¹⁰⁶ "Solas" is het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee, 1974, zoals gewijzigd.

¹⁰⁷ "IBC-code" is de Internationale Code voor de bouw en de uitrusting van schepen die gevaarlijke chemicaliën in bulk vervoeren, zoals gewijzigd.

¹⁰⁸ "IMSBC-code" is de Internationale Code voor het zeevervoer van vaste goederen in bulk, zoals gewijzigd.

(¹⁰⁹) of de eerdere versies ervan, namelijk de EGC-code (¹¹⁰) of de GC-code (¹¹¹).

Verstrek voor vloeibare bulkkladingen de productnaam (wanneer die verschilt van die in punt 1.1) zoals voorgeschreven door het vervoersbewijs en overeenkomstig de naam die wordt gebruikt in de lijst van productnamen in hoofdstuk 17 of 18 van de IBC-code of de laatste editie van de circulaire van de Commissie voor de bescherming van het mariene milieu (MEPC) van de IMO (¹¹²). Vermeld de vereiste scheepscategorie en de verontreinigingscategorie, alsmede de IMO- risicoklasse overeenkomstig punt 3, B, onder a), van bijlage I bij Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad (¹¹³).

Verstrek voor vaste goederen in bulk de bulkgoederenvervoersnaam. Vermeld of de lading al dan niet wordt beschouwd als schadelijk voor het mariene milieu (HME) overeenkomstig bijlage V bij Marpol, of zij een materiaal betreft dat alleen in bulk gevaarlijk is (MHB) (¹¹⁴) overeenkomstig de IMSBC-code, en als welke vrachtgroep zij volgens de IMSBC moet worden beschouwd.

Verstrek voor ladingen vloeibaar gemaakt gas in bulk de productnaam en het scheepstype die zijn vereist volgens de IGC-code of de eerdere versies daarvan, namelijk de EGC-code of de GC-code.

De tekst van bijlage II van REACH specificeert in punt 0.5 de volgende aanbevelingen aangegeven die betrekking hebben op rubriek 14 van het veiligheidsinformatieblad:

“Aanvullende veiligheids- en milieu-informatie is vereist om te voldoen aan de behoeften van zeevarenden en andere personen die werkzaam zijn in het bulkvervoer van gevaarlijke goederen op zee of over de binnenwateren met bulkcarriers of tankschepen waarop de regelgeving van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) of nationale regelgeving van toepassing is. Punt 14.7 beveelt aan om essentiële informatie over de indeling op te nemen wanneer een dergelijke lading in bulk wordt vervoerd overeenkomstig de desbetreffende instrumenten van de IMO. Schepen die olie of brandstofolie, als omschreven in bijlage I bij het Marpol-Verdrag, in bulk vervoeren of stookolie bunkeren, moeten vóór het laden worden voorzien van een “material safety data sheet” overeenkomstig de resolutie “Recommendations for Material Safety Data Sheets (MSDS) for MARPOL Annex I Oil Cargo and Oil Fuel” (MSC.286(86)) van de Maritieme Veiligheidscommissie van de IMO. Met het oog op een geharmoniseerd veiligheidsinformatieblad voor maritiem en niet-maritiem gebruik mogen de aanvullende bepalingen van Resolutie MSC.286(86) daarom in voorkomend geval bij het vervoer over zee van ladingen en mariene stookolie die onder bijlage I bij Marpol vallen, worden opgenomen in de veiligheidsinformatiebladen.”

Met betrekking tot de informatie over luchtvervoer moet worden opgemerkt dat in de IATA-regels voor gevaarlijke goederen (IATA DGR) alle voorschriften van de Internationale burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) zijn opgenomen (de voetnoot in de wetstekst verwijst momenteel zelfs naar een IATA-publicatie in plaats van een oorspronkelijke ICAO-publicatie).

Er wordt specifiek informatie verlangd over het VN-nummer, de juiste ladingnaam, transportgevaarenklassen, de verpakkingsgroep, milieugevaren, bijzondere voorzorgen voor gebruikers en informatie over vervoer in bulk over zee, waar van toepassing. De juiste

¹⁰⁹ “IGC-code” is de Internationale Code voor de bouw en de uitrusting van schepen die vloeibaar gas in bulk vervoeren, met inbegrip van de toepasselijke wijzigingen op grond waarvan het vaartuig is gecertificeerd.

¹¹⁰ “EGC-code” is de Code voor bestaande schepen die vloeibaar gas in bulk vervoeren, zoals gewijzigd.

¹¹¹ “GC-code” is de Code voor de bouw en uitrusting van schepen die vloeibaar gemaakte gassen in bulk vervoeren, zoals gewijzigd.

¹¹² MEPC.2/Circular, Provisional categorization of liquid substances, versie 19, van kracht sinds 17 december 2013.

¹¹³ Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (PB L 208 van 5.8.2002, blz. 10).

¹¹⁴ Materialen die alleen in bulk gevaarlijk zijn (MHB) zijn materialen andere dan die welke in de IMDG-code zijn ingedeeld als gevaarlijke goederen die chemische gevaren kunnen opleveren wanneer zij worden vervoerd in bulk.

landingsnaam kan bij de verschillende vervoerswijzen iets verschillen, maar als die onveranderd blijft, hoeft hij niet herhaald te worden.

Aanvullende informatie die in deze rubriek gewoonlijk wordt opgenomen zou in de praktijk onder meer kunnen bestaan uit:

- Voor ADR/RID/ADN: cijfer op de gevaarsetiketten (belangrijkste gevaar en bijkomend gevaar indien aanwezig), classificatiecode in het geval van klasse 1.
- Voor ADN-tankschepen: de cijfers op de gevaarsetiketten en gevarencodes als in kolom 5 van tabel C in hoofdstuk 3.2 van de ADN.
- Voor de IMDG-code: klasse en secundaire risico's en in voorkomend geval vermelding of de stof mariene verontreiniging veroorzaakt.
- Voor ICAO-TI/IATA-DGR: klasse en secundaire risico's.

Als er elders in het veiligheidsinformatieblad al informatie over “bijzondere voorzorgen voor de gebruiker” is opgegeven die anders in punt 14.6 zou worden vermeld, kan een kruisverwijzing naar die plaats worden opgenomen om herhaling te voorkomen. Een punt mag niet zonder meer oningevuld blijven.

Daarnaast zou andere toepasselijke informatie (b.v. vervoerscategorie; tunnelbeperkingscode, segregatiegroep, speciale bepalingen, evenals ontheffingen (viskeuze stoffen, multilaterale overeenkomsten enz.) nuttig kunnen zijn. Wanneer een samensteller dergelijke aanvullende informatie geeft die verder gaat dan de wetgeving vereist, moet hij ervan overtuigd zijn dat hij deze up-to-date kan houden. Anders zou kunnen worden verwezen naar de relevante van kracht zijnde wijzigingen van de volledige tekst van toepasselijke regelingen.

Aanvullende informatie ADN:

Volgens de ADN zijn uitgebreide classificatiecriteria vereist voor vloeistoffen die in tankschepen worden vervoerd, bijvoorbeeld voor milieugevaren de GHS-criteria acuut 2, acuut 3 en chronisch 3. Deze informatie is uitsluitend van toepassing op vloeistoffen die in bulk worden vervoerd in ladingtanks van tankschepen en die volgens de ADN-criteria als gevaarlijk worden aangemerkt.

In voorkomend geval wordt deze uitgebreide classificatie-informatie opgenomen in de vorm van gevarencode(s) in de beschrijving van gevaarlijke goederen conform ADN 5.4.1.1.2, bijvoorbeeld:

UN 1114 BENZEEN, 3 (N3, CMR), II

Voor materialen die uitsluitend zijn bedoeld om te worden vervoerd in verpakkingen of tanks (laadketels of tankvoertuigen), hoeft de classificatie voor tankschepen niet te worden vermeld.

Aanvullende informatie IMDG:

Volgens paragraaf 5.4.1.5.11.1 van de IMDG-code moet de segregatiegroep worden aangegeven voor stoffen die - naar de mening van de afzender - binnen een van de segregatiegroepen vallen die worden genoemd in 3.1.4.4 maar die zijn ingedeeld onder een “niet elders genoemd” (“n.e.g.”) -positie die niet is opgenomen in de lijst van stoffen onder deze segregatiegroep¹¹⁵.

---

¹¹⁵ REACH voorziet echter niet in een uitdrukkelijke verplichting om deze segregatiegroepinformatie over brengen naar het veiligheidsinformatieblad, hoewel het wenselijk kan zijn dit wel te doen.

REACH voorziet echter niet in een uitdrukkelijke verplichting om deze segregatiegroepinformatie over brengen naar het veiligheidsinformatieblad, hoewel het wenselijk kan zijn dit wel te doen.

“Meer informatie over zeevervoer in bulk overeenkomstig IMO-instrumenten:

Alleen stoffen die in de IMO-instrumenten worden genoemd of waarvan het de bedoeling is dat ze daarin worden opgenomen, mogen in bulk worden vervoerd. Deze informatie is daarom enkel vereist voor stoffen die bestemd zijn om in bulk te worden vervoerd. Als het niet de bedoeling is dat de stof of het mengsel in bulk wordt vervoerd, moet u een verklaring in die zin geven in punt 14.7, omdat dit punt niet blanco mag worden gelaten, bijvoorbeeld: “Product wordt niet in bulk vervoerd” of “Product mag niet in bulk worden vervoerd.”

Gasvormige bulkkladingen

Verstrek productnaam, scheepstype, bv. “Methaan (LNG), Scheepstype: 2G”, of “ammoniak, watervrij, scheepstype: 2G/2PG”.

Vloeibare bulkkladingen

Verstrek productnaam, scheepstype en verontreinigingscategorie in IBC-code, bv. “azijnzuuranhydride, verontreinigingscategorie: Z, scheepstype: 2”, of “zwavelzuur, verontreinigingscategorie: Y, scheepstype: 2”.

Vaste goederen in bulk

Verstrek de bulkgoederenvervoersnaam (BCSN) en informatie of het materiaal al dan niet wordt beschouwd als gevaarlijk voor het mariene milieu (HME) of het materiaal betreft dat alleen in bulk gevaarlijk is (MHB), andere informatie zoals groepsinformatie kan worden gegeven, zoals “COAL TAR PITCH, Groep B, HME: ja, MHB: TX”, of “KALIUMSULFAAT, Groep C, HME: nee, MHB: nee”.

Hieronder is een voorbeeld gegeven van de vereiste titels van punten in rubriek 14:

“RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

14.1. VN-nummer of ID-nummer

14.2. Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN

14.3. Transportgevarenklasse(n)

14.4. Verpakkingsgroep

14.5. Milieugevaren

14.6. Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

14.7. Zeevervoer in bulk overeenkomstig IMO-instrumenten

3.15 RUBRIEK 15 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Regelgeving

Tekst bijlage II

Vermeld in deze rubriek de overige informatie betreffende de toepasselijke wetgeving voor de stof of het mengsel die niet reeds op het veiligheidsinformatieblad is verstrekt (zoals welke verordening of richtlijn van toepassing is op de stof of het mengsel: Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen ⁽¹¹⁶⁾, Verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 79/117/EEG ⁽¹¹⁷⁾ of Verordening (EG) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen ⁽¹¹⁸⁾).

15.1 Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel

Tekst bijlage II

Verstrek informatie over relevante bepalingen van de Unie inzake veiligheid, gezondheid en milieu (bijvoorbeeld Seveso-categorie/in bijlage I bij Richtlijn 96/82/EG van de Raad ⁽¹¹⁹⁾) genoemde stoffen) of nationale informatie over de wettelijke status van de stof of het mengsel (inclusief de stoffen in het mengsel), alsook advies over de maatregelen die de afnemer ingevolge deze bepalingen moet nemen. Vermeld de nationale wetten van de desbetreffende lidstaten ter uitvoering van deze bepalingen en eventuele andere nationale maatregelen die relevant kunnen zijn.

Wanneer de stof of het mengsel als behandeld in dit veiligheidsinformatieblad aan specifieke bepalingen van de Unie inzake bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu is onderworpen (zoals krachtens titel VII verleende autorisaties of krachtens titel VIII opgelegde beperkingen), moeten deze worden vermeld. *Indien een op grond van titel VII verleende autorisatie aan een downstreamgebruiker van de stof of het mengsel voorwaarden of monitoringregelingen oplegt, moeten deze worden vermeld.*

Naast de informatie over specifieke bepalingen en verordeningen die in bovenstaande wetstekst worden genoemd, kunt u in dit punt het volgende soort informatie opnemen (dit is een niet-uitputtende lijst):

- nationale wetten van de betrokken lidstaten die uitvoering geven aan bepalingen zoals de richtlijn betreffende jonge werknemers en de richtlijn betreffende zwangere

116 Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september juni 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (PB L 286 van 31.10.2009, blz. 1).

117 Verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 79/117/EEG (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 7). Verordening (EG) nr. 850/2004 is inmiddels ingetrokken en vervangen door Verordening (EU) 2019/1021.

118 Verordening (EU) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 60).

119 Richtlijn 96/82/EG van de Raad van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (PB L 10 van 14.1.1997, blz. 13).

werknemers, omdat deze kunnen eisen dat jonge werknemers of zwangere werknemers niet met bepaalde stoffen en mengsels mogen werken;

- informatie uit de wetgeving inzake gewasbeschermingsmiddelen en biociden, zoals status en nummers van goedkeuringen/autorisaties, aanvullende etiketteringsinformatie uit de specifieke wetgeving;
- informatie over toepasselijke elementen van de kaderrichtlijn Water;
- informatie over EU-richtlijn(en) inzake milieukwaliteitsnormen – bv. Richtlijn 2008/105/EG¹²⁰ – waar van toepassing;
- voor verf- en vernisproducten kan hier indien nodig een verwijzing naar Richtlijn 2004/42/EG¹²¹ betreffende de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen worden opgenomen;
- voor detergentia, de ingrediëntenvermelding overeenkomstig Verordening 648/2004/EG¹²² betreffende detergentia (voor zover niet al vermeld in punt 3.2);
- nationale informatie over de wettelijke status van de stof of het mengsel (inclusief de stoffen in het mengsel), inclusief advies over de maatregelen die de afnemer ingevolge deze bepalingen moet nemen;
- nationale wetten van de desbetreffende lidstaten ter uitvoering van deze bepalingen;
- eventuele andere nationale maatregelen die relevant kunnen zijn, zoals (dit is geen uitputtende lijst):

in Duitsland:

i. Gevarenklassen voor water (Wassergefährdungsklassen)

ii. Technische richtsnoeren lucht (TA Luft)

iii. Technische voorschriften voor gevaarlijke stoffen (Technische Regeln für Gefahrstoffe), e.g. TRGS 220 “Nationale aspecten bij het opstellen van veiligheidsinformatiebladen”.

in Frankrijk:

i. Tableaux de maladies professionnelles

ii. Nomenclature des installations classées pour la protection de l'environnement

in Nederland:

i. Lijst van kankerverwekkende, mutagene, en voor de voortplanting giftige stoffen SZW.

---

120 Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 348/84 van 24.12.2008, blz. 84-97).

121 Richtlijn 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 inzake de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen in bepaalde verven en vernissen en producten voor het overspuiten van voertuigen, en tot wijziging van Richtlijn 1999/13/EG (PB L 143/87 van 30.4.2004, blz. 87-96).

122 Verordening (EG) nr. 648/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende detergentia (PB L 104/1 van 8.4.2004, blz. 1-35).

ii. De Algemenebeoordelingsmethodiek Water (ABM)

iii. De Nederlandse Emissierichtlijn (NeR)

in Denemarken:

Lister over stoffer og processer, der anses for at være kræftfremkaldende

Er zij op gewezen dat punt 15.1 kennis vereist van de desbetreffende verordeningen en bepalingen van de lidstaten, en als zodanig niet zomaar uit een andere taalversie kan worden vertaald. De nationale voorschriften moeten ook in de oorspronkelijke taal worden vermeld.

Wanneer een autorisatie is verleend, kan het autorisatiebesluit verplichtingen bevatten die betrekking hebben op de downstreamgebruiker. Deze verplichtingen moeten in deze rubriek worden beschreven, als onderdeel van de vereiste onverwijld bijwerking krachtens artikel 31, lid 9, zodra een autorisatie is verleend. Het kan bijvoorbeeld gaan om toezichtregelingen voor downstreamgebruikers, met inbegrip van een verplichting om de verzamelde informatie door te geven.

15.2 Chemischeveiligheidsbeoordeling

Tekst bijlage II

Vermeld in dit punt van het veiligheidsinformatieblad of de leverancier voor de stof of het mengsel een chemischeveiligheidsbeoordeling heeft uitgevoerd.

Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek:

RUBRIEK 15: Regelgeving

15.1 Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel

EU-verordeningen

Autorisaties en/of beperkingen voor het gebruik:

Autorisaties:

Beperkingen voor het gebruik:

Andere EU-voorschriften:

Informatie overeenkomstig Richtlijn 1999/13/EG inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen (VOS-richtlijn)

Nationale voorschriften (Duitsland):

Beperkingen van werkzaamheden:

Störfallverordnung (12.BImSchV):

Wassergefährdungsklasse (gevaarklasse voor water):

Technische Anleitung Luft (TA-Luft):

Andere voorschriften, beperkingen en verbodsregelingen:

15.2 Chemischeveiligheidsbeoordeling:

Voor deze stof/dit mengsel is door de leverancier geen chemischeveiligheidsbeoordeling uitgevoerd.

3.16 RUBRIEK 16 VAN HET VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD: Overige informatie

Tekst bijlage II

Neem in deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad informatie op die niet voorkomt in de rubrieken 1 tot en met 15, met inbegrip van informatie over de herziening van het veiligheidsinformatieblad, zoals:

a) in het geval van een herzien veiligheidsinformatieblad, een duidelijke vermelding van waar in de vorige versie van het veiligheidsinformatieblad veranderingen zijn aangebracht, tenzij een dergelijke vermelding elders in het veiligheidsinformatieblad voorkomt, met zo nodig uitleg bij de veranderingen. Een leverancier van een stof of een mengsel moet op verzoek een verklaring voor de veranderingen kunnen verstrekken;

b) een verklarende lijst van de afkortingen en acroniemen die in het veiligheidsinformatieblad worden gebruikt;

c) belangrijke literatuurreferenties en gegevensbronnen;

d) voor mengsels, een indicatie welke van de in artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1272/2008 vermelde methoden voor de evaluatie van de informatie voor de indeling is gebruikt;

e) een lijst van relevante gevarenaanduidingen en/of voorzorgsmaatregelen. Schrijf de tekst van waarschuwingen die in de rubrieken 2 tot en met 15 niet voluit zijn vermeld, hier voluit;

f) advies over passende opleiding voor werknemers om de bescherming van de gezondheid en het milieu te garanderen.

Deze rubriek moet gebruikt worden om eventuele aanvullende relevante informatie te geven, van het soort als vermeld in bovenstaande rechtstekst, die niet reeds in een van de voorgaande rubrieken is opgenomen.

In deze rubriek mag ook een index of inhoudsopgave van de aangehechte blootstellingsscenario's worden opgenomen, met eventueel een verwijzing daarnaar in punt 1.2.

Voor mengsels moeten hier details worden verstrekt over de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het vaststellen van de indeling van het mengsel voor de gevarenklassen wanneer aan de indelingscriteria wordt voldaan, en wanneer de indeling(en) in punt 2.1 of 3.2

1 is (zijn) vermeld zonder opgave van de methode die gebruikt werd om deze af te leiden¹²³. U
 2 hoeft niet uiteen te zetten op grond waarvan wordt vastgesteld dat een mengsel niet voldoet
 3 aan de criteria voor indeling in een bepaalde gevarenklasse. Onderstaande voorbeeldstructuur
 4 inclusief tabel illustreert hoe deze informatie gepresenteerd zou kunnen worden. Gegevens
 5 over de opgegeven indeling en de procedure die werd gevolgd om deze af te leiden, die in
 6 onderstaand voorbeeld in de titel en de tabel onder opsommingsteken (iv) van rubriek 16 zijn
 7 vermeld, mogen in plaats van hier ook in rubriek 2 van het veiligheidsinformatieblad worden
 8 verstrekt.

9 Wanneer bedrijven disclaimers wensen op te nemen in het veiligheidsinformatieblad, kunnen
 10 ze die buiten de gedefinieerde rubrieken opnemen, om duidelijk te maken dat ze geen deel
 11 uitmaken van de gespecificeerde indeling en inhoud. Disclaimers kunnen niet worden gebruikt
 12 om de naleving van de wettelijke voorschriften van bijlage II te omzeilen.

13

14 Merk op dat in het specifieke geval van rubriek 16 **geen** genummerde punten of titels worden
 15 gespecificeerd in deel B van bijlage II. De samensteller kan naar eigen inzicht aanvullende
 16 nummering en onderverdeling binnen deze rubriek aanbrengen. Deze wordt niet wettelijk
 17 voorgeschreven.

18 Hieronder is een voorbeeld gegeven van een mogelijke structuur van deze rubriek. Het
 19 voorbeeld is ingevuld (alleen onder punt (iv)) om zowel een mogelijke lay-out als een
 20 mogelijke inhoud te illustreren van de onderverdeling van de informatie over “indeling en
 21 procedure” voor een eenvoudig mengsel (bv. een waterige oplossing) binnen deze rubriek.

RUBRIEK 16: Overige informatie	
(i) Vermelding van veranderingen:	
(ii) Afkortingen en acroniemen:	
(ii) Belangrijke literatuurreferenties en gegevensbronnen	
(iv) Indeling en procedure die gebruikt is om de indeling voor mengsels af te leiden overeenkomstig Verordening (EG) 1272/2008 [CLP]:	
Indeling overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272 / 2008	Indelingsprocedure
Flam. Liq. 2, H225	Op basis van testgegevens
Acute Tox. 3, H301	Berekeningsmethode
Acute Tox. 3, H311	Berekeningsmethode
Acute Tox. 3, H331	Berekeningsmethode

123 Als zowel de desbetreffende indelingen als de methoden die werden gebruikt om deze af te leiden al elders in het veiligheidsinformatieblad zijn vermeld, dan hoeft deze informatie hier niet nogmaals te worden meegedeeld.

STOT SE 1, H370	Berekeningsmethode
(v) Relevante H-zinnen (nummer en volledige tekst): (vi) Opleidingsadviezen: (vii) Verdere informatie:	

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
  - 14
  - 15
- Andere mogelijke evaluatiemethoden die voor indeling gebruikt kunnen worden (zie artikel 9 van de CLP-verordening) zijn bijvoorbeeld:
- Op basis van testgegevens
  - Berekeningsmethode
  - Extrapolatieprincipe “verdunning”
  - Extrapolatieprincipe “productiepartijen”
  - Extrapolatieprincipe “concentratie van zeer gevaarlijke mengsels”
  - Extrapolatieprincipe “interpolatie binnen een toxiciteitscategorie”
  - Extrapolatieprincipe “in wezen gelijke mengsels”
  - Extrapolatieprincipe “aerosolen”
  - Beoordeling door deskundigen
  - Bewijskracht
  - Ervaringen bij mensen
  - Minimumindeling

Anhangsel 1. Relevante blootstellingsscenario-informatie opnemen in veiligheidsinformatiebladen

In de hoofdstukken 2.22 en 2.23 van dit richtsnoer zijn de mogelijkheden voor het opnemen van relevante blootstellingsscenario-informatie voor een stof in een veiligheidsinformatieblad toegelicht. Dit aanhangsel bevat uitgebreidere richtlijnen over dit onderwerp.

Doorgifte van informatie over veilig gebruik aan volgende partijen in de toeleveringsketen

Het chemischeveiligheidsrapport voor een stof kan in rubriek 9 "Beoordeling van de blootstelling" één of meer blootstellingsscenario's bevatten. De blootstellingsscenario's in het chemischeveiligheidsrapport documenteren de omstandigheden voor een veilig gebruik die door de registrant zijn vastgesteld: operationele omstandigheden ('operational conditions', OC's) en risicobeheersmaatregelen ('risk management measures', RMM's). Elk blootstellingsscenario behandelt één of meer geïdentificeerde vormen van gebruik. Voor elk blootstellingsscenario zijn een blootstellingsinschatting en, indien uitvoerbaar, een risicokarakterisering vereist om aan te tonen dat de risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu afdoende worden beheerst. REACH verlangt dat de registrant (of elke willekeurige actor in de toeleveringsketen die een chemischeveiligheidsrapport moet opstellen) de relevante blootstellingsscenario's opneemt in een bijlage bij het veiligheidsinformatieblad (dat hierdoor een uitgebreid veiligheidsinformatieblad wordt) dat hij aan zijn downstreamgebruikers verderop in de toeleveringsketen verstrekt. Bij de communicatie met downstreamgebruikers fungeert het blootstellingsscenario als een bron van aanwijzingen over het gebruik van de stof om te verzekeren dat risico's worden beheerst. Om deze reden moet de informatie in de blootstellingsscenario's die aan het veiligheidsinformatieblad voor een stof worden aangehecht, zijn toegespitst op wat de ontvangers van het veiligheidsinformatieblad moeten weten om de stof veilig te kunnen gebruiken. Het is echter ook noodzakelijk dat deze informatie overeenstemt met de blootstellingsscenario-informatie in het chemischeveiligheidsrapport. De aan het veiligheidsinformatieblad aangehechte blootstellingsscenario's moeten alle gebruiksvormen in alle levenscyclusfasen die relevant zijn voor de ontvanger van de stof bestrijken. Dit betekent dat ze moeten ingaan op specifiek gebruik door direct aangrenzende downstreamgebruikers en gebruik verderop in de toeleveringsketen waarvoor in het chemischeveiligheidsrapport omstandigheden voor een veilig gebruik zijn gedocumenteerd ¹²⁴. Om aan deze eis te kunnen voldoen moeten registranten (of downstreamgebruikers die het chemischeveiligheidsrapport opstellen) inzicht hebben in de toeleveringsketen van de stof in de markt, het gebruik van de stof door hun klanten en het te verwachte gebruik van de stof lager in de toeleveringsketen. De omstandigheden voor een veilig gebruik (en gerelateerde blootstellingsscenario's) kunnen voor elke afzonderlijke gebruiksvorm verschillend zijn of kunnen voor een groep van gebruiksvormen hetzelfde zijn. Het aantal blootstellingsscenario's dat in het veiligheidsinformatieblad voor een specifieke stof wordt opgenomen, kan daarom variëren afhankelijk van het aantal omvatte afzonderlijke gebruiksvormen of groepen van gebruiksvormen voor de stof¹²⁵. Als een stof in andere toeleveringsketens terechtkomt (met andere gebruiksvormen en gebruiksomstandigheden), moeten de aan het veiligheidsinformatieblad aangehechte blootstellingsscenario's de relevante gebruiksvormen en gebruiksomstandigheden voor elke toeleveringsketen bestrijken. Communicatie binnen de toeleveringsketen en steun van sectororganisaties zijn voor registranten (of downstreamgebruikers die het chemischeveiligheidsrapport opstellen) van essentieel belang bij

¹²⁴ Meer informatie over blootstellingsscenario's voor veiligheidsinformatieblad en chemischeveiligheidsrapport is beschikbaar in deel D van het *Richtsnoer voor informatie-eisen en chemische veiligheidsbeoordeling* van ECHA echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-information-requirements-and-chemical-safety-assessment.

¹²⁵ NB: het kan voor een leverancier van een stof die in een hoeveelheid van minder dan de 10 ton per jaar wordt vervaardigd of ingevoerd en waarvoor om die reden geen chemischeveiligheidsbeoordeling vereist is, legitiem zijn om geen enkel blootstellingsscenario bij het veiligheidsinformatieblad te voegen.

het identificeren van relevante blootstellingsscenario's die aan de veiligheidsinformatiebladen moeten worden aangehecht. Aanhechting van alle blootstellingsscenario's voor alle geïdentificeerde vormen van gebruik ongeacht hun relevantie voor de downstreamgebruikers voor wie ze bedoeld zijn, moet worden vermeden.

Als een registrant van mening is dat het gebruik van schaling van toepassing is op zijn stof, moet hij voor elk specifiek gebruik (en blootstellingsscenario) expliciet aangeven welke schalingsopties geschikt zijn, welke determinanten van de blootstelling door schaling kunnen worden aangepast en welk(e) specifiek(e) schaalhulpmiddel(en) kunnen worden gebruikt (bv. een algoritme of een IT-hulpmiddel)¹²⁶. Ook is het belangrijk dat downstreamgebruikers informatie over schaling meedelen wanneer zij via uitgebreide veiligheidsinformatiebladen veiligheidsinformatie doorgeven aan hun afnemers verderop in de toeleveringsketen.

De informatie in het uitgebreide veiligheidsinformatieblad kan advies bevatten over gebruiksvormen en levenscyclusfasen die niet onder "downstreamgebruik" in de zin van REACH vallen (bv. gebruik door consumenten, levenscyclus van voorwerpen, afvalfase enz.). In zo'n geval wordt van downstreamgebruikers die een uitgebreid veiligheidsinformatieblad ontvangen verwacht dat zij:

- particuliere gebruikers, d.w.z. consumenten, van stoffen of mengsels informeren/instrueren, ook al hoeft er geen veiligheidsinformatieblad aan hen te worden verstrekt;
- voldoen aan hun verplichtingen in verband met de veiligheid of het emissiegedrag van door hen geleverde voorwerpen (bv. speelgoed, bouwproducten) zoals vastgelegd in andere wetgeving, en hun verplichtingen overeenkomstig artikel 33 nakomen (als zij producenten van voorwerpen zijn); en
- voldoen aan hun plicht om geschikte afvalverwijderingsroutes te kiezen.

Het in het veiligheidsinformatieblad opnemen van blootstellingsscenario-informatie die relevant is voor de direct volgende downstreamgebruiker en achtereenvolgende gebruikers

Het uiteindelijke doel van een leverancier van een stof die aan zijn direct aangrenzende downstreamgebruikers een uitgebreid veiligheidsinformatieblad verstrekt, is het overbrengen van duidelijke en begrijpelijke informatie over een "veilig" gebruik van de stof (als zodanig of in een mengsel). Registranten of downstreamgebruikers die een chemischeveiligheidsrapport opstellen voor een stof waarvoor een blootstellingsscenario verplicht is, moeten het relevante blootstellingsscenario (of relevante blootstellingsscenario's) aanhechten aan het veiligheidsinformatieblad voor de producten (die de stof bevatten) die zij aan hun direct volgende downstreamgebruikers leveren. In de hoofdstukken 2.22 en 2.23 leest u hier meer over.

Wanneer een downstreamgebruiker van zijn leverancier een blootstellingsscenario voor een stof ontvangt, moet hij controleren of zijn gebruik en gebruiksomstandigheden onder dit scenario vallen. In hoofdstukken 4 en 5 van het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers* en in de *wegwijzer over het gebruik van blootstellingsscenario's door downstreamgebruikers* ("How downstream users can handle exposure scenarios") vindt u praktische adviezen om na te gaan of een gebruik onder een blootstellingsscenario valt en te beslissen welke actie u het best kunt ondernemen¹²⁷.

---

¹²⁶ Zie het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers* voor meer details (echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach).

¹²⁷ Op echa.europa.eu/practical-guides.

1 Een downstreamgebruiker van een stof kan deze in zijn producten aan partijen leveren die zich
2 lager in de toeleveringsketen bevinden. Dit is typisch het geval voor formuleerders die stoffen
3 in hun mengsels gebruiken en deze mengsels aan andere formuleerders en/of eindgebruikers
4 leveren. Een downstreamgebruiker die een stof (bv. in een mengsel) levert waarvoor een
5 uitgebreid veiligheidsinformatieblad is verstrekt door de leverancier van de stof, moet nagaan
6 of de verwachte vormen van gebruik van zijn mengsels (die de stof bevatten) onder de
7 blootstellingsscenario's vallen die hij voor de stof heeft ontvangen. Is dat het geval, dan moet
8 hij het blootstellingsscenario (van de stof) in het veiligheidsinformatieblad van zijn mengsels
9 opnemen indien

- 10 • er een veiligheidsinformatieblad voor het mengsel vereist is; en
- 11 • de concentratie van de stof in het mengsel hoger is dan de in artikel 14 van REACH
12 aangegeven grenswaarden.

13 Zoals beschreven in hoofdstuk 2.23 kan het blootstellingsscenario op verschillende
14 manieren worden **opgenomen**, afhankelijk van hoe divers de OC's en RMM's voor de
15 stoffen in het mengsel lager in de toeleveringsketen zijn.

16 Downstreamgebruikers hebben niet allemaal dezelfde technische mogelijkheden om
17 passende maatregelen vast te stellen, toe te passen en aan te bevelen om risico's die in
18 het aan hun verstrekte veiligheidsinformatieblad zijn geïdentificeerd, te beheersen. Bij
19 het samenstellen van het uitgebreide veiligheidsinformatieblad voor een stof moet de
20 leverancier (fabrikant, importeur of downstreamgebruiker) zich daarom tevoren
21 realiseren wat de rol van zijn direct volgende downstreamgebruiker in de
22 toeleveringsketen is, en de informatie zodanig presenteren dat deze de maatregelen die
23 relevant zijn voor zijn eigen afnemers kan *identificeren* en *aanbevelen*.

24 Het is dan ook essentieel dat de leverancier een blootstellingsscenario opstelt dat
25 praktisch nuttige informatie bevat over de processen van de downstreamgebruiker. Deze
26 informatie moet gestructureerd zijn in een "mogelijkerwijs gestandaardiseerd" formaat
27 en geschreven zijn in een technische taal die begrijpelijk is voor de
28 downstreamgebruiker. Uitgebreidere informatie over blootstellingsscenario's voor
29 communicatie is te vinden in de Chesar-gebruikershandleiding 2¹²⁸. In het *Richtsnoer*
30 *voor downstreamgebruikers*¹²⁹ (hoofdstuk 7) kunnen formuleerders aanwijzingen vinden
31 over hoe zij informatie over mengsels moeten doorgegeven binnen de toeleveringsketen.

32 Van de leverancier wordt verwacht dat hij de OC en RMM's dusdanig formuleert dat ze in
33 het veiligheidsinformatieblad voor een mengsel kunnen worden *opgenomen* en
34 *aanbevolen* zonder dat ze door de direct volgende downstreamgebruikers opnieuw
35 geformuleerd¹³⁰ hoeven te worden (bv. met behulp van "standaardzinnen"¹³¹).

36 **Distributeurs**

37 Hoewel distributeurs geen downstreamgebruikers zijn volgens REACH, spelen ze een
38 cruciale rol in de communicatiestromen binnen de toeleveringsketen, met inbegrip van

---

128 [Beschikbaar op chesar.echa.europa.eu/support](https://chesar.echa.europa.eu/support). Het is aan de individuele registrant om te beslissen welk formaat blootstellingsscenario hij wil gebruiken, zolang de inhoud van het blootstellingsscenario maar voldoet aan de eisen van bijlage I van REACH.

129 echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach.

130 De standaardzinnen voor risicobeheersmaatregelen (zoals opgenomen in de RMM-catalogus die in de laatste paragraaf van dit aanhangsel wordt genoemd) moeten daarom zo worden opgesteld dat ze begrijpelijk zijn voor alle actoren in de toeleveringsketen.

131 Zie de laatste paragraaf van dit aanhangsel voor meer informatie over een beschikbare catalogus van standaardzinnen.

communicatie via het veiligheidsinformatieblad. Zij bevinden zich in een sleutelpositie aangezien ze rechtstreeks contact kunnen hebben met de fabrikant/importeur en de eindgebruiker van de stof. In het kader van REACH wordt de afnemer van een distributeur beschouwd als een *direct volgende* downstreamgebruiker van de registrant. Het is daarom verstandig als de registrant de distributeurs actief benadert om overeen te komen hoe de registrant zijn kennis over de gebruiksomstandigheden in de markt van de distributeur kan vergroten, met het oog op het blootstellingsscenario en andere veiligheidsinformatieblad-informatie, zonder dat de distributeur daarvoor vertrouwelijke bedrijfsinformatie hoeft prijs te geven. In het *Richtsnoer voor downstreamgebruikers* kunt u meer informatie vinden over de rol en verplichtingen van de distributeur.

Het blootstellingsscenario en corresponderende rubrieken in het veiligheidsinformatieblad.

Tabel 3 geeft een overzicht van de samenhang tussen de rubrieken van het veiligheidsinformatieblad en de standaardvermeldingen in het blootstellingsscenario.

Afhankelijk van het gevarenprofiel van de stof, de breedte van de markt en de structuur van de toeleveringsketen zijn er diverse mogelijkheden om de hoofddeling van de informatie in de blootstellingsscenario's en het uitgebreide veiligheidsinformatieblad aan te passen, bijvoorbeeld als volgt:

- Rubriek 2 van het blootstellingscenario zou verder kunnen worden onderverdeeld in blootstellingsroutes en blootstellingspatronen. Het kan ook zinvol zijn om het risicobeheersadvies per blootstellingsroute en eindpunt direct te koppelen aan de relevante DNEL en blootstellingsvoorspelling.
- In een breed blootstellingsscenario voor een stof met slechts één of twee relevante gevaarseindpunten kan het ook mogelijk zijn om de specifieke RMM's voor bepaalde activiteiten in rubriek 2 van een blootstellingsscenario te vermelden.

Tabel 2 Samenhang tussen rubrieken van het blootstellingsscenario en het veiligheidsinformatieblad

Rubriek van het blootstellingsscenario	Rubriek(en) van het veiligheidsinformatieblad
Korte titel van het blootstellingsscenario	1.2
Operationele omstandigheden en risicobeheersmaatregelen	7 + 8
Beheersing van blootstelling van werknemers	
Productkenmerken	7 + 8 + 9
Gebruikte hoeveelheden	7 + 8
Frequentie en duur van gebruik	7 + 8
Menselijke factoren die niet worden beïnvloed door risicobeheer	7 + 8
Technische omstandigheden en maatregelen op procesniveau (bron) ter voorkoming van vrijkomen	7 + 8
Technische omstandigheden en maatregelen ter beheersing van verspreiding vanuit bron naar werknemer	7 + 8

Organisatorische maatregelen ter voorkoming/beperking van vrijkomen, verspreiding en blootstelling	(5, 6), 7, 8
Omstandigheden en maatregelen met betrekking tot persoonlijke bescherming, hygiëne en gezondheidscontrole	(5, 6), 7, 8
Andere omstandigheden die van invloed zijn op de blootstelling van werknemers	7 + 8
Beheersing van blootstelling van consumenten¹³²	
Productkenmerken	7 + 8 + 9
Gebruikte hoeveelheden	7 + 8
Frequentie en duur van gebruik	7 + 8
Andere omstandigheden die van invloed zijn op de blootstelling van consumenten	7 + 8
Beheersing van milieublootstelling	
Productkenmerken	7 + 8 + 9
Gebruikte hoeveelheden	7 + 8
Frequentie en duur van gebruik	7 + 8
Omgevingsfactoren die niet worden beïnvloed door risicobeheer	
Technische omstandigheden en maatregelen op procesniveau (bron) ter voorkoming van vrijkomen	7
Technische omstandigheden en maatregelen op locatie om lozingen, uitstoot in de lucht en afgifte aan de bodem te verminderen of beperken	7 + 8
Organisatorische maatregelen ter voorkoming/beperking van vrijkomen vanuit locatie	6 + 7 + 8
Omstandigheden en maatregelen met betrekking tot gemeentelijke rioolwaterzuivering	8 + 13
Omstandigheden en maatregelen met betrekking tot externe behandeling van afval voor verwijdering	13
Omstandigheden en maatregelen met betrekking tot externe terugwinning van afval	13
Andere gegeven operationele omstandigheden die van invloed zijn op milieublootstelling	7

1

2 Bijlage II bij REACH schrijft voor hoe de maatregelen voor veilige hantering, bescherming
3 van het milieu en beheersing van risico's gestructureerd moeten worden in rubrieken 7
4 en 8 van het veiligheidsinformatieblad. Deze rubrieken worden in detail beschreven in

¹³² Het geven van specifieke informatie over blootstelling van **consumenten** in rubriek 8 van het veiligheidsinformatieblad is wettelijk niet verplicht.

paragraaf 3.7 en 3.8 van dit richtsnoer. Bijlage II geeft ook aan (voor rubrieken 7 en 8 van het veiligheidsinformatieblad) dat wanneer voor de stof een chemische veiligheidsrapport vereist is, de informatie in deze rubrieken moet stroken met de informatie die in het chemische veiligheidsrapport is vermeld voor het geïdentificeerde gebruik en in het bijbehorende blootstellingsscenario, en dat wanneer aan het veiligheidsinformatieblad een blootstellingsscenario is aangehecht, informatie over blootstellingsbeheersing (punt 8.2) alleen in het blootstellingsscenario hoeft te worden vermeld en niet nogmaals in punt 8.2 van het veiligheidsinformatieblad.

Om deze voorschriften op een consistente en gebruikersvriendelijke manier toe te passen, moeten de volgende instructies¹³³ worden gevolgd:

- Met betrekking tot beroepsmatige omstandigheden maakt bijlage II onderscheid tussen “voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel” in punt 7.1 en “maatregelen ter beheersing van blootstelling” in punt 8.2. Bepaalde maatregelen worden echter in beide rubrieken genoemd.
- Bijlage II schrijft voor dat het taalgebruik in een veiligheidsinformatieblad helder en specifiek moet zijn. Aanbevelingen zoals “inademing van damp vermijden” of “contact met de huid vermijden” voldoen bijvoorbeeld niet aan de eisen voor het beschrijven van maatregelen om blootstelling te voorkomen of beheersen¹³⁴.
- De beschrijving van RMM's voor alle vormen van gebruik die onder de aangehechte blootstellingsscenario's vallen, moet worden opgenomen in rubriek 8 of in de blootstellingsscenario's die aan het veiligheidsinformatieblad zijn aangehecht (indien van toepassing). Wanneer RMM-informatie in het blootstellingsscenario wordt vermeld, wordt aanbevolen om in punt 8.2 van het veiligheidsinformatieblad specifiek te verwijzen naar het blootstellingsscenario (of de blootstellingsscenario's) dat (die) deze informatie bevat(ten). Ook wordt geadviseerd om in punt 8.2 een korte aanduiding van de RMM's (bv. type RMM) op te nemen. NB: REACH vereist dat alle specifieke voorzorgen voor blootstellingsbeheersing die zijn aangegeven in bijlage II (punt 8.2 van bijlage II en alle gerelateerde paragrafen) worden vermeld in punt 8.2 van het veiligheidsinformatieblad of in de aangehechte blootstellingsscenario's. Indien een deel van de volgens punt 8.2 van bijlage II vereiste informatie niet in het aangehechte blootstellingsscenario wordt opgenomen, moet dit deel in punt 8.2 van het veiligheidsinformatieblad worden opgenomen.
- Punt 7.1 van het veiligheidsinformatieblad moet maatregelen bevatten om risico's te beheersen tijdens de hantering van stoffen en mengsels. Deze kunnen een groot aantal verschillende acties omvatten, bijvoorbeeld op het vlak van ontwerp en organisatie van werksystemen, geschikte uitrusting en regelmatig onderhoud ervan, minimalisatie van de duur en mate van blootstelling door middel van organisatorische maatregelen, algehele ventilatie en passende hygiënische maatregelen¹³⁵. Aangezien deze maatregelen niet zijn toegesneden op een afzonderlijk gebruik wordt geadviseerd om ze niet in elk aangehecht blootstellingsscenario te vermelden, maar alleen als ze relevant zijn voor het specifieke blootstellingsscenario (bv. omdat ze voortvloeien uit de beoordeling).
- Punt 7.3 is van beperkte relevantie in het geval van een uitgebreid veiligheidsinformatieblad, omdat het gedetailleerde aanwijzingen voor specifiek eindgebruik bevat en deze informatie aanwezig moet zijn in het blootstellingsscenario dat betrekking heeft op het eindgebruik van de stof (bv. in een mengsel) of de

---

¹³³ We wijzen erop dat de hier vermelde aanbevelingen niet uitsluiten dat er nieuwe en actuele praktische aanbevelingen voor het overbrengen van blootstellingsscenario-informatie in het veiligheidsinformatieblad zullen worden uitgewerkt naar aanleiding van huidige en toekomstige projecten. In dit geval zullen de huidige richtsnoeren worden bijgewerkt.

¹³⁴ Zie bv. punt 0.2.4 van deel A van bijlage II.

¹³⁵ Zie voor meer details deel I hoofdstuk 2 van de Europese praktische richtsnoeren bij Richtlijn 98/24/EG.

levensduur van een voorwerp (wanneer de stof uiteindelijk in een voorwerp terecht komt). In dit punt moet verwezen worden naar het relevante blootstellingsscenario. Wanneer een registrant echter over informatie beschikt over veilig gebruik van zijn stof in eindproducten (bv. een risicobeheerpakket met betrekking tot de hantering van isocyaniden bevattende producten), kan hij hier een verwijzing opnemen.

- Punt 8.2 bevat maatregelen betreffende de toepassing van individuele beschermingsmaatregelen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Voor het beheersen van risico's wordt het gebruik van PBM doorgaans als laatste optie beschouwd in de bestaande wetgeving van de Unie inzake gezondheid op het werk. PBM moeten worden toegepast in combinatie met andere beheersmaatregelen, zoals procesontwerp (bv. inperkingsniveau, gesloten proces, plaatselijke afzuiging), productontwerp (bv. lage stofconcentraties), werkplek (verdunningsventilatie) of werkmethode (automatisering). PBM moeten als aanvullende RMM worden gebruikt wanneer andere maatregelen ontoereikend zijn om de beheersing van risico's te waarborgen, of als enige RMM in bepaalde gevallen (bv. bij kortstondige niet-frequente activiteiten, of bij gebruik door professionele gebruikers) zoals reiniging en onderhoud, installatie van nieuwe apparatuur of met de hand spuiten buiten industriële settings. Indien er meerdere blootstellingsscenario's aan het veiligheidsinformatieblad zijn aangehecht, kunnen er afhankelijk van de OC's van elk blootstellingsscenario, die verschillend kunnen zijn, wel of geen PBM vereist zijn. Daarom wordt geadviseerd om in elk blootstellingsscenario het type en de technische specificatie van de vereiste PBM (indien vereist) aan te geven en tevens te vermelden voor welke taken/activiteiten ze nodig zijn (bv. reiniging / onderhoud) en hoe effectief ze zijn, terwijl in punt 8.2 de typen PBM moeten worden vermeld die nodig zijn om bescherming tegen stofsPECIEKE gevaren te verzekeren.
- In bijlage II worden niet specifiek RMM's en OC's voor consumenten genoemd, maar wel wordt aangegeven dat de RMM's voor alle geïdentificeerde vormen van gebruik in rubriek 8 van het veiligheidsinformatieblad moeten worden beschreven. Als verwacht wordt dat een stof uiteindelijk in consumentenartikelen (mengsels of voorwerpen) terecht komt, moet in het chemische veiligheidsrapport voor die stof de potentiële blootstelling van consumenten aan de stof worden behandeld. Daarom wordt geadviseerd om in het uitgebreide veiligheidsinformatieblad informatie toe te voegen (of te vermelden dat blootstellingsscenario's voor consumentengebruik zijn aangehecht) onder punt 8.2 (bv. door toevoeging van een nieuwe kop "consumentengebruik" na het in bijlage II aangegeven punt 8.2.3) die maatregelen omvat met betrekking tot consumentengebruik van de stof (als zodanig of in mengsels), de levensduur van de stof in voorwerpen, of informatie op het productetiket (bv. in het geval van biociden of gewasbeschermingsmiddelen). In het kader van REACH is deze informatie relevant voor de downstreamgebruikers wanneer zij i) mengsels in de handel brengen voor gebruik door het grote publiek en/of ii) stoffen of mengsels verwerken tot voorwerpen. De informatie kan ook de communicatie over zeer zorgwekkende stoffen vergemakkelijken. Voor deze stoffen kunnen op grond van artikel 7 en artikel 33 van REACH risicobeheersadviezen voor consumentengebruik en stoffen in voorwerpen verplicht zijn.

Standaardzinnen voor blootstellingsscenario-informatie

Sectororganisaties, registranten en downstreamgebruikers op verschillende niveaus werken aan het opzetten van een "catalogus van standaardzinnen" om de effectiviteit van communicatie in de toeleveringsketen te stroomlijnen en te verbeteren. Het gebruik van standaardzinnen vergemakkelijkt de harmonisatie van risicocommunicatie en maakt het mogelijk om adviezen over risicobeheersing te vertalen in alle nationale talen (zoals vereist door REACH). Er is een geharmoniseerde catalogus van zinnen voor het doorgeven van

- 1 risicobeheersadviezen (EScom) gepubliceerd en deze is beschikbaar op het internet¹³⁶.
- 2 Gebruikers van ECHA's hulpmiddel voor chemischeveiligheidsbeoordeling en -rapportage
- 3 (Chesar) kunnen deze catalogus importeren zodat ze de geharmoniseerde zinnen kunnen
- 4 gebruiken bij het opstellen van hun blootstellingsscenario's voor communicatie¹³⁷.

---

¹³⁶ <http://www.esdscom.eu/english/euphrac-phrases/>.

¹³⁷ Het hulpmiddel en ondersteunend materiaal is beschikbaar op chesar.echa.europa.eu/.

1 Anhangsel 2. Veiligheidsinformatieblad voor speciale 2 mengsels

3 Inleiding: Wat zijn speciale mengsels?

4 Speciale mengsels¹³⁸ zijn mengsels die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat de
5 eigenschappen van de samenstellende stoffen worden beïnvloed door hun opname **in de**
6 **matrix van het mengsel** (polymeer-, keramische of metaalmatrices). Met name de
7 **beschikbaarheid** van de samenstellende stoffen voor blootstelling en de mate waarin ze
8 ecotoxicologische/toxische eigenschappen tot uitdrukking brengen, kunnen beïnvloed worden
9 door hun opname in vaste matrices. Voorbeelden van speciale mengsels zijn legeringen en
10 rubberverbindingen.

11 *Opmerking: de meeste ervaring op het gebied van speciale mengsels is opgedaan met*
12 *legeringen, en dit aanhangsel gaat derhalve hoofdzakelijk over het opstellen van een*
13 *veiligheidsinformatieblad voor “legeringen als speciale mengsels”. Mede op basis van*
14 *voorlopige resultaten wordt echter aangenomen dat voor andere speciale mengsels een*
15 *soortgelijke redenering kan worden gevolgd. Niettemin is het zeer raadzaam - maar valt het*
16 *buiten de mogelijkheden en het bestek van dit aanhangsel dat uitsluitend gebaseerd is op*
17 *ervaringen in de metaalsector - om de validiteit van de voorgestelde aanpak te verifiëren voor*
18 *de andere voorbeelden van speciale mengsels.*

19 Wanneer een metaalion of anorganisch ion is opgenomen in een matrix, is het niet
20 noodzakelijkerwijs zo dat dit ion - enkel door zijn aanwezigheid - zijn biologische
21 eigenschappen overbrengt op dat speciale mengsel; toxiciteit wordt voor metalen en mineralen
22 in de eerste plaats bepaald door de beschikbaarheid van het ion op de plaats van werking in
23 het organisme, en daarnaast door het feit dat deeltjes van een speciaal mengsel verschillende
24 toxische eigenschappen tot uitdrukking kunnen brengen.

25 Informatie over de beschikbaarheid kan verkregen worden uit *in-vivobronnen* (toxicokinetische
26 of toxicologische tests die gegevens over blootstelling en effect opleveren) of door middel van
27 *in-vitromethoden*. In-vitro meet men het vrijkomen van metaal- of mineraalionen in
28 nagebootste biologische vloeistoffen zoals maagsap, buikvocht, kunstmatig zweet, broncho-
29 alveolaire (lavage)vloeistof (*biotoegankelijkheidstests*) of in water
30 (*transformatie/oplossingsprotocol*), als weerspiegeling van hun beschikbaarheid. Met dit soort
31 studies is het mogelijk om de afgifte van ionen uit de individuele bestanddelen (bv. de
32 metaalbestanddelen van de legering) te vergelijken met de afgifte uit de in de matrix
33 opgenomen bestanddelen (bv. de metalen in de legering).

34 Voor de verfijning van voorgestelde RMM's en OC's in blootstellingsscenario's, bijvoorbeeld met
35 toepassing van de kritische-componentbenadering, zijn betrouwbare gegevens nodig waaruit
36 verschillen in afgifte of in “toxiciteitsexpressie” blijken. Afgifteschattingen en de betekenis
37 daarvan in de context van blootstellingsscenario's worden in het chemischeveiligheidsrapport
38 gedocumenteerd.
39

40 Waar heeft het concept van een speciaal mengsel gevolgen voor de inhoud van het 41 veiligheidsinformatieblad?

42 “Opname in de matrix” en de invloed hiervan op de beschikbaarheid van de bestanddelen kan

---

138 “Speciale mengsels” worden niet als zodanig gedefinieerd in bv. artikel 3 van REACH. Het type samenstellingen waarnaar de term verwijst binnen de REACH-verordening kan echter worden afgeleid uit de tekst van overweging 31 van REACH (als gewijzigd – oorspronkelijk werd gesproken over “speciale preparaten”) en bijlage I betreffende de chemischeveiligheidsbeoordeling (punt 0.11).

op dit moment worden besproken in rubriek 8 van het veiligheidsinformatieblad "Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming". Voorgestelde risicobeheersmaatregelen kunnen verfijnd worden mits er betrouwbare informatie en gegevens zijn om het vrijkomen, de beschikbaarheid en/of verschillen in het tot uitdrukking brengen van toxiciteit te staven. Bij het ontbreken van betrouwbare gegevens wordt het speciale mengsel automatisch als een eenvoudig mengsel beschouwd, en gelden de regels voor mengsels.

Plaatshouder: momenteel wordt de mogelijkheid onderzocht om biobeschikbaarheidsoverwegingen in beschouwing te nemen bij het indelen van een legering als een speciaal mengsel. Dit kan enige gevolgen hebben voor de informatie die wordt vermeld in rubriek 2: Identificatie van de gevaren.

Hoe de voorgestelde maatregelen ter beheersing van de blootstelling/persoonlijke bescherming kunnen worden verfijnd met gegevens over speciale mengsels:

- Bij de productie van een speciaal mengsel is doorgaans een groot aantal bestanddelen betrokken. Het is dan ook mogelijk dat de producent van een speciaal mengsel, die een veiligheidsinformatieblad voor het speciale mengsel moet opstellen, een aanzienlijke hoeveelheid informatie ontvangt. Vanwege verschillende eigenschappen, verschillende blootstellingsscenario's, enz. zal het voor hem moeilijk zijn om hieruit belangrijke en relevante informatie te halen om op te nemen in zijn veiligheidsinformatieblad.
- Wij raden aan dat de formuleerder die verantwoordelijk is voor het opstellen van een veiligheidsinformatieblad voor een legering eerst alle relevante informatie over de bestanddelen van het mengsel en van het mengsel als geheel verzameld in een spreadsheet of een soortgelijk formaat (zie de voorbeeldtabel voor een stof bij de bespreking van DNEL's en PNEC's onder punt 8.1 in hoofdstuk 3 van dit document) en daaruit vervolgens de informatie selecteert die vereist is voor de respectieve bestanddelen in rubrieken van het veiligheidsinformatieblad.

Afhankelijk van de verzamelde informatie en de kwaliteit/betrouwbaarheid van de informatie zal de formuleerder moeten beslissen of hij al dan niet voldoende kennis heeft om zijn mengsel aan te merken als een speciaal mengsel (mogelijk met verfijningen van RMM's). Dit moet gedocumenteerd worden, zodat de gebruiker van het veiligheidsinformatieblad eventuele verfijningen die voortkomen uit het gebruik van beschikbaarheidsgegevens kan begrijpen.

Voorbeeld: beschikbaarheidsgegevens kunnen gebruikt worden om RMM's en OC's te verfijnen.

Blootstelling aan poedervormige en massieve legeringen

Bij de hantering van grovere (niet-respireerbare/-inhaleerbare) poeders en massieve vormen ($> 20 \mu\text{m}$) is de inhalatieroute minder relevant. In dat geval zijn orale en dermale blootstelling van groter belang met het oog op gevaren voor de menselijke gezondheid. De toxiciteit na blootstelling via deze routen is afhankelijk van de beschikbaarheid van ionen op doelplaatsen. Deze beschikbaarheid kan in vitro worden geschat door het vrijkomen van ionen uit de legering in het maagsap en zweet te meten en te vergelijken met het vrijkomen uit de afzonderlijke bestanddelen. De resultaten van beschikbaarheidstests met legeringen kunnen gebruikt worden om de overwegingen betreffende feitelijke blootstelling afkomstig van de "legering" te verfijnen en de feitelijke blootstelling afkomstig van de "metalen in de legering" te beschouwen. Als de blootstelling wordt verlaagd door opname in de matrix, dan zouden minder strenge risicobeperkende maatregelen kunnen worden toegepast.

Aanhangsel 3. Specifieke zaken die van belang zijn voor het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en mengsels.¹³⁹

Reden waarom dit aanhangsel is opgenomen

In artikel 2, lid 2, van REACH staat: “afvalstoffen, als omschreven in Richtlijn 2008/98/EG¹⁴⁰ van het Europees Parlement en de Raad, zijn geen stof, preparaat of voorwerp in de zin van artikel 3 van deze verordening”. Bijgevolg gelden de REACH-vereisten voor stoffen, mengsels en voorwerpen niet voor afvalstoffen¹⁴¹.

Indien een stof of mengsel echter is teruggewonnen uit afval, en materiaal “niet langer afval is”, dan zijn de REACH-voorschriften in principe van toepassing zoals voor elk ander materiaal, waarbij onder bepaalde voorwaarden een aantal vrijstellingen worden verleend. De relevante wetgeving betreffende deze transitie en de voorwaarden voor vrijstellingen worden uitvoeriger besproken in het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen*. Het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* bevat in het bijzonder een beslisboom aan de hand waarvan bepaald kan worden of voor een teruggewonnen stof al dan niet een veiligheidsinformatieblad vereist is onder REACH. Deze criteria, en ook de vereiste inhoud van het resulterende veiligheidsinformatieblad, zijn in hoofdzaak gelijk aan die voor andere stoffen of mengsels (zoals nader besproken in de rest van dit richtsnoer) als eenmaal is vastgesteld dat de teruggewonnen stof of het teruggewonnen mengsel niet langer afval is.

Als tijdens het terugwinningsproces een “nieuwe” stof wordt voortgebracht, dan gelden voor deze stof de normale registratieverplichtingen onder REACH.

Wanneer is vastgesteld dat een stof of een mengsel inderdaad niet langer afval is, staat artikel 2, lid 7, onder d), van REACH bepaalde vrijstellingen toe, als volgt:

“2.7. Vrijgesteld van de titels II, V en VI zijn:

[...]

d) stoffen, als zodanig, in mengsels of in voorwerpen, die zijn geregistreerd overeenkomstig titel II en die in de Gemeenschap worden teruggewonnen indien:

(i) de stof die resulteert uit het terugwinningsproces dezelfde is als de stof die is geregistreerd overeenkomstig titel II; en

(ii) bij de inrichting die de terugwinning verricht, de krachtens de artikelen 31 en 32 vereiste informatie over de overeenkomstig titel II geregistreerde stof beschikbaar is.”

Dit kan ertoe leiden dat een terugwinningsbedrijf een veiligheidsinformatieblad produceert waarop geen registratienummer is vermeld. Indien gewenst kan het bedrijf dit toelichten in het veiligheidsinformatieblad¹⁴².

Evenzo kan op grond van artikel 2, lid 7, onder d), van REACH een vrijstelling worden verleend van de verplichting, die met name voortvloeit uit artikel 14, lid 4 van REACH (dat deel

¹³⁹ Dit aanhangsel moet gelezen worden naast het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* van ECHA (beschikbaar op: echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach).

¹⁴⁰ Ingetrokken bij Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (kaderrichtlijn afvalstoffen).

¹⁴¹ Nadere uitleg over deze vrijstelling is gegeven in het *Richtsnoer voor registratie*, echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach (hoofdstuk 1.6.3.4).

¹⁴² Zie de tekst en de voorbeelden die in hoofdstuk 3 van dit richtsnoer zijn gegeven bij de bespreking van punt 1.1.

1 uitmaakt van titel II), om een chemischeveiligheidsbeoordeling uit te voeren, een
2 chemischeveiligheidsrapport samen te stellen en mogelijk een blootstellingsscenario te
3 ontwikkelen voor bepaalde stoffen.

4 Titel II heeft betrekking op de registratie van stoffen, titel V op verplichtingen voor
5 downstreamgebruikers en titel VI op beoordeling. Deze vrijstellingen gelden met name niet
6 voor titel IV (Informatie in de toeleveringsketen) die de voorschriften van artikel 31 (en ook
7 die van artikel 32) omvat voor het verstrekken, waar van toepassing, van
8 veiligheidsinformatiebladen voor teruggewonnen stoffen en mengsels die niet langer afval zijn.

9 Hoewel de rechtspersoon die de terugwinning heeft uitgevoerd per definitie de krachtens
10 artikel 31 of 32 vereiste informatie over de stof of het mengsel beschikbaar moet hebben om
11 gebruik te kunnen maken van de vrijstellingen, zijn er enkele specifieke kwesties (bv. naar
12 aanleiding van veranderingen in het onzuiverhedenprofiel of andere aspecten van de
13 samenstelling van de teruggewonnen stof ten opzichte van de oorspronkelijk geregistreerde
14 stof) die van invloed kunnen zijn op de inhoud van het veiligheidsinformatieblad dat voor een
15 teruggewonnen stof of mengsel wordt samengesteld. Ook ontstaan er complicaties door de
16 discontinuïteit in de downstream overdracht van blootstellingsscenario-informatie in een
17 toeleveringsketen als gevolg van een tijdelijke verandering van de “afval”- of “niet langer
18 afval”-status van een stof of mengsel. Hieronder wordt nader ingegaan op deze kwesties voor
19 zover ze van invloed zijn op de inhoud van het veiligheidsinformatieblad.

20 **Samenstelling van teruggewonnen stoffen en mengsels**

21 Voor teruggewonnen materialen die hoofdzakelijk bestaan uit stoffen die door het
22 terugwinningsproces niet chemisch gemodificeerd zijn, zullen deze samenstellende stoffen als
23 zodanig of in mengsels doorgaans bekend en geregistreerd zijn.

24 Het is echter mogelijk dat tijdens de oorspronkelijke vervaardiging diverse andere stoffen
25 (waaronder mogelijk stabiliserende additieven) zijn gemengd met de primaire stof(fen). De
26 meeste stoffen (of additieven) zullen nog altijd in productie zijn en zullen dan ook
27 geregistreerd zijn onder REACH. Van andere stoffen zal de productie geleidelijk zijn stopgezet,
28 op vrijwillige basis of verplicht, maar desondanks kunnen deze stoffen nog jarenlang in
29 afvalmaterialen aanwezig zijn.

30 Sommige sectoren die zich bezighouden met terugwinning hebben redelijk gemakkelijk
31 toegang tot de nodige informatie over de stoffen/mengsels die ze produceren en leveren, zodat
32 ze in staat zijn een veiligheidsinformatieblad samen te stellen dat voldoet aan artikel 31 en
33 bijlage II van REACH. In andere gevallen kan het nodig zijn zaken als “gelijkheid” nader te
34 beschouwen.

35 **Beoordeling van de toepasselijkheid van beschikbare informatie met betrekking tot** 36 **het veiligheidsinformatieblad en de “gelijkheid” van teruggewonnen stoffen.**

37 Zelfs wanneer een terugwinningsbedrijf zijn eigen veiligheidsinformatieblad samenstelt op
38 basis van beschikbare veiligheidsinformatiebladen voor stoffen die zijn teruggewonnen uit
39 afval, dient hij zichzelf ervan te overtuigen dat alle informatie die hij gebruikt om het
40 veiligheidsinformatieblad samen te stellen betrekking heeft op stoffen die hetzelfde zijn als de
41 stoffen in het teruggewonnen materiaal.

42 In het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* van ECHA wordt “gelijkheid” in
43 samenhang met teruggewonnen stoffen verder besproken. Met name wordt hierin gesteld: “*de*
44 *beslissing over de gelijkheid moet gebaseerd zijn op de hoofdbestanddelen. Informatie over de*

1   *onzuiverheden verandert in principe niets aan de conclusie over de gelijkheid”¹⁴³.*

2   **Het samenstellen van veiligheidsinformatiebladen met gebruikmaking van algemene**
3   **informatie**

4   Indien algemene informatie over de uitgangsmaterialen wordt gebruikt om een
5   veiligheidsinformatieblad op te stellen, dan moet er een proces zijn om vertrouwen in de
6   betrouwbaarheid van deze informatie tot stand te brengen. Zo'n proces zou bijvoorbeeld de
7   volgende stappen kunnen omvatten:

- 8   • Stel vast wat er bekend is over het afvalmateriaal waaruit de stof wordt
9   teruggewonnen. Hiertoe behoort ook informatie over de samenstelling van het afval, en
10   alle bekende relevante gegevens over de geschiedenis van het materiaal, zoals:
  - 11   o de vorige toepassing;
  - 12   o hantering en opslag tijdens de gebruiksfase, de afvalfase en het vervoer;
  - 13   o uitgevoerde bewerkingen (bv. tijdens recycling).
- 14   • Inventariseer, en registreer zo nodig, alle bekende bestanddelen, waaronder de
15   oorspronkelijke materialen maar ook alle additieven die in de oorspronkelijke
16   toepassing zijn gebruikt en waarvan het waarschijnlijk is dat ze aanwezig zijn (bv.
17   legeringsmiddelen, coatings, kleurstoffen, of stabilisatoren). Op grond van informatie
18   over de identiteit en de relatieve hoeveelheid van de stoffen en mengsels in het afval
19   kan informatie over relevante materialen worden verkregen die als basis kan dienen
20   voor het veiligheidsinformatieblad voor het gerecyclede materiaal. Als er in het
21   gerecyclede materiaal bijvoorbeeld stoffen voorkomen waarvoor een beperking geldt, of
22   stoffen die aan de CLP-criteria voor indeling als gevaarlijk voldoen, of stoffen die als
23   CMR-, PBT- of zPzB-stoffen zijn aangemerkt of op de kandidatenlijst staan, dan moet de
24   chemische samenstelling van al die bestanddelen worden vastgesteld.
- 25   • Karakteriseer de binnenkomende grondstoffen en de teruggewonnen stof(fen) om zowel
26   het gemiddelde gehalte als het aannemelijke maximum- en minimumgehalte van elke
27   relevante stof in een mengsel te bepalen. In plaats daarvan kan ook het gevarenprofiel
28   van het teruggewonnen mengsel als zodanig worden opgesteld. Aan de hand van deze
29   informatie kunnen risico's worden beoordeeld en risicobeheersmaatregelen uiteen
30   worden gezet in het veiligheidsinformatieblad voor aanvaarde vormen van gebruik.

31   Voor teruggewonnen stoffen die onzuiverheden bevatten die zelf zijn ingedeeld en bijdragen
32   tot de indeling van de stof geldt (net als voor andere stoffen) dat de onzuiverheden kenbaar
33   moeten worden gemaakt.

34   Let wel: de aanwezigheid van onzuiverheden brengt op zichzelf niet de verplichting met zich
35   mee een veiligheidsinformatieblad te verstrekken onder artikel 31, lid 1, van REACH. Deze
36   verplichting kan uitsluitend voortvloeien uit de bepalingen van artikel 31, lid 3.

39   **Andere gevolgen van een vrijstelling volgens artikel 2, lid 7, onder d), die relevant**
40   **zijn voor veiligheidsinformatiebladen**

41   Een terugwinningsbedrijf dat de vereiste informatie beschikbaar heeft voor dezelfde stof en
42   zich derhalve kan beroepen op vrijstellingen uit hoofde van artikel 2, lid 7, onder d), van
43   REACH (zelfs wanneer het gebruik van een teruggewonnen stof niet onder de registratie van

---

143 Informatie over onzuiverheden moet in aanmerking worden genomen bij zaken als de indeling en etikettering en het opstellen van veiligheidsinformatiebladen.

1   dezelfde stof valt), is niet verplicht om:

- 2   •   een blootstellingsscenario op te stellen voor het gebruik van de teruggewonnen stof;
- 3   •   de teruggewonnen stof te registreren;
- 4   •   het gebruik van de teruggewonnen stof mee te delen.
- 5
- 6

7   Hij moet de beschikbare informatie echter wel in aanmerking nemen en in het

8   veiligheidsinformatieblad zo nodig informatie geven over passende risicobeheersmaatregelen.

9   Het veiligheidsinformatieblad moet worden samengesteld overeenkomstig artikel 31 en

10   bijlage II van REACH. Aangeraden wordt om waar nodig de toelichting in de hoofdtekst van dit

11   document te lezen, en voor aanvullende aanwijzingen over specifieke zaken dit aanhangsel of

12   het *Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen* te raadplegen.

13   Beroepsorganisaties die specifieke terugwinningsssectoren vertegenwoordigen, kunnen aan hun

14   leden voorbeelden verstrekken om duidelijk te maken hoe ze dit richtsnoer kunnen gebruiken.

15   Het is mogelijk dat zij verdere richtsnoeren wensen te ontwikkelen die zijn toegespitst op hun

16   materiaalstroom.

1 Anhangsel 4. Glossarium / Lijst van acroniemen

Lijst van acroniemen	
ADN	Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren
ADR	Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg
ATE	schatting van de acute toxiciteit (Acute Toxicity Estimate)
C&L	indeling en etikettering (Classification and Labelling)
CAS#	nummer van de Chemical Abstracts Service
CEN	Europees Comité voor normalisatie
CLP	Verordening betreffende indeling, etikettering en verpakking; Verordening (EG) nr. 1272/2008 (Classification Labelling Packaging Regulation)
CMR	stof die kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting is (Carcinogen, Mutagen, or Reproductive Toxicant)
CSA	chemischeveiligheidsbeoordeling (Chemical Safety Assessment)
CSR	chemischeveiligheidsrapport (Chemical Safety Report)
DNEL	afgeleide dosis zonder effect (Derived No Effect Level)
DPD	Richtlijn 1999/45/EG betreffende gevaarlijke preparaten (Dangerous Preparations Directive 1999/45/EC)
DSD	Richtlijn 67/548/EEG betreffende gevaarlijke stoffen (Dangerous Substances Directive 67/548/EEC)
DU	downstreamgebruiker (Downstream User)
ECHA	Europees Agentschap voor chemische stoffen
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EER	Europese Economische Ruimte (EU + IJsland, Liechtenstein en Noorwegen)
EG	Europese Gemeenschap

EG-nummer	EINECS- en ELINCS-nummer (zie ook EINECS en ELINCS)
EINECS	Europese inventaris van bestaande chemische handelsstoffen (European Inventory of Existing Commercial Substances)
ELINCS	Europese lijst van stoffen waarvan kennisgeving is gedaan (European List of notified Chemical Substances)
EN	Europese norm
EQS	milieukwaliteitsnorm (Environmental Quality Standard)
EU	Europese Unie
Euphrac	European Phrase Catalogue
EWC	Europese afvalcatalogus (European Waste Catalogue) (vervangen door LoW – zie hieronder)
GES	algemeen blootstellingsscenario (Generic Exposure Scenario)
GHS	wereldwijd geharmoniseerd systeem (Globally Harmonized System)
IATA	Internationale Luchtvaartorganisatie (International Air Transport Association)
ICAO-TI	technische instructies voor de veiligheid van het luchtvervoer van gevaarlijke goederen
IMDG	Internationale Code voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over zee (International Maritime Dangerous Goods)
IMSBC	Internationale Code voor het vervoer van vaste goederen in bulk over zee (International Maritime Solid Bulk Cargoes)
IT	informatietechnologie
IUCLID	Internationale databank voor uniforme informatie over chemische stoffen (International Uniform Chemical Information Database)
IUPAC	Internationale Unie voor zuivere en toegepaste scheikunde (International Union for Pure Applied Chemistry)
JRC	Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (Joint Research Centre)
kmo's	kleine en middelgrote ondernemingen
Kow	verdelingscoëfficiënt octanol-water

LC50	concentratie die bij 50 % van een testpopulatie tot de dood leidt (Lethal Concentration to 50 % of a test population)
LD50	dosis die bij 50 % van een testpopulatie tot de dood leidt) (mediane letale dosis) (Lethal Dose to 50 % of a test population)
LE	rechtspersoon (Legal Entity)
LoW	lijst van afvalstoffen (List of Wastes) (zie http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/list.htm)
LR	hoofdregistrant (Lead Registrant)
M/I	producent/importeur (Manufacturer/Importer)
MS	lidstaten
MSDS	veiligheidsinformatieblad (Material Safety Data Sheet)
OC	operationele omstandigheden (Operational Conditions)
OEL	grenswaarde voor beroepsmatige blootstelling (Occupational Exposure Limit)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OR	enige vertegenwoordiger (Only Representative)
OSHA	Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk
PB	Publicatieblad
PBM	persoonlijke beschermingsmiddelen
PBT	persistente, bioaccumulerende en toxische stof
PEC	voorspelde concentratie in het milieu (Predicted Environmental Concentration)
PNEC('s)	voorspelde concentratie(s) zonder effect (Predicted No Effect Concentration(s))
(Q)SAR	kwalitatieve structuur-activiteitsrelatiemodel (Qualitative Structure Activity Relationship)
REACH	Verordening (EG) nr. 1907/2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen

RID	reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail)
RIP	REACH-uitvoeringsproject (REACH Implementation Project)
RMM	risicobeheersmaatregel (Risk Management Measure)
SCBA	onafhankelijke ademhalingsapparatuur (Self-Contained Breathing Apparatus)
SDS	veiligheidsinformatieblad (Safety Data Sheet)
SIEF	informatie-uitwisselingsforum voor stoffen (Substance Information Exchange Forum)
STOT	specifieke doelorgaantoxiciteit (Specific Target Organ Toxicity)
(STOT) RE	herhaalde blootstelling (Repeated Exposure)
(STOT) SE	eenmalige blootstelling (Single Exposure)
SVHC	zeer zorgwekkende stof (Substances of Very High Concern)
UFI	unieke formule-identificatie
VN	Verenigde Naties
zPzB	zeer persistent en zeer bioaccumulerend

EUROPEES AGENTSCHAP VOOR CHEMISCHE STOFFEN
P.O. BOX 400, FI-00121 HELSINKI, FINLAND
ECHA.EUROPA.EU